

10.12.2018

A8-0410/ 001-275

ИЗМЕНЕНИЯ 001-275

внесени от Комисия по промишленост, изследвания и енергетика

Доклад

Кристиян Елер

A8-0410/2018

Програма за осъществяване на програма „Хоризонт Европа“

Предложение за решение (COM(2018) 0436 – C8-0253/2018 – 2018/0225(COD))

Изменение 1

Предложение за решение

Позоваване 5а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

като взе предвид доклада на Европейския парламент относно оценката на изпълнението на програма „Хоризонт 2020“ с оглед на междинната ѝ оценка и предложението за Деветата рамкова програма (2016/2147(INI),

Изменение 2

Предложение за решение

Съображение 3

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(3) За да се осигурят еднакви условия за осъществяването на специфичната програма, на Комисията следва да бъдат предоставени правомощия да приема работни програми за осъществяването на специфичната програма. Тези

(3) За да се осигурят еднакви условия за осъществяването на специфичната програма, на Комисията следва да бъдат предоставени **делегирани правомощия да приема стратегически планове за научни изследвания и иновации, както**

правомоцията следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁴.

⁴ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

Изменение 3

Предложение за решение Съображение 5

Текст, предложен от Комисията

(5) Отразявайки значението на борбата срещу изменението на климата съгласно ангажиментите на Съюза за прилагане на Парижкото споразумение и целите на ООН за устойчиво развитие, тази специфична програма ще допринесе за интегриране на действията по климата и постигане на обща целева стойност за изразходване на 25% от бюджета на ЕС в подкрепа на целите, свързани с климата. Действията по настоящата програма се очаква да имат финансов принос от 35% от общия финансов пакет на специфичната програма за цели в областта на климата. Относими действия ще бъдат определени по време на подготовката и осъществяването на специфичната програма, и ще бъдат повторно оценени в контекста на относимите оценки и процеси по преглед.

и правомотия да приема работни програми за осъществяването на специфичната програма. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁴.

⁴ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

Изменение

(5) Отразявайки значението на борбата срещу изменението на климата съгласно ангажиментите на Съюза за прилагане на Парижкото споразумение и целите на ООН за устойчиво развитие, тази специфична програма ще допринесе за интегриране на действията по климата и постигане на обща целева стойност за изразходване на 25% от бюджета на ЕС в подкрепа на целите, свързани с климата. Действията по настоящата програма се очаква да имат финансов принос от **най-малко** 35% от общия финансов пакет на специфичната програма за цели **и ангажименти на ЕС** в областта на климата, **когато е целесъобразно**. Относими действия ще бъдат определени по време на подготовката и осъществяването на специфичната програма, и ще бъдат **наблюдавани, докладвани и** повторно оценени в контекста на относимите

оценки и процеси по преглед.

Изменение 4

Предложение за решение Съображение 6

Текст, предложен от Комисията

(6) Действията по специфичната програма следва да се използват за справяне със случаи на неефективност на пазара или с неоптимални по отношение на инвестициите ситуации, **по пропорционален начин, без да се дублира или да се изтласква частното финансиране, и да имат ясна европейска добавена стойност.**

Изменение

(6) Действията по специфичната програма следва да се използват за **засилване, разширяване и увеличаване на върховите постижения на научната и технологичната база на Съюза, за преодоляване на основните глобални предизвикателства, за увеличаване на водещата роля на Съюза в промишлеността, за подобряване на качеството на живот в Съюза и за стимулиране на инвестициите, както и за справяне със случаи на неефективност на пазара или с неоптимални по отношение на инвестициите ситуации, като по-скоро се привлича допълнително финансиране, а не се изтласква частното финансиране.**

Изменение 5

Предложение за решение Съображение 6а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(6а) Равенството между половете е приоритет на политиката на ЕС и важно обществено предизвикателство (ЦУР 5 на ООН). Освен това целта за равенство между половете в обществото е ключов двигател за социалните и промишлените трансформации, изисквани от други ЦУР. Поради това аспектите, свързани с равенството между половете, следва по подходящ начин да бъдат интегрирани в

програмата и ще са необходими също така специални проучвания по въпросите на равенството между половете с цел подпомагане на изпълнението и разработването на по-добри политики на ЕС в тази област.

Изменение 6

Предложение за решение Съображение 6б (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(6б) Специфичната програма следва да се изпълнява по прозрачен, основан на участието и стратегически начин, стремейки се към участието на заинтересованите страни и гражданското общество. Представителството на заинтересованите страни и участието на гражданското общество следва да бъдат балансирани и да се представляват различни среди.

Изменение 7

Предложение за решение Съображение 7

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(7) Отразявайки важния принос, който следва да имат научните изследвания и иновациите за справяне с предизвикателствата в областта на храните, селското стопанство, развитието на селските райони и биоикономиката, и с оглед възползване от съответстващите възможности за научни изследвания и иновации в тясно полезно взаимодействие с общата селскостопанска политика, относимите действия по специфичната програма ще

(7) Отразявайки важния принос, който следва да имат научните изследвания и иновациите за справяне с предизвикателства в областта на храните, селското стопанство, развитието на селските райони и биоикономиката, **за да станат по-устойчиви**, и с оглед възползване от съответстващите възможности за научни изследвания и иновации в тясно полезно взаимодействие с общата селскостопанска политика, относимите

бъдат подкрепени *с 10 млрд. евро* за клъстер „Храни **и** природни ресурси“ за периода 2021 – 2027 г.

действия по специфичната програма ще бъдат подкрепени *в специален* клъстер „Храни, природни ресурси **и селско стопанство**“ за периода 2021 – 2027 г.

Изменение 8

Предложение за решение Съображение 7а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(7а) Европейските сектори на културата и творчеството изграждат мостове между изкуствата, културата, бизнеса и технологиите. Културното наследство е неразделна част от европейското сближаване и подпомага връзката между традициите и иновациите. Съхраняването на културното наследство и разработването на творчески решения, по-специално в областта на цифровизацията, ще бъде приоритет на програмата.

Изменение 9

Предложение за решение Съображение 8

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(8) Завършването на изграждането на цифровия единен пазар и нарастващите възможности от конвергенцията на цифровите и физическите технологии изисква увеличаване на инвестициите. Програма „Хоризонт Европа“ ще даде своя принос към тези усилия със **съществено увеличение на разходите в основни дейности за научни изследвания и иновации в цифровата сфера в сравнение с Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“⁶. Това**

(8) Завършването на изграждането на цифровия единен пазар и нарастващите възможности от конвергенцията на цифровите и физическите технологии изисква увеличаване на инвестициите. Програма „Хоризонт Европа“ ще даде своя принос към тези усилия със **специален клъстер**, за да гарантира, че Европа продължава да заема водеща позиция в световен мащаб в научните изследвания и иновациите в областта на цифровите технологии.

трябва да гарантира, че Европа продължава да заема водеща позиция в световен мащаб в научните изследвания и иновациите в областта на цифровите технологии.

⁶ Съобщението на Комисията „Нова, модерна многогодишна финансова рамка за Европейския съюз, с която ефикасно да постига резултати по своите приоритети след 2020 г.“ се установява, че за основни цифрови дейности по Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ са изразходвани 13 млрд. евро (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/ALL/?uri=CELEX%3A52018DC0098>).

Изменение 10

Предложение за решение
Съображение 8а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(8а) Отразявайки значението на по-добрата комуникация и запознаването на по-широка аудитория с добавената стойност и въздействието на действията на ЕС, Комисията следва да увеличи усилията си за видимостта на „Хоризонт Европа“. По същия начин бенефициерите следва да осигуряват видимост на постиженията си в резултат на финансирането от ЕС.

Изменение 11

Предложение за решение
Съображение 9

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(9) Видовете финансиране и методите за изпълнение по настоящото решение следва да се избират в зависимост от способността им за реализация на специфичните цели на действията и за постигане на резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за проверките, административната тежест и очакваният риск от неспазване. По отношение на безвъзмездните средства това следва да включва разглеждане на възможността за използването на еднократни суми, единни ставки и таблици за разходите за единица продукт.

заличава се

Изменение 12

Предложение за решение

Член 2

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Член 2

Член 2

Оперативни цели

Оперативни цели

1. Специфичната програма допринася за постигането на общите и специфичните цели, предвидени в член 3 от Регламент... FP/RfP Regulation.
2. Специфичната програма има следните оперативни цели:
 - а) укрепване и разпространяване на върхови постижения;
 - б) засилване на сътрудничеството между различните сектори и дисциплини;
 - в) свързване и разработване на научноизследователски инфраструктури в рамките на европейското

1. Специфичната програма допринася за постигането на общите и специфичните цели, предвидени в член 3 от Регламент... FP/RfP Regulation.
2. Специфичната програма има следните оперативни цели:
 - а) **укрепване и разширяване на европейската научна и технологична база и** укрепване и разпространяване на върхови постижения;
 - б) засилване на сътрудничеството между различните сектори и дисциплини;
 - в) свързване и разработване на научноизследователски инфраструктури в рамките на европейското

научноизследователско пространство;

г) засилване на международното сътрудничество;

д) привличане, обучение и задържане на работа на изследователи и новатори **в европейското научноизследователско пространство**, включително чрез мобилност на изследователите;

е) насърчаване на отворената наука и **осигуряване на видимост за обществеността и** открит достъп до резултати;

ж) активно разпространение и използване на резултати, по-специално за разработване на политики;

з) подкрепа за осъществяването на приоритетите на политиката на ЕС;

и) укрепване на връзката между научните изследвания **и** иновациите и други политики, в това число и Целите за устойчиво развитие;

й) допринасяне, чрез мисии за научни изследвания и иновации („НИИ“), за постигането на амбициозни цели в рамките на определен срок;

к) включване на гражданите **и крайните потребители** в съвместното проектиране и в процесите на съвместно създаване;

л) подобряване на научната

научноизследователско пространство **и улесняване на широкя, включително виртуален, достъп до тях**;

г) засилване на международното **научно и технологично** сътрудничество **в подкрепа на високите постижения на Съюза**;

д) привличане, обучение и задържане на работа на **европейски и международни** изследователи и новатори, включително чрез мобилност на изследователите, **с цел установяване на европейското научноизследователско пространство като най-конкурентоспособния регион за високи постижения в света**;

е) насърчаване на отворената наука и открит достъп до резултати;

ж) активно разпространение и използване на резултати, по-специално за разработване на политики;

з) подкрепа за осъществяването на **целите и** приоритетите на политиката на ЕС;

и) укрепване на връзката между научните изследвания, иновациите, **образованието** и други политики, в това число и Целите за устойчиво развитие **и Парижкото споразумение**;

й) допринасяне, чрез мисии за научни изследвания и иновации („НИИ“), за постигането на амбициозни цели в рамките на определен срок;

к) включване на **съответните заинтересовани страни от областта на научните изследвания и иновациите, в т.ч.** гражданите, академичните среди, **научноизследователските организации и промишлеността**, в съвместното проектиране и в процесите на съвместно създаване;

л) подобряване на научната

комуникация.

м) **ускоряване** на трансформацията на промишлеността;

н) подобряване на уменията **за** иновации;

о) насърчаване на създаването и разрастването на иновационни дружества, по-специално МСП;

п) подобряване на достъпа до рисково финансиране, по-специално когато пазарът не осигурява надеждно финансиране.

3. В рамките на целите, посочени в параграф 2, могат да се вземат предвид нови и непредвидени потребности, възникващи в хода на осъществяване на специфичната програма. Когато е надлежно обосновано, това може да включва реагиране на нововъзникващи възможности, кризи и заплахи, както и на потребности във връзка с разработването на нови политики на Съюза.

Изменение 13

комуникация;

м) **насочване** на трансформацията на промишлеността **в ЕС за отключване на потенциала на европейските стратегически сектори, като например главните базови технологии;**

н) подобряване на уменията **чрез обучение и насърчаване на творчеството за научни изследвания и иновации;**

о) насърчаване на създаването и разрастването на иновационни дружества, по-специално **стартиращи предприятия и МСП;**

п) подобряване на достъпа до рисково финансиране, **включително чрез създаване на полезни взаимодействия с InvestEU,** по-специално когато пазарът не осигурява надеждно финансиране;

па) укрепване на принципа за равенство между половете и включване на измерението, свързано с равенството между половете, в научните изследвания и иновациите;

пб) максимално увеличаване на научното, технологичното, общественото и икономическото въздействие.

3. В рамките на целите, посочени в параграф 2, могат да се вземат предвид нови и непредвидени потребности, възникващи в хода на осъществяване на специфичната програма. Когато е надлежно обосновано, това може да включва реагиране на нововъзникващи възможности, кризи и заплахи, както и на потребности във връзка с разработването на нови политики на Съюза.

Предложение за решение Член 3

Текст, предложен от Комисията

Член 3 Структура

1. В съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент... FP/RfP специфичната програма се състои от следните части:

(1) Стълб I „Отворена наука“ със следните компоненти:

а) Европейски научноизследователски съвет (ЕНС), както е описан в приложение I, стълб I, раздел 1;

б) действия „Мария Склодовска-Кюри“ (МСК), както са описани в приложение I, стълб I, раздел 2;

в) научноизследователски инфраструктури, както са описани в приложение I, стълб I, раздел 3;

(2) Стълб II „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на **промишлеността**“ със следните компоненти:

а) клъстер „Здравеопазване“, както е описан в приложение I, стълб II, раздел 1;

б) клъстер „Приобщаващо и **сигурно** общество“, както е описан в приложение I, стълб II, раздел 2;

в) клъстер „Цифрова сфера **и** промишленост“, както е описан в приложение I, стълб II, раздел 3;

Изменение

Член 3 Структура

1. В съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент... FP/RfP специфичната програма се състои от следните части:

(1) Стълб I „Отворена наука **на високи научни постижения**“ със следните компоненти:

а) Европейски научноизследователски съвет (ЕНС), както е описан в приложение I, стълб I, раздел 1;

б) действия „Мария Склодовска-Кюри“ (МСК), както са описани в приложение I, стълб I, раздел 2;

в) научноизследователски инфраструктури, както са описани в приложение I, стълб I, раздел 3;

(2) Стълб II „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на **европейската промишленост**“; **включително основан на безвъзмездни средства инструмент за МСП с един бенефициер, описан в член 43а от регламента и приложение I към специфичната програма:**

а) клъстер „Здравеопазване“, както е описан в приложение I, стълб II, раздел 1;

б) клъстер „Приобщаващо и **творческо** общество“, както е описан в приложение I, стълб II, раздел 2;

ба) клъстер „Сигурно общество“;

в) клъстер „Цифрова сфера, промишленост **и космическо пространство**“, както е описан в приложение I, стълб II, раздел 3;

г) клъстер „Климат, енергия и мобилност“, както е описан в приложение I, стълб II, раздел 4;

д) клъстер „Храни **и** природни ресурси“, както е описан в приложение I, стълб II, раздел 5;

е) преки дейности на Съвместния изследователски център (JRC) извън ядрената област, както е описано в приложение I, стълб II, раздел 6;

(3) Стълб III „**Отворени иновации**“ със следните компоненти:

а) Европейски съвет по иновациите (ЕСИ), както е описан в приложение I, стълб III, раздел 1;

б) Европейски иновационни екосистеми, както са описани в приложение I, стълб III, раздел 2;

в) Европейски институт за иновации и технологии (ЕИТ), както е описан в приложение I, стълб III, раздел 3.

(4) Част „Укрепване на европейското научноизследователско пространство“ със следните компоненти:

а) **обмен** на високи постижения, както е описано в приложение I, част „Укрепване на европейското научноизследователско пространство“, раздел 1;

б) реформиране и засилване на европейската система за НИИ, както е описано в приложение I, част „Укрепване на европейското научноизследователско пространство“, раздел 2.

2. Дейностите, които трябва да бъдат извършени съгласно частите, посочени в параграф 1, са посочени в приложение I.

г) клъстер „Климат, енергия и мобилност“, както е описан в приложение I, стълб II, раздел 4;

д) клъстер „Храни, природни ресурси **и селско стопанство**“, както е описан в приложение I, стълб II, раздел 5;

е) преки дейности на Съвместния изследователски център (JRC) извън ядрената област, както е описано в приложение I, стълб II, раздел 6;

(3) Стълб III „**Иновативна Европа**“ със следните компоненти:

а) Европейски съвет по иновациите (ЕСИ), както е описан в приложение I, стълб III, раздел 1; **включително Европейски иновационни екосистеми, както са описани в приложение I, стълб III, раздел 2;**

заличава се

б) Европейски институт за иновации и технологии (ЕИТ), както е описан в приложение I, стълб III, раздел 3.

(4) Част „Укрепване на европейското научноизследователско пространство“ със следните компоненти:

а) **разпространяване** на високи постижения **и разширяване на участието**, както е описано в приложение I, част „Укрепване на европейското научноизследователско пространство“, раздел 1;

б) реформиране и засилване на европейската система за НИИ, както е описано в приложение I, част „Укрепване на европейското научноизследователско пространство“, раздел 2.

2. Дейностите, които трябва да бъдат извършени съгласно частите, посочени в параграф 1, са посочени в приложение I.

Изменение 14

Предложение за решение

Член 4

Текст, предложен от Комисията

Член 4

Бюджет

1. В съответствие с член 9, параграф 1 от Регламент ... FP/RfP финансовият пакет за осъществяването на специфичната програма за периода 2021 – 2027 г. е **94 100 000 000** евро по **текущи** цени.
2. Сумата, посочена в параграф 1 от настоящия член, се разпределя между компонентите, определени в член 3, параграф 1 от настоящото решение, в съответствие с член 9, параграф 2 от Регламент FP/RfP. Прилагат се разпоредбите на член 9, параграфи 3 – 8 от Регламент... FP/RfP.

Изменение

Член 4

Бюджет

1. В съответствие с член 9, параграф 1 от Регламент ... FP/RfP финансовият пакет за осъществяването на специфичната програма за периода 2021 – 2027 г. е **120 000 000 000** евро по цени **за 2018 г.**
2. Сумата, посочена в параграф 1 от настоящия член, се разпределя между компонентите, определени в член 3, параграф 1 от настоящото решение, в съответствие с член 9, параграф 2 от Регламент FP/RfP. Прилагат се разпоредбите на член 9, параграфи 3 – 8 от Регламент... FP/RfP.

Изменение 15

Предложение за решение

Член 5

Текст, предложен от Комисията

Член 5

Мисии

1. За всяка мисия **може да бъде създаден** комитет за мисията. Той се състои от **около** 15 високопоставени лица, включително **относими** представители **на крайните потребители**. Комитетът за мисията предоставя консултации по отношение на следното:

Изменение

Член 5

Мисии

1. За всяка мисия **се създава** комитет за мисията **с цел съвместно разработване и ръководство на осъществяването ѝ**. Той се състои от **15 до 20 независими** високопоставени лица, включително представители **от областта на научните изследвания и иновациите от различни сектори и дисциплини, академичните среди, организации за научни изследвания и технологии, различни по размер промишлени предприятия, национални, регионални органи и**

организации на гражданското общество. Членовете на комитета за мисията се назначават от Комисията, като се следва независима и прозрачна процедура, включително открита покана за изразяване на интерес. Комитетът за мисията предоставя консултации по отношение на следното:

а) съдържанието на **работните** програми и тяхното преразглеждане, доколкото е необходимо за постигането на целите на мисията, **разработени съвместно със заинтересованите страни и обществеността, когато е относимо;**

б) действия по коригиране или прекратяване, ако е целесъобразно, въз основа на оценки за изпълнение на мисията;

в) подбор на експерти оценители, брифинг на експерти оценители и критерии за оценка и тяхната относителна тежест;

г) рамкови условия, които допринасят за постигане на целите на мисията;

д) комуникация.

2. Специфични разпоредби за даване на възможност за ефикасен и гъвкав портфейлен подход **могат да бъдат установени** в работната програма, предвидена в член 11.

а) съдържанието на **съответните работни** програми и тяхното преразглеждане, доколкото е необходимо за постигането на целите на мисията;

б) действия по коригиране или прекратяване, ако е целесъобразно, въз основа на оценки за изпълнение на мисията;

в) подбор на експерти оценители, **предотвратяване на конфликти на интереси на експертите оценители**, брифинг на експерти оценители и критерии за оценка и тяхната относителна тежест, **в допълнение към стандартните критерии, а именно „високи постижения, въздействие, качество и ефективност при внедряването“;**

г) рамкови условия, които допринасят за постигане на целите на мисията **в съответствие с приоритетите на Съюза;**

д) комуникация.

да) ясни и измерими цели и възможни резултати на мисията;

дб) оценка на социалното въздействие и бизнес потенциала на мисията;

2. Специфични разпоредби за даване на възможност за ефикасен и гъвкав портфейлен подход **се установяват** в работната програма, предвидена в член 11.

2а. Съдържанието на мисиите и

подробности за изпълнението, включително техният обхват, показатели, измерими цели и етапни цели, прогнозен бюджет и полезни взаимодействия с други фондове на Съюза и връзки с европейските партньорства, се определят в стратегическите планове за научни изследвания и иновации, както е посочено приложение I от настоящото решение.

2б. Мисиите се изпълняват чрез открити покани в рамките на работните програми на съответните клъстери за представяне на проектни предложения, които допринасят за мисията и се съдържат в една или повече области на интервенция на клъстерите.

Изменение 16

Предложение за решение

Член 6

Текст, предложен от Комисията

Член 6

Европейски научноизследователски съвет

1. Комисията създава Европейски научноизследователски съвет („ЕНС“) за осъществяване на действията по стълб I, „Отворена наука“, които се отнасят до ЕНС. ЕНС е правоприменник на ЕНС, създаден с Решение С(2013) 1895⁷.
2. ЕНС се състои от независим научен съвет, предвиден в член 7, и от специализирана изпълнителна структура, предвидена в член 8.
3. ЕНС има председател, който се избира сред утвърдени и международно признати учени.

Председателят се назначава от Комисията въз основа на прозрачна

Изменение

Член 6

Европейски научноизследователски съвет

1. Комисията създава Европейски научноизследователски съвет („ЕНС“) за осъществяване на действията по стълб I „Отворена наука **на високи постижения**“, които се отнасят до ЕНС. ЕНС е правоприменник на ЕНС, създаден с Решение С(2013) 1895⁷.
2. ЕНС се състои от независим научен съвет, предвиден в член 7, и от специализирана изпълнителна структура, предвидена в член 8.
3. ЕНС има председател, който се избира сред утвърдени и международно признати учени.

Председателят се назначава от Комисията въз основа на прозрачна

процедура, включваща специален независим комитет по подбора, за период от четири години, който може да бъде подновен еднократно. Процедурата по подбор и избраният кандидат следва да бъдат одобрени от научния съвет.

Председателят е същевременно председател на научния съвет и осигурява неговото ръководство и връзка със специализираната изпълнителна структура, и го представлява в научната общност.

4. ЕНС функционира съгласно принципите за високи научни постижения, автономност, ефикасност, ефективност, прозрачност и отчетност. Той гарантира непрекъснатост на дейностите, провеждани от ЕНС по силата на Решение .../ЕО.

5. Дейностите на ЕНС подкрепят научни изследвания, извършвани във всички области, от самостоятелни и международни екипи в условията на конкуренция на европейско равнище.

6. Комисията действа като гарант на автономността и почтеността на ЕНС и гарантира, че той изпълнява правилно

процедура, включваща специален независим комитет по подбора, за период от четири години, който може да бъде подновен еднократно. Процедурата по подбор и избраният кандидат следва да бъдат одобрени от научния съвет.

Председателят е същевременно председател на научния съвет и осигурява неговото ръководство и връзка със специализираната изпълнителна структура, и го представлява в научната общност.

4. ЕНС функционира съгласно принципите за високи научни постижения, автономност, ефикасност, ефективност, прозрачност и отчетност. Той гарантира непрекъснатост на дейностите, провеждани от ЕНС по силата на Решение .../ЕО.

5. Дейностите на ЕНС подкрепят научни изследвания, извършвани във всички области, от самостоятелни и международни екипи в условията на конкуренция на европейско равнище. ***Подкрепата за иновациите, т.е. чрез схемата „Доказване на концепцията“, следва да продължи, за да се насърчава по-бързо прилагане на новите открития в търговски или ценни в социално отношение продукти, процеси и услуги. С цел принос към това успешните кандидати за финансиране от ЕНС, които са преминали прага, но не са могли да бъдат финансирани поради липсата на ресурси, са допустими до схемата „Доказване на концепцията“.***

5а. „Печат за високи постижения“ се присъжда на бенефициер по схемата на ЕНС „Доказване на концепцията“, ако предложението е допустимо, преминало е приложимите прагове и не е могло да бъде финансирано.

6. Комисията действа като гарант на автономността и почтеността на ЕНС и гарантира, че той изпълнява правилно

възложените му задачи.

Комисията гарантира, че осъществяването на действията на ЕНС е в съответствие с принципите, установени в параграф 4 от настоящия член, както и с общата стратегия на ЕНС, посочена в член 7, параграф 2, буква а), установена от научния съвет.

⁷ ОВ С 373, 20.12.2013 г., стр. 23.

Изменение 17

Предложение за решение

Член 7

Текст, предложен от Комисията

Член 7

Научен съвет на ЕНС

1. Научният съвет е съставен от учени, инженери и представители на академичната общност, които са най-реномирани и с подходящ опит, **както от жени, така и от мъже от различни възрастови групи**, представляващи разнообразни научноизследователски области и действащи в лично качество, независими от външни интереси.

Членовете на научния съвет се назначават от Комисията след независима и прозрачна процедура за тяхното определяне, съгласувана с научния съвет, включително след консултация с научната общност и доклад до Европейския парламент и до Съвета.

Мандатът им е ограничен до четири години и може да бъде подновен веднъж на основата на ротационна система, която гарантира приемственост на работата на научния съвет.

2. Научният съвет определя:

възложените му задачи.

Комисията гарантира, че осъществяването на действията на ЕНС е в съответствие с принципите, установени в параграф 4 от настоящия член, както и с общата стратегия на ЕНС, посочена в член 7, параграф 2, буква а), установена от научния съвет.

⁷ ОВ С 373, 20.12.2013 г., стр. 23.

Изменение

Член 7

Научен съвет на ЕНС

1. Научният съвет е съставен от учени, инженери и представители на академичната общност, които са най-реномирани и с подходящ опит, представляващи разнообразни научноизследователски области и действащи в лично качество, независими от външни интереси.

Членовете на научния съвет се назначават от Комисията след независима и прозрачна процедура за тяхното определяне, съгласувана с научния съвет, включително след консултация с научната общност и доклад до Европейския парламент и до Съвета.

Мандатът им е ограничен до четири години и може да бъде подновен веднъж на основата на ротационна система, която гарантира приемственост на работата на научния съвет.

2. Научният съвет определя:

- а) цялостната стратегия за ЕНС;
 - б) работната програма за изпълнение на дейностите на ЕНС;
 - в) методите и процедурите за партньорска проверка и за оценка на предложенията, въз основа на които се определят предложенията, които ще бъдат финансирани;
 - г) позицията си по всеки въпрос, който от научна гледна точка може да подобри постиженията и въздействието на ЕНС, както и качеството на извършваните научни изследвания;
- д) кодекс на поведение, отнасящ се, наред с другото, до избягването на конфликти на интереси.**

Комисията се отклонява от позициите на научния съвет, определени в съответствие с първа алинея, букви а), в), г) **и д)**, само когато счита, че разпоредбите на настоящото решение не са спазени. В този случай Комисията приема мерки за запазване на непрекъснатостта на осъществяването на специфичната програма и за постигане на нейните цели, като посочва точките на отклонение от позициите на научния съвет и надлежно ги обосновава.

3. Научният съвет действа в съответствие с мандата, определен в приложение I, стълб I, раздел 1.

4. Научният съвет действа изключително в интерес на постигането на целите на ЕНС, в съответствие с принципите, определени в член 6. Той действа почтено и неподкупно и изпълнява ефикасно своята работа с възможно най-голяма степен на прозрачност.

- а) цялостната стратегия за ЕНС;
- б) работната програма за изпълнение на дейностите на ЕНС;
- в) методите и процедурите за партньорска проверка и за оценка на предложенията, въз основа на които се определят предложенията, които ще бъдат финансирани;
- г) позицията си по всеки въпрос, който от научна гледна точка може да подобри постиженията и въздействието на ЕНС, както и качеството на извършваните научни изследвания;

Комисията **установява кодекс на поведение, отнасящ се, наред с другото, до избягването на конфликти на интереси, и се** отклонява от позициите на научния съвет, определени в съответствие с първа алинея, букви а), в) **и г)**, само когато счита, че разпоредбите на настоящото решение не са спазени. В този случай Комисията приема мерки за запазване на непрекъснатостта на осъществяването на специфичната програма и за постигане на нейните цели, като посочва точките на отклонение от позициите на научния съвет и надлежно ги обосновава.

3. Научният съвет действа в съответствие с мандата, определен в приложение I, стълб I, раздел 1.

4. Научният съвет действа изключително в интерес на постигането на целите на ЕНС, в съответствие с принципите, определени в член 6. Той действа **изцяло независимо**, почтено и неподкупно и изпълнява ефикасно своята работа с възможно най-голяма степен на прозрачност **и откритост, като повишава в най-голяма степен приноса на ЕНС за постигане на целите на ЕС в областта на**

научните изследвания и иновациите, и по-специално целите на програма „Хоризонт Европа“.

Изменение 18

Предложение за решение

Член 9

Текст, предложен от Комисията

Член 9

Европейски съвет по иновациите

1. Комисията създава Европейски съвет по иновациите („ЕСИ“) **за осъществяване на действията по стълб III „Отворени иновации“, които се отнасят до ЕСИ. ЕСИ функционира в съответствие със следните принципи: съсредоточаване върху водещите до пробив и дисруптивните иновации, самостоятелност, способност за поемане на риск, ефикасност, ефективност, прозрачност и отчетност.**

2. ЕСИ включва комитет на високо равнище („комитет на ЕСИ“), предвиден в член 10.

3. Комисията гарантира, че работата на ЕСИ:

Изменение

Член 9

Европейски съвет по иновациите

1. Комисията създава Европейски съвет по иновациите („ЕСИ“) **в съответствие с член 7а от регламента.**

1а. ЕСИ е изграден на основата на два инструмента – „Изследвач“ и „Ускорител“, както е описано в приложение I към настоящото решение. Инструментите на ЕСИ непрекъснато се оценяват с цел подкрепа за иновациите по систематичен начин.

1б. Когато е целесъобразно, целите и действията на ЕСИ са свързани с други части на програмата, както и с други национални фондове и фондове на Съюза, по-специално EIT и InvestEU.

2. ЕСИ включва комитет на високо равнище („комитет на ЕСИ“), предвиден в член 10.

3. Комисията гарантира, че работата на ЕСИ:

а) е в съответствие с принципите, установени в параграф 1 от настоящия член, като взема надлежно предвид становището на комитета на ЕСИ относно общата стратегия за ЕСИ, посочена в член 10, параграф 1, буква а); и

б) не води до нарушения на конкуренцията в ущърб на общия интерес.

4. За целите на управлението на смесеното финансиране на ЕСИ Комисията използва непряко управление, или, когато това е невъзможно, може да създаде дружество със специално предназначение. Комисията ще се стреми да осигури участие на други публични и частни инвеститори. Когато това е невъзможно при първоначалното създаване, дружеството със специално предназначение се структурира по такъв начин, че да може да привлича други публични или частни инвеститори с цел увеличаване на ефекта на ливъридж от финансовия принос на Съюза.

а) е в съответствие с принципите, установени в параграф 1 от настоящия член, като взема надлежно предвид становището на комитета на ЕСИ относно общата стратегия за ЕСИ, посочена в член 10, параграф 1, буква а); и

б) не води до нарушения на конкуренцията в ущърб на общия интерес.

4. За целите на управлението на смесеното финансиране на ЕСИ Комисията използва непряко управление, или, когато това е невъзможно, може да създаде дружество със специално предназначение. Комисията ще се стреми да осигури участие на други публични и частни инвеститори. Когато това е невъзможно при първоначалното създаване, дружеството със специално предназначение се структурира по такъв начин, че да може да привлича други публични или частни инвеститори с цел увеличаване на ефекта на ливъридж от финансовия принос на Съюза.

4а. Комисията осигурява сътрудничество между ЕСИ и ЕИТ, особено чрез своите ОЗИ.

Изменение 19

Предложение за решение

Член 10

Текст, предложен от Комисията

Член 10

Комитет на ЕСИ

1. Комитетът на ЕСИ предоставя консултации на Комисията по отношение на:

а) цялостната стратегия за компонента ЕСИ по стълб III „Отворени иновации“;

Изменение

Член 10

Комитет на ЕСИ

1. Комитетът на ЕСИ предоставя консултации на Комисията по отношение на:

а) цялостната стратегия за компонента ЕСИ по стълб III „Иновативна Европа“;

б) работната програма за изпълнение на действията на ЕСИ;

в) критериите за оценка на иновативността и рисковия профил на предложенията и подходящия баланс на безвъзмездните средства, собствения капитал и другите форми на финансиране за „Ускорител“ на ЕСИ;

г) установяването на стратегически портфейл от проекти;

д) профила на ръководители на програми.

2. При поискване комитетът на ЕСИ може да отправя препоръки към Комисията относно:

а) всеки въпрос, който от гледна точка на иновациите може да укрепи и насърчи иновационните екосистеми в цяла Европа, постиженията и въздействието на целите на компонента ЕСИ и на капацитета на новаторските предприятия да разгърнат решенията си;

б) установяването, в сътрудничество със съответните служби на Комисията, на възможни регулаторни пречки, пред които са изправени предприемачите, по-специално тези, които са получили подкрепа в рамките на компонента ЕСИ;

в) тенденциите при нововъзникващите технологии от портфейла на ЕСИ, с оглед осигуряване на информация за програмирането в други части на специфичната програма;

г) определянето на конкретни въпроси, при които е необходима консултация с комитета на ЕСИ.

Комитетът на ЕСИ действа в интерес на постигане на целите на **компонента** ЕСИ. Той действа почтено и

б) работната програма за изпълнение на действията на ЕСИ;

в) критериите за оценка на иновативността и рисковия профил на предложенията и подходящия баланс на безвъзмездните средства, собствения капитал и другите форми на финансиране за „Ускорител“ на ЕСИ;

г) установяването на стратегически портфейл от проекти;

д) профила на ръководители на програми.

да) систематичния и непрекъснат процес на оценка на действията на ЕСИ;

2. При поискване **и, когато е целесъобразно, в координация с Управителния съвет на ЕИТ**, комитетът на ЕСИ може да отправя препоръки към Комисията относно:

а) всеки въпрос, който от гледна точка на иновациите може да укрепи и насърчи иновационните екосистеми в цяла Европа, постиженията и въздействието на целите на компонента ЕСИ и на капацитета на новаторските предприятия да разгърнат решенията си;

б) установяването, в сътрудничество със съответните служби на Комисията **и с ЕИТ**, на възможни регулаторни пречки, пред които са изправени предприемачите, по-специално тези, които са получили подкрепа в рамките на компонента ЕСИ;

в) тенденциите при нововъзникващите технологии от портфейла на ЕСИ, с оглед осигуряване на информация за програмирането в други части на специфичната програма;

г) определянето на конкретни въпроси, при които е необходима консултация с комитета на ЕСИ.

Комитетът на ЕСИ действа в интерес на постигане на целите на ЕСИ, **като взема предвид индустриалната**

неподкупно и изпълнява своята работа ефикасно и по прозрачен начин.

Комитетът на ЕСИ действа в съответствие с мандата си, определен в приложение I, стълб III, раздел 1.

3. Комитетът на ЕСИ се състои от 15 до 20 високопоставени лица от различни части на иновационната екосистема на Европа, включително предприемачи, **корпоративни ръководители**, инвеститори **и** изследователи. Той допринася за действията за популяризиране, като членовете на комитета на ЕСИ се стремят да повишат престижа на марката ЕСИ.

Членовете на комитета на ЕСИ се назначават от Комисията след открита покана за представяне на кандидатури или покана за изразяване на интерес, или и двете, което от двете бъде сметнато за по-подходящо от Комисията, и като се отчита необходимостта от баланс по отношение на експертните познания, пола, възрастта и географското разпределение.

Техният мандат е ограничен до **две** години, като може да бъде **двукратно** подновяван, със система за непрекъснато обновяване на назначенията (**назначаване на членове** на всеки две години).

4. Комитетът на ЕСИ има председател, който се назначава от Комисията след прозрачна процедура по подбор. Председателят е

стратегия на ЕС, неговата конкурентоспособност и глобалните предизвикателства. Той действа почтено и неподкупно и изпълнява своята работа ефикасно и по прозрачен **и открит** начин, **като избягва нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар.**

Комитетът на ЕСИ действа в съответствие с мандата си, определен в приложение I, стълб III, раздел 1.

3. Комитетът на ЕСИ се състои от 15 до 20 **независими** високопоставени лица от различни части на **научноизследователската и** иновационната екосистема на Европа, включително предприемачи **от дружества с всякакъв размер, икономисти**, инвеститори, изследователи **и експерти от академичните среди в областта на иновационната политика.** Той допринася за действията за популяризиране, като членовете на комитета на ЕСИ се стремят да повишат престижа на марката ЕСИ.

Членовете на комитета на ЕСИ се назначават от Комисията след открита покана за представяне на кандидатури или покана за изразяване на интерес, или и двете, което от двете бъде сметнато за по-подходящо от Комисията, и като се отчита необходимостта от баланс по отношение на експертните познания, пола, възрастта и географското разпределение.

Техният мандат е ограничен до **три** години, като може да бъде **еднократно** подновяван, със система за непрекъснато обновяване на назначенията (**размяна на половината от членовете** на всеки две години).

4. Комитетът на ЕСИ има председател, който се назначава от Комисията след прозрачна процедура по подбор. Председателят е

широкоизвестна **публична** личност, **свързана със** сферата на иновациите.

Председателят се назначава за срок от **четири** години, който може да се подновява веднъж.

Председателят председателства комитета на ЕСИ, подготвя заседанията му, възлага задачи на членовете и може да създава специализирани подгрупи, по-специално за установяване на тенденции при нововъзникващи технологии от портфейла на ЕСИ. Той/тя популяризира ЕСИ, действа като участник в диалога с Комисията и представлява ЕСИ в сферата на иновациите. Комисията **може да предвиди** административна подкрепа за председателя на Европейския съвет с оглед поемането на неговите задължения.

5. Комисията установява кодекс на поведение, отнасящ се, наред с другото, до избягването на конфликти на интереси. **Очаква се** членовете на комитета на ЕСИ да приемат кодекса на поведение при встъпването си в длъжност.

Изменение 20

Предложение за решение

Член 11

Текст, предложен от Комисията

Член 11

Работни програми

широкоизвестна личност **с доказан експертен опит** в сферата на **научните изследвания и** иновациите.

Председателят се назначава за срок от **три** години, който може да се подновява веднъж.

Председателят председателства комитета на ЕСИ, подготвя заседанията му, възлага задачи на членовете и може да създава специализирани подгрупи, по-специално за установяване на тенденции при нововъзникващи технологии от портфейла на ЕСИ. Той/тя популяризира ЕСИ, **неговата роля за постигане на целите на програмата и на Съюза в областта на научните изследвания и иновациите**, действа като участник в диалога с Комисията и представлява ЕСИ в сферата на **научните изследвания и** иновациите. Комисията **предвижда** административна подкрепа за председателя на Европейския съвет с оглед поемането на неговите задължения.

5. Комисията установява кодекс на поведение, отнасящ се, наред с другото, до избягването на конфликти на интереси. Членовете на комитета на ЕСИ **трябва** да приемат кодекса на поведение при встъпването си в длъжност.

Изменение

Член 11

Стратегическо планиране и работни програми

-1. Изпълнението на специфичната програма се основава на специфични планове за научни изследвания и

иновации, които се определят веднъж на всеки две години чрез делегирани актове в съответствие с член 6 от регламента и като се следва процес на прозрачно, приобщаващо и стратегическо многогодишно планиране на научноизследователските и иновационните дейности, по-специално за стълб „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на европейската промишленост“. Задължителните многостранни консултации с националните органи, с Европейския парламент и с представители на заинтересованите страни в областта на научните изследвания и иновациите, включително и гражданското общество, относно приоритетите и подходящите видове действия и форми на осъществяване, включително за мисии и европейски партньорства, осигуряват необходимите интердисциплинарни и междусекторни гледни точки и съответствието с други относими съществуващи инициативи на равнището на Съюза и на национално и регионално равнище. Това ще допринесе за привличане на допълнително частно и публично финансиране, като по този начин се укрепва европейското научноизследователско пространство, както е описано в приложение I към настоящото решение.

1. Програмата се осъществява чрез работните програми, посочени в член 110 от Финансовия регламент. ***Те следва да бъдат изготвени след процес на стратегическо планиране, както е описано в приложение I към настоящото решение.***

В работните програми се определя, когато това е уместно, общата сума, запазена за операции за смесено

1. ***Съгласно стратегическия план за научни изследвания и иновации*** програмата се осъществява чрез работните програми, посочени в член 110 от Финансовия регламент.

В работните програми се определя, когато това е уместно, общата сума, запазена за операции за смесено

финансиране.

2. Комисията приема, посредством актове за изпълнение, отделни работни програми за изпълнението на действия в рамките на следните компоненти, както е посочено в член 3, параграф 1 от настоящото решение:

а) ЕСИ, за който работната програма е установена от научния съвет по член 7, параграф 2, буква б), в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 12, параграф 3. Комисията се отклонява от работната програма, установена от научния съвет, само когато счита, че тя не е в съответствие с разпоредбите на настоящото решение. В този случай Комисията приема работната програма посредством акт за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 12, параграф 4. Комисията надлежно обосновава тази мярка;

б) всички кълстери в рамките на стълб „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на **промишлеността**“, МСК, научноизследователските инфраструктури, подкрепата за иновационни екосистеми, **споделяне** на високи постижения и реформиране и подобряване на европейската система за НИИ, в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 12, параграф 4;

в) ЕСИ, за който работната програма се изготвя след консултация с комитета на ЕСИ по член 10, параграф 1, буква б), в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 12, параграф 4.

г) JRC, за който многогодишната работна програма взема предвид становището на управителния съвет на JRC, посочен в Решение 96/282/Евратом.

финансиране.

2. Комисията приема, посредством актове за изпълнение, отделни работни програми за изпълнението на действия в рамките на следните компоненти, както е посочено в член 3, параграф 1 от настоящото решение:

а) ЕСИ, за който работната програма е установена от научния съвет по член 7, параграф 2, буква б), в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 12, параграф 3. Комисията се отклонява от работната програма, установена от научния съвет, само когато счита, че тя не е в съответствие с разпоредбите на настоящото решение. В този случай Комисията приема работната програма посредством акт за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 12, параграф 4. Комисията надлежно обосновава тази мярка;

б) всички кълстери в рамките на стълб „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на **европейската промишленост**“, МСК, научноизследователските инфраструктури, подкрепата за **европейски** иновационни екосистеми, **разпространяване** на високи постижения и **разширяване на участието**, реформиране и подобряване на европейската система за НИИ, в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 12, параграф 4;

в) ЕСИ, за който работната програма се изготвя след консултация с комитета на ЕСИ по член 10, параграф 1, буква б), в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 12, параграф 4.

г) JRC, за който многогодишната работна програма взема предвид становището на управителния съвет на JRC, посочен в Решение 96/282/Евратом.

3. В допълнение към изискването по член 110 от Финансовия регламент работните програми, посочени в параграф 2 от настоящия член, в зависимост от случая, включват:

а) посочване на сумата, **разпределена** за всяко действие **и** мисия, и индикативен график за изпълнение;

б) за безвъзмездни средства – приоритетите, критериите за подбор и възлагане и относителната тежест на различните критерии за възлагане, както и максималният дял на финансирането от общия размер на допустимите разходи;

в) сумата, разпределена за смесено финансиране в съответствие с членове 41 – 43 от Регламент ... FP/RfP;

г) всякакви допълнителни задължения за бенефициерите, в съответствие с членове 35 и 37 от Регламент ... FP/RfP.

3. В допълнение към изискването по член 110 от Финансовия регламент работните програми, посочени в параграф 2 от настоящия член, в зависимост от случая, включват:

а) посочване на сумата **и бюджетния дял във връзка с програмата, разпределени** за всяко действие, мисия **и европейско партньорство**, и индикативен график за изпълнение;

б) за безвъзмездни средства – приоритетите, критериите за подбор и възлагане и относителната тежест на различните критерии за възлагане, както и максималният дял на финансирането от общия размер на допустимите разходи;

в) сумата, разпределена за смесено финансиране в съответствие с членове 41 – 43 от Регламент ... FP/RfP;

г) всякакви допълнителни задължения за бенефициерите, в съответствие с членове 35 и 37 от Регламент ... FP/RfP.

Изменение 21

Предложение за решение Член 12а (нов)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Член 12а

Управителен съвет по въпросите на здравето

1. Комисията създава управителен съвет по въпросите на здравето за изпълнение на действията по стълб II „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на европейската промишленост“, който е свързан с клъстера „Здраве“.

2. Управителният съвет по

въпросите на здравето се състои от 15 до 20 високопоставени лица от различни дисциплини и дейности в областта на научните изследвания, иновациите, общественото здраве и благосъстояние.

3. Управителният съвет по въпросите на здравето се съсредоточава върху следните принципи: координиране и полезни взаимодействия между здравни програми на ЕС и национални такива, както и между клъстер „Здраве“ и други части на програмата „Хоризонт Европа“, включително мисии и партньорства. Съветът насърчава участието на пациентите и обществото, като предоставя научни консултации и препоръки. Действията следва да насърчават ориентирани към стойността научни изследвания в областта на здравето, да подобряват решенията и да намаляват неравенствата в областта на здравеопазването.

4. Управителният съвет по въпросите на здравето допринася за:

а) стратегията за клъстера „Здраве“;

б) плана за управление на координацията и сътрудничеството между здравните програми, свързаните стълбове, като например ЕСИ и ЕНС, както и в рамките на стратегическите партньорства и структурните фондове на ЕС. Планът осигурява по-голяма видимост и координация на съществуващите финансови механизми, предвидени за научните изследвания в областта на здравето, направлява координацията и сътрудничеството и развива работните програми и мисиите, свързани със здравеопазването;

в) методите и процедурите за проектиране, подбор и изпълнение на мисиите в областта на здравето;

г) осигуряването на участие и ангажирането на гражданите в процес на вземане на решения „отдолу нагоре“;

д) насърчаването на устойчивостта в стратегиите и механизмите за финансиране, осигурявайки възможност за дългосрочни проекти и амбициозни мисии;

е) осигуряването на плодотворни транснационални сътрудничества в областта на научните изследвания, които увеличават максимално европейския потенциал и претворяват резултатите в здравните системи;

ж) увеличаването на използването на мултидисциплинарни научни изследвания между областите на заболявания, където съществуват общи характеристики, като по този начин намалява дублирането и изолираните научни изследвания;

з) повишаването на видимостта на програмата „Хоризонт Европа“ и на нейната полза за гражданите на ЕС, преодолява разпокъсаността на отговорностите в областта на науката и научните изследвания в рамките на управляващите органи в ЕС, оптимизирането на съществуващите механизми за финансиране.

5. Управителният съвет по въпросите на здравето предоставя всеобхватна стратегия за научни изследвания и насоки за разработването на работните програми и мисиите, свързани със здравеопазването, при взаимно допълване с комитета за специалната мисия.

6. Управителният съвет по въпросите на здравето е независима група на заинтересованите страни, която се води от науката и се състои от организации, работещи в

областта на биомедицинските научни изследвания и иновации, други свързани сектори на научните изследвания и промишлеността, със силно участие на представители на пациентите и граждани.

7. Членовете на Управителния съвет по въпросите на здравето се назначават от Комисията след открита покана за представяне на кандидатури или покана за изразяване на интерес, или и двете, според случая, и като се отчита необходимостта от баланс по отношение на експертните познания, пола, възрастта и географското разпределение. Техният мандат е ограничен до две години, като може да бъде двукратно подновяван, със система за непрекъснато обновяване на назначенията (назначаване на членове на всеки две години).

8. Управителният съвет по въпросите на здравето има председател, който се назначава от Комисията след прозрачна процедура по подбор. Председателят е широко известна публична личност, свързана с научните изследвания в областта на здравето.

9. В междинната оценка на програмата се прави преглед и отчет на дейностите и резултатите на съвета. В зависимост от прегледа, в оценката се посочват мерки за удължаване на срока, адаптиране или закриване на групата.

Изменение 22

Предложение за решение Приложение I – Дейности по програмата

Текст, предложен от Комисията

Изменение

ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

При изпълнението на програмата ще се

ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

При изпълнението на програмата ще се

прилагат следните елементи.

Стратегическо планиране

Интегрираното изпълнение на програмните цели на „Хоризонт Европа“ ще се **осигурява чрез многогодишно** стратегическо планиране. **Това** планиране ще се съсредоточи върху въздействието на програмата **като цяло** и съгласуваността между различните ѝ стълбове, както и върху полезното взаимодействие с други програми на ЕС и подкрепа за **и от** други политики на ЕС.

прилагат следните елементи.

Стратегическо планиране

Осъществяването на програма „Хоризонт Европа“ ще се **ръководи от приобщаващ и прозрачен процес** на стратегическо планиране **на научноизследователските и иновационните дейности, които ще се финансират от програмата.** **Процесът на стратегическо планиране води до изпълнението на програмните цели на „Хоризонт Европа“ чрез определяне на приоритетите за финансиране.** Той ще се съсредоточи върху въздействието на програмата и съгласуваността между различните ѝ стълбове, както и върху полезното взаимодействие с други програми на ЕС и подкрепа за други политики на ЕС.

Процесът на стратегическо планиране и приемането на стратегическия план за научни изследвания и иновации посредством делегиран акт ще увеличат ангажираността и разбирането сред широката общественост за целите на програмата и ще дадат възможност на съзакондателите, заинтересованите страни и държавите членки да бъдат напълно информирани относно предвидените инициативи. **Процесът на стратегическо планиране ще спомага за разработване и изпълнение на политиката за съответните обхванати области на равнището на Съюза, както и ще допълва политиките в държавите членки, като същевременно гарантира, че основните цели на европейската политика се отразяват и подкрепят от „Хоризонт Европа“ с подходящи ресурси.** **Това ще позволи опростяване на финансирането, ще предотврати дублирането и припокриването между възможностите за финансиране, като същевременно ще**

се привлича допълнително частно и публично финансиране, и ще насърчи по-бързото разпространение и възприемане на резултатите от научните изследвания и иновациите.

Систематичният подход към научните изследвания и иновациите, обхващащ различни дисциплини, сектори и политики, ще гарантира, че обществените и икономическите предизвикателства могат да бъдат преодолені, както и че ще бъдат генерирани знания, като по възможност ще създаде нови конкурентоспособни и устойчиви предприятия и отрасли, социални и технологични иновации, ще насърчи конкуренцията, ще стимулира частните инвестиции и ще запази равнопоставените условия на конкуренция на вътрешния пазар.

Стратегическото планиране ще насърчава силна ангажираност с гражданите и с организациите на гражданското общество **на всички етапи от** научните изследвания и иновациите, съвместно създаване на знания, ефективно насърчаване на равенството между половете, в т.ч. включване в **съдържанието на** научните изследвания и иновациите на измерение, свързано с равенството между половете, и ще **гарантира и** насърчава спазването на най-високи стандарти за етика и интегритет.

В неговите рамки ще се състоят широкообхватни консултации и комуникации с държавите членки, с Европейския парламент, *когато е целесъобразно, а също и с различните заинтересовани страни* **относно приоритетите**, включително мисии, по стълба „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на **промишлеността**“ и подходящите видове **действия**, по-специално **европейски** партньорства.

Процесът на стратегическо планиране ще насърчава силна ангажираност с гражданите и с организациите на гражданското общество **в** научните изследвания и иновациите, съвместно създаване на знания, ефективно насърчаване на равенството между половете, в т.ч. включване в научните изследвания и иновациите на измерение, свързано с равенството между половете, и ще насърчава спазването на най-високи стандарти за етика и интегритет.

За да отговори на тези цели, Комисията ще започне открита консултация с държавите членки, с Европейския парламент и с **различни** заинтересовани страни, **включително, наред с другите, научната общност, изследователските и технологичните организации, промишлеността, организации на гражданското общество.** Консултацията ще обхване **стратегическите приоритети на програмата**, включително мисии, по стълба „Глобални предизвикателства и

конкурентоспособност на *европейската промишленост*“ и подходящите видове *инструменти*, по-специално *европейските* партньорства.

Резултатите от консултацията ще бъдат публикувани на специална уебстраница, на която следва да се предоставят и подробности относно съдържанието и процеса, определящ стратегическото планиране.

Що се отнася до европейските партньорства, в стратегическия план за научни изследвания и иновации ще се очертае и ще се даде обосновка за създаването, сливането и постепенното премахване на европейските партньорства.

Положително оценените съвместни технологични инициативи и договорни публично-частни партньорства следва да бъдат обсъдени с цел продължаването им след 2020 г. поради добавената им стойност при постигането на социално и икономическо въздействие, както и при привличането на частни инвестиции и приноса им към полезните взаимодействия на фондовете.

Текущите и потенциалните нови общности на знанието и иновациите ще бъдат определени в законодателното предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета относно стратегическата иновационна програма на ЕИТ, в съответствие със стратегическия план за научни изследвания и иновации. Въпреки това създаването на всяка нова общност на знанието и иновациите следва да подлежи на адекватно финансиране, давайки възможност на съществуващите общности на знанието и иновациите да развият екосистемите, да изграждат партньорства и да преследват и постигат ефикасно амбициозните си цели.

Подкрепата за „Водещи инициативи в областта на бъдещите и нововъзникващите технологии” („водещи инициативи FET“) от програмата „Хоризонт 2020“ ще продължи по програмата. Тъй като приликите с мисиите са значителни, други водещи инициативи FET може да бъдат подпомогани по настоящата Рамкова програма като мисии, насочени към бъдещи и нововъзникващи технологии. Мисиите следва да укрепват свързаните със сътрудничеството аспекти на програмата и да допълват съществуващите европейски партньорства, които биха могли да служат за подкрепящи изпълнението стълбове на мисиите. Мисиите ще имат технологични и обществени елементи и ще бъдат определени също в тясно сътрудничество с всички съответни генерални дирекции. Процесът на стратегическо планиране ще определя мисиите в съответствие с член 7 от регламента и член 5 от настоящото решение.

Въз основа на тези широкообхватни консултации стратегическото планиране ще определи общите цели и общите области за дейност, като например областите на партньорство (предлаганото правно основание съдържа само инструменти и критерии, които насочват използването им) и областите на мисиите.

Стратегическото планиране ще спомага за разработване и изпълнение на политиката за съответните обхванати области на равнището на ЕС и ще допълва политиките и политическите подходи в държавите членки. По време на процеса на стратегическо планиране ще бъдат взети предвид приоритетите на политиката на ЕС, за да се увеличи приносът на научните изследвания и

иновациите към изпълнението на политиката. Ще бъдат взети предвид и прогнозните дейности, проучванията и други научни доказателства, както и съответните съществуващи инициативи на равнището на ЕС и на национално равнище.

Стратегическото планиране ще насърчава полезните взаимодействия между „Хоризонт Европа“ и други програми на Съюза, включително програмата на Евратом, като по този начин се превърне в отправна точка за научни изследвания и иновации във всички свързани програми от бюджета на ЕС и нефинансови инструменти. То ще насърчава и по-бързото разпространение и навлизане на резултатите от научните изследвания и иновациите и ще избягва дублирането и припокриването между възможностите за финансиране. Ще осигурява рамката за свързване на преките научноизследователски действия на Съвместния изследователски център и други действия, подпомагани по програмата, в т.ч. използването на резултатите в подкрепа на политиката.

Стратегическият план ще очертае многогодишна стратегия за изпълнение на съдържанието на работната програма (както е посочено в член 11), като същевременно запазва достатъчна гъвкавост, за да реагира своевременно на неочаквани възможности и кризи. Тъй като „Хоризонт Европа“ е програма с продължителност от 7 години, икономическият, общественият и политическият контекст, в който тя ще действа, могат значително да се променят по време на нейния жизнен цикъл. „Хоризонт Европа“ трябва да е в състояние бързо да се приспособява към тези промени. Поради това ще е

Процесът на стратегическо планиране ще идентифицира съществуващите връзки между „Хоризонт Европа“ и други програми на Съюза и ще предлага възможности за полезни взаимодействия между регионалните, националните и европейските фондове. Програма „Хоризонт Европа“ ще се превърне в отправна точка за научни изследвания и иновации във всички свързани програми от бюджета на ЕС, за да се помогне за осъществяването на политическите приоритети и цели на ЕС. Ще осигурява и рамката за свързване на преките научноизследователски действия на Съвместния изследователски център и други действия, подпомагани по програмата, в т.ч. използването на резултатите в подкрепа на политиката.

възможно да се оказва подкрепа за дейности извън описаните по-долу, когато това е надлежно обосновано, за да се реагира на важни промени или непредвидени събития, политически потребности или кризисни ситуации, например в отговор на сериозни заплахи за здравето, например такива, причинени от епидемии.

При изпълнението на програма „Хоризонт Европа“ ще се обръща особено внимание на осигуряването на балансиран и обобщен подход към научните изследвания и иновациите, който не се ограничава само до разработването на нови продукти, процеси и услуги въз основа на научни и технологични познания и открития, а включва и използване на съществуващи технологии в нови приложения, непрекъснато усъвършенстване, нетехнологични и социални иновации.

Систематичният подход към научните изследвания и иновациите, обхващащ различни дисциплини, сектори и политики, ще гарантира, че предизвикателствата могат да бъдат преодоленни, като същевременно ще създаде нови конкурентоспособни предприятия и отрасли, ще насърчи конкуренцията, ще стимулира частните инвестиции и ще запази равнопоставените условия на конкуренция на вътрешния пазар.

При стълбовете „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на промишлеността“ и „Отворени иновации“ научните изследвания и иновациите ще бъдат допълвани с дейности, които се прилагат в близост до крайните потребители и пазара, като например демонстрационни и пилотни проекти или проекти за доказване на концепция, в които обаче не се включват дейности по пазарна

реализация, които надхвърлят етапа на научните изследвания и иновациите. Тук ще се включва и подкрепа за определяни от търсенето дейности, които ускоряват внедряването и разпространението на широка гама от иновации. Ще се акцентира върху покани за представяне на предложения, които нямат задължителен характер.

По стълб „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на промишлеността“, използвайки опита от програма „Хоризонт 2020“, социалните и хуманитарните науки ще бъдат напълно интегрирани във всички клъстери, в т.ч. специфичните и специализираните дейности. Освен това дейностите по морски и мореплавателски научни изследвания и иновации ще се изпълняват по стратегически и интегриран начин в съответствие с интегрираната морска политика на ЕС, общата политика в областта на рибарството и международните ангажименти.

Подкрепата за „Водещи инициативи в областта на бъдещите и нововъзникващите технологии” („водещи инициативи FET“) от програма „Хоризонт 2020“ ще продължи и по настоящата програма. Тъй като приликите с мисиите са значителни, други водещи инициативи FET, ако има такива, ще бъдат подпомагани по настоящата рамкова програма като мисии, насочени към бъдещи и нововъзникващи технологии.

Диалозите в областта на научното и техническото сътрудничество с международните партньори на ЕС, както и в областта на политиките с основните световни региони, ще допринесат значително за систематичното идентифициране на

възможности за сътрудничество, които ще подпомагат определянето на приоритетите, съчетани с диференциран подход по държава/регион.

EIT се съсредоточава върху иновационните екосистеми, поради което е естествено да спада към стълб „Отворени иновации“, а планирането на неговите общности на знание и иновации ще се синхронизира — посредством процеса на стратегическо планиране — със стълб „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на промишлеността“.

Бърз път към научни изследвания и иновации

„Хоризонт Европа“ ще предостави възможност на бенефициерите да кандидатстват за финансиране по ускорена процедура, когато това е предвидено в работната програма на всички клъстери, ЕСИ и частта „разпространяване на високи постижения“, като ще обхване научноизследователски и иновационни дейности. Базирайки се на успеха на съществуващия инструмент „Бърз път към иновации“ в „Хоризонт 2020“, този подход ще използва логиката „отдолу нагоре“ въз основа на непрекъснато отворени покани за представяне на предложения, а времето за отпускане на безвъзмездни средства ще бъде не повече от шест месеца. В частта „разпространяване на високи постижения“ този подход също така ще подпомага по-слабо развитите държави на ЕС да получат достъп до средства по ускорена процедура и на принципа „отдолу нагоре“. Този метод ще се прилага за най-малко 15% от бюджета на програмата.

Разпространение и комуникация
„Хоризонт Европа“ ще предоставя

Разпространение и комуникация
„Хоризонт Европа“ ще предоставя

специална подкрепа за свободен достъп до научни публикации, хранилища за знания и други източници на данни. Ще бъдат подпомагани действия за разпространение на знания, също и произтичащи от сътрудничеството с други програми на ЕС, в т.ч. клъстеризация и пакетирание на резултати и данни, на езици и във формати, предназначени за целевата аудитория и мрежите за граждани, промишлеността, публичните администрации, *академичните среди*, организациите на гражданското общество и създателите на политики. За тази цел „Хоризонт Европа“ може да използва авангардни технологии и средства за събиране на данни.

Ще бъде оказвана съответна подкрепа за механизмите за комуникация на програмата до потенциални кандидати (напр. национални звена за контакт).

Комисията също така ще изпълнява информационни и комуникационни дейности, свързани с „Хоризонт Европа“, с цел да популяризира факта, че резултатите са получени с помощта на финансиране от ЕС. Дейностите ще се стремят да повишават обществената информираност относно значението на научните изследвания и иновациите и по-широкото въздействие и целесъобразността на финансираните от ЕС научни изследвания и иновации, например чрез публикации, връзки с медиите, мероприятия, хранилища за знания, бази данни, платформи с множество канали, уебсайтове или целенасочено използване на социални медии. „Хоризонт Европа“ също така ще подпомага бенефициерите да разпространяват информация за своята работа и нейното въздействие върху обществото като цяло.

Експлоатация и навлизане на пазара

Комисията ще въведе всеобхватни мерки за експлоатация на резултатите от „Хоризонт Европа“ и получените

специална подкрепа за свободен достъп до научни публикации, хранилища за знания и други източници на данни. Ще бъдат подпомагани действия за разпространение на знания, също и произтичащи от сътрудничеството с други програми на ЕС, в т.ч. клъстеризация и пакетирание на резултати и данни, на езици и във формати, предназначени за целевата аудитория и мрежите за граждани, промишлеността, публичните администрации, *научната общност*, организациите на гражданското общество и създателите на политики. За тази цел „Хоризонт Европа“ може да използва авангардни технологии и средства за събиране на данни.

Ще бъде оказвана съответна подкрепа за механизмите за комуникация на програмата до потенциални кандидати (напр. национални звена за контакт).

Комисията също така ще изпълнява информационни и комуникационни дейности, свързани с „Хоризонт Европа“, с цел да популяризира факта, че резултатите са получени с помощта на финансиране от ЕС. Дейностите ще се стремят да повишават обществената информираност относно значението на научните изследвания и иновациите и по-широкото въздействие и целесъобразността на финансираните от ЕС научни изследвания и иновации, например чрез публикации, връзки с медиите, мероприятия, хранилища за знания, бази данни, платформи с множество канали, уебсайтове или целенасочено използване на социални медии. „Хоризонт Европа“ също така ще подпомага бенефициерите да разпространяват информация за своята работа и нейното въздействие върху обществото като цяло.

Експлоатация и навлизане на пазара

Комисията ще въведе всеобхватни мерки за експлоатация на резултатите от „Хоризонт Европа“ и получените

знания. Това ще ускори експлоатацията в посока към навлизане на пазара и ще повиши въздействието на програмата.

Комисията систематично ще определя и записва резултатите от научноизследователските и иновационни дейности по програмата и ще прехвърля или разпространява тези резултати и получените знания по недискриминационен начин на промишлеността и предприятията с всякакъв размер, на публичните администрации, *академичните среди*, организациите на гражданското общество и създателите на политики.

Международно сътрудничество

Чрез съгласуване на действията с други държави и региони в света ще се постигне по-голямо въздействие в рамките на международно сътрудничество с безпрецедентен мащаб. Въз основа на взаимната изгода партньори от цял свят ще бъдат поканени да се включат в усилията на ЕС като неразделна част от инициативите в подкрепа на действията на ЕС за устойчивост, повече високи постижения в областта на научните изследвания и иновациите и конкурентоспособност.

Международните съвместни действия ще гарантират ефективно справяне с

знания, *което ще включва и насърчаване на стандартизацията.*

Това ще ускори експлоатацията в посока към навлизане на пазара и ще повиши въздействието на програмата.

Комисията систематично ще определя и записва резултатите от научноизследователските и иновационни дейности по програмата и ще прехвърля или разпространява тези резултати и получените знания по недискриминационен начин на промишлеността и предприятията с всякакъв размер, на публичните администрации, *научната общност*, организациите на гражданското общество и създателите на политики. *За новия Европейски съвет за иновации ще бъде въведена специална процедура за мониторинг.*

Международно сътрудничество

Чрез съгласуване на действията с други държави и региони в света ще се постигне по-голямо въздействие в рамките на международно сътрудничество с безпрецедентен мащаб. Въз основа на взаимната изгода партньори от цял свят, *включително от научната общност, промишлеността, организациите на гражданското общество, правителствата и НПО*, ще бъдат поканени да се включат в усилията на ЕС като неразделна част от инициативите в подкрепа на действията на ЕС за устойчивост, повече високи постижения в областта на научните изследвания и иновациите и конкурентоспособност. *Трансферът на знания и споделянето на капацитет и инфраструктура между партньорите на международно равнище ще даде тласък на съвместни подходи и регулиране, което ще доведе до синергична търговия за всички страни.*

Международните съвместни действия ще гарантират ефективно справяне с

глобалните **обществени** предизвикателства и целите за устойчиво развитие, достъп до най-добрите в света таланти, експертен опит и ресурси и засилено предлагане и търсене на иновативни решения.

Работни методики за оценка

Използването на висококачествен независим експертен опит при процедурата за оценяване е в основата на ангажираността с програмата на всички заинтересовани страни, общности и интереси и е предпоставка за запазване на високите постижения и значимостта на финансираните дейности.

Комисията или органът за финансиране ще гарантират безпристрастността на процеса и ще избягват конфликтите на интереси в съответствие с член 61 от Финансовия регламент.

По изключение, когато е обосновано от изискването да се назначават най-добрите налични експерти и/или от ограничения наличен резерв от квалифицирани експерти, независимите експерти, подпомагащи комисията за оценка или участващи като членове в нея, могат да оценяват конкретни предложения, за които декларират потенциален интерес. В такъв случай Комисията или органът за финансиране предприемат всички необходими коригиращи мерки, за да гарантират интегритета на процедурата за оценяване. Процедурата за оценяване ще се управлява по съответния начин, включително с етап на взаимодействие между различните експерти. Комисията за оценка ще вземе предвид особените обстоятелства при определянето на предложения за финансиране.

глобалните предизвикателства и целите за устойчиво развитие, достъп до най-добрите в света таланти, експертен опит и ресурси и засилено предлагане и търсене на иновативни решения.

Международното сътрудничество ще бъде организирано около общи цели. Това ще помогне на европейските изследователи да работят с най-добрите изследователи в тяхната област.

Работни методики за оценка

Използването на висококачествен независим експертен опит при процедурата за оценяване е в основата на ангажираността с програмата на всички заинтересовани страни, общности и интереси и е предпоставка за запазване на високите постижения и значимостта на финансираните дейности.

Комисията или органът за финансиране ще гарантират безпристрастността на процеса и ще избягват конфликтите на интереси в съответствие с член 61 от Финансовия регламент.

Когато е обосновано от изискването да се назначават най-добрите налични експерти и/или от ограничения наличен резерв от квалифицирани експерти, независимите експерти, подпомагащи комисията за оценка или участващи като членове в нея, могат да оценяват конкретни предложения, за които декларират потенциален интерес. В такъв случай Комисията или органът за финансиране предприемат всички необходими коригиращи мерки, за да гарантират интегритета на процедурата за оценяване, **включително по отношение на конфликтите на интереси**. Процедурата за оценяване ще се управлява по съответния начин, включително с етап на взаимодействие между различните експерти.

Използването на тази процедура ще се докладва в годишния мониторингов доклад на програмата. Комисията за

оценка ще вземе предвид особените обстоятелства при определянето на предложения за финансиране.

Изменение 23

Предложение за решение Приложение I – част I

Текст, предложен от Комисията

I ОТВОРЕНА НАУКА

Търсенето на преломни моменти в разбирането и придобиването на знания; структурите на световно равнище, необходими за постигането на това, включително физически инфраструктури и инфраструктури, **свързани със знанието**, предназначени за научни изследвания и иновации, както и средствата за отворено разпространение и споделяне на знание; достатъчно на брой отлични научни изследователи: всичко това е от централно значение за икономическия, социалния и културния напредък във всичките му форми.

Отворената наука с високи постижения е неразривно свързана с постигането на водещи в световен мащаб иновации. Като основни движещи сили за **растежа на** производителността, конкурентоспособността, богатството, **устойчивото развитие** и социалния прогрес са определени промените в научния и технологичния модел. Историята показва тенденция такива промени в модела да се пораждат от научната база на публичния сектор преди да формират основата за създаването на цели нови отрасли и сектори.

Публичните инвестиции в научни изследвания, особено чрез университетите и публичните научноизследователски организации и

Изменение

I ОТВОРЕНА НАУКА **НА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ**

Търсенето на преломни моменти в разбирането и придобиването на знания; структурите на световно равнище, необходими за постигането на това, включително физически инфраструктури и **електронни** инфраструктури, предназначени за научни изследвания и иновации, както и средствата за отворено разпространение и споделяне на знание; достатъчно на брой отлични научни изследователи **и иноватори**: всичко това е от централно значение за икономическия, социалния и културния напредък във всичките му форми.

Отворената наука с високи постижения е неразривно свързана с постигането на водещи в световен мащаб иновации. Като основни движещи сили за производителността, **устойчивия и приобщаващ растеж и развитие**, конкурентоспособността, богатството и социалния прогрес са определени промените в научния и технологичния модел. Историята показва тенденция такива промени в модела да се пораждат от научната база на публичния сектор преди да формират основата за създаването на цели нови отрасли и сектори.

Публичните инвестиции в научни изследвания, особено чрез университетите и публичните научноизследователски организации и

научноизследователски структури, често са насочени в по-дългосрочни и по-високорискови научни изследвания и допълват дейността на частния сектор. Освен това те създават **умения**, ноухау и опит, нови научни инструменти и методики, както и мрежи, които да препредават най-новите познания.

Европейската наука и европейските изследователи продължават да бъдат все така в челните редици в много области. Това обаче не е позиция, която можем да приемаме за даденост. Налице са много доказателства, че с нарастването на темпото на научните изследвания, се увеличава и броят на държавите, които се конкурират да бъдат най-добрите. Традиционното предизвикателство от държави като САЩ сега се засилва от участието на икономически гиганти като Китай и Индия, от наскоро индустриализираните части от света и от всички държави, в които правителствата осъзнават многобройните и плодотворни ползи от инвестициите в научни изследвания.

Изменение 24

Предложение за решение

Приложение I – част I – точка 1 – подточка 1.1

Текст, предложен от Комисията

1.1. Обосновка

Въпреки че ЕС остава най-мащабният източник на научни публикации в света, **той е всъщност „масов производител“ на знания, със сравнително малко на брой спрямо размера си центрове с високи постижения, които да се открояват на световно равнище, като в голяма част от областите резултатите са средни и ниски.** В сравнение със САЩ

научноизследователски структури, често са насочени в по-дългосрочни и по-високорискови научни изследвания и допълват дейността на частния сектор. Освен това те създават **висококвалифицирани човешки ресурси**, ноухау и опит, нови научни инструменти и методики, както и мрежи, които да препредават най-новите познания.

Европейската наука и европейските изследователи продължават да бъдат все така в челните редици в много области. Това обаче не е позиция, която можем да приемаме за даденост. Налице са много доказателства, че с нарастването на темпото на научните изследвания, се увеличава и броят на държавите, които се конкурират да бъдат най-добрите. Традиционното предизвикателство от държави като САЩ сега се засилва от участието на икономически гиганти като Китай и Индия, от наскоро индустриализираните части от света и от всички държави, в които правителствата осъзнават многобройните и плодотворни ползи от инвестициите в научни изследвания.

Изменение

1.1. Обосновка

ЕС остава най-мащабният източник на научни публикации в света. В сравнение със САЩ и до известна степен с Китай, ЕС следва модела за „разпределени високи постижения“, при който ресурсите са разпределят между голям брой изследователи и научноизследователски институции. Друго предизвикателство е, че в много държави – членки на ЕС,

и до известна степен с Китай, ЕС **все още** следва модела за „разпределени високи постижения“, при който ресурсите са разпределят между голям брой изследователи и научноизследователски институции. Друго предизвикателство е, че в много държави – членки на ЕС, **публичният** сектор **все още** не предлага достатъчно привлекателни условия за най-добрите изследователи. Тези фактори затвърждават относителната непривлекателност на Европа в глобалната надпревара за привличане на научни таланти.

Средата на световните научни изследвания се изменя драстично и става все по-многогранна в резултат на нарастващия брой страни с бързо развиващи се икономики, особено Китай, които разширяват своята научна дейност. Докато през 2000 г. ЕС и Съединените щати общо са представлявали почти две трети от световните разходи за научноизследователска и развойна дейност, този дял е спаднал до по-малко от половината до 2013 г.

ЕНС подпомага най-добрите изследователи с гъвкаво дългосрочно финансиране, за да извършват новаторски високорискови, но многообещаващи научни изследвания. Той действа автономно начело с Научен съвет, съставен от учени, инженери и представители на академичната общност, ползващи се с добро име, подходящ опит и различен произход. ЕНС може да се възползва от по-широк кръг от таланти и идеи, отколкото би било възможно за всяка национална схема, като засилва високите

инвестициите на публичния сектор **в научни изследвания е под всякакъв приемлив праг и по тази причина** не предлага достатъчно привлекателни условия за най-добрите изследователи. Тези фактори затвърждават относителната непривлекателност на Европа в глобалната надпревара за привличане на научни таланти.

Средата на световните научни изследвания се изменя драстично и става все по-многогранна в резултат на нарастващия брой страни с бързо развиващи се икономики, особено Китай, които разширяват своята научна дейност. Докато през 2000 г. ЕС и Съединените щати общо са представлявали почти две трети от световните разходи за научноизследователска и развойна дейност, този дял е спаднал до по-малко от половината до 2013 г. **Освен това сравнителният доклад за иновациите за 2018 г. потвърждава, че публичните разходи за НИРД в целия ЕС остават под нивата от 2010 г. и това не е достатъчно за постигането на постоянната цел за отделяне на 3% от БВП за НИРД.**

ЕНС подпомага най-добрите изследователи, **включително младите изследователи**, с гъвкаво дългосрочно финансиране, за да извършват новаторски високорискови, но многообещаващи научни изследвания. Той действа автономно начело с **балансиран по отношение на участието на мъже и жени, както и на включените дисциплини** Научен съвет, съставен от учени, инженери и представители на академичната общност, ползващи се с добро име, подходящ опит и различен произход.

постижения чрез конкуренция между най-добрите изследователи и идеи.

Финансираните от ЕНС изследвания за разширяване на границите на познанието имат значително пряко въздействие под формата на напредък на границите на познанието, като откриват път към нови и често неочаквани научни **и** технологични резултати и нови области за научни изследвания. На свой ред това поражда принципно нови идеи, които насърчават иновациите, стопанската изобретателност и справянето с обществените предизвикателства. ЕНС има също така и структурно въздействие – той повишава качеството на европейската научноизследователска система до по-висока степен от пряко финансираните от него изследователи и действия. Финансираните от ЕНС действия и изследователи поставят вдъхновяваща цел пред изследванията за разширяване на границите на познанието в Европа, с което увеличават нейната популярност и я правят по-привлекателно място за работа и сътрудничество за най-добрите изследователи от цял свят. Престижността на приема на получатели на безвъзмездни средства от ЕНС създава конкуренция между университетите и научноизследователските организации в Европа, във връзка с предлагането на най-привлекателните условия за най-добрите изследователи, и може косвено да им съдейства при оценяването на техните относителни силни и слаби страни, както и да доведе до реформи.

Разликата между резултатите от научноизследователската дейност на САЩ и държавите от ЕС е намаляла

ЕНС може да се възползва от по-широк кръг от таланти и идеи, отколкото би било възможно за всяка национална схема, като засилва високите постижения **в научните изследвания във всички области на науката** чрез конкуренция между най-добрите изследователи и идеи.

Финансираните от ЕНС изследвания за разширяване на границите на познанието имат значително пряко въздействие под формата на напредък на границите на познанието, като откриват път към нови и често неочаквани научни, технологични **и обществени** резултати и нови области за научни изследвания. На свой ред това поражда принципно нови идеи, които насърчават иновациите, стопанската изобретателност и справянето с обществените предизвикателства. ЕНС има също така и структурно въздействие – той повишава качеството на европейската научноизследователска система до по-висока степен от пряко финансираните от него изследователи и действия. Финансираните от ЕНС действия и изследователи поставят вдъхновяваща цел пред изследванията за разширяване на границите на познанието в Европа, с което увеличават нейната популярност и я правят по-привлекателно място за работа и сътрудничество за най-добрите изследователи от цял свят. Престижността на приема на получатели на безвъзмездни средства от ЕНС създава конкуренция между университетите и научноизследователските организации в Европа, във връзка с предлагането на най-привлекателните условия за най-добрите изследователи, и може косвено да им съдейства при оценяването на техните относителни силни и слаби страни, както и да доведе до реформи.

Разликата между резултатите от научноизследователската дейност на САЩ и държавите от ЕС е намаляла

през последните 10 години след създаването на ЕНС. ЕНС финансира относително малък процент от научните изследвания в Европа, но постигнатото научно въздействие е относително високо. Средният индекс на цитиране на научните изследвания, подпомагани от ЕНС, е сравним с този на елитните университети за научни изследвания в света. Резултатите от научните изследвания, финансирани от ЕНС, са изключително високи в сравнение с най-големите в света организации, финансиращи научни изследвания. ЕНС подпомага много научни изследвания за разширяване на границите на познанието в множество научноизследователски области, които са получили най-голям брой цитирания, включително в нововъзникващите области. Въпреки че финансирането от ЕНС е целево за изследванията за разширяване на границите на познанието, в резултат от него са получени значителен брой патенти.

Има ясни доказателства, че със своите покани за представяне на предложения ЕНС привлича и финансира отлични изследователи, а в резултат от действията по ЕНС се стига до голям брой влиятелни научноизследователски открития с висока степен на въздействие във нововъзникващи области, водещи до пробив и значителни научни постижения. Дейността на получателите на безвъзмездни средства от ЕНС също така **е подчертано** интердисциплинарна, а те си сътрудничат на международно равнище и публикуват своите резултати с отворен достъп във всички сфери на научните изследвания, включително социални и хуманитарни науки.

Също така, вследствие на силния съревнователен елемент, вече има доказателства за по-дълготрайното въздействие на безвъзмездните средства от ЕНС върху кариерното развитие,

през последните 10 години след създаването на ЕНС. ЕНС финансира относително малък процент от научните изследвания в Европа, но постигнатото научно въздействие е относително високо. Средният индекс на цитиране на научните изследвания, подпомагани от ЕНС, е сравним с този на елитните университети за научни изследвания в света. Резултатите от научните изследвания, финансирани от ЕНС, са изключително високи в сравнение с най-големите в света организации, финансиращи научни изследвания. ЕНС подпомага много научни изследвания за разширяване на границите на познанието в множество научноизследователски области, които са получили най-голям брой цитирания, включително в нововъзникващите области. Въпреки че финансирането от ЕНС е целево за изследванията за разширяване на границите на познанието, в резултат от него са получени значителен брой патенти.

Има ясни доказателства, че със своите покани за представяне на предложения ЕНС привлича и финансира отлични изследователи, а в резултат от действията по ЕНС се стига до голям брой влиятелни научноизследователски открития с висока степен на въздействие във нововъзникващи области, водещи до пробив и значителни научни постижения. Дейността на получателите на безвъзмездни средства от ЕНС също така **се очаква да става все повече** интердисциплинарна, а те си сътрудничат на международно равнище и публикуват своите резултати с отворен достъп във всички сфери на научните изследвания, включително социални и хуманитарни науки.

Също така, вследствие на силния съревнователен елемент, вече има доказателства за по-дълготрайното въздействие на безвъзмездните средства от ЕНС върху кариерното развитие,

обучението на висококвалифицирани **докторанти и постдокторанти**, повишаването на глобалната видимост и престижа на европейските научни изследвания и върху националните системи за научни изследвания. Този ефект е особено ценен в модела за разпределени високи постижения на ЕС, тъй като статусът на финансиран от ЕНС може да замени и да служи като **по-точен** индикатор за качество на научните изследвания, отколкото признанието, основано на статуса на институциите. Така амбициозните личности, институции, региони и държави имат възможност да поемат инициатива и да разширят научноизследователските профили, в които са особено успешни.

обучението на висококвалифицирани **изследователи и лица, притежаващи докторска и постдокторска степен**, повишаването на глобалната видимост и престижа на европейските научни изследвания и върху националните системи за научни изследвания. Този ефект е особено ценен в модела за разпределени високи постижения на ЕС, тъй като статусът на финансиран от ЕНС може да замени и да служи като **надежден** индикатор за качество на научните изследвания, отколкото признанието, основано на статуса на институциите. Така амбициозните личности, институции, региони и държави имат възможност да поемат инициатива и да разширят научноизследователските профили, в които са особено успешни.

Изменение 25

Предложение за решение

Приложение I – част I – точка 1 – подточка 1.2 – подточка 1.2.1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

1.2. Области на интервенция

1.2. Области на интервенция

1.2.1. Наука, разширяваща границите на познанието

1.2.1. Наука, разширяваща границите на познанието

Очаква се, че финансираните от ЕНС научни изследвания ще доведат до напредък на границите на научното познание, до научни публикации с най-високо качество, както и до научноизследователски резултати с потенциално високо обществено **и** икономическо въздействие, с което ще се постави ясна и вдъхновяваща цел пред изследванията за разширяване на границите на познанието в целия ЕС, Европа и на международно ниво. Тъй като целта му е да превърне ЕС в по-привлекателна среда за най-добрите учени в света, ЕНС ще цели измеримо увеличение на дела на ЕС в най-високия

Очаква се, че финансираните от ЕНС научни изследвания ще доведат до напредък на границите на научното познание, до научни публикации с най-високо качество, както и до научноизследователски резултати с потенциално високо обществено, **и екологично** въздействие, с което ще се постави ясна и вдъхновяваща цел пред изследванията за разширяване на границите на познанието в целия ЕС, Европа и на международно ниво. Тъй като целта му е да превърне ЕС в по-привлекателна среда за най-добрите учени в света, ЕНС ще цели измеримо увеличение на дела

1% от най-цитираните научни публикации в света, както и нарастване на броя на финансираните от него отлични изследователи извън Европа. ЕНС предоставя финансиране в съответствие със следните утвърдени принципи. Високите научни постижения са единственият критерий за отпускането на безвъзмездни средства от ЕНС. ЕНС функционира на принципа „отдолу нагоре“ без предварително определени приоритети.

Общи рамки

- Дългосрочно финансиране на отлични изследователи и техните екипи, за да ги подпомага в извършването на новаторски, високорискови, но многообещаващи научни изследвания;
- Изследователи в началото на своята кариера с отлични идеи, за да осъществят прехода към независимост, като укрепват собствения си научноизследователски екип или програма;
- Нови методи на работа в научната област с потенциал за постигане на революционни постижения и подпомага търговския и социалния иновационен потенциал на финансираните научни изследвания;
- Споделяне на опита и най-добрите практики с регионалните и национални агенции за финансиране на научните изследвания, за да се насърчава подкрепата за отличните изследователи;
- Повишаване на видимостта на програмите на ЕНС.

Изменение 26

Предложение за решение

Приложение I – част I – точка 1 – подточка 1.3 – подточка 1.3.1 – параграф 2 – точка 2 – тире 4

на ЕС в най-високия 1% от най-цитираните научни публикации в света, както и нарастване на броя на финансираните от него отлични изследователи извън Европа. ЕНС предоставя финансиране в съответствие със следните утвърдени принципи. Високите научни постижения са единственият критерий за отпускането на безвъзмездни средства от ЕНС. ЕНС функционира на принципа „отдолу нагоре“ без предварително определени приоритети.

Общи рамки

- Дългосрочно финансиране на отлични изследователи и техните екипи, за да ги подпомага в извършването на новаторски, високорискови, но многообещаващи научни изследвания;
- Изследователи в началото на своята кариера с отлични идеи, за да осъществят прехода към независимост, като укрепват собствения си научноизследователски екип или програма;
- Нови методи на работа в научната област с потенциал за постигане на революционни постижения и подпомага търговския и социалния иновационен потенциал на финансираните научни изследвания;
- Споделяне на опита и най-добрите практики с регионалните и национални агенции за финансиране на научните изследвания, **както и с други органи на Съюза**, за да се насърчава подкрепата за отличните изследователи;
- Повишаване на видимостта на програмите на ЕНС.

Текст, предложен от Комисията

— **ще преглежда и оценява** постиженията на ЕНС и качеството и влиянието на финансираните от ЕНС научни изследвания, и **ще прави** препоръки за коригиращи или бъдещи действия;

Изменение

— **периодично ще подлага на външен преглед и оценка** постиженията на ЕНС и качеството и влиянието на финансираните от ЕНС научни изследвания, и **съответно ще приема** препоръки **и ще изготвя насоки** за коригиращи или бъдещи действия;

Изменение 27

Предложение за решение

Приложение I – част I – точка 2 – подточка 2.1

Текст, предложен от Комисията

2.1. Обосновка

Европа има нужда от **висококвалифициран** и **гъвкав** човешки **капитал** в научните изследвания и иновациите, **който се адаптира** лесно и **намира** устойчиви решения на бъдещите предизвикателства, например големите демографски промени в Европа. За да осигурят високи постижения, изследователите трябва да бъдат мобилни, да си сътрудничат и да разпространяват знания в различни държави, сектори и дисциплини, да имат правилното съчетание на знания и умения, за да се справят с обществените предизвикателства и да подкрепят иновациите.

Европа е движеща сила в науката и има около 1,8 млн. изследователи, които работят в хиляди университети, научни центрове и дружества, които са лидери в световен мащаб. Изчислено е обаче, че ЕС ще има нужда да обучи и наеме най-малко един милион нови изследователи до 2027 г., за да постигне поставените цели за увеличени инвестиции в научните изследвания и иновациите.

Изменение

2.1. Обосновка

Европа има нужда от **висококвалифицирани** и **гъвкави** човешки **ресурси** в научните изследвания и иновациите, **който се адаптират** лесно и **намират** устойчиви решения на **настоящите и** бъдещите предизвикателства, например големите демографски промени в Европа. За да осигурят високи постижения, изследователите трябва да бъдат мобилни, **да имат достъп до висококачествена инфраструктура в много области**, да си сътрудничат и да разпространяват знания в различни държави, сектори и дисциплини, да имат правилното съчетание на знания и умения, за да се справят с обществените предизвикателства и да подкрепят иновациите.

Европа е движеща сила в науката и има около 1,8 млн. изследователи, които работят в хиляди университети, научни центрове и дружества, които са лидери в световен мащаб. Изчислено е обаче, че ЕС ще има нужда да обучи и наеме най-малко един милион нови изследователи до 2027 г., за да постигне поставените цели за увеличени инвестиции в научните изследвания и иновациите.

Тази потребност е особено остра в извънакадемичния сектор. ЕС трябва да положи още усилия да привлече повече млади хора към кариера в научните изследвания, да привлече изследователи от трети държави, да задържи своите изследователи и да приеме обратно в Европа европейските учени, които работят другаде. Освен това, за да се осигурят мащабни високи постижения, условията на работа на изследователите трябва да бъдат допълнително подобрени в цялото Европейско научноизследователско пространство (ЕНП). В този смисъл са необходими по-силни връзки най-вече с Европейското пространство за образование (ЕПО), Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд (ЕСФ+).

Тази потребност е особено остра в извънакадемичния сектор.

ЕС трябва да положи още усилия да привлече повече млади хора към кариера в научните изследвания, да привлече изследователи от трети държави, да задържи своите изследователи и да приеме обратно в Европа европейските учени, които работят другаде.

За постигането на тези цели следва да се обърне внимание на схемите, които добавят по-голяма гъвкавост за изследователите от двата пола с цел гарантиране на баланс на професионалния и личния живот.

Програмите за мобилност следва да гарантират също така действително равни възможности и да включват конкретни мерки за отстраняване на пречките пред мобилността на изследователите, по-специално на жените изследователи.

Освен това, за да се осигурят *полезни взаимодействия* и мащабни високи постижения, *знакът „Печат за високи постижения“ ще продължи да се прилага за предложения по действията МСК*, а условията на работа на изследователите трябва да

Тези предизвикателства могат да бъдат посрещнати най-успешно на равнището на ЕС поради техния системен характер и поради международните усилия, необходими за решаването им.

Действията „Мария Склодовска-Кюри“ (МСК) са насочени към високи постижения в научните изследвания, които са изцяло в посока „отдолу нагоре“, отворени за всички сфери на научните изследвания – от фундаменталните научни изследвания до навлизането на пазара и иновационните услуги. Тук попадат научноизследователските сфери, обхванати от Договора за функционирането на Европейския съюз и Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия (Евратом). Запазва се възможността в случай на конкретна нужда да се акцентира върху определени дейности по програмата, засягащи определени обществени предизвикателства (в т.ч. идентифицирани мисии), видове научни изследвания и иновации, институции или географски райони, с цел да се реагира на изменението на европейските изисквания по отношение на уменията, научните изследвания, обучението, професионалното развитие и обмена на знания.

Действията МСК са **основният инструмент** на равнището на ЕС за привличане към Европа на изследователи от трети държави, с което се оказва съществен принос към глобалното сътрудничество в научните изследвания и иновациите.

бъдат допълнително подобрени в цялото Европейско научноизследователско пространство (ЕНП). В този смисъл са необходими по-силни връзки най-вече с Европейското пространство за образование (ЕПО), Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд (ЕСФ+).

Тези предизвикателства могат да бъдат посрещнати най-успешно на равнището на ЕС поради техния системен характер и поради международните усилия, необходими за решаването им.

Действията „Мария Склодовска-Кюри“ (МСК) са насочени към високи постижения в научните изследвания, които са изцяло в посока „отдолу нагоре“, отворени за всички сфери на научните изследвания – от фундаменталните научни изследвания до навлизането на пазара и иновационните услуги. Тук попадат научноизследователските сфери, обхванати от Договора за функционирането на Европейския съюз и Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия (Евратом). Запазва се възможността в случай на конкретна нужда да се акцентира върху определени **видове** дейности по програмата, засягащи определени обществени предизвикателства (в т.ч. идентифицирани мисии), **и определени** видове научни изследвания и иновации, институции или географски райони, с цел да се реагира на изменението на европейските изисквания по отношение на уменията, научните изследвания, обучението, професионалното развитие и обмена на знания.

Действията МСК, **заедно с ЕНС**, са **основните инструменти** на равнището на ЕС за привличане към Европа на изследователи от трети държави, с което се оказва съществен принос към глобалното сътрудничество в научните изследвания и иновациите.

Доказателствата сочат, че МСК не само имат положително влияние върху лицата, организациите и на системно равнище, но също така са източник на научноизследователски резултати, които водят до пробив и са с висока степен на въздействие, като същевременно допринасят положително за справянето с обществените и стратегическите предизвикателства. Дългосрочните инвестиции в хора имат възвращаемост, както е видно от броя носители на Нобелова награда, които са били стипендианти на МСК или техни научни ръководители.

Чрез глобалната конкуренция в научните изследвания между учените и приемащите ги организации от академичния и извънакадемичния сектор, и посредством създаването и споделянето на висококачествени знания в различни държави, сектори и дисциплини, МСК допринася значително за целите на програма „Работни места, растеж и инвестиции“, глобалната стратегия на ЕС и целите за устойчиво развитие на ООН.

МСК има своя принос към превръщането на ЕНС в по-ефективен, конкурентен и привлекателен глобален фактор. Това може да се постигне като се насочват усилията към новото поколение висококвалифицирани изследователи и се оказва подкрепа на новите таланти от целия ЕС и извън него; като се насърчават разпространението и прилагането на нови знания и идеи в европейските политики, икономиката и обществото чрез усъвършенствана научна комуникация и мерки за информиране на обществеността, наред с другото; като се улеснява сътрудничеството между организации, извършващи научни изследвания; и като се оказва забележимо структуриращо въздействие върху Европейското научноизследователско пространство, като се работи за отворен пазар на труда

Доказателствата сочат, че МСК не само имат положително влияние върху лицата, организациите и на системно равнище, но също така са източник на научноизследователски резултати, които водят до пробив и са с висока степен на въздействие, като същевременно допринасят положително за справянето с обществените и стратегическите предизвикателства. Дългосрочните инвестиции в хора имат възвращаемост, както е видно от броя носители на Нобелова награда, които са били стипендианти на МСК или техни научни ръководители.

Чрез глобалната конкуренция в научните изследвания между учените и приемащите ги организации от академичния и извънакадемичния сектор, и посредством създаването и споделянето на висококачествени знания в различни държави, сектори и дисциплини, МСК допринася значително за целите на програма „Работни места, растеж и инвестиции“, глобалната стратегия на ЕС и целите за устойчиво развитие на ООН.

МСК има своя принос към превръщането на ЕНС в по-ефективен, конкурентен и привлекателен глобален фактор. Това може да се постигне като се насочват усилията към новото поколение висококвалифицирани изследователи и се оказва подкрепа на новите таланти от целия ЕС и извън него; като се насърчават разпространението и прилагането на нови знания и идеи в европейските политики, икономиката и обществото чрез усъвършенствана научна комуникация и мерки за информиране на обществеността, наред с другото; като се улеснява сътрудничеството между организации, извършващи научни изследвания; и като се оказва забележимо структуриращо въздействие върху Европейското научноизследователско пространство, като се работи за отворен пазар на труда

и се поставят стандарти за качествено обучение, привлекателни условия на труд и открит подбор на всички изследователи.

и се поставят стандарти за качествено обучение, привлекателни условия на труд и открит **и прозрачен** подбор на всички изследователи.

Изменение 28

Предложение за решение

Приложение I – част I – точка 2 – подточка 2.2 – подточка 2.2.2 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

ЕС се нуждае от силна, адаптивна и творческа база от човешки ресурси, която разполага с подходящ набор от умения, съответстващи на бъдещите потребности на пазара на труда, за да прави иновации и да превръща знанията и идеите в нови продукти и услуги, носещи икономическа и социална полза. Това може да се постигне с обучение на изследователите как да развиват допълнително основните си научноизследователски компетентности и да подобрят преносимите си умения, например творчески и предприемачески дух. Това ще им позволи да се справят с настоящи и бъдещи глобални предизвикателства и да подобрят перспективите си за кариерно развитие и потенциала за иновации.

Изменение

ЕС се нуждае от силна, адаптивна и творческа база от човешки ресурси, която разполага с подходящ набор от умения, съответстващи на бъдещите потребности на пазара на труда, за да прави иновации и да превръща знанията и идеите в нови продукти и услуги, носещи **научна**, икономическа и социална полза. Това може да се постигне с обучение на изследователите как да развиват допълнително основните си научноизследователски компетентности и да подобрят преносимите си умения, например творчески и предприемачески дух, **включително разбирането за ползите, които носят стандартите за нови продукти и услуги на пазара**. Това ще им позволи да се справят с настоящи и бъдещи глобални предизвикателства и да подобрят перспективите си за кариерно развитие и потенциала за иновации. **Когато е целесъобразно, това може да бъде постигнато при взаимно допълване с образователните дейности на ЕИТ.**

Изменение 29

Предложение за решение

Приложение I – част I – точка 2 – подточка 2.2 – подточка 2.2.3

Текст, предложен от Комисията

2.2.3. Укрепване на **човешкия капитал**

Изменение

2.2.3. Укрепване на **човешките ресурси**

и развиването на умения в цялото Европейско научноизследователско пространство

За да се насърчат високите постижения и сътрудничеството между научноизследователските организации и да се създаде положителен структуриращ ефект, в ЕНП е необходимо да се разпространят по-широко висококачествените стандарти на обучение, добрите условия на труд и ефективното кариерно развитие на изследователите. Това ще спомогне за модернизирването или усъвършенстването на програмите и системите за обучение в областта на научните изследвания, както и за увеличаването на привлекателността на институциите в глобален мащаб.

Общи рамки

- Програми за обучение за насърчаване на високите постижения и разпространение на най-добрите практики сред институциите и системите за научни изследвания и иновации;
- Сътрудничество, генериране и разпространение на знания в рамките на ЕС и с трети държави.

Изменение 30

Предложение за решение

Приложение I – част I – точка 2 – подточка 2.2 – подточка 2.2.5

Текст, предложен от Комисията

2.2.5. Насърчаване на популяризирането сред обществеността Осведомеността за дейностите на програмата и общественото признание на изследователите трябва да бъдат подобрени в целия ЕС и извън него, за да се повиши глобалната популярност

и развиването на умения в цялото Европейско научноизследователско пространство

За да се насърчат високите постижения и сътрудничеството между научноизследователските организации и да се създаде положителен структуриращ ефект, в ЕНП е необходимо да се разпространят по-широко висококачествените стандарти на обучение, добрите условия на труд и ефективното кариерно развитие на изследователите. Това ще спомогне за модернизирването или усъвършенстването на програмите и системите за обучение в областта на научните изследвания, **разработени в сътрудничество с други части от „Хоризонт Европа“**, както и за увеличаването на привлекателността на институциите в глобален мащаб.

Общи рамки

- Програми за обучение за насърчаване на високите постижения и разпространение на най-добрите практики сред институциите и системите за научни изследвания и иновации;
- Сътрудничество, генериране и разпространение на знания в рамките на ЕС и с трети държави.

Изменение

2.2.5. Насърчаване на популяризирането сред обществеността Осведомеността за дейностите на програмата и общественото признание на изследователите трябва да бъдат подобрени в целия ЕС и извън него, за да се повиши глобалната популярност

на МСК и да се придобие по-добро разбиране на влиянието на работата на изследователите върху ежедневието на гражданите, както и да се насърчават младите хора да започнат кариера в научните изследвания. Това може да се постигне чрез по-добро разпространение и използване на знания и практики.

Общи рамки

- Инициативи за популяризиране сред обществеността, които да стимулират интереса към кариера в научните изследвания, особено сред младите хора;
- Дейности за популяризиране за повишаване на глобалната популярност, видимостта и осведомеността за МСК;
- Разпространение и групиране на знания чрез сътрудничество между различни проекти и други дейности за изграждане на мрежи като услуги за бивши участници в програмата.

на МСК и да се придобие по-добро разбиране на влиянието на работата на изследователите върху ежедневието на гражданите, както и да се насърчават младите хора, **и по-специално жените**, да започнат кариера в научните изследвания. Това може да се постигне чрез по-добро разпространение и използване на знания и практики.

Общи рамки

- Инициативи за популяризиране сред обществеността, които да стимулират интереса към кариера в научните изследвания, особено сред младите хора;
- Дейности за популяризиране за повишаване на глобалната популярност, видимостта и осведомеността за МСК;
- Разпространение и групиране на знания чрез сътрудничество между различни проекти и други дейности за изграждане на мрежи като услуги за бивши участници в програмата **и националните звена за контакт**.

Изменение 31

Предложение за решение

Приложение I – част I – точка 3 – подточка 3.1

Текст, предложен от Комисията

3.1. Обосновка

Най-съвременните научноизследователски инфраструктури осигуряват основни услуги на общностите за научни изследвания и иновации, като изпълняват важна роля за разширяването на границите на знанията. Подкрепата за научноизследователски инфраструктури на равнището на ЕС спомага за намаляването на често срещаната разпокъсаност при националните научноизследователски инфраструктури **и** единични случаи на високи научни

Изменение

3.1. Обосновка

Най-съвременните научноизследователски инфраструктури осигуряват основни услуги на общностите за научни изследвания и иновации, като изпълняват важна роля за разширяването на границите на знанията. Подкрепата за **всички видове** научноизследователски инфраструктури, **включително малките и средните по мащаб и финансираните от ЕФРР**, на равнището на ЕС спомага за намаляването на често срещаната

постижения, както и за *справянето със недостатъчното движение* на знания между изолирани обекти.

Общата цел е Европа да се сдобие с устойчиви научноизследователски инфраструктури на световно равнище, които да са отворени и достъпни за всички изследователи в Европа и извън нея, с което напълно да се оползотворява техният потенциал за научен напредък и иновации. Основните цели са да се намали фрагментирането на екосистемата за научни изследвания и иновации, да се избегне дублирането на усилия и по-добре да се координират разработването *и* използването на научноизследователски инфраструктури. От съществено е значение да се подпомага свободният достъп до научноизследователски инфраструктури за всички европейски изследователи, както и увеличеният достъп до цифрови научноизследователски ресурси чрез Европейския облак за отворена наука (наричан по-нататък „EOSC“), по-специално да се преодолее все още недостатъчното прилагане на отворената наука и практиките на отворените данни. Същевременно ЕС трябва да се справи с бързото нарастване на глобалната конкуренция за таланти учени, като привлича изследователи от трети държави, които да работят с европейските научноизследователски инфраструктури на световно равнище. Увеличаването на конкурентоспособността на европейската промишленост също е важна цел, както и подкрепата за основни технологии и услуги, необходими за научноизследователските структури и техните ползватели, като по този начин се подобряват условията за предлагане

разпокъсаност при националните *и регионалните* научноизследователски инфраструктури, *като допълва и актуализира* единични случаи на високи научни постижения, както и за *увеличаването на движението* на знания между изолирани обекти.

Общата цел е Европа да се сдобие с устойчиви научноизследователски инфраструктури на световно равнище, които да са отворени и достъпни за всички изследователи *и иноватори* в Европа и извън нея, с което напълно да се оползотворява техният потенциал за научен напредък и иновации. Основните цели са да се намали фрагментирането на екосистемата за научни изследвания и иновации, *да се осигури непрекъсната модернизация*, да се избегне дублирането на усилия и по-добре да се координират разработването, използването *и достъпността* на научноизследователски инфраструктури.

на иновативни решения.

Предишните рамкови програми дадоха значителен принос към по-ефикасното и ефективно ползване на националните инфраструктури и съвместно с Европейския стратегически форум за научноизследователски инфраструктури (ESFRI) разработиха последователен и стратегически подход към създаването на политики относно паневропейските научноизследователски инфраструктури. Стратегическият подход е генерирал ясни предимства, включително намаляване на дублирането на усилия с по-ефективното общо използване на ресурси, както и стандартизиране на процесите и процедурите.

От съществено значение е **също така** да се подпомага свободният достъп до научноизследователски инфраструктури за всички европейски изследователи, както и увеличеният достъп до цифрови научноизследователски ресурси чрез Европейския облак за отворена наука (наричан по-нататък „EOSC“), по-специално да се преодолее все още недостатъчното прилагане на отворената наука и практиките на отворените данни. Същевременно ЕС трябва да се справи с бързото нарастване на глобалната конкуренция за таланти учени, като привлича изследователи от трети държави, които да работят с европейските научноизследователски инфраструктури на световно равнище. Увеличаването на конкурентоспособността на европейската промишленост също е важна цел, както и подкрепата за основни технологии и услуги, необходими за научноизследователските структури и техните ползватели, като по този начин се подобряват условията за предлагане **и използване** на иновативни решения.

Предишните рамкови програми дадоха значителен принос към по-ефикасното и ефективно ползване на националните инфраструктури **и към премахването на пречките за транснационален достъп**, и съвместно с Европейския стратегически форум за научноизследователски инфраструктури (ESFRI) разработиха последователен и стратегически подход към създаването на политики относно паневропейските научноизследователски инфраструктури. Стратегическият подход е генерирал ясни предимства, включително намаляване на дублирането на усилия с по-ефективното общо използване на ресурси, както и стандартизиране **и хармонизиране** на процесите и процедурите. **Укрепването и**

Подпомаганите от ЕС дейности ще предоставят добавена стойност чрез следното: консолидиране и оптимизиране на съществуващи научноизследователски инфраструктури редом с усилията за създаване на нови инфраструктури; създаване на Европейския облак за отворена наука (EOSC) като ефективна устойчива среда с възможности за разрастване, предназначена за научни изследвания, основани на данни; взаимосвързаност на националните и регионалните мрежи за научни изследвания и образование, която засилва и осигурява висококапацитетна мрежова инфраструктура за големи масиви от данни и трансграничен и интердисциплинарен достъп до цифрови ресурси; преодоляване на препятствията пред достъпа на най-добрите научноизследователски екипи до най-добрите услуги от научноизследователски инфраструктури в ЕС; насърчаване на потенциала за иновации на научноизследователските инфраструктури, съсредоточени в разработката на технологии и съвместни иновации, както и повишено използване на научноизследователските инфраструктури от промишлеността.

Трябва да се засили и международното измерение на научноизследователските инфраструктури на ЕС, като се насърчава по-тясното сътрудничество с международните партньори и международното участие в европейски научноизследователски инфраструктури за взаимна полза.

отварянето на съществуващите мрежи за високи постижения в областта на научните изследвания и иновациите и създаването на нови такива, когато е целесъобразно, също ще бъде приоритет по този раздел.

Подпомаганите от ЕС дейности ще предоставят добавена стойност чрез следното: консолидиране и оптимизиране на съществуващи научноизследователски инфраструктури, ***включително електронни инфраструктури***, редом с усилията за създаване на нови инфраструктури; създаване на Европейския облак за отворена наука (EOSC) като ефективна устойчива среда с възможности за разрастване, предназначена за научни изследвания, основани на данни; взаимосвързаност на националните и регионалните мрежи за научни изследвания и образование, която засилва и осигурява висококапацитетна мрежова инфраструктура за големи масиви от данни и трансграничен и интердисциплинарен достъп до цифрови ресурси; преодоляване на препятствията пред достъпа на най-добрите научноизследователски екипи до най-добрите услуги от научноизследователски инфраструктури в ЕС; насърчаване на потенциала за иновации на научноизследователските инфраструктури, съсредоточени в разработката на технологии и съвместни иновации, както и повишено използване на научноизследователските инфраструктури от промишлеността.

Трябва да се засили и международното измерение на научноизследователските инфраструктури на ЕС, като се насърчава по-тясното сътрудничество, ***достъп и свързаност*** с международните партньори и международното участие в европейски научноизследователски инфраструктури за взаимна полза.

Дейностите ще допринасят за различни цели за устойчиво развитие (ЦУР), като например: ЦУР 3 – Добро здраве и благосъстояние на хората; ЦУР 7 – Финансово достъпна и чиста енергия; ЦУР 9 – Промисленост, иновации и инфраструктура; ЦУР 13 – Действия по климата.

Дейностите ще допринасят за различни цели за устойчиво развитие (ЦУР), като например: ЦУР 3 – Добро здраве и благосъстояние на хората; ЦУР 7 – Финансово достъпна и чиста енергия; ЦУР 9 – Промисленост, иновации и инфраструктура; ЦУР 13 – Действия по климата.

Изменение 32

Предложение за решение

Приложение I – част I – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.1

Текст, предложен от Комисията

3.2.1. Консолидиране на средата от европейски научноизследователски инфраструктури

Създаването, експлоатацията и дългосрочната устойчивост на научноизследователските инфраструктури, определени от ESFRI, са от съществено значение за осигуряването на водеща позиция за ЕС в изследванията за разширяване на границите на познанието, създаването и използването на знания и **конкурентоспособността** на неговата промишленост.

Европейският облак за отворена наука (EOSC) трябва да стане ефективен всеобхватен канал за доставка на услуги от научноизследователските инфраструктури и да **предоставя** на научноизследователските общности в Европа услуги с данни от следващо поколение за извличане, съхранение, обработка (напр. услуги за анализ, симулация, визуализация) и споделяне на големи информационни масиви от научни данни. EOSC трябва също така

Изменение

3.2.1. Консолидиране на средата от европейски научноизследователски инфраструктури

Създаването, експлоатацията и дългосрочната устойчивост на научноизследователските инфраструктури, **включително тези, които са** определени от ESFRI, **както и извличането на максимална полза от тяхното участие във високите постижения на проектите по програма „Хоризонт Европа“**, са от съществено значение за осигуряването на водеща позиция за ЕС в изследванията за разширяване на границите на познанието, създаването и използването на знания и **конкурентоспособността** на неговата промишленост.

Европейският облак за отворена наука (EOSC) трябва да стане ефективен всеобхватен канал за доставка на услуги от научноизследователските инфраструктури и да **позволява** на научноизследователските общности в Европа **да развиват** услуги с данни от следващо поколение за извличане, съхранение, обработка (напр. услуги за анализ, симулация, визуализация) и споделяне на големи информационни масиви от научни данни. EOSC трябва

да предоставя на изследователите в Европа *достъп до* по-голямата част от данните, генерирани и събирани от научноизследователските инфраструктури, *както и* до ВИТ и до ресурси с производителност един ексафлопс, внедрени по Европейската инфраструктура за данни (EDI)¹³.

Паневропейската мрежа за научни изследвания и образование ще свързва и ще предоставя дистанционен достъп до научноизследователски инфраструктури и ресурси за научни изследвания, като осигурява взаимосвързаност между университети, научноизследователски институти и общности за научни изследвания и иновации на равнището на ЕС, както и международни връзки с други партньорски мрежи в целия свят.

Общи рамки

– Жизненият цикъл на паневропейските научноизследователски инфраструктури чрез проектиране на нови научноизследователски инфраструктури; техните подготвителни фази и фази на изпълнение, ранната им експлоатация в допълнение с други източници на финансиране, както и консолидирането и оптимизирането на екосистемата от научноизследователски инфраструктури, като се наблюдават определените от ESFRI ориентири и се улесняват споразуменията за предоставяне на услуги, промените, сливанията или извеждането от експлоатация на паневропейски научноизследователски инфраструктури;

– Европейският облак за отворена наука, който включва: възможности за разрастване и устойчивост на каналите за достъп; ефективно групиране на

също така да предоставя на изследователите в Европа *услуги, насърчаващи съхранението и обработката на* по-голямата част от данните, генерирани и събирани от *изследователите в рамките на* научноизследователските инфраструктури *и извън тях, и следва също така да осигурява достъп до* ВИТ и до ресурси с производителност един ексафлопс, внедрени по Европейската инфраструктура за данни (EDI)¹³.

Паневропейската мрежа за научни изследвания и образование ще свързва и ще предоставя дистанционен достъп до научноизследователски инфраструктури и ресурси за научни изследвания, като осигурява взаимосвързаност между университети, научноизследователски институти и общности за научни изследвания и иновации на равнището на ЕС, както и международни връзки с други партньорски мрежи в целия свят.

Общи рамки

– Жизненият цикъл на паневропейските научноизследователски инфраструктури чрез проектиране на нови научноизследователски инфраструктури; техните подготвителни фази и фази на изпълнение, ранната им експлоатация в допълнение с други източници на финансиране, както и консолидирането и оптимизирането на екосистемата от научноизследователски инфраструктури, като се наблюдават определените от ESFRI ориентири и се улесняват споразуменията за предоставяне на услуги, промените, сливанията или извеждането от експлоатация на паневропейски научноизследователски инфраструктури;

– Европейският облак за отворена наука, който включва: възможности за разрастване и устойчивост на каналите за достъп; ефективно групиране на

европейски, национални, регионални и институционални ресурси; развитие в технологичен и политически аспект с цел да се отговори на новите потребности и изисквания на научните изследвания (напр. използване на набори от чувствителни данни, защита на личния живот още при проектирането); оперативна съвместимост на данните и спазване на принципите FAIR; и по-широка потребителска база;

– Паневропейската мрежа за научни изследвания и образование, която е в основата на EOSC и EDI и осъществява доставка на услуги с ВИТ/данни в облак, способен да борави с изключително големи набори от данни и изчислителни процеси.

¹³ Европейската инфраструктура за данни ще залегне в основата на Европейския облак за отворени данни, като ще предоставя капацитет на световно равнище за високопроизводителни изчислителни технологии, високоскоростна свързаност и водещи услуги за данни и софтуер.

европейски, национални, регионални и институционални ресурси; развитие в технологичен и политически аспект с цел да се отговори на новите потребности и изисквания на научните изследвания (напр. използване на набори от чувствителни данни, защита на личния живот още при проектирането); оперативна съвместимост на данните и спазване на принципите FAIR; и по-широка потребителска база;

– Паневропейската мрежа за научни изследвания и образование, която е в основата на EOSC и EDI и осъществява доставка на услуги с ВИТ/данни в облак, способен да борави с изключително големи набори от данни и изчислителни процеси.

¹³ Европейската инфраструктура за данни ще залегне в основата на Европейския облак за отворени данни, като ще предоставя капацитет на световно равнище за високопроизводителни изчислителни технологии, високоскоростна свързаност и водещи услуги за данни и софтуер.

Изменение 33

Предложение за решение

Приложение I – част I – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.2

Текст, предложен от Комисията

3.2.2. Откриване, интегриране и взаимна свързаност на научноизследователските инфраструктури

Научноизследователската среда ще се подобри значително, ако ключовите международни, национални и регионални научноизследователски структури са отворени за всички изследователи от ЕС и интегрират

Изменение

3.2.2. Откриване, интегриране и взаимна свързаност на научноизследователските инфраструктури

Научноизследователската среда ще се подобри значително, ако ключовите международни, национални и регионални научноизследователски структури са отворени за всички изследователи **и иноватори** от ЕС и

услугите си, когато е необходимо, за да хармонизират своите условия на достъп, да подобряват и разширяват предоставянето на услуги и да насърчават обща стратегия за разработване на високотехнологични компоненти и авангардни услуги чрез иновационни действия.

Общи рамки

- Мрежи, които свързват национални и регионални органи за финансиране на научноизследователски инфраструктури, с цел съвместно финансиране на транснационален достъп за изследователи;
- Мрежи от паневропейски, национални и регионални научноизследователски инфраструктури, *работещи по глобалните предизвикателства*, с цел осигуряване на достъп на изследователите, както и хармонизиране и подобряване на предоставяните от инфраструктурите услуги;
- Интегрирани мрежи от научноизследователски инфраструктури с цел разработване и прилагане на обща стратегия/пътна карта за технологичното развитие, необходимо за подобряване на услугите им чрез партньорство с промишлеността; високотехнологични компоненти в области като научно оборудване; и за насърчаване на използването на научноизследователските инфраструктури от промишлеността, напр. за експериментални бази за изпитвания.

Изменение 34

Предложение за решение Приложение I – част II

Текст, предложен от Комисията

II ГЛОБАЛНИ

интегрират услугите си, когато е необходимо, за да хармонизират своите условия на достъп, да подобряват и разширяват предоставянето на услуги и да насърчават обща стратегия за разработване на високотехнологични компоненти и авангардни услуги чрез иновационни действия.

Общи рамки

- Мрежи, които свързват национални и регионални органи за финансиране на научноизследователски инфраструктури, с цел съвместно финансиране на транснационален достъп за изследователи;
- Мрежи от паневропейски, национални и регионални научноизследователски инфраструктури, *включително с малък и среден мащаб*, с цел осигуряване на достъп на изследователите, както и хармонизиране и подобряване на предоставяните от инфраструктурите услуги;
- Интегрирани мрежи от научноизследователски инфраструктури с цел разработване и прилагане на обща стратегия/пътна карта за технологичното развитие, необходимо за подобряване на услугите им чрез партньорство с промишлеността; високотехнологични компоненти в области като научно оборудване; и за насърчаване на използването на научноизследователските инфраструктури от промишлеността, напр. за експериментални бази за изпитвания.

Изменение

II ГЛОБАЛНИ

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА **ПРОМИШЛЕНОСТТА**

Много от предизвикателствата пред ЕС са и глобални предизвикателства. Мащабът и комплексността на проблемите са огромни и е необходимо да се намерят решения посредством съответстващи **финанси**, ресурси и усилия. Именно това са областите, в които държавите от ЕС трябва да работят заедно; интелигентно, гъвкаво и съвместно за ползата и благосъстоянието на гражданите.

Може да се постигне по-силно въздействие чрез съгласуване на действията с други държави и региони в света, в рамките на безпрецедентно международно сътрудничество **в посоката, зададена от** устойчивите цели за развитие и Парижкото споразумение за климата. Въз основа на взаимната изгода партньори от цял свят ще бъдат поканени да се включат в усилията на ЕС като неразделна част от научните изследвания и иновациите за устойчивост.

Научните изследвания и иновациите са ключови движещи сили на **устойчивия растеж** и конкурентоспособността на промишлеността и те ще допринасят за намиране на решения на днешните проблеми, за възможно най-бързото обръщане на негативната и опасна тенденция, която е свързана понастоящем с икономическото развитие, използването на природни ресурси и социални проблеми, и за превръщането ѝ в нови бизнес възможности.

ЕС ще има полза като потребител и производител на технологии и промишлени сектори, **които демонстрират** как могат да

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА **ЕВРОПЕЙСКАТА ПРОМИШЛЕНОСТ**

В един взаимосвързан свят много от предизвикателствата пред ЕС са и глобални предизвикателства. Мащабът и комплексността на проблемите са огромни и е необходимо да се намерят решения посредством съответстващи **финансови и човешки** ресурси и усилия. Именно това са областите, в които държавите от ЕС трябва да работят заедно; интелигентно, гъвкаво и съвместно за ползата и благосъстоянието на гражданите.

Може да се постигне по-силно въздействие чрез съгласуване на действията с други държави и региони в света, в рамките на безпрецедентно международно сътрудничество, **зададено в** устойчивите цели за развитие и Парижкото споразумение за климата. Въз основа на взаимната изгода партньори от цял свят ще бъдат поканени да се включат в усилията на ЕС като неразделна част от научните изследвания и иновациите за устойчивост.

Научните изследвания и иновациите са ключови движещи сили на **устойчивото развитие, включително растежа** и конкурентоспособността на промишлеността, и те ще допринасят за намиране на решения на днешните проблеми, за възможно най-бързото обръщане на негативната и опасна тенденция, която е свързана понастоящем с икономическото развитие, използването на природни ресурси и социални проблеми, и за превръщането ѝ в **работни места и нови бизнес възможности и икономическо, социално и екологично развитие**.

ЕС ще има полза като потребител и производител на **знания**, технологии и промишлени сектори. **Той може да демонстрира** как могат да

функционират и да се развиват модерните индустриализирани, устойчиви, приобщаващи, отворени и демократични общество и икономика. Ще се насърчават и поощряват умножаващите се икономически, екологични и социални примери за устойчива индустриална икономика на бъдещето в следните области: здраве и благосъстояние за всички; **адаптивни**, приобщаващи и сигурни общества; налична чиста енергия и мобилност; цифровизирани икономика и общество; интердисциплинарна и **творческа** индустрия; космически, морски и сухоземни решения; решения в областта на продоволствието и храните; устойчиво използване на природните ресурси, опазване и **адаптиране към** изменението на климата, всичко това генерира богатство в Европа и създава по-качествени работни места. Трансформацията на промишлеността ще бъде от ключово значение.

Научните изследвания и иновациите по този стълб на „Хоризонт Европа“ са групирани в интегрирани клъстери от дейности. Вместо да се насочват към отделни сектори, инвестициите имат за цел системни промени в обществото и икономиката по линия на устойчивостта. Това ще се постигне само ако всички действащи лица, частни и публични, вземат участие в съвместно проектиране и създаване на научни изследвания и иновации; като обединят крайните потребители, учените, технолозите, производителите, иноваторите, предприятията, преподавателите, гражданите и организациите на гражданското общество. Поради това нито един тематичен клъстер не е предназначен само за една група участници.

функционират и да се развиват модерните индустриализирани, устойчиви, приобщаващи, отворени и демократични общество и икономика. Ще се насърчават и поощряват умножаващите се икономически, екологични и социални примери за устойчива индустриална икономика на бъдещето в следните области: здраве и благосъстояние за всички; приобщаващи и **творчески общества**; сигурни общества; налична чиста енергия и мобилност; цифровизирани икономика и общество; интердисциплинарна и **ефективна** индустрия; космически, морски и сухоземни решения; решения в областта на продоволствието и храните; устойчиво използване на природните ресурси, опазване и **смекчаване на** изменението на климата, всичко това генерира богатство в Европа и създава по-качествени работни места. Трансформацията на промишлеността ще бъде от ключово значение.

Научните изследвания и иновациите по този стълб на „Хоризонт Европа“ са групирани в интегрирани клъстери от дейности. Вместо да се насочват към отделни сектори, инвестициите имат за цел системни промени в обществото и икономиката по линия на **приобщаването и** устойчивостта. Това ще се постигне само ако всички действащи лица, частни и публични, вземат участие в съвместно проектиране и създаване на научни изследвания и иновации; като обединят крайните потребители, **изследователите**, учените, технолозите, **проектантите**, производителите, иноваторите, предприятията, преподавателите, гражданите и организациите на гражданското общество. Поради това нито един тематичен клъстер не е предназначен само за една група участници.

Клъстерите ще подпомагат създаването на знания на всички

етапи от тяхното развитие, включително научноизследователски дейности на ранен етап, допълнени от междусекторна подкрепа за амбициозни, дългосрочни, широкомащабни инициативи, насочени към бъдещи и нововъзникващи технологии (водещи инициативи FET), започнати по предходната рамкова програма: проект „Човешки мозък“ (Human Brain Project), „Графен“ (Graphene), „Квантови технологии“ и „Бъдещи акумулаторни технологии“.

Клъстерите ще разработват и прилагат цифровите, ключовите базови технологии и **нововъзникващите** технологии като част от обща стратегия за осигуряване на водещото място на ЕС в промишлеността. Когато е целесъобразно, ще се използват данни и услуги на ЕС, свързани с космическата наука.

Ще се подпомага преминаването на технологиите от лабораториите към пазара и разработването на приложения, включващи пилотни линии за производство и демонстрационни проекти, мерки за стимулиране на навлизането на пазара и за поощряване на ангажираността на частния сектор. Ще бъде установено възможно най-голямо полезно взаимодействие с други програми.

Клъстерите ще насърчават бързото въвеждане в ЕС на първи по рода си иновации чрез широка гама от вградени дейности, включително за комуникация, разпространение и използване, стандартизация и подпомагане на нетехнологичните иновации и иновативни механизми за доставка, което ще спомогне да се създадат обществени, регулаторни и пазарни условия, които са благоприятни за

Също така клъстерите ще разработват и прилагат цифровите, ключовите базови технологии и **бъдещите нововъзникващи** технологии като част от обща стратегия за осигуряване на водещото място на ЕС в промишлеността. Когато е целесъобразно, ще се използват данни и услуги на ЕС, свързани с космическата наука.

Ще се подпомага преминаването на технологиите от лабораториите към пазара и разработването на приложения, включващи пилотни линии за производство и демонстрационни проекти, мерки за стимулиране на навлизането на пазара и за поощряване на ангажираността на частния сектор. Ще бъде установено възможно най-голямо полезно взаимодействие с други **части на „Хоризонт Европа“, и по-специално с EIT, както и с други** програми.

Клъстерите ще насърчават бързото въвеждане в ЕС на първи по рода си иновации, **като същевременно проучват въздействието им върху обществото**, чрез широка гама от вградени дейности, включително за комуникация, разпространение и използване, стандартизация и подпомагане на нетехнологичните иновации и иновативни механизми за доставка, което ще спомогне да се

иновациите, като например сделки за иновации. Ще бъдат изготвени списъци с иновативни решения, получени от научноизследователските и иновационните действия, и ще бъдат разпратени на публични и частни инвеститори, както и на други свързани програми на ЕС и национални програми.

създадат обществени, регулаторни и пазарни условия, които са благоприятни за иновациите, като например сделки за иновации. Ще бъдат изготвени списъци с иновативни решения, получени от научноизследователските и иновационните действия, **като тяхната цел ще бъде да привлекат допълнителни** публични и частни инвеститори, както и на други свързани програми на ЕС и национални програми.

Ще се обърне специално внимание на подпомагането на МСП по целия стълб II в частите за сътрудничество и чрез основан на безвъзмездни средства инструмент за МСП с един бенефициер. Всички клъстери отделят подходяща сума за инструмента за МСП, който ще бъде изцяло на принципа „отдолу нагоре“, с непрекъснато отворени покани за представяне на предложения и редица крайни срокове, и ще бъде насочен изключително към поетапни иновации. Само МСП ще имат право да кандидатстват за финансиране, включително чрез сътрудничества или възлагане на подизпълнители. Проектите трябва да имат ясно европейско измерение и да допринасят за добавената стойност на ЕС.

Подпомагането чрез инструмента за МСП ще се предоставя на три етапа, въз основа на модела на „Хоризонт Европа“:

– Етап 1: Оценка на концепцията и осъществимостта:

МСП ще получат помощи за проучване на научната или техническата осъществимост и търговския потенциал на една нова идея (доказване на концепцията) с цел разработване на иновационен проект. Положителен резултат от такава оценка, при която връзката между темата на проекта и нуждите на потенциалния ползвател/купувач е

въпрос от голямо значение, ще позволи финансиране на следващия(те) етап(и).

– Етап 2: Научноизследователска и развойна дейност, демонстрация, въвеждане на пазара:

Отделяйки подобаващо внимание на концепцията за ваучер за иновации, научноизследователската и развойна дейност ще бъде подпомагана, като се поставя специално ударение на демонстрационните дейности (изпитване, прототип, проучвания относно увеличаването на мащаба, проектиране, пилотни проекти за иновативни процеси, продукти и услуги, утвърждаване, проверка за ефективност и др.) и пренасянето на пазара, което насърчава за участие крайните ползватели или потенциалните клиенти. Чрез ваучерите за иновации ще се насърчава участието на млади предприемачи.

– Етап 3: Пазарна реализация:

На този етап не се предоставя пряко финансиране, освен помощни дейности, като целта е да се улесни достъпът до частен капитал и благоприятна за иновациите среда. Ще бъдат предвидени връзки с ЕСИ и InvestEU. МСП ще се ползват също от мерки за подкрепа, като например създаване на мрежи за контакти, обучение, наставничество и консултации. В допълнение, този етап може да бъде свързан с мерките за насърчаване на обществени поръчки в предпазарен стадий и обществени поръчки за новаторски решения.

Изменение 35

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 1 – подточка 1.1

1.1. Обосновка

Стълбът на ЕС на социалните права приема, че всеки има право на своевременен достъп до финансово достъпно, превантивно и лечебно здравеопазване с добро качество. Това подчертава ангажимента на ЕС за изпълнение на целите за устойчиво развитие на ООН, които призовават за всеобщо здравно осигуряване за всички хора от всички възрасти до 2030 г., без никой да бъде пропуснат, и за прекратяване на предотвратимите смъртни случаи.

Здравото население е от съществено значение за стабилно, устойчиво и приобщаващо общество, а подобренията на здравеопазването са изключително важни за намаляването на бедността, насърчаването на социалния напредък и просперитета, и за повишаването на икономическия растеж. Според ОИСР повишаването на очакваната продължителност на живота с 10% е свързано с годишно повишаване на икономическия растеж с 0,3 – 0,4%. Очакваната продължителност на живота в ЕС е нараснала с 12 години от създаването му в резултат на значителни подобрения, постигнати по отношение на качеството на живота, образованието, здравеопазването **и грижите за гражданите**. През 2015 г. общата очаквана продължителност на живота при раждането е била 80,6 години в ЕС, спрямо 71,4 години в световен мащаб. През последните години в ЕС тя е нараствала средно с 3 месеца годишно.

Научните изследвания и иновациите в областта на здравето са имали значителна роля в това постижение, но и в повишаването на производителността и качеството в сектора на здравеопазването. ЕС продължава да се

1.1. Обосновка

Стълбът на ЕС на социалните права приема, че всеки има право на своевременен достъп до финансово достъпно, превантивно и лечебно здравеопазване с добро качество. Това подчертава ангажимента на ЕС за изпълнение на целите за устойчиво развитие на ООН, които призовават за всеобщо здравно осигуряване за всички хора от всички възрасти до 2030 г., без никой да бъде пропуснат, и за прекратяване на предотвратимите смъртни случаи.

Здравото население е от съществено значение за стабилно, устойчиво и приобщаващо общество, а подобренията на здравеопазването са изключително важни за намаляването на бедността, насърчаването на социалния напредък и просперитета, и за повишаването на икономическия растеж. Според ОИСР повишаването на очакваната продължителност на живота с 10% е свързано с годишно повишаване на икономическия растеж с 0,3 – 0,4%. Очакваната продължителност на живота в ЕС е нараснала с 12 години от създаването му в резултат на значителни подобрения, постигнати по отношение на качеството на живота, **включително** образованието **и** здравеопазването. През 2015 г. общата очаквана продължителност на живота при раждането е била 80,6 години в ЕС, спрямо 71,4 години в световен мащаб. През последните години в ЕС тя е нараствала средно с 3 месеца годишно.

Научните изследвания и иновациите в областта на здравето са имали значителна роля в това постижение, но и в повишаването на производителността и качеството в сектора на здравеопазването, **както и в**

сблъсква с нови, нововъзникващи или продължаващи предизвикателства, които заплашват гражданите му и общественото здраве, устойчивостта на здравеопазването и системите за социална закрила, както и конкурентоспособността на сектора на здравеопазването. Сред основните предизвикателства пред здравеопазването в ЕС са: липсата на ефективна промоция на здравето и профилактика на болестите; увеличаването на незаразните болести; разпространението на резистентността към антимикробните средства и появата на инфекциозни епидемии; увеличаването на замърсяването на околната среда; продължаващото неравенство между държавите и в техните рамки в областта на здравеопазването, което засяга непропорционално хората в неравностойно положение или в уязвими етапи от живота; **откриването**, разбирането, контрола, превенцията и смекчаването на рисковете за здравето в бързо променящата се социална, градска и природна среда; нарастващите разходи на европейските системи за здравеопазване и прогресивното въвеждане на **персонализирани** медицински подходи, **както** и цифровизацията на здравното обслужване; и нарастващият натиск върху европейския сектор на здравеопазването да остане конкурентоспособен, чрез разработване на здравни иновации при наличието на нови и нововъзникващи глобални участници.

осигуряването на база от знания за по-здрави хора и за по-добри грижи за пациентите. Научните изследвания в областта на здравето притежават уникални характеристики, свързвайки се и взаимодействайки си тясно с иновациите, грижите за пациентите и здравето на населението и действайки в мултидисциплинарна среда със сложно законодателство.

ЕС продължава да се сблъсква с нови, нововъзникващи или продължаващи предизвикателства, които заплашват гражданите му и общественото здраве, устойчивостта на здравеопазването и системите за социална закрила, както и конкурентоспособността на сектора на здравеопазването. Сред основните

предизвикателства пред здравеопазването в ЕС са: **увеличеният брой на случаите на ракови заболявания**; липсата на ефективна промоция на здравето и профилактика на болестите; увеличаването на незаразните болести; разпространението на резистентността към антимикробните средства и появата на инфекциозни епидемии; увеличаването на замърсяването на околната среда; продължаващото неравенство между държавите и в техните рамки в областта на здравеопазването, което засяга непропорционално хората в неравностойно положение или в уязвими етапи от живота; **ранното откриване**, разбирането, контрола, превенцията и смекчаването на рисковете за здравето в бързо променящата се социална, градска и природна среда; **увеличаването на броя на годините живот в добро здравословно състояние**; **високите цени на някои новаторски здравни инструменти и технологии за крайните потребители**; нарастващите разходи на европейските системи за здравеопазване и прогресивното въвеждане на **прецизни** медицински подходи, **включително съответните научни изследвания** и цифровизацията на здравното обслужване; и нарастващият натиск върху европейския сектор на здравеопазването да остане конкурентоспособен, чрез разработване на здравни иновации при наличието на нови и нововъзникващи глобални участници.

Цифровите решения в областта на здравеопазването създадоха много възможности за решаване на проблемите, свързани с услугите за полагане на грижи, и за справяне с другите нововъзникващи проблеми, свързани със застаряващото общество. Предизвикателствата включват и възползването в пълна степен от прогресивното въвеждане

Тези предизвикателства пред здравеопазването са комплексни, взаимосвързани и глобални по характер и изискват мултидисциплинарно, междусекторно и транснационално сътрудничество.

Научноизследователските и иновационните дейности ще изградят тесни връзки между научните изследвания в областта на **откритията**, клиничната практика, епидемиологията, околната среда и социално-икономическите изследвания и регулаторните науки. Те ще оползотворяват комбинираните умения на академичните и промишлените среди и ще насърчават сътрудничеството с доставчици на здравни услуги, пациенти, създатели на политики и граждани, за да създадат ефект на ливъридж от публичното финансиране и да гарантират навлизането на резултатите в клиничната практика и в системите на здравеопазването. Те ще насърчат стратегическото сътрудничество на равнището на ЕС и на международно равнище, за да обединят експертния опит, капацитета и ресурсите, необходими за създаване на икономии от мащаба, обхвата и

на възможностите, предлагани от цифровизацията в областта на здравеопазването и грижите, без да се излага на риск правото на неприкосновеност на личния живот и на защита на данните. Разработени са цифрови устройства и софтуер за диагностика, лечение и улесняване на самоуправлението от страна на пациентите на заболявания, включително и хронични заболявания. Цифровите технологии се използват във все по-голяма степен и в медицинското обучение и образование, както и за достъп до, споделяне и създаване на здравна информация от страна на пациентите и другите потребители на здравни услуги.

Днешните предизвикателства пред здравеопазването са комплексни, взаимосвързани и глобални по характер и изискват мултидисциплинарно, междусекторно, **транслационно** и транснационално сътрудничество, **включително с държавите с ниски и средни доходи. Научните изследвания и иновациите** ще изградят тесни връзки между научните изследвания в областта на клиничната практика, епидемиологията, **етиката**, околната среда и социално-икономическите изследвания и регулаторните науки. Те ще оползотворяват комбинираните умения на академичните и промишлените среди и ще насърчават сътрудничеството с доставчици на здравни услуги, пациенти, създатели на политики, **организации на гражданското общество** и граждани, за да създадат ефект на ливъридж от публичното финансиране и да гарантират навлизането на резултатите в клиничната практика и в системите на здравеопазването. Те ще насърчат стратегическото сътрудничество на равнището на ЕС и на международно равнище, за да обединят експертния опит, капацитета и ресурсите,

скоростта, както и да споделят съответните очаквани ползи и финансови рискове.

Научноизследователските и иновационни дейности, насочени към това глобално предизвикателство, ще развият базата от знания, ще изградят капацитета за научни изследвания и иновации и ще разработят решения, необходими за по-ефективната промоция на здравето и превенцията, терапията и лечението на болестите. Подобряването на здравните резултати на свой ред ще доведе до увеличена очаквана продължителност на живота, здравословен и активен начин на живот и производителност на хората в работоспособна възраст, както и устойчивост на системите за здравеопазване.

Справянето с основните предизвикателства в областта на здравето ще допринесе към целите на политиката и стратегиите на ЕС, най-вече към стълба на ЕС на социалните права, цифровия единен пазар на ЕС, директивата на ЕС за трансгранично здравно обслужване и плана за действие „Едно здраве“ срещу антимикробната резистентност (АМР) и за прилагането на съответните регулаторни рамки на ЕС. Така ще се укрепи и ангажиментът на ЕС към Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие на Организацията на обединените нации, а също и свързаните други организации на Обединените нации и международните инициативи, включително глобалните

необходими за създаване на икономии от мащаба, обхвата и скоростта, както и да споделят съответните очаквани ползи и финансови рискове. ***Проучванията и научните изследвания по този клъстер отчитат въпроса за равенството и различията между половете.***

Научноизследователските и иновационни дейности, насочени към това глобално предизвикателство, ще развият ***човешките ресурси*** и базата от знания, ще изградят капацитета за научни изследвания и иновации и ще разработят решения, необходими за по-ефективната промоция на здравето и превенцията, терапията и лечението на болестите. Подобряването на здравните резултати на свой ред ще доведе до увеличена очаквана продължителност на живота, здравословен и активен начин на живот ***като цяло*** и производителност на хората в работоспособна възраст и устойчивост на системите за здравеопазване.

Иновациите в областта на техниките за бърза диагностика и новите антибиотици може да предотвратят развитието на антимикробна резистентност и ще бъдат насърчавани.

Справянето с основните предизвикателства в областта на здравето ще допринесе към целите на политиката и стратегиите на ЕС, най-вече към стълба на ЕС на социалните права, цифровия единен пазар на ЕС, директивата на ЕС за трансгранично здравно обслужване и плана за действие „Едно здраве“ срещу антимикробната резистентност (АМР) и за прилагането на съответните регулаторни рамки на ЕС. Така ще се укрепи и ангажиментът на ЕС към Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие на Организацията на обединените нации, а също и свързаните други организации на Обединените нации и международните инициативи, включително глобалните

стратегии и планове за действие на Световната здравна организация (СЗО).

стратегии и планове за действие на Световната здравна организация (СЗО).

Група на високо равнище ще подпомага постигането на тези цели, а именно Управителния съвет по въпросите на здравето. Той осигурява координация с други програми на ЕС за научни изследвания и национални такива, както и полезни взаимодействия между клъстер „Здраве“ и други части на програмата „Хоризонт Европа“, включително мисии и партньорства. Той ще се ръководи от науката и ще включва всички съответни заинтересовани страни, със силно участие на обществото, гражданите и пациентите. Ще му бъде възложено да предоставя ръководство и съвети при разработването на работната програма и мисиите, свързани със здравето.

Дейностите ще **допринасят** пряко за следните конкретни цели за устойчиво развитие (ЦУР): ЦУР 3 – Добро здраве и благосъстояние на хората; ЦУР 13 – Действия по климата.

Дейностите ще **допринесат** пряко за следните конкретни цели за устойчиво развитие (ЦУР): ЦУР 3 – Добро здраве и благосъстояние на хората; ЦУР 13 – Действия по климата; **и непряко за ЦУР 1 – Изкореняване на бедността; ЦУР 5 – Равенство между половете; ЦУР 6 – Чиста вода и канализация; ЦУР 10 – Намаляване на неравенството.**

Изменение 36

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 1 – подточка 1.2 – подточка 1.2.1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

1.2.1. Здраве през целия живот
Хората в уязвими етапи от живота (раждане, кърмачески период, детство, юношеска възраст, бременност, зряла и късна възраст), в т.ч. хората с увреждания или наранявания, имат конкретни здравни нужди, които

1.2.1. Здраве през целия живот
Хората в уязвими етапи от живота (раждане, кърмачески период, детство, юношеска възраст, бременност, зряла и късна възраст), в т.ч. хората с увреждания, **със специални нужди** или наранявания, имат конкретни здравни

изискват по-добро разбиране и специално разработени решения. Така ще се намали неравенството в областта на здравето и ще се подобрят здравните резултати в полза на активен и здравословен начин на живот по време на целия живот, особено чрез здравословно начало на живота, което намалява риска от психични и физически заболявания на по-късен житейски етап.

Общи рамки

- **Ранно развитие** и процес на остаряване през целия живот;
- Майчино, бащино, кърмаческо и детско здраве, и ролята на родителите;
- Здравни нужди в юношеска възраст;
- Здравни последици от уврежданията и нараняванията;
- Независим и активен живот за възрастните хора и/или хората с увреждания;
- Здравно възпитание и цифрова грамотност в областта на здравето.

нужди, които изискват по-добро разбиране и специално разработени решения. Така ще се намали неравенството в областта на здравето и ще се подобрят здравните резултати в полза на активен и здравословен начин на живот по време на целия живот, особено чрез здравословно начало на живота, което намалява риска от психични и физически заболявания на по-късен житейски етап.

Общи рамки

- **Свързани с възрастта заболявания** и процес на остаряване през целия живот;
- Майчино, бащино, кърмаческо и детско здраве, **включително преживяемост на децата и майките**, и ролята на родителите;
- **Здравни нужди и дългосрочни последици, свързани с висока смъртност и дългосрочна заболяемост, особено по отношение на децата;**
- Здравни нужди в юношеска възраст, **включително психическо благосъстояние;**
- **Етиология на уврежданията и здравни последици от уврежданията и нараняванията;**
- Независим и активен живот за възрастните хора и/или хората с увреждания;
- Здравно възпитание и цифрова грамотност в областта на здравето;
- **Регенериране на стари или увредени органи и тъкани;**
- **Ангиогенеза, артериална патология, исхемия на миокарда и структурна патология на сърцето и биомаркери и генетика на сърдечносъдовите заболявания;**
- **Лечение на хроничните заболявания.**

Изменение 37

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 1 – подточка 1.2 – подточка 1.2.2

Текст, предложен от Комисията

1.2.2. Определящи фактори за околната среда и социалното здраве

Подобреното разбиране за движещите сили и рисковите фактори за здравето, определени от социалната, икономическата и физическата среда в ежедневието на хората и на работното място, включително въздействието на цифровизацията, замърсяването, изменението на климата и други екологични проблеми върху здравето, ще допринесат за установяване и смекчаване на рисковете и заплахите за здравето; за намаляване на смъртността и заболяемостта от излагането на химикали и замърсяването на околната среда; за подкрепа на екологична, здравословна, адаптивна и устойчива среда на живот и работа; за поощряване на здравословен начин на живот и потребителско поведение; и за развитие на равнопоставено, приобщаващо и заслужаващо доверие общество.

Общи рамки

— Технологии за оценка на опасностите, експозициите и въздействието върху здравето на химикали, замърсители и други стресори, включително свързани с климата и околната среда, и комбиниранияте ефекти от няколко стресора;

— Екологични, професионални, социални и поведенчески фактори,

Изменение

1.2.2. Определящи фактори за околната среда и социалното здраве

Подобреното разбиране за движещите сили и рисковите фактори за здравето, определени от социалната, икономическата и физическата среда в ежедневието на хората и на работното място, включително въздействието на цифровизацията, замърсяването, **бързата урбанизация**, изменението на климата и други **национални и транснационални** екологични проблеми върху здравето, ще допринесат за установяване, **предотвратяване** и смекчаване на рисковете и заплахите за здравето; **за идентифициране и** намаляване на смъртността и заболяемостта от излагането на химикали и замърсяването на околната среда; за подкрепа на **безопасна**, екологична, здравословна, адаптивна и устойчива среда на живот и работа; за поощряване на здравословен начин на живот и потребителско поведение; и за развитие на равнопоставено, приобщаващо и заслужаващо доверие общество.

Общи рамки

— **Безопасни и ефективни** технологии **и методологии** за оценка на опасностите, експозициите и въздействието върху здравето на химикали, замърсители и други стресори, включително свързани с климата и околната среда, и комбиниранияте ефекти от няколко стресора;

— Екологични, **включително архитектурна среда (проектиране и**

оказващи влияние върху физическото и психичното здраве и благосъстоянието на хората, както и върху взаимодействията помежду им, със специално внимание към уязвимите лица и лицата в неравностойно положение;

— Оценка, управление и комуникация на риска, подпомагани от усъвършенствани инструменти за основано на доказателства вземане на решения, включително алтернативи на изпитванията върху животни;

– Капацитет и инфраструктури за събиране, споделяне и комбиниране на данни за всички определящи здравето фактори, в т.ч. експозиция, здраве и болести в ЕС и на международно равнище;

– Промоция на здравето и първични превантивни интервенции;

строителство), професионални, *икономически, политически*, социални и поведенчески фактори, оказващи влияние върху физическото и психичното здраве и благосъстоянието на хората, както и върху взаимодействията помежду им, със специално внимание към уязвимите лица и лицата в неравностойно положение, **както и към лицата със заболявания, водещи до увреждания**;

— Оценка, управление и комуникация на риска, **в т.ч. споделяне на информация**, подпомагани от усъвършенствани инструменти за основано на доказателства вземане на решения, включително алтернативи на изпитванията върху животни;

– Капацитет и инфраструктури за събиране, споделяне и комбиниране на данни за всички определящи здравето фактори, в т.ч. експозиция, здраве и болести в ЕС и на международно равнище;

– Промоция на здравето и първични превантивни интервенции.

Изменение 38

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 1 – подточка 1.2 – подточка 1.2.3

Текст, предложен от Комисията

1.2.3. Незаразни и редки болести
Незаразните болести, в т.ч. редките болести, представляват основно здравно и обществено предизвикателство и изискват по-ефективни подходи в превенцията, терапията и лечението, включително **персонализирани** медицински подходи;

Общи рамки

— Диагностика за по-ранна и точна диагноза и за адаптирани към

Изменение

1.2.3. Незаразни и редки болести
Незаразните болести, в т.ч. редките болести, представляват основно здравно и обществено предизвикателство и изискват по-ефективни подходи в превенцията, **диагностиката**, терапията и лечението, включително **прецизни** медицински подходи.

Общи рамки

— Диагностика за по-ранна и точна диагноза и за **своевременни**,

пациента терапии;

- Програми за превенция и скрининг;
- Интегрирани решения за самоконтрол, промоция на здравето, превенция на болестите и управление на хроничните заболявания и мултизаболеваемостта;
- Терапии *или* лечения, включващи както фармакологични, така и нефармакологични терапии;
- Палиативни грижи;

- Оценка на сравнителната ефективност на интервенциите и решенията;
- Научни изследвания относно прилагането с цел разрастване на здравните интервенции и подпомагане на навлизането им в здравните политики и системи.

адаптирани към пациента терапии;

— ***Инфраструктура и капацитет за оползотворяване на потенциала на постиженията на геномната медицина в стандартната клинична практика;***

- Програми за превенция и скрининг;
- Интегрирани решения за самоконтрол, промоция на здравето, превенция на болестите и управление на хроничните заболявания и мултизаболеваемостта;
- ***Безопасни, ефективни и достъпни*** терапии, лечения *или други терапевтични стратегии*, включващи както фармакологични, така и нефармакологични терапии;
- Палиативни грижи;

— ***Съвместни изследвания по молекулярна, структурна и клетъчна биология, експериментални терапии, генетика, геномика и свързани с околната среда основания за ракови заболявания у човека;***

— ***Геномната граница, епидемиологията, биоинформатиката, патологията и предизвикателствата за прецизната медицина при редките болести, невродегенеративните заболявания и онкологията;***

— ***Области със значителни клинични нужди, които не са задоволени, като например редки видове рак, включително ракови заболявания при деца;***

- Оценка на сравнителната ефективност на интервенциите и решенията;
- Научни изследвания относно прилагането с цел разрастване на здравните интервенции и подпомагане на навлизането им в здравните политики и системи.

Изменение 39

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 1 – подточка 1.2 – подточка 1.2.4

Текст, предложен от Комисията

1.2.4. Инфекциозни болести
Защитата на хората от трансгранични здравни заплахи е основно предизвикателство за общественото здраве, което изисква ефективно международно сътрудничество на равнището на ЕС и на глобално равнище. В нея попадат превенцията, подготвеността, ранното откриване, третирането и лечението на инфекциозните болести, а също и справянето с антимикробната резистентност (АМР), следвайки подхода „Едно здраве“.

Общи рамки

— Фактори за появата или повторната поява на инфекциозните болести и тяхното разпространение,

Изменение

1.2.4. Инфекциозни болести
Защитата на хората от **заразни болести** и трансгранични здравни заплахи е основно предизвикателство за общественото здраве, което изисква ефективно международно сътрудничество на равнището на ЕС и на глобално равнище. В нея попадат превенцията, подготвеността, ранното откриване, третирането и лечението на инфекциозните болести, а също и справянето с антимикробната резистентност (АМР), следвайки подхода „Едно здраве“.

Продължаващото разпространение на бактериите с антимикробна резистентност, в т.ч. супербактерии, също ще окаже значително отрицателно въздействие върху икономиката и околната среда. Предотвратяването на тяхното развитие и разпространение също ще бъде един от приоритетите по този раздел. Освен това Световната здравна организация е определила списък на пренебрегнатите болести, за които частният сектор не осигурява финансиране за провеждането на научни изследвания и иновации поради ограничени търговски стимули. Необходими са по-амбициозни публични инвестиции за преодоляване на проблема за тези свързани с бедността и пренебрегвани заболявания.

Общи рамки

— Фактори за появата или повторната поява на инфекциозните болести и тяхното разпространение,

включително предаването им от животните на хората (зооноза) или от други части на околната среда (вода, почва, растения, храна) на хората;

– Предвиждане, ранно откриване и надзор на инфекциозните болести, включително патогените с антимикробна резистентност, инфекциите, свързани със медицинско обслужване, и факторите, свързани с околната среда;

— **Ваксини**, диагностика, терапии и лечение на инфекциозни болести, включително **коморбидност** и **коинфекции**;

– Ефективна подготвеност за извънредни ситуации в областта на здравето, мерки и стратегии за реагиране и възстановяване с участието на общностите;

– Препятствия пред прилагането и навлизането на медицинските интервенции в клиничната практика и системата на здравеопазването;

— Трансгранични аспекти на инфекциозните болести и конкретни предизвикателства в държавите с ниски и средни доходи, като например тропически болести.

включително предаването им от животните на хората (зооноза) или от други части на околната среда (вода, почва, растения, храна) на хората, **и прилагането на емпирични решения за превенция, които свеждат до минимум предаването**;

– Предвиждане, ранно откриване и надзор на инфекциозните болести, включително патогените с антимикробна резистентност, инфекциите, свързани със медицинско обслужване, и факторите, свързани с околната среда;

— **Подходящи, безопасни и ефективни** диагностика, **медицински технологии**, терапии и **ваксини за превенция и профилактика** на инфекциозни болести, включително **научни изследвания и откриване на нови ваксини, авангардни имунизационни технологии и регулаторни науки**;

– Ефективна подготвеност за извънредни ситуации в областта на здравето, мерки и стратегии за реагиране и възстановяване с участието на общностите;

– Препятствия пред прилагането и навлизането на медицинските интервенции в клиничната практика и системата на здравеопазването;

— Трансгранични аспекти на инфекциозните болести и конкретни предизвикателства в държавите с ниски и средни доходи, като например **пренебрегвани тропически болести, СПИН, туберкулоза и малария**. **Разработване на нови терапевтични методи за инфекциозни болести за борба с антибиотикорезистентността.**

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 1 – подточка 1.2 – подточка 1.2.5

Текст, предложен от Комисията

1.2.5. Инструменти, технологии и цифрови решения за здравните грижи

Здравните технологии и инструменти са от важно значение за общественото здраве и допринасят до голяма степен за съществените подобрения, постигнати при качеството на живота и здравните грижи за гражданите в ЕС. Важно стратегическо предизвикателство е проектирането, разработката, доставката и използването на подходящи, надеждни, безопасни и икономически ефективни здравни инструменти и технологии, като се вземат предвид потребностите на хората с увреждания и застаряващото общество. Тук попадат изкуственият интелект и други цифрови технологии, които предлагат значителни подобрения в сравнение със съществуващите в момента и стимулират изграждането на конкурентоспособен и устойчив сектор на здравеопазването, който създава високостойностни работни места. Европейският сектор на здравеопазването е един от най-важните икономически сектори в ЕС, който представлява 3% от БВП и наема 1,5 млн. служители.

Общи рамки

— Инструменти и технологии за приложения за здравната сфера и всички свързани медицински показания, включително функционални нарушения;

Изменение

1.2.5. Инструменти, технологии и цифрови решения за здравните грижи

Здравните технологии и инструменти са от важно значение за общественото здраве и допринасят до голяма степен за съществените подобрения, постигнати при качеството на живота и здравните грижи за гражданите в ЕС. Важно стратегическо предизвикателство е проектирането, разработката, доставката и използването на подходящи, надеждни, безопасни и икономически ефективни здравни инструменти и технологии, като се вземат предвид потребностите на хората с увреждания и застаряващото общество. Тук попадат **ключовите базови технологии, изкуственият интелект, роботиката, големите информационни масиви, квантовата технология** и други цифрови **инструменти и** технологии, които предлагат значителни подобрения в сравнение със съществуващите в момента и стимулират изграждането на конкурентоспособен и устойчив сектор на здравеопазването, който създава високостойностни работни места. Европейският сектор на здравеопазването е един от най-важните икономически сектори в ЕС, който представлява 3% от БВП и наема 1,5 млн. служители.

Общи рамки

— Инструменти и технологии за приложения за здравната сфера, **включително създаването на здравни технологии**, и всички свързани медицински показания, включително функционални нарушения;

— **Изкуствен интелект и роботика в полза на здравните технологии и инструменти;**

– Интегрирани инструменти, технологии и цифрови решения за здравето на човека, включително мобилни здравни грижи и здравни грижи от разстояние;

– Пилотни проекти, широкомащабно внедряване, оптимизация и поръчки за иновации в технологиите и инструментите за здравни грижи в реална обстановка, включително клинични изпитвания и научни изследвания относно прилагането;

— Иновативни процеси и услуги за разработката, производството и бързата доставка на инструменти **и** технологии за **здравни** грижи;

– Безопасност, ефикасност и качество на инструментите и технологиите за здравни грижи, както и тяхното юридическо и социално въздействие;

– Регулаторни науки за здравни технологии и инструменти.

– Интегрирани инструменти, технологии и цифрови решения за здравето на човека, включително мобилни здравни грижи и здравни грижи от разстояние;

— ***Персонализирани и свързани с цифрови решения в областта на здравеопазването подходи, основани на „Цифрови близнаци“, базирани на точни данни компютърни модели на ключови биологични процеси в човешкото тяло, даващи възможност за установяване на най-добрата терапия за всеки отделен човек и на мерки за превенция и опазване на здравето;***

– Пилотни проекти, широкомащабно внедряване, оптимизация и поръчки за иновации в технологиите и инструментите за здравни грижи в реална обстановка, включително клинични изпитвания и научни изследвания относно прилагането;

— Иновативни процеси и услуги за разработката, производството и бързата доставка на инструменти, технологии, **лекарства и ваксини** за грижи;

– Безопасност, ефикасност и качество на инструментите и технологиите за здравни грижи, както и тяхното юридическо и социално въздействие;

– Регулаторни науки за здравни технологии и инструменти;

— ***Инструменти, технологии и цифрови решения за повишаване на безопасността на медицинските решения.***

Изменение 41

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 1 – подточка 1.2 – подточка 1.2.6

1.2.6. Системи за здравеопазване

Системите за здравеопазване са ключово предимство на социалните системи в ЕС и през 2017 г. са наемали 24 млн. служители в сектора на здравеопазването и социалната дейност. Основен приоритет е системите за здравеопазване да бъдат финансово достъпни, икономически ефективни, адаптивни, устойчиви и надеждни, както и да намаляват неравенството, включително чрез разгръщане на потенциала за основани на данни цифрови иновации, за по-добро здраве и ориентирани към пациента грижи, като се възползват от отворените европейски инфраструктури за данни. Това ще даде тласък на цифровата трансформация на здравните грижи.

Общи рамки

- Реформи в системите и политиките на общественото здравеопазване в Европа и извън нея;
- Нови модели и подходи към здравеопазването и тяхната преносимост или адаптация от една държава/регион към друг/а;
- Подобряване на оценката на здравните технологии,
- Развитие на неравенството в областта на здравето и ефективен политически отговор;
- Бъдеща работна сила в областта на здравеопазването и нейните нужди;

1.2.6. Системи за здравеопазване

Системите за здравеопазване са ключово предимство на социалните системи в ЕС и през 2017 г. са наемали 24 млн. служители в сектора на здравеопазването и социалната дейност. Основен приоритет е системите за здравеопазване да бъдат финансово достъпни, икономически ефективни, адаптивни, устойчиви и надеждни, както и да намаляват неравенството, включително чрез разгръщане на потенциала за основани на данни цифрови иновации, за по-добро здраве и ориентирани към пациента грижи, като се възползват от отворените европейски инфраструктури за данни. Това ще даде тласък на цифровата трансформация на здравните грижи. **Бъдещата инфраструктура следва да се основава на сигурно съхранение, като например разгръщане на 5G технологиите, условия за развитие на интернет на нещата, както и центрове за високопроизводителни изчислителни технологии.**

Общи рамки

- Реформи в системите и политиките на общественото здравеопазване в Европа и извън нея;
- Нови модели и подходи към здравеопазването и тяхната преносимост или адаптация от една държава/регион към друг/а;
- Подобряване на оценката на здравните технологии;
- Развитие на неравенството в областта на здравето и ефективен политически отговор;
- Бъдеща работна сила в областта на здравеопазването и нейните нужди;
- **Разработване на схеми за специализирано обучение на здравни**

— Подобряване на *своевременната здравна информация и използването* на здравни данни, включително електронни здравни досиета, с надлежно внимание към сигурността, неприкосновеността, оперативната съвместимост, стандартите, съпоставимостта и интегритета;

– Адаптивност на системите за здравни грижи при поемане на удара при кризи и възприемане на дисруптивните иновации;

– Решения за разширяване на правата на гражданите и пациентите, самонаблюдение и взаимодействие със специалисти в областта на здравеопазването и социалните грижи за по-интегрирани грижи и насочен към потребителя подход;

– Данни, информация, знания и най-добри практики от научните изследвания в областта на системите за здравни грижи на равнището на ЕС и в глобален мащаб.

специалисти, обучение и развитие на технически ноу-хау и нови начини за работа в съответствие с иновациите в областта на електронното здравеопазване;

— Подобряване на *своевременността и качеството на здравната информация, както и на инфраструктурата за ефективно събиране и използване* на здравни данни, включително електронни здравни досиета, с надлежно внимание към сигурността, неприкосновеността, оперативната съвместимост, стандартите, съпоставимостта и интегритета; *здравна информация и използването на здравни данни, включително електронни здравни досиета, с надлежно внимание към сигурността, доверието, неприкосновеността на личния живот, оперативната съвместимост, стандартите, съпоставимостта и, интегритета;*

– Адаптивност на системите за здравни грижи при поемане на удара при кризи и възприемане на дисруптивните иновации;

– Решения за разширяване на правата на гражданите и пациентите, самонаблюдение и взаимодействие със специалисти в областта на здравеопазването и социалните грижи за по-интегрирани грижи и насочен към потребителя подход;

– Данни, информация, знания и най-добри практики от научните изследвания в областта на системите за здравни грижи на равнището на ЕС и в глобален мащаб.

Изменение 42

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 2 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

2. КЛЪСТЕР „ПРИБОЩАВАЩО И СИГУРНО ОБЩЕСТВО“

Изменение 43

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 2 – подточка 2.1

Текст, предложен от Комисията

2.1. Обосновка

ЕС показва уникален начин за съчетаване на икономически растеж и социални политики, с високо ниво на социално приобщаване, споделени ценности, включващи демокрация, човешки права, равенство между половете и богатство на многообразието. Този модел се променя непрекъснато и трябва да се справя с предизвикателствата на глобализацията и **технологичната промяна**, наред с другото. **Европа също така трябва да реагира на предизвикателства, дължащи се на постоянни заплахи за сигурността. Терористичните нападения и радикализацията, както и кибератаките и хибридните заплахи, пораждаат сериозни опасения за сигурността и създават силно напрежение в обществото.**

ЕС трябва да насърчава модел за приобщаващ и устойчив растеж, като същевременно се възползва от предимствата на технологичния напредък, като повишава доверието в демократичното управление и насърчава иновациите в него, води борба с неравенството, безработицата, маргинализацията, дискриминацията и радикализацията, гарантира човешките права, насърчава културното многообразие и европейското културно наследство и овластява гражданите чрез социални иновации. Управлението на

Изменение

2. КЛЪСТЕР „ПРИБОЩАВАЩО И ТВОРЧЕСКО ОБЩЕСТВО“

Изменение

2.1. Обосновка

ЕС показва уникален начин за съчетаване на **просперитета**, икономическия растеж **и устойчивостта със** социални политики, с високо ниво на социално приобщаване, споделени ценности, включващи демокрация, човешки права, равенство между половете и богатство на многообразието. Този модел се променя непрекъснато и трябва да се справя с предизвикателствата на **цифровизацията**, глобализацията и **технологичното развитие**, наред с другото.

ЕС трябва да насърчава модел за приобщаващ и устойчив растеж, като същевременно се възползва от предимствата на технологичния напредък, като повишава доверието в демократичното управление и насърчава иновациите в него, води борба с неравенството, безработицата, маргинализацията, дискриминацията и радикализацията, гарантира човешките права, насърчава културното многообразие и европейското културно наследство и овластява гражданите чрез социални иновации. Управлението на

миграцията и интеграцията на мигрантите също ще продължат да бъдат приоритетни въпроси. Основополагаща е ролята на научните изследвания и иновациите в социалните и хуманитарните науки за преодоляването на тези предизвикателства и постигането на целите на ЕС.

миграцията и интеграцията на мигрантите също ще продължат да бъдат приоритетни въпроси.

Основополагаща е ролята на научните изследвания и иновациите в социалните и хуманитарните науки **и в секторите на културата и творчеството** за преодоляването на тези предизвикателства и постигането на целите на ЕС. **Поради своя широк спектър, размер и въздействие в днешната цифрова трансформация, тези сектори допринасят значително за нашата икономика. Тъй като взаимовръзките между социалните и технологичните иновации са сложни и рядко линейни, са необходими допълнителни изследвания, в т.ч. междусекторни и мултидисциплинарни изследвания, за развитието на всички видове иновации и дейности, финансирани за насърчаване на тяхното ефективно развитие в бъдеще.**

Европейските граждани, държавните институции и икономиката трябва да бъдат защитавани от продължаващите заплахи на организираната престъпност, включително трафика с оръжия, наркотици и хора. От голямо значение е и укрепването на защитата и сигурността чрез по-добро управление на границите. Киберпрестъпността нараства и свързаните с нея рискове стават все по-разнообразни вследствие на цифровизацията на икономиката и обществото. Европа трябва да продължи усилията си за подобряване на киберсигурността, неприкосновеността на личния живот в интернет, защитата на

личните данни и за борба с разпространението на невярна и вредна информация, за да опази демократичната и икономическата стабилност. И накрая, необходими са допълнителни усилия за ограничаване на ефекта върху живота и поминъка на хората от екстремните метеорологични условия, които се засилват поради изменението на климата, като например наводнения, бури или суши, предизвикващи горски пожари, влошаване на качеството на земите и други природни бедствия, например земетресения. Бедствията, независимо дали са природни или причинени от човека, излагат на риск важни обществени функции като здравеопазване, доставки на енергия и управление.

Мащабът, сложността и транснационалният характер на тези предизвикателства изискват многопластово действие от страна на ЕС. Предприемането на мерки по такива критични социални, политически, културни и икономически проблеми и по предизвикателствата за сигурността единствено на национално равнище би създадо опасност от недостатъчно използване на ресурсите, фрагментиран подход и различни стандарти на знанията и капацитета.

Научните изследвания в областта на сигурността са част от по-широките всеобхватни действия на ЕС в отговор на заплахите за сигурността. Те допринасят за процеса на развиване на способностите, като с тяхна помощ бъдещата наличност на технологии и приложения ще може да запълни пропуските в способностите, установени от създателите на политики и специалистите от практиката. Финансирането на научните изследвания от рамковата програма

на ЕС вече съставлява около 50% от общото публично финансиране за научните изследвания в областта на сигурността в ЕС. Наличните инструменти, включително Европейската космическа програма („Галилео“ и EGNOS, „Коперник“, информираност за ситуацията в космоса и правителствени сателитни комуникации), ще бъдат използвани максимално. Търсят се полезни взаимодействия с дейностите по финансираните от ЕС научни изследвания в областта на отбраната и се избягва дублирането на финансиране. Трансграничното сътрудничество допринася за развитието на европейски единен пазар в областта на сигурността и за подобряването на постиженията на промишлеността, които са в основата на автономността на ЕС.

Научноизследователските и иновационни дейности по това глобално предизвикателство ще бъдат цялостно съгласувани с приоритетите на Комисията за Демократична промяна; Заетост, растеж и инвестиции; Правосъдие и основни права; Миграция; По-задълбочен и по-справедлив икономически и паричен съюз; Цифров единен пазар. Това ще бъде част от ангажимента на Римската програма за работа по: „социална Европа“ и „Съюз, който съхранява нашето културно наследство и насърчава културното многообразие“. Така ще се оказва подкрепа и на Европейския стълб на социалните права и **Глобалния пакт за безопасна, организирана и законна миграция. Научните изследвания в областта на сигурността съответстват на ангажимента по Римската програма за работа, насочена към „безопасна и сигурна Европа“, което ще допринесе за реален и ефективен Съюз на сигурност. Ще се търсят полезни взаимодействия с програма**

Научноизследователските и иновационни дейности по това глобално предизвикателство ще бъдат цялостно съгласувани с приоритетите на Комисията за Демократична промяна; Заетост, растеж и инвестиции; Правосъдие и основни права; Миграция; По-задълбочен и по-справедлив икономически и паричен съюз; Цифров единен пазар. Това ще бъде част от ангажимента на Римската програма за работа по: „социална Европа“ и „Съюз, който съхранява нашето културно наследство и насърчава културното многообразие“. Така ще се оказва подкрепа и на Европейския стълб на социалните права.

„Правосъдие“ и програма „Права и ценности“, които подпомагат дейности в областта на достъпа до правосъдие, правата на жертвите, равенството между половете, недискриминацията, защитата на данните и популяризирането на европейското гражданство.

Дейностите ще допринасят пряко за следните конкретни цели за устойчиво развитие (ЦУР): ЦУР 1 – Изкореняване на бедността; ЦУР 4 – Качествено образование; ЦУР 8 – Достоеен труд и икономически растеж; ЦУР 9 – Промисленост, иновации и инфраструктура; ЦУР 10 – Намаляване на неравенството ЦУР 11 – Устойчиви градове и селища; ЦУР 16 – Мир, справедливост и силни институции.

Дейностите ще допринасят пряко за следните конкретни цели за устойчиво развитие (ЦУР): ЦУР 1 – Изкореняване на бедността; ЦУР 4 – Качествено образование; **ЦУР 5 – Равенство между половете**; ЦУР 8 – Достоеен труд и икономически растеж; ЦУР 9 – Промисленост, иновации и инфраструктура; ЦУР 10 – Намаляване на неравенството; ЦУР 11 – Устойчиви градове и селища; **ЦУР 12 – Отговорно потребление и производство**; ЦУР 16 – Мир, справедливост и силни институции; **ЦУР 17 – Партньорства за целите.**

Изменение 44

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 2 – подточка 2.2 – подточка 2.2.1 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Общи рамки

— Историята, промените и ефикасността на демокрациите, на различни нива и под различни форми; аспекти на цифровизацията и ефектите от комуникацията в социалните мрежи, както и ролята на политиките за образованието **и** младежта като крайъгълни камъни на демократичното гражданство;

Общи рамки

— Историята, промените и ефикасността на демокрациите, на различни нива и под различни форми, **като например движения за диалог между културите, сътрудничество между нациите и мир между религиите**; аспекти на цифровизацията, **включително медийната и цифровата грамотност**, и ефектите от комуникацията в социалните мрежи, както и ролята на политиките за образованието, младежта **и участието в културни дейности** като крайъгълни камъни на демократичното гражданство;

— Иновативни подходи, които ще подкрепят прозрачността, способността за реагиране, отговорността, ефективността и легитимността на демократичното управление с пълно зачитане на основните права и върховенството на закона;

— Стратегии за справяне с популизма, екстремизма, радикализацията, тероризма и приобщаване и ангажиране на разочарованите и маргинализираните граждани;

– По-добро разбиране на ролята на журналистическите стандарти и създаденото от потребителите съдържание в хиперсвързаното общество и разработване на инструменти за борба с дезинформацията;

– Ролята на мултикултурното общество и идентичностите във връзка с демократичното гражданство и политическата ангажираност;

– Влиянието върху демокрацията на технологичния и научния напредък, включително големите информационни масиви, социалните мрежи в интернет и изкуствения интелект;

– Съвещателна демокрация и демокрация на участието, както и активно и приобщаващо гражданство, което включва и цифровото измерение;

– Влиянието на икономическото и социалното неравенство върху

— Иновативни подходи, които ще подкрепят прозрачността, способността за реагиране, отговорността, ефективността и легитимността на демократичното управление, **включително на борбата с корупцията**, с пълно зачитане на основните права, **правата на човека** и върховенството на закона,

— **Въздействие на технологиите върху индивидуалния начин на живот и поведение;**

— Стратегии за справяне с популизма, екстремизма, радикализацията, **дискриминацията и насаждащите омраза изказвания**, тероризма и **активно** приобщаване, **оправомощаване** и ангажиране на разочарованите, **уязвимите** и маргинализираните граждани;

— **Нови подходи за справяне с връзката между имиграцията и ксенофобията, както и с причините за миграцията;**

– По-добро разбиране на ролята на журналистическите стандарти и създаденото от потребителите съдържание в хиперсвързаното общество и разработване на инструменти за борба с дезинформацията;

– Ролята на мултикултурното общество и идентичностите във връзка с демократичното гражданство и политическата ангажираност;

– Влиянието върху демокрацията на технологичния и научния напредък, включително големите информационни масиви, социалните мрежи в интернет и изкуствения интелект;

– Съвещателна демокрация и демокрация на участието, както и активно и приобщаващо гражданство, което включва и цифровото измерение;

– Влиянието на икономическото и социалното неравенство върху

политическото участие и демокрациите, което показва как премахването на неравенството и борбата с всички форми на дискриминация, включително по полов признак, може да работи за демокрацията.

политическото участие и демокрациите, което показва как премахването на неравенството и борбата с всички форми на дискриминация, включително по полов признак, може да работи за демокрацията;

— **Нови подходи към дипломацията по въпросите на науката.**

Изменение 45

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 2 – подточка 2.2 – подточка 2.2.2 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

Изменение

2.2.2. **Културно наследство**

2.2.2. **Култура и творчество**

Изменение 46

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 2 – подточка 2.2 – подточка 2.2.2

Текст, предложен от Комисията

Изменение

2.2.2. Културно наследство

2.2.2. Културно наследство

Европейските сектори на културата и творчеството изграждат мостове между изкуствата, културата, бизнеса и технологиите. Освен това, по-специално в областта на цифровизацията, културните и творческите индустрии (КТИ) играят важна роля за реиндустриализацията на Европа, те са двигател на растежа и са в стратегическа позиция да стимулират разпространението на новаторски положителни ефекти в други промишлени сектори, като например туризма, търговията на дребно, медиите и цифровите технологии и инженерството. В „Хоризонт Европа“ творчеството и дизайнът ще бъдат въпрос с междусекторно значение, който ще

Културното наследство е **втъкано в нашия живот и носи смисъл на** общностите, групите и обществата, като им дава усещане за принадлежност. То е мостът между миналото и настоящето на нашите общества; движещата сила на местните икономики и мощен източник на вдъхновение за творческия и културния сектор. Достъпът, опазването, съхраняването и възстановяването, тълкуването и оползотворяването на пълния потенциал на културното ни наследство са значителни предизвикателства сега и за бъдещите поколения. Културното наследство е основен източник и вдъхновение за изкуствата, традиционните занаяти, културния, **предприемаческия и творческия** сектор, които са движещи сили на устойчивия икономически растеж, създаването на нови работни места и външната търговия.

Общи рамки

- Проучвания и научни изследвания на културното наследство, с авангардни технологии, включително цифрови;
- Достъп до културното наследство и споделянето му посредством иновативни начини за използването му и модели на основано на участието управление;
- Съвързване на културното наследство с нововъзникващите творчески сектори;

бъде включен в проекти по програмата с цел подкрепяне на нови технологии, бизнес модели и компетенции, както и превръщането на творчески и интердисциплинарни решения в икономическа и социална стойност.

Културното наследство е **неразделна част от секторите на културата и творчеството. Културното наследство представлява съвкупност от следи и изрази от миналото, което е важно за** общностите, групите и обществата, като им дава усещане за принадлежност. То е мостът между миналото и настоящето на нашите общества; движещата сила на местните икономики и мощен източник на вдъхновение за творческия и културния сектор. Достъпът, опазването, съхраняването и възстановяването, тълкуването и оползотворяването на пълния потенциал на културното ни наследство са значителни предизвикателства сега и за бъдещите поколения. Културното наследство е основен източник и вдъхновение за изкуствата, традиционните занаяти, културния, **творческия и предприемаческия** сектор, които са движещи сили на устойчивия икономически растеж, създаването на нови работни места и външната търговия.

Общи рамки

- Проучвания и научни изследвания на културното наследство, с авангардни технологии, включително цифрови;
- Достъп до културното наследство и споделянето му, **както и на свързана с него информация**, посредством иновативни начини за използването му и модели на основано на участието управление;
- Съвързване на културното наследство с нововъзникващите творчески сектори;

— Приносът на културното наследство към устойчивото развитие чрез опазване, съхраняване и възстановяване на културните ландшафти, като ЕС се превръща в лаборатория за основи на наследството иновации и културен туризъм;

— Опазване, съхранение, подобряване и реставрация на културното наследство **и** езиците посредством авангардни технологии, включително цифрови;

— **Влияние на традициите, поведенческите модели**, възприятията и убежденията **върху** ценностите **и усещането за принадлежност**;

— Приносът на културното наследство към устойчивото развитие чрез опазване, съхраняване, **развитие** и възстановяване на културните ландшафти, като ЕС се превръща в лаборатория за основи на наследството иновации и културен туризъм;

— Опазване, съхранение, подобряване и реставрация на културното наследство, езиците **и традиционните умения и занаяти** посредством авангардни технологии, включително цифрови;

— **Значение на плуралистичните и многообразни традиции, обичаите**, възприятията и убежденията за ценностите **при развитието на общностите**;

— **Създаване на „Европейски облак за културно наследство“: пространство за сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите с цел предоставяне на достъп до културното наследство чрез нови технологии, както и за насърчаване и улесняване на предаването на ноу-хау и умения, което ще осигури възможността за създаване на отделни работни групи и проектни структури и ще представлява европейски културен партньор за услуги в облак с търговска цел. То ще бъде предшествано от оценка на въздействието.**

Изменение 47

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 2 – подточка 2.2 – подточка 2.2.3

Текст, предложен от Комисията

Изменение

2.2.3. Социални и икономически трансформации

2.2.3. Социални, **културни** и икономически трансформации

Европейските общества претърпяват

Европейските общества претърпяват

дълбоки социално-икономически трансформации, особено в резултат на глобализацията и технологичните иновации. Същевременно в повечето европейски държави се наблюдава нарастване на неравенството в доходите³. Необходими са ориентирани към бъдещето политики с оглед насърчаване на приобщаващия растеж и премахване на неравенството, увеличаване на производителността (включително напредък в измерването ѝ) и на човешкия капитал, справяне с предизвикателствата на миграцията и интеграцията и подпомагане на солидарността между поколенията и социалната мобилност. **Системите** за образование и обучение са важни за по-равнопоставено и процъфтяващо бъдеще.

Общи рамки

– База от знания за консултации относно инвестициите и политиките, особено в областта на образованието и обучението, за развиване на умения с висока добавена стойност, производителност, социална мобилност, растеж, социални иновации и създаване на работни места. Ролята на образованието и обучението за преодоляване на неравенството;

— Социална устойчивост, надхвърляща показатели, основани единствено на БВП, особено нови икономически и бизнес модели и нови финансови технологии;

дълбоки социално-**културно**-икономически трансформации, особено в резултат на глобализацията и технологичните иновации. Същевременно в повечето европейски държави се наблюдава нарастване на неравенството в доходите³. Необходими са ориентирани към бъдещето политики с оглед насърчаване на приобщаващия растеж и премахване на неравенството, увеличаване на производителността (включително напредък в измерването ѝ) и на човешкия капитал, **подобряване на условията на живот и труд на гражданите**, справяне с предизвикателствата на миграцията и интеграцията и подпомагане на солидарността между поколенията и социалната мобилност, **както и на културната интеграция**. **Достъпните, приобщаващи, иновативни и висококачествени системи** за образование и обучение са важни за по-равнопоставено и процъфтяващо бъдеще.

Общи рамки

– База от знания за консултации относно инвестициите и политиките, особено в областта на образованието и обучението, за развиване на умения с висока добавена стойност, производителност, социална мобилност, растеж, социални иновации и създаване на работни места. Ролята на образованието и обучението за преодоляване на неравенството;

— **Междудисциплинарни изследвания, съчетаващи икономическото, културното и социалното въздействие на технологичните промени;**

— Социална устойчивост, надхвърляща показатели, основани единствено на БВП, особено нови икономически и бизнес модели, **като например социална икономика** и нови финансови технологии;

— Статистически и други икономически инструменти за по-добро разбиране на растежа и иновациите в контекста на забавеното повишаване на производителността.

– Нови видове труд, роля на труда, тенденции и промени в пазарите на труда и доходите в съвременните общества и въздействието им върху разпределението на доходите, както и недискриминация, включително равенство между половете и социално приобщаване;

— Данъчни системи, системи за социална сигурност и политики за социална сигурност и социални инвестиции с оглед премахването на неравенството и преодоляване на негативните влияния на технологията, демографията и многообразието;

– Мобилност на хората в глобален и локален мащаб за по-добро управление на миграцията, интеграция на мигрантите, включително бежанците; зачитане на международните ангажименти и правата на човека; по-добър достъп до качествено образование, обучение, помощни услуги, активно и приобщаващо гражданство, особено за уязвимите групи;

– Системи за образование и обучение, които насърчават и се възползват максимално от цифровата трансформация на ЕС и управляват

— Статистически и други икономически **и количествени** инструменти за по-добро разбиране на растежа и иновациите в контекста на забавеното повишаване на производителността.

– Нови видове труд, роля на труда, тенденции и промени в пазарите на труда и доходите в съвременните общества и въздействието им върху разпределението на доходите, както и недискриминация, включително равенство между половете и социално приобщаване;

— Данъчни системи, системи за социална сигурност и политики за социална сигурност и социални инвестиции, **данъчни убежища и данъчна справедливост** с оглед премахването на неравенството и преодоляване на негативните влияния на технологията, демографията и многообразието;

— **Стратегии за справяне с демографските промени, урбанизацията спрямо миграцията от селските райони, преодоляване на социално-икономическото изключване и подобряване на качеството на живот в селските райони, включително чрез използването на авангардни технологии и цифрови решения;**

– Мобилност на хората в глобален и локален мащаб за по-добро управление на миграцията, интеграция на мигрантите, включително бежанците; зачитане на международните ангажименти и правата на човека; по-добър достъп до качествено образование, обучение, помощни услуги, активно и приобщаващо гражданство, особено за уязвимите групи;

– Системи за образование и обучение, които насърчават и се възползват максимално от цифровата трансформация на ЕС и управляват

рисковете от глобалната взаимосвързаност и технологичните иновации, особено нововъзникващите онлайн рискове, опасенията относно етиката, социално-икономическото неравенство и радикалните промени на пазарите;

— Модернизация на публичните органи с цел да отговарят на очакванията на гражданите за предоставяне на услуги, прозрачност, достъпност, откритост, отчетност и насоченост към ползвателите.

— Ефикасност на системите за правосъдие и подобрен достъп до правосъдие, основан на принципите на независимостта на съдебната власт и върховенството на закона посредством справедливи, ефективни и прозрачни процедурни методи в гражданските и наказателните дела.

³ ОИСР, Разбиране на социално-икономическото разделение в Европа, 26 януари 2017 г. (OECD Understanding The Socio-Economic Divide in Europe, 26 January 2017).

Изменение 48

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 2 – подточка 2.2 – подточка 2.2.4

Текст, предложен от Комисията

2.2.4. Устойчиви на бедствия общества

рисковете от глобалната взаимосвързаност и технологичните иновации, особено нововъзникващите онлайн рискове, опасенията относно етиката, социално-икономическото неравенство и радикалните промени на пазарите;

— Модернизация на публичните органи и служби с цел да отговарят на очакванията **и потребностите** на гражданите за предоставяне на услуги, прозрачност, достъпност, откритост, отчетност и насоченост към ползвателите;

— Ефикасност на системите за правосъдие и подобрен достъп до правосъдие, основан на принципите на независимостта на съдебната власт и върховенството на закона посредством справедливи, ефективни, **достъпни** и прозрачни процедурни методи в гражданските и наказателните дела.

— **Идентифициране на съществуващи и появяващи се различия между половете и потребности, свързани с трансформациите в световен мащаб, и разработване на иновативни методи за борба със свързаните с пола стереотипи и предубеждения.**

³ ОИСР, Разбиране на социално-икономическото разделение в Европа, 26 януари 2017 г. (OECD Understanding The Socio-Economic Divide in Europe, 26 January 2017).

Изменение

2.2.4. Обществени и хуманитарни науки

Бедствията са следствие на множество източници, както природни, така и причинени от човека, включително такива от терористични нападения, климатични и други екстремни събития (в т.ч. от покачване на морското равнище), горски пожари, гореци вълни, наводнения, земетресения, цунамита и вулкани, водни кризи, събития от космоса, промишлени и транспортни бедствия, събития, свързани с ХБРЯ материали, както и от произтичащите от тях вторични рискове. Целта е да се предотвратят и намалят жертвите, вредите за здравето и околната среда, икономическите и материалните щети от бедствията, да се гарантира продоволствената сигурност, да се подобри разбирането и да се намалят рисковете от бедствия, както и да се извлекат поуки след бедствията.

Научните изследвания в областта на обществените и хуманитарните науки са интегрирани във всеки един от приоритетите на „Хоризонт Европа“, като допринасят по-специално за качеството на базата от научни доказателства за нуждите на създаването на политики на равнище Съюз, както и на международно, национално, регионално и местно равнище. Освен тази интеграция се предоставя специфична подкрепа по следните общи рамки, за да се подпомогне и създаването на политики.

Общи рамки

— *Технологии и способности за екипите за първоначално реагиране при спешни операции в кризисни и бедствени ситуации;*

— *Способност на обществото за по-добро управление на риска от бедствия и за намаляването му,*

Общи рамки

включително чрез природосъобразни решения, засилване на превенцията, подготвеността и реакцията на съществуващи и нови рискове;

— *Оперативна съвместимост на оборудването и процедурите с цел улесняване на трансграничното оперативно сътрудничество в интегрирания пазар на ЕС.*

— *Анализ и развитие на социалното, икономическото и политическото приобщаване и межкултурна динамика в Европа и с международните партньори;*

— *По-добро разбиране на обществените промени в Европа и тяхното въздействие;*

— *Преодоляване на основните предизвикателства по отношение на европейските модели за социално сближаване, имиграция, интеграция, демографски промени, застаряване, увреждания, образование, бедност и социално изключване;*

— *Подпомагане на изследвания, за да се разбере идентичността и принадлежността при отделните общности, региони и нации.*

Изменение 49

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 2 – подточка 2.2 – подточка 2.2.5

Текст, предложен от Комисията

Изменение

2.2.5. Защита и сигурност

заличава се

Необходимо е да се осигурят реакция и защита на гражданите от заплахи за сигурността, произтичащи от престъпни действия, включително терористична дейност и хибридни заплахи; да се защитават хората, обществените места и критичната инфраструктура от физически (включително CBRN-E) нападения и

кибератаки; да се води борба с тероризма и радикализацията, включително чрез разбиране и справяне с терористичните идеи и убеждения; да се предотвратява и да се води борба с тежките престъпления, включително киберпрестъпленията и организираната престъпност; да се оказва подкрепа на жертвите; да се проследяват престъпните финансови потоци; да се подпомага използването на данни за правоприлагане и да се гарантира защитата на личните данни при дейността на правоприлагащите органи; да се подпомага управлението на въздушните, сухоземни и морски граници на ЕС за потоците от хора и стоки. От съществено значение е да се поддържа гъвкавост и бързо да се преодоляват новите предизвикателства пред сигурността, които могат да възникнат.

Общи рамки

— *Иновативни подходи и технологии за специалисти в областта на сигурността (например полицаи, гранични и крайбрежни патрули, митничари), специалисти в областта на общественото здравеопазване, оператори на инфраструктура и мениджъри на открити пространства;*

— *Човешки и социални измерения на престъпността и радикализацията, която води до насилие, във връзка със лицата, замесени или потенциално замесени в такова поведение, както и засегнатите или потенциално засегнатите лица;*

— *Нагласа на гражданите, публичните органи и промишлеността за предотвратяване на пораждането на нови рискове за сигурността и намаляване на съществуващите*

рискове, включително тези, предизвикани от новите технологии, например изкуствения интелект;

— *Борба с дезинформацията и фалшивите новини с отражение върху сигурността;*

— *Оперативна съвместимост на оборудването и процедурите, за да се улесни трансграничното и междуинституционално оперативно сътрудничество и да се развие интегриран пазар в ЕС.*

— *Гарантиране на защитата на личните данни при правоприлагащите дейности, по-специално с оглед на бързите технологични промени.*

Изменение 50

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 2 – подточка 2.2 – подточка 2.2.6

Текст, предложен от Комисията

Изменение

2.2.6. Киберсигурност

заличава се

Злонамерените действия в киберпространството не само застрашават икономиката ни, но и самото функциониране на демокрацията, нашите свободи и ценности. Киберзаплахите често са престъпления, чийто мотив е печалба, но могат да бъдат също така политически и стратегически. Бъдещите ни сигурност и просперитет зависят от подобряването на способността ни да защитаваме ЕС от киберзаплахите. Цифровата трансформация изисква значително подобряване на киберсигурността, за да се гарантира защитата на големия брой устройства, базирани на интернет на нещата, които се очаква да бъдат свързани с интернет, включително тези, които контролират

електроенергийни мрежи, автомобили и транспортни мрежи, болници, финанси, публични институции, заводи, жилища. Европа трябва да изгради устойчивост на кибератаките и да осигури ефективно възпиране на злоупотребите в киберпространството.

Общи рамки

— *Технологии по цялата цифрова верига за създаване на стойност (от сигурни компоненти до криптография и самолекуващи се софтуер и мрежи);*

— *Технологии за справяне с настоящите заплахи за киберсигурността, които предвиждат бъдещите потребности и поддържат конкурентоспособна промишленост;*

— *Европейска мрежа за компетентност в сферата на киберсигурността и експертен център в тази сфера.*

Изменение 51

**Предложение за решение
Приложение I – част II – точка 2а (нова)**

Текст, предложен от Комисията

Изменение

**2а. КЛЪСТЕР „СИГУРНО
ОБЩЕСТВО“**

2а.1 Обосновка

В условията на промени и нарастваща взаимозависимост и заплахи в световен мащаб, научните изследвания и иновациите за гарантиране на сигурността на Европа са от първостепенно значение.

Въпреки факта, че в Европа няма мащабни военни агресии, сега е необходимо да се реагира на предизвикателствата, дължащи се на нови заплахи за сигурността.

Различните видове терористични нападения, водещата до насилие радикализация, както и кибератаките и хибридните заплахи пораждаат сериозни опасения за сигурността и създават силно напрежение в обществото. ЕС трябва да се справи с тези предизвикателства и да гарантира обществената безопасност, като същевременно защита личната свобода и основните права.

Научните изследвания в областта на сигурността са част от по-общите усилия на ЕС за справяне с това и с други предизвикателства. Те допринасят за процеса на развитие на способности, като създават възможности за това бъдещите налични технологии, решения и приложения да могат да запълват пропуските, установени от създателите на политики и крайните потребители, и по-специално публичните органи.

Тези научни изследвания и иновации отговарят на ангажимента по Римската програма да се работи за „безопасна и сигурна Европа“, като се допринася за изграждането на Съюз на сигурност. Ще се търсят полезни взаимодействия с програма „Правосъдие“ и програма „Права и ценности“, които подпомагат дейности в областта на достъпа до правосъдие, правата на жертвите, равенството между половете, недискриминацията, защитата на данните и популяризирането на европейското гражданство.

Наличните инструменти, включително Европейската космическа програма („Галилео“ и EGNOS, „Коперник“, информираност за ситуацията в космоса и правителствени сателитни комуникации), ще бъдат използвани максимално.

Европа трябва да продължи усилията си за научни изследвания и иновации с цел подобряване на киберсигурността, неприкосновеността на личния живот в интернет и защитата на личните данни, както и да се бори с разпространението на невярна и вредна информация, за да опази просперитета, демократичната и икономическата стабилност. Тероризмът, водещата до насилие радикализация, идеологически мотивираното насилие, трафикът на културни ценности, кибератаките, организираната престъпност, избягването на данъци и екологичните престъпления и бедствия са някои примери за областите, които ще се разглеждат в рамките на този клъстер.

За да могат да се предвидят, предотвратят и управляват тези рискове и заплахи, е необходимо не само да се провеждат научни изследвания, но и да се разработват и прилагат иновативни технологии, решения, прогнозни инструменти и знания, да се стимулира сътрудничеството между доставчици и публични потребители, да се намират решения, да се предотвратяват и преодоляват злоупотребите с неприкосновеността на личния живот, както и нарушенията на правата на човека, като същевременно се гарантират личните права и свободи на европейските граждани.

За да се подобри допълването на научните изследвания и иновациите, изследванията на органите за обществена сигурност ще се извършват в рамките на многостранни и международни споразумения за обмен и сътрудничество. Органите за обществена сигурност ще се активизират да участват в усилията на ЕС в областта на научните

изследвания и иновациите за подобряване на техния капацитет за сътрудничество и комуникация на всички подходящи равнища, за обмен на данни, използване на общи стандарти за технологии, процедури, оборудване и актуализирани резултати във връзка с криминологични изследвания, за обучение и подкрепа на предимствата, осигурявани от експертните знания.

В допълнение към това, ще се развива възлагането на поръчки за подкрепа на създаването на прототипи и за улесняване на изпитването и придобиването на предпазарни новаторски решения от публично-правни субекти.

Дейностите ще допринасят пряко за следните конкретни цели за устойчиво развитие (ЦУР): ЦУР 1 – Изкореняване на бедността; ЦУР 4 – Качествено образование; ЦУР 8 – Достоеен труд и икономически растеж; ЦУР 9 – Промисленост, иновации и инфраструктура; ЦУР 10 – Намаляване на неравенството; ЦУР 11 – Устойчиви градове и селища; ЦУР 16 – Мир, справедливост и силни институции.

2а.2 Области на интервенция

2а.2.1 Организирана престъпност; Тероризъм, екстремизъм, радикализация и идеологически мотивирано насилие

Организираната престъпност, тероризмът, екстремизмът, водещата до насилие радикализация и идеологически мотивираното насилие водят до големи рискове за гражданите, както и за европейското общество, икономика и демократична стабилност. Извършителите варират от отделни действащи лица до добре организирани престъпни структури, които действат и в

международен мащаб. Изследванията и иновациите, включително в областта на хуманитарните науки и технологиите, са необходими за разкриване, предотвратяване и противодействие на техните дейности и причините за тях.

Общи рамки

– Човешки и социални измерения на престъпността и водещата до насилие радикализация, във връзка със лицата, замесени или потенциално замесени в такова поведение, както и засегнатите или потенциално засегнатите лица;

– Иновационни подходи и технологии за крайните потребители на сигурността, и по-специално органите за обществена сигурност;

– Технологии и стандарти за работа с цел защита на инфраструктурата, на открити и обществени пространства;

– Предвиждане, разкриване, предотвратяване и защита от опити и извършители на тежки и организирани престъпления, както и от идеологически мотивирани радикализация, насилие и тероризъм, включително подкрепа за техните жертви;

2а.2.2 Управление на граничната защита

За повишаване на безопасността и сигурността в рамките на ЕС са необходими научни изследвания и иновации за укрепване на способностите за защита и управление на границите. Това включва разузнаване и наблюдение на района (по въздух, земя и море), стабилно сътрудничество и обмен на данни с чуждестранни органи, в т.ч. възможности за оперативна съвместимост с местни, регионални, национални и международни

командни, контролни и комуникационни центрове, както и прилагане на решения за защита на границите, реакция при инциденти, откриване на рискове и предотвратяване на престъпления. Също така трябва да бъдат включени изследвания относно прогнозирането в полицейската област, приложенията за ранно предупреждение, основани на алгоритми, както и автоматизираните технологии за наблюдение, използващи различни видове датчици, като същевременно се вземат предвид основните права. Едновременно с оценката на тяхното въздействие и потенциала им за активизиране на усилията в областта на сигурността, решенията, технологиите и оборудването следва да допринасят за проверка на почтеността на лицата, които се приближават до външните граници, по-специално по суша и море.

Изследванията следва да съдействат за подобряване на интегрираното европейско управление на границите, включително чрез засилено сътрудничество с държавите кандидатки, потенциалните държави кандидатки и държавите по политиката за съседство на ЕС. Това допълнително ще подпомогне усилията на ЕС за управление на миграцията.

Общи рамки

– Идентифициране на подправени и манипулирани по друг начин документи;

– Откриване на незаконен превоз/трафик на хора и стоки;

– Насърчаване на способностите за реагиране при инциденти на границата;

– Модернизиране на оборудването за разузнаване и наблюдение на

граничните райони;

– Подобряване на прякото сътрудничество на органите по сигурността от двете страни на съответната граница за трансгранични мерки за гарантиране на непрекъснатото преследване на извършители на престъпления и заподозрени лица.

2а.2.3 Киберсигурност, неприкосновеност на личния живот, защита на личните данни

Злонамерените и враждебни действия в киберпространството застрашават нашите общества и граждани, стабилното и безопасно функциониране на публичните органи и институции, икономиките и също така самото функциониране на европейските демократични институции, нашите свободи и ценности. Инцидентите, засягащи публични институции, са вече факт и те вероятно ще зачестяват с все по-голямото интегриране на цифровите и кибернетичните приложения в административните и икономическите процедури, както и при използването им за частни и лични нужди.

Киберпрестъпността се увеличава и свързаните с нея рискове се диверсифицират с все по-голямото цифровизиране на икономиката и обществото. Европа трябва да продължи усилията си за подобряване на киберсигурността, неприкосновеността на личния живот в интернет и защитата на личните данни и трябва да се бори с разпространението на невярна и вредна информация с цел опазване на демократичната и икономическата стабилност.

Бъдещата сигурност и просперитет зависят от подобряването на капацитета за защита на ЕС от

такива заплахи, както и за предотвратяване, разкриване и противодействие на злонамерени действия в киберпространството, които често изискват тясно и бързо трансгранично сътрудничество. По-специално цифровата трансформация изисква значително подобряване на киберсигурността, за да се гарантира защитата на големия брой устройства, базирани на интернет на нещата, които се очаква да бъдат свързани с интернет. Европа трябва да продължи да полага всички възможни усилия за осигуряване на устойчивост спрямо кибератаките и да насърчава ефективното възпиране на такива атаки.

Общи рамки

– Борба с дезинформацията и фалшивите новини с отражение върху сигурността, включително защита на системите за изборна регистрация и оценяване/преброяване и комуникация (сигурност на изборите); развиване на капацитет за откриване на източниците на манипулация, като същевременно се запазва свободата на словото и достъпът до информация.

– Разширяване на обхвата на технологиите за откриване, предотвратяване, защита и противодействие;

– Подобряване на възможностите на публичните органи за дешифриране и декриптиране на кибератаки;

– Технологии за откриване и проследяване на незаконни електронни методи за плащане и прехвърляне на финансови потоци;

– Повишаване на научните и технологичните способности на отговорните органи, по-специално на Европейската полицейска служба, Европейския център за борба с киберпрестъпността и Агенцията за

мрежова и информационна сигурност на Европейския съюз;

– Гарантиране на защитата на личните данни при дейностите по правоприлагане, по-специално с оглед на бързите технологични промени;

– Технологии по цялата цифрова верига за създаване на стойност (от сигурни компоненти до криптография, технологии за разпределени регистри, базирана на поведението сигурност и самолекуващи се софтуер и мрежи с висока устойчивост);

– Технологии, методи и най-добри практики за справяне със заплахите за киберсигурността, за тяхното предотвратяване и смекчаване, както и за възстановяване от тях, които да предвиждат бъдещите потребности и да поддържат конкурентоспособна промишленост с висока степен на надеждност, включително подобряване на знанията и осведомеността относно рисковете и последствията за киберсигурността;

– Подобряване на защитата на личните данни чрез популяризиране на лесни за използване решения за устройствата, използвани от гражданите и потребителите;

– Обезопасени съоръжения за разработване и изпитване на сигурността на софтуер и хардуер.

2а.2.4 Защита на критичните инфраструктури и подобряване на реакцията при бедствия

Новите технологии, процеси, методи и специализирани умения ще спомогнат за защитата на критичните инфраструктури, включително електронните инфраструктури, системи и услуги, които са определящи за правилното функциониране на обществото и икономиката, включително

комуникации, транспорт, финанси, здравеопазване, хранително-вкусова промишленост, водоснабдяване, енергетика, логистични вериги и вериги на доставка и околна среда.

Източниците за възникването на бедствия могат да бъдат най-различни – природни, предизвикани от човека или произтичащи от вторични рискове. Необходими са усилия за ограничаване на ефекта върху живота и поминъка на хората. Целта е да се предотвратят и намалят вредите за здравето на хората и за околната среда, както и икономическите и материалните щети, да се обезпечат доставките на храна и лекарства и да се гарантират сигурността и някои основни средства за комуникация.

Общи рамки

– Технологии и способности за екипите за първоначално реагиране при спешни операции в кризисни и бедствени ситуации, включително реагиране при бедствия за жертвите и системи за ранно предупреждение;

– Способност на обществото за по-добро управление на риска от бедствия и за намаляването му, включително чрез природосъобразни и основани на ноу-хау на общността решения, засилване на превенцията, подготвеността и реакцията на съществуващи и нови рискове, подобряване на устойчивостта на различните инфраструктури, в т.ч. посредством устойчиви на бедствия институционални, политически и управленски структури;

– Подобряване на капацитета във връзка с оборудването, превозните средства, доставките на стоки и екипите за търсене и спасяване на хора;

– Технологии, оборудване и процедури за овладяване и предотвратяване

появата на пандемии;

– Подобряване на многослойните системи за предупреждаване на обществото, особено по отношение на уязвимите лица;

– Подобряване на наличността на специализирани въздухоплавателни и наземни превозни средства за борба с мащабни и горски пожари, както и подобряване на бързото им разгръщане.

2а.2.5 Пиратство и фалшифициране на продукти

Борбата срещу пиратството и фалшифицирането на продукти продължава да буди сериозна загриженост за европейската икономика, сектора на културата и творчеството и гражданите. Тези незаконни дейности причиняват сериозни загуби на данъци, приходи и лични доходи и излагат на риск заетостта в Европа.

Дефектните продукти крият рискове във връзка с нанасянето на щети на лица и имущество. Последниците трябва да бъдат разгледани и трябва да бъдат намерени решения за справяне с пиратството и фалшифицирането на продукти, както и за обезпечаване на подходящи публични органи, които съвместно да предотвратяват, да разкриват, да разследват и да се борят с тези престъпления и свързаните с тях незаконни дейности.

Следва да бъдат включени усилия за насърчаване на защитата на интелектуалната собственост.

Общи рамки

– Насърчаване на техниките за идентифициране на продуктите;

– Подобряване на защитата на оригиналните части и стоки;

– Технологии за контрол на

превозваните продукти (в реално време) и обмен на данни между производителите, превозвачите, митническите органи и получателите.

2а.2.6 Подкрепа за политиките на Съюза за външна сигурност чрез предотвратяване на конфликти и изграждане на мира

За подкрепата на политиките на Съюза за външна сигурност при изпълнението на граждански мисии се изискват изследвания, нови технологии, способности и решения с диапазон от гражданската защита до хуманитарната помощ, управление на граници или мироопазване и стабилизиране в следкризисни периоди, включително предотвратяване на конфликти, изграждане на мира и медиация.

Общи рамки

– Провеждане на изследвания относно разрешаването на конфликти и възстановяването на мира и правосъдието, ранното установяване на водещите до конфликти фактори, както и относно въздействието на процедурите на възстановително правосъдие;

– Насърчаване на оперативната съвместимост между военните и гражданските способности в задачи с диапазон от гражданската защита до хуманитарната помощ, управлението на границите и опазването на мира;

– Технологично развитие в сферата на технологиите с двойна употреба, за да се повиши оперативната съвместимост между гражданската защита и въоръжените сили и между службите за гражданска защита по света, а също и надеждността, организационните, правните и етичните аспекти, въпросите, свързани с търговията, защитата на

поверителността и интегритета на информацията, в това число възможностите за проследяване на всички транзакции и процеси на обработка;

– Развитие на капацитет за управление и контрол за граждански мисии.

2а.2.7 Насърчаване на координацията, сътрудничеството и полезните взаимодействия

За да се гарантира капацитетът за разгръщане, управление, контрол и командване на междуведомствените процедури, са необходими модерни технологии и стандарти. Целта трябва да бъде публичните органи и другите сили да бъдат оборудвани със заменяемо оборудване и да бъдат въведени стандартни процедури за функциониране, реагиране, докладване и обмен на данни в целия ЕС.

Следва да се осигури подходящ бюджет за агенциите, за да може да се насърчи допълнително техният капацитет за участие в научни изследвания и иновации, реализирани в рамките на ЕС и с негова помощ, както и да се управляват съответни проекти, да се обменят заявки, резултати и амбиции и да се осъществява сътрудничество и координация на усилията с други агенции и някои органи извън ЕС, като например Групата за борба с тероризма и Интерпол. Що се отнася до свързаните със сигурността научни изследвания и иновации, тук се касае по-специално за Европейския полицейски колеж, Европейската агенция за авиационна безопасност, Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията, Европейския център за мониторинг на наркотици и наркомании, Европейската агенция по морска безопасност, Агенцията за мрежова и информационна сигурност на

Европейския съюз, Европейската агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие, Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост, Европейската полицейска служба, Европейската агенция за гранична и брегова охрана и Сателитния център на Европейския съюз.

За да се засили полезното взаимодействие с финансираните от ЕС научни изследвания в областта на отбраната, следва да се разработят механизми за обмен на информация и консултиране с асоциирани органи за научни изследвания в областта на отбраната за граждански цели.

Стандартите ще играят важна роля, тъй като те гарантират общо развитие, производство и прилагане, както и възможности за обмен, оперативно взаимодействие и съвместимост на услугите, процедурите, технологиите и оборудването.

Общи рамки

– Технологии и оборудване с основни изисквания по отношение на експлоатацията, еднакво приложими за всички органи на държавите членки, работещи в една и съща сфера (полиция, спасителни дейности, управление на бедствия, комуникация и др.);

– Оперативна съвместимост на оборудването и процедурите за улесняване на трансграничния и междуинституционалния оперативен капацитет.

Изменение 52

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – уводна част

3. КЛЪСТЕР „ЦИФРОВА СФЕРА И ПРОМИШЛЕННОСТ“

3. КЛЪСТЕР „ЦИФРОВА СФЕРА, ПРОМИШЛЕННОСТ И КОСМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО“

Изменение 53

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.1

3.1. Обосновка

За гарантиране на конкурентоспособността на промишлеността и капацитета за справяне с предстоящите глобални предизвикателства, ЕС трябва да укрепи и поддържа своя технологичен и промишлен капацитет в ключови области, които са в основата на трансформацията на нашата икономика и общество.

Промишлеността на ЕС осигурява едно от пет работни места и две трети от инвестициите в НИРД в частния сектор, и генерира 80% от износа на ЕС. Новата вълна от иновации, включваща сливането на физическите и цифровите технологии, ще създаде огромни възможности за промишлеността на ЕС и ще подобри качеството на живот на гражданите на ЕС.

Цифровизацията е главна движеща сила. Тъй като тя продължава с бързо темпо във всички сектори, за укрепването на нашата икономика и **устойчивостта на обществото ни** ключово значение придобиват инвестициите в приоритетни области, обхващащи изкуствения интелект, следващото поколение интернет, високопроизводителните изчислителни технологии, фотониката и наноелектрониката. Инвестирането в

3.1. Обосновка

За гарантиране на конкурентоспособността на промишлеността и капацитета за справяне с предстоящите глобални предизвикателства, ЕС трябва да укрепи и поддържа своя технологичен и промишлен капацитет в ключови области, които са в основата на трансформацията на нашата икономика и общество.

Промишлеността на ЕС осигурява едно от пет работни места и две трети от инвестициите в НИРД в частния сектор, и генерира 80% от износа на ЕС. Новата вълна от иновации, включваща сливането на физическите и цифровите технологии, ще създаде огромни възможности за промишлеността на ЕС и ще подобри качеството на живот на гражданите на ЕС.

Цифровизацията е главна движеща сила. Тъй като тя продължава с бързо темпо във всички сектори, за укрепването на нашата икономика ключово значение придобиват инвестициите в приоритетни области, обхващащи изкуствения интелект, следващото поколение интернет, високопроизводителните изчислителни технологии, фотониката, **квантовите технологии**, наноелектрониката, **интелигентните данни и др.**

ИКТ и тяхното производство и използване осигуряват силен тласък на икономическия растеж на ЕС, който се е увеличил с 30% само между 2001 и 2011 г.

Главните базови технологии⁴ са в основата на смесването на цифровия и физическия свят, което е в центъра на новата глобална вълна иновации. Инвестирането в разработването, демонстрацията **и** внедряването на главни базови технологии и гарантирането на **сигурна, устойчива и финансово достъпна доставка** на суровини и авангардни материали ще осигурят стратегическа автономност на ЕС и ще помогнат на промишлеността на ЕС значително да намали своя въглероден отпечатък и отпечатъка върху околната среда.

Когато е целесъобразно, могат да бъдат изследвани и специфични бъдещи и нововъзникващи технологии.

Космическото пространство също е от стратегическо значение; около 10% от БВП на ЕС зависи от използването на услуги в космоса. ЕС разполага с космически сектор на световно равнище, със силна промишленост за производство на сателити и динамичен сектор на услугите надолу по веригата. Космосът предоставя важни инструменти за комуникация, навигация и наблюдение и открива редица бизнес възможности, особено в съчетание с цифровите технологии и други източници на данни. ЕС трябва да се възползва максимално от тези възможности като напълно оползотворява потенциала на космическите си програми „Коперник“, EGNOS и „Галилео“ и като защитава космоса и наземните инфраструктури от заплахи **от космоса**.

Инвестирането в ИКТ и тяхното производство и използване осигуряват силен тласък на икономическия растеж на ЕС, който се е увеличил с 30% само между 2001 и 2011 г.

Главните базови технологии⁴ са в основата на смесването на цифровия и физическия свят, което е в центъра на новата глобална вълна иновации. Инвестирането в разработването, демонстрацията, внедряването **и стандартизацията** на главни базови технологии и гарантирането на **сигурен, устойчив и финансово достъпен добив, използване и управление** на суровини и авангардни материали ще осигурят стратегическа автономност на ЕС и ще помогнат на промишлеността на ЕС значително да намали своя въглероден отпечатък и отпечатъка върху околната среда, **а оттам и външните разходи за обществото**.

Като основание, на което се базират следващите пробивни иновации, следва да бъдат изследвани и специфични бъдещи и нововъзникващи технологии.

Космическото пространство също е от стратегическо значение; около 10% от БВП на ЕС зависи от използването на услуги в космоса. ЕС разполага с космически сектор на световно равнище, със силна промишленост за производство на сателити и динамичен сектор на услугите надолу по веригата. Космосът предоставя важни инструменти за комуникация, навигация и наблюдение и открива редица изследователски, иновационни и бизнес възможности, особено в съчетание с цифровите технологии и други източници на данни. ЕС трябва да се възползва максимално от тези възможности като напълно оползотворява потенциала на космическите си програми „Коперник“, EGNOS и „Галилео“, **а също и като насърчава, наред с другото,**

ЕС има уникалната възможност да бъде глобален лидер и да увеличи своя дял на световните пазари, като показва начините, по които цифровата трансформация, лидерството в главните базови и космически технологии, **преходът към нисковъглеродна** кръгова икономика **и конкурентоспособността могат да се допълват взаимно чрез научни и технологични високи постижения.**

За да се превърне в реалност цифровизираната, кръгова, нисковъглеродна и нискоемисионна икономика, са необходими действия на равнището на ЕС поради комплексността на веригите за създаване на стойност, системния и мултидисциплинарен характер на технологиите и високите разходи за развойна дейност, както и факта, че проблемите за решаване обхващат повече от един сектор. ЕС трябва да гарантира, че всички промишлени участници и обществото като цяло могат да се възползват от авангардни и чисти технологии и цифровизация. Няма да е достатъчно само да се разработват технологии. Инфраструктури, ориентирани към промишлеността, включително пилотни линии за производство, ще подпомогнат предприятията в ЕС, особено МСП, да внедряват тези технологии да усъвършенстват своите резултати от иновациите.

развитието на сектора надолу по веригата и приложенията за крайните потребители и като защитава космоса и наземните инфраструктури от заплахи.

ЕС има уникалната възможност да бъде глобален лидер и да увеличи своя дял на световните пазари, като показва начините, по които цифровата трансформация, лидерството в главните базови и космически технологии, **реализирането на сценарии за преход към икономика с нулеви нетни емисии на парникови газове, в т.ч. нисковъглеродни технологии и стратегии за декарбонизация, биоикономика и** кръгова икономика, **осигуряват конкурентоспособност и разбиране в обществото на тези технологии и развития.**

За да се превърне в реалност цифровизираната, кръгова, нисковъглеродна и нискоемисионна икономика, са необходими действия на равнището на ЕС поради комплексността на веригите за създаване на стойност, системния и мултидисциплинарен характер на технологиите и високите разходи за развойна дейност, както и факта, че проблемите за решаване обхващат повече от един сектор. ЕС трябва да гарантира, че всички промишлени участници и обществото като цяло могат да се възползват от авангардни и чисти технологии и цифровизация. Няма да е достатъчно само да се разработват технологии. **Нови, устойчиви бизнес модели,** инфраструктури, ориентирани към промишлеността, включително пилотни линии за производство, ще подпомогнат предприятията в ЕС, особено МСП, да внедряват тези технологии да усъвършенстват своите резултати от иновациите. **В този контекст секторът на културата и творчеството също играе важна роля като двигател на цифровата**

При определянето на приоритетите и изготвянето на програми за научни изследвания и иновации е необходим сериозен ангажимент на промишлеността, с което се увеличава ефекта на ливъридж на **публичното** финансиране и се гарантира навлизането на резултатите на пазара. Общественото разбиране и приемане са ключови съставки на успеха, както и нова програма за умения, необходими за промишлеността, и стандартизацията.

Обединяването на дейностите по цифровите технологии, главните базови технологии и космическите технологии, както и устойчивата доставка на суровини, ще доведат до по-системен подход, по-бърза и по-задълбочена цифрова и промишлена трансформация. **То** ще гарантира, че научните изследвания и иновациите в тези области се отразяват в изготвянето и допринасят за изпълнението на политиките на ЕС за промишленост, цифровизация, околна среда, енергетика и климат, кръгова икономика, суровини и авангардни материали и космическо пространство.

Ще се осигури допълване с дейностите по програма „Цифрова Европа“, като се отчита разграничението между двете програми и се избягва припокриване.

Дейностите ще допринасят пряко за следните конкретни цели за устойчиво развитие (ЦУР): ЦУР 8 – Достоен труд и икономически растеж; ЦУР 9 – Промишленост, иновации и инфраструктура; ЦУР 12 – Отговорно потребление и производство; ЦУР 13 – Действия по климата.

⁴ Главните базови технологии на бъдещето включват авангардни материали и нанотехнологии, фотоника

трансформация и основаните на ИКТ иновации.

Ето защо при определянето на приоритетите и изготвянето на програми за научни изследвания и иновации е необходим сериозен ангажимент на промишлеността, с което се увеличава ефекта на ливъридж на **допълнителното публично и частно** финансиране и се гарантира навлизането на резултатите на пазара. Общественото разбиране и приемане са ключови съставки на успеха, както и нова програма за умения, необходими за промишлеността, и стандартизацията.

Обединяването на дейностите по цифровите технологии, главните базови технологии и космическите технологии, както и устойчивата доставка на суровини, ще доведат до по-системен подход, по-бърза и по-задълбочена цифрова и промишлена трансформация. **Това** ще гарантира, че научните изследвания и иновациите в тези области се отразяват в изготвянето и допринасят за изпълнението на политиките на ЕС за промишленост, цифровизация, околна среда, енергетика и климат, **мобилност**, кръгова икономика, суровини и авангардни материали и космическо пространство.

Ще се осигури допълване с дейностите по програма „Цифрова Европа“, като се отчита разграничението между двете програми и се избягва припокриване.

Дейностите ще допринасят пряко за следните конкретни цели за устойчиво развитие (ЦУР): ЦУР 8 – Достоен труд и икономически растеж; ЦУР 9 – Промишленост, иновации и инфраструктура; ЦУР 12 – Отговорно потребление и производство; ЦУР 13 – Действия по климата.

⁴ Главните базови технологии на бъдещето включват авангардни материали и нанотехнологии, фотоника

и микро- и наноелектроника, технологии на науките за живота, авангардни производства и преработки, изкуствен интелект и цифрова сигурност и свързаност.

и микро- и наноелектроника, технологии на науките за живота, авангардни производства и преработки, изкуствен интелект и цифрова сигурност и свързаност.

Изменение 54

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

3.2.1. Производствени технологии

Производството е основна движеща сила за заетостта и просперитета в ЕС, съставлява над три четвърти от общия износ на ЕС и осигурява над 100 млн. преки и непреки работни места. Основното предизвикателство за производството в ЕС е да остане конкурентоспособно на глобално равнище с по-интелигентни **и** по-индивидуализирани продукти с висока добавена стойност, **произведени с много по-ниски разходи за енергия**. Творческите и културните приноси ще са от съществено значение за **генерирането на добавена стойност**.

Общи рамки

— Производствени технологии, водещи до пробив, като например адитивно производство, промишлена роботика, интегрирани с човека системи за производство, насърчавани също чрез мрежа на ЕС за ориентирани към промишлеността инфраструктури;

— Водещи до пробив иновации, използващи различни базови

3.2.1. Производствени технологии

Производството е основна движеща сила за заетостта и просперитета в ЕС, съставлява над три четвърти от общия износ на ЕС и осигурява над 100 млн. преки и непреки работни места. Основното предизвикателство за производството в ЕС е да остане конкурентоспособно на глобално равнище с по-интелигентни, по-индивидуализирани **и по-ефективни по отношение на енергията и ресурсите** продукти с висока добавена стойност **и намален въглероден отпечатък, включително по-малко отпадъци и замърсяване**. Творческите и културните приноси, **както и гледните точки на социалните и хуманитарните науки относно връзката между технологиите и хората, също** ще са от съществено значение за **постигането на тези цели**.

Общи рамки

— Производствени технологии, водещи до пробив, като например адитивно производство, **моделиране, симулации**, промишлена **автоматизация** и роботика, интегрирани с човека системи за производство, насърчавани също чрез мрежа на ЕС за ориентирани към промишлеността инфраструктури;

— Водещи до пробив иновации, използващи различни базови

технологии (напр. конвергентни технологии, изкуствен интелект, анализ на данни, промишлена роботика, биопроизводство, авангардни технологии за производство на акумулатори) по цялата верига на създаване на стойност;

— Умения и работни помещения, напълно приспособени към новите технологии, в съответствие с европейските социални ценности;

— Когнитивни инсталации и интелигентни производствени системи с голяма гъвкавост и точност, даващи нулеви дефекти и отделящи нулеви отпадъци, които отговарят на потребностите на клиентите;

– Водещи до пробив иновации в техниките за изследване на строителни обекти с пълна автоматизация за сглобяването на място и сглобяемите компоненти.

технологии (напр. конвергентни технологии, изкуствен интелект, анализ на данни, промишлена роботика, **устойчиво** биопроизводство, авангардни технологии за производство на акумулатори) по цялата верига на създаване на стойност;

— Умения и работни помещения, напълно приспособени към новите технологии, **включително към ергономичността, и които са** в съответствие с европейските социални ценности **и потребности**;

— Когнитивни инсталации и интелигентни **и енергийно ефективни** производствени системи с голяма гъвкавост и точност, даващи нулеви дефекти и отделящи нулеви отпадъци, които отговарят на потребностите на клиентите;

– Водещи до пробив иновации в техниките за изследване на строителни обекти с пълна автоматизация за сглобяването на място и сглобяемите компоненти.

Изменение 55

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.2 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

От съществено значение за конкурентоспособността на ЕС ще бъдат поддръжката и автономното изграждане на стабилен капацитет за проектиране и производство в ключови цифрови технологии, като например микро- и наноелектроника, фотоника, софтуер и системи и тяхното интегриране, както и авангардни материали за тези приложения.

Изменение

От съществено значение за конкурентоспособността на ЕС ще бъдат поддръжката и автономното изграждане на стабилен капацитет за проектиране и производство в ключови цифрови технологии, като например микро- и наноелектроника, фотоника, софтуер и системи и тяхното интегриране **и стандартизация**, както и авангардни материали за тези приложения. **Ключовите базови цифрови технологии са от съществено значение за запълване на промездутъка между най-**

Изменение 56

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.2 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

— Концепции за проектиране и преработка на наноелектроника, които отговарят на конкретните изисквания на цифровата трансформация и глобалните предизвикателства по отношение на функционалност, потребление на енергия и интеграция;

— Сензорни технологии и тяхното съвместно интегриране с изчислителните единици като фактор в интернет на нещата, в т.ч. иновативни решения за гъвкави и приспособяващи се материали за интерактивни предмети, съобразени с човека;

— Технологии като допълващи елементи или алтернативи на наноелектрониката, например невроморфични изчислителни технологии за запазване на приложения с изкуствен интелект, или интегрирана квантова изчислителна технология;

— Изчислителна архитектура и процесори с ниска консумация на енергия за широка гама от приложения, включващи „edge computing“, цифровизиране на промишлеността, големи информационни масиви и облачни технологии, интелигентна енергия и свързано и автоматизирано шофиране;

— Проектиране на изчислителен хардуер, даващ гаранция за надеждно изпълнение, с вградена защита на неприкосновеността на личния живот и

Изменение

— Концепции за проектиране и преработка на наноелектроника, които отговарят на конкретните изисквания на цифровата трансформация и глобалните предизвикателства по отношение на **производителност**, функционалност, **споделяне и** потребление на енергия, **енергийна ефективност** и интеграция;

— Сензорни технологии и тяхното съвместно интегриране с изчислителните единици като фактор в интернет на нещата, в т.ч. иновативни решения за гъвкави и приспособяващи се материали за **безопасни и сигурни** интерактивни предмети, съобразени с човека **и с околната среда**;

— Технологии като допълващи елементи или алтернативи на наноелектрониката, например невроморфични изчислителни технологии за запазване на приложения с изкуствен интелект, или интегрирана квантова изчислителна технология;

— Изчислителна архитектура и процесори с ниска консумация на енергия за широка гама от приложения, включващи „edge computing“, цифровизиране на промишлеността, **автоматизация и роботика**, големи информационни масиви и облачни технологии, интелигентна енергия и свързано и автоматизирано шофиране;

— Проектиране на изчислителен хардуер, даващ гаранция за надеждно изпълнение, с вградена защита на неприкосновеността на личния живот и

мерки за защита на **сигурността** за входните и изходните данни, както и инструкции за преработване;

— Технологии във фотониката, позволяващи приложения, водещи до пробив във функционалността и показателите;

– Технологии за системно инженерство в подкрепа на напълно автономни системи за надеждни приложения, взаимодействащи си с физическия свят, включително в промишлени области и области, критични за безопасността;

— Софтуерни технологии, повишаващи качеството, сигурността и надеждността **на софтуера** с увеличен срок на експлоатационна годност, нараснала производителност на разработването и въвеждане на вграден изкуствен интелект и устойчивост в софтуера;

– Нововъзникващи технологии, които разширяват цифровите технологии и осъществяват прехода от доказването на концепцията в научните изследвания до промишлената осъществимост на съответните пазари.

мерки за защита на **сигурността** за входните и изходните данни, както и инструкции за преработване;

— Технологии във фотониката, позволяващи приложения, водещи до пробив във функционалността, **интеграцията** и показателите;

– Технологии за системно инженерство в подкрепа на напълно автономни системи за надеждни приложения, взаимодействащи си с физическия свят, включително в промишлени области и области, критични за безопасността;

— Софтуерни **и хардуерни** технологии, повишаващи качеството, сигурността и надеждността с увеличен срок на експлоатационна годност, нараснала производителност **и оперативна съвместимост** на разработването и въвеждане на вграден изкуствен интелект и устойчивост в софтуера;

– Нововъзникващи технологии, които разширяват цифровите технологии и осъществяват прехода от доказването на концепцията в научните изследвания до промишлената осъществимост на съответните пазари;

— **Цифрови технологии за културните и творческите индустрии, включително аудио-визуална дейност, архиви и библиотеки и издателска дейност, за разработване на нови инструменти за създаване на достъп, използване и съхраняване на цифрово съдържание.**

— **Развитие на нови екоиновационни бизнес модели и алтернативни ресурсопродуктивни и енергийноефективни подходи към производството.**

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.3 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

ЕС е глобален лидер в областта на авангардните материали и свързаните с тях процеси, които съставляват 20% от промишлената му база и стоят в основата на почти всички вериги за създаване на стойност чрез трансформацията на суровини. За да остане конкурентоспособен и да отговори на потребностите на гражданите от устойчиви, безопасни и авангардни материали, ЕС трябва да повиши рециклируемостта на материалите, да намали въглеродния отпечатък и отпечатъка върху околната среда и да засили промишлените иновации в различните сектори, като подпомага новите приложения във всички сектори на промишлеността.

Изменение

ЕС е глобален лидер в областта на авангардните материали и свързаните с тях процеси, които съставляват 20% от промишлената му база и стоят в основата на почти всички вериги за създаване на стойност чрез трансформацията на суровини. За да остане конкурентоспособен и да отговори на потребностите на гражданите от устойчиви, безопасни и авангардни материали, **включително екологосъобразни алтернативи**, ЕС трябва да повиши **трайността, повторната използваемост и** рециклируемостта на материалите, да намали въглеродния отпечатък и отпечатъка върху околната среда и да засили промишлените иновации в различните сектори, като подпомага новите приложения **и стандартизацията** във всички сектори на промишлеността.

Изменение 58

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.3 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

Общи рамки

— Материали (включително пластмаси, био-, нано-, двуизмерни, интелигентни и мулти-материали), проектирани с нови свойства и функции и отговарящи на регулаторните изисквания (без да водят към повишен натиск върху околната среда по време на производството, използването и излизането от употреба);

— Интегрирани материали, процеси и

Изменение

Общи рамки

— Материали (включително пластмаси, **биопластмаси**, био-, нано-, двуизмерни, интелигентни и мулти-материали), проектирани с нови свойства и функции и отговарящи на регулаторните изисквания (без да водят към повишен натиск върху околната среда **и отрицателно външно въздействие** по време на производството, използването и излизането от употреба);

— Интегрирани материали, процеси и

производства, използващи насочен към клиента и етичен подход, включващ дейности в преднормативната фаза и оценка на жизнения цикъл, добив и управление на суровините, трайност, повторна използваемост и рециклируемост, безопасност, оценка и управление на риска;

– Базови фактори за материалите, като характеристика (напр. за проверка на качеството), моделиране, пилотни програми и разширяване на мащаба;

— Иновационна *екосистема* на ЕС, съдържаща технологични инфраструктури⁵, определени и приоритизирани съвместно с държавите членки, които предоставят услуги за ускоряване на технологичната трансформация и навлизането в промишлеността на ЕС, най-вече в МСП; това ще обхване всички ключови технологии, необходими за иновации в областта на материалите;

– Анализ на бъдещите и нововъзникващите тенденции в авангардните материали и други главни базови технологии;

— Решения, основани на дизайна, архитектурата и общата креативност с подчертана насоченост към потребителя с цел добавяне на стойност към промишлените и творческите сектори.

⁵ Те представляват публични или частни съоръжения, предоставящи ресурси и услуги най-вече за европейската промишленост с цел да изпитват и валидират главни базови технологии и продукти. Тези инфраструктури могат да са еднообектни, виртуални или разпределени и трябва да са регистрирани в държава членка или в трета държава, асоциирана към програмата;

производства, използващи насочен към клиента и етичен подход, включващ дейности в преднормативната фаза и оценка на жизнения цикъл, *устойчив* добив и управление на суровините, трайност, повторна използваемост и рециклируемост, безопасност, оценка и управление на риска;

– Базови фактори за материалите, като характеристика (напр. за проверка на качеството), моделиране, пилотни програми и разширяване на мащаба;

— Иновационна *мрежа* на ЕС, съдържаща *научноизследователски и* технологични инфраструктури⁵, определени и приоритизирани съвместно с държавите членки *и като се взема предвид пътната карта на ESFRI*, които предоставят услуги за ускоряване на технологичната трансформация и навлизането в промишлеността на ЕС, най-вече в МСП;

– Анализ на бъдещите и нововъзникващите тенденции в авангардните материали и други главни базови технологии;

— Решения, основани на дизайна, архитектурата и общата креативност с подчертана насоченост към потребителя с цел добавяне на стойност към промишлените и творческите сектори, *включително сектора на модата.*

⁵ Те представляват публични или частни съоръжения, предоставящи ресурси и услуги най-вече за европейската промишленост с цел да изпитват и валидират главни базови технологии и продукти. Тези инфраструктури могат да са еднообектни, виртуални или разпределени и трябва да са регистрирани в държава членка или в трета държава, асоциирана към програмата;

Изменение 59

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.4 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Една от водещите тенденции е всички произведени предмети и устройства да са интелигентни. Изследователите и иноваторите, разработващи изкуствен интелект (ИИ) и предлагащи приложения по роботика и други области, ще бъдат основни движещи сили на бъдещия икономически растеж и увеличаване на производителността. Множество сектори, в т.ч. здравеопазване, производство, строителство и селско стопанство, ще използват и ще разработват допълнително тази главна базова технология, в други части от Рамковата програма. Развойната дейност трябва да гарантира безопасността на основаните на ИИ приложения, да оценява **рисковете** и да **да** ограничава потенциала за злонамерена употреба и неумишлена дискриминация, например по полов признак или расови предразсъдъци. Трябва да се гарантира също така, че развойната дейност по ИИ се осъществява в рамка, която зачита ценностите на ЕС и Хартата на основните права на Европейския съюз.

Изменение

Една от водещите тенденции е всички произведени предмети и устройства да са интелигентни. Изследователите и иноваторите, разработващи изкуствен интелект (ИИ) и предлагащи приложения по роботика и други области, ще бъдат основни движещи сили на бъдещия икономически растеж и увеличаване на производителността. Множество сектори, в т.ч. здравеопазване, **транспорт**, производство, строителство и селско стопанство, ще използват и ще разработват допълнително тази главна базова технология, в други части от Рамковата програма. Развойната дейност трябва да гарантира безопасността на основаните на ИИ приложения, да оценява **свързаните с тях рискове** и да ограничава потенциала за **злонамерената им** употреба и неумишлена дискриминация, например по полов признак или расови предразсъдъци. Трябва да се гарантира също така, че развойната дейност по ИИ се осъществява в **етична** рамка, която зачита ценностите на ЕС и Хартата на основните права на Европейския съюз.

Изменение 60

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.4 – параграф 2 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

— Разработване и свързване на научноизследователските компетентности на експертните центрове по ИИ в цяла Европа;

Изменение

— Разработване и свързване на научноизследователските **и иновационните** компетентности на експертните центрове по ИИ в цяла

Европа;

Изменение 61

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.5 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Интернет е главен базов фактор на цифровата трансформация във всички сектори на икономиката и обществото ни. ЕС трябва да заеме водеща позиция в превръщането на интернет от следващо поколение в ориентирана към човека екосистема, *съответстваща* на нашите социални и етични ценности. Инвестициите в технологии и софтуер за интернет от следващо поколение ще повишат конкурентоспособността *на промишлеността* на ЕС в глобалната икономика. Оптимизацията на навлизането му в целия ЕС ще изисква широкомащабно сътрудничество между всички заинтересовани страни.

Изменение

Интернет е главен базов фактор на цифровата трансформация във всички сектори на икономиката и обществото ни. ЕС трябва да заеме водеща позиция в превръщането на интернет от следващо поколение в ориентирана към човека екосистема *и в техническото развитие в посока към достъпни, сигурни и надеждни мрежови услуги, съответстващи* на нашите социални и етични ценности. Инвестициите в технологии и софтуер за интернет от следващо поколение ще повишат конкурентоспособността на ЕС в глобалната икономика. Оптимизацията на навлизането му в целия ЕС ще изисква широкомащабно сътрудничество между всички заинтересовани страни *и развитие на европейска и международна стандартизация.*

Изменение 62

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.5 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

Общи рамки

— Технологии и системи за надеждни и енергийно ефективни инфраструктури за интелигентни мрежи и услуги (свързаност след 5G, определени от софтуера инфраструктури, интернет на нещата, облачни инфраструктури, когнитивни облаци), които дават възможност за изграждане на

Изменение

Общи рамки

— Технологии и системи за надеждни и енергийно ефективни инфраструктури за интелигентни мрежи и услуги (свързаност след 5G, определени от софтуера инфраструктури, интернет на нещата, облачни инфраструктури, когнитивни облаци), които дават възможност за изграждане на

способности в реално време, виртуализация и децентрализирано управление (ултрабързо и гъвкаво радио, „edge computing“, *блоквериги*, споделени контекст и знания);

— Интернет приложения и услуги от следващо поколение, предназначени за потребителите, промишлеността и обществото, основани на надеждност, оперативна съвместимост, по-добър потребителски контрол върху данните, прозрачен езиков достъп, нови мултимодални концепции за взаимодействие, приобщаващ и силно персонализиран достъп до предмети, информация и съдържание, включващ многоизмерни и надеждни медии, социални медии и социални мрежи;

– Основан на софтуера мидълуеър, включващ технологии на разпределения регистър, работещ в силно разпределена среда, улесняващ картографирането на данните и предаването на данни между хибридни инфраструктури с вградена защита на данните, внедряващ изкуствения интелект, анализа на данните, сигурността и контрола в интернет приложенията и услугите, основани на свободния поток от данни и знания. Авангардни изчислителни технологии и големи информационни масиви.

способности в реално време, виртуализация и децентрализирано управление (ултрабързо и гъвкаво радио, „edge computing“, *базиран на криптография технологии, разпределени регистри*, споделени контекст и знания);

— Интернет приложения и услуги от следващо поколение, предназначени за потребителите, промишлеността и обществото, основани на надеждност, оперативна съвместимост, *взаимна свързаност*, по-добър потребителски контрол върху данните, прозрачен езиков достъп, нови мултимодални концепции за взаимодействие, приобщаващ и силно персонализиран достъп до предмети, информация и съдържание, включващ многоизмерни и надеждни медии, социални медии и социални мрежи, *както и решения за сигурни трансакции и услуги чрез споделена инфраструктура*;

– Основан на софтуера мидълуеър, включващ технологии на разпределения регистър, работещ в силно разпределена среда, улесняващ картографирането на данните и предаването на данни между хибридни инфраструктури с вградена защита на данните, внедряващ изкуствения интелект, анализа на данните, сигурността и контрола в интернет приложенията и услугите, основани на свободния поток от данни и знания. Авангардни изчислителни технологии и големи информационни масиви;

— *Технологии и инструменти за интегриране на система от системи за приложения в обществото и промишлеността за осигуряване на мащабируемо, ефективно и надеждно функциониране на мрежата, подходящо за разгръщане на мащабни услуги.*

Изменение 63

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.6 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

Общи рамки

— Високопроизводителни изчислителни технологии (ВИТ): следващото поколение ключови технологии и системи с производителност един ексафлопс и над равнището на един ексафлопс (напр. микропроцесори с ниска консумация на енергия, софтуер, системна интеграция); алгоритми, кодове и приложения, както и аналитични инструменти и изпитателни платформи; промишлени пилотни изпитателни платформи и услуги; подпомагане на научните изследвания и иновациите за инфраструктура с ВИТ, в т.ч. първата хибридна инфраструктура с ВИТ/ квантова изчислителна технология в ЕС;

— Големи информационни масиви: изключително високопроизводителни анализи на данни; „защита на личния живот още при проектирането“ при анализа на лични и поверителни големи информационни масиви; технологии за пълномащабни платформи за данни, предназначени за повторно използване на промишлени, лични и отворени данни; управление на данни, оперативна съвместимост и инструменти за свързване; приложения, базирани на данни, срещу глобалните предизвикателства;

— намален въглероден отпечатък на процесите на ИКТ, които обхващат хардуер, софтуер, сензори, мрежи, съхраняване, както и центрове за данни, включително стандартизирани оценки.

Изменение

Общи рамки

— Високопроизводителни изчислителни технологии (ВИТ): **развитие на** следващото поколение ключови технологии и системи с производителност един ексафлопс и над равнището на един ексафлопс (напр. микропроцесори с ниска консумация на енергия, софтуер, системна интеграция); **специализиран хардуер**, алгоритми, кодове и приложения, както и аналитични инструменти и изпитателни платформи; промишлени пилотни изпитателни платформи и услуги; подпомагане на научните изследвания и иновациите за инфраструктура с ВИТ, в т.ч. първата хибридна инфраструктура с ВИТ/ квантова изчислителна технология в ЕС;

— Големи информационни масиви: изключително високопроизводителни анализи на данни; **сигурна и съхраняваща целостта** „защита на личния живот още при проектирането“ при анализа на лични и поверителни големи информационни масиви; технологии за пълномащабни платформи за данни, предназначени за повторно използване на промишлени, лични и отворени данни; управление на данни, оперативна съвместимост и инструменти за свързване; приложения, базирани на данни, срещу глобалните предизвикателства;

— намален въглероден отпечатък на процесите на ИКТ, които обхващат хардуер, софтуер, сензори, мрежи, съхраняване, както и центрове за данни, включително стандартизирани оценки.

Изменение 64

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.6а (нова)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

3.2.6а. Квантови технологии

Квантовите технологии (КТ) използват огромния напредък в способността ни да откриваме и манипулираме отделни квантове (атоми, фотони, електрони). Това би могло да революционизира цялата верига за създаване на стойност на информацията от софтуера до хардуера и от комуникациите до извличането на данни и изкуствения интелект (ИИ). Европа е дом на водещи изследователи в тази област и в момента тече световна надпревара за прехвърляне на научния напредък в готови за пазара приложения. Тази ключова базова технология ще има сериозно междусекторно въздействие, като предоставя на европейските граждани и промишленост например изчислителни технологии, позволяващи фундаментално по-добри резултати (водещи, наред с другото, до по-надеждно здравеопазване, подобрени химикали и материали, оптимизирано и следователно по-устойчиво използване на ресурсите, по-ефикасно инженерство), по-сигурни телекомуникации и множество други революционни приложения.

Общи рамки

– Квантови изчисления и симулации, включително разработване на хардуер за различни архитектури и физически платформи, както и разработване на алгоритми и софтуер;

– Квантови мрежи за сигурно предаване на данни и обмен на квантови ресурси, както наземни,

така и космически;

– Квантови сензори, системи за визуализация и метрологични стандарти, използващи съгласувани квантови системи и квантово оплитане;

– Изпитателни платформи и съоръжения за ползвателите за горепосочените технологии.

Изменение 65

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.7 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

Първичните суровини ще продължат да играят важна роля в кръговата икономика и е нужно да се обърне внимание на тяхното устойчиво производство. Освен това за кръговата промишленост ще е необходимо да се проектират напълно нови материали, продукти и процеси. Изграждането на кръгова промишленост ще има редица предимства за Европа: тя ще доведе до сигурно, устойчиво и финансово достъпно снабдяване със суровини, което на свой ред ще предпазва промишлеността от недостиг на ресурси и нестабилност на цените. Тя ще създаде също и нови бизнес възможности и иновативни, по-ефективни начини на производство.

Изменение

Първичните суровини ще продължат да играят важна роля в кръговата икономика и е нужно да се обърне внимание на тяхното устойчиво **добиване, употреба и** производство. Освен това за кръговата промишленост ще е необходимо да се проектират напълно нови материали, продукти и процеси. Изграждането на кръгова промишленост ще има редица предимства за Европа: тя ще доведе до сигурно, устойчиво и финансово достъпно снабдяване със суровини, което на свой ред ще предпазва промишлеността от недостиг на ресурси и нестабилност на цените. Тя ще създаде също и нови бизнес възможности и иновативни, по-ефективни начини на производство.

Изменение 66

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.7 – параграф 3

Текст, предложен от Комисията

Целта е да се разработят достъпни водещи до пробив иновации и да се

Изменение

Целта е да се разработят достъпни водещи до пробив иновации и да се

внедри съчетание от авангардни технологии и процеси, за да се извлече максимална стойност от всички ресурси.

внедри съчетание от авангардни **и цифрови** технологии и процеси, за да се извлече максимална стойност от всички ресурси.

Изменение 67

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.7 – параграф 4

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Общи рамки

– Промислена симбиоза с потоци от ресурси между заводи от различни сектори и градски общности; процеси и материали за транспортиране, трансформиране, повторно използване и съхраняване на ресурси, съчетаващи повишаването на стойността на страничните продукти, отпадъците и CO₂;

— Повишаване на стойността и оценка на жизнения цикъл на материалите и продуктите потоци с използване на нови алтернативни фуражи, контрол на ресурсите, проследяване и сортиране и материалите;

— Продукти с удължен жизнен цикъл, трайност, възможност за осъвременяване и поправка, разглобяване и рециклиране;

– Рециклираща **промисленост**, която увеличава потенциала и безопасността на вторичните суровини и намалява замърсяването и спада на качеството и количеството след третиране;

— Отстраняване на веществата, пораждащи безпокойство, на фазата на

Общи рамки

– Промислена симбиоза с потоци от ресурси между заводи от различни сектори и градски общности; процеси и материали за транспортиране, трансформиране, повторно използване и съхраняване на ресурси, съчетаващи повишаването на стойността на страничните продукти, отпадъците и CO₂;

— Повишаване на стойността и оценка на жизнения цикъл на материалите и продуктите потоци с използване на нови алтернативни фуражи, контрол на ресурсите, **включително нови бизнес модели, автоматизация и цифрови технологии** за проследяване и сортиране и материалите;

— **Разработване на** продукти, **включително тяхното проектиране**, с удължен жизнен цикъл, **възможност за повторна употреба, поправка**, осъвременяване и **лекота на повторно производство**, поправка, разглобяване и рециклиране;

– Рециклираща **промисленост**, която увеличава потенциала и безопасността на вторичните суровини и намалява замърсяването и спада на качеството и количеството след третиране;

— **Безопасна работа** и отстраняване на веществата, пораждащи

производство и в края на жизнения цикъл; безопасни заместители и безопасни и икономически ефективни технологии за производство;

— Устойчиви доставка **или** заместване на суровини, включително критични такива, обхващащи цялата верига за създаване на стойност.

безпокойство, на фазата на производство и в края на жизнения цикъл; безопасни заместители и безопасни и икономически ефективни технологии за производство;

— Устойчиви доставка **и/или възможности за** заместване на суровини, включително критични такива, обхващащи цялата верига за създаване на стойност.

Изменение 68

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.8 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Промислените сектори, включително енергоемките отрасли, създават милиони работни места и тяхната конкурентоспособност е ключова за просперитета на нашето общество. Те обаче произвеждат 20% от глобалните емисии на парникови газове и оказват силно въздействие върху околната среда (особено като **замърсители** на въздуха, водата и почвата).

Изменение

Промислените сектори, включително енергоемките отрасли, създават милиони работни места и тяхната конкурентоспособност е ключова за просперитета на нашето общество. Те обаче произвеждат 20% от глобалните емисии на парникови газове и оказват силно въздействие върху околната среда (особено като **замърсяване** на въздуха, водата и почвата). **Поради това промишлените отрасли, особено енергоемките, следва допълнително да повишат енергийната ефективност, за да увеличат своята конкурентоспособност и да намалят търсенето на енергия в ЕС. По-голямата интеграция на възобновяемите енергийни източници чрез развиване на нови промишлени техники и процеси, които разчитат на по-оптимална консумация на електрическа енергия, е от голямо значение за трансформацията на промишлеността.**

Изменение 69

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.8 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

Водещите до пробив **технологии** за постигане на значителни намаления на парниковите газове и замърсителите, **често** съчетани с **гореспоменатите** технологии за кръгова **промишленост**, ще доведат до стабилни промишлени вериги за създаване на стойност, ще революционизират производствените капацитети и **ще повишат глобалната конкурентоспособност на промишлеността**; същевременно значително ще допринесат за постигането на нашите цели за действия по климата и качеството на околната среда.

Изменение

Широкомащабните водещи до пробив **научни и технологични изследвания** за постигане на значителни намаления **на потреблението на енергия** на парниковите газове и замърсителите, съчетани **например** с технологии за кръгова **икономика и цифрови технологии**, ще доведат до стабилни промишлени вериги за създаване на стойност, ще революционизират производствените капацитети и същевременно значително ще допринесат за постигането на нашите цели за действия по климата и качеството на околната среда.

Изменение 70

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.8 – параграф 3

Текст, предложен от Комисията

— Технологии, свързани с процесите, в т.ч. отопление и охлаждане, цифрови инструменти **и** широкомащабни демонстрации на технологичните показатели и ефективността на процесите; значително намаление или предотвратяване на промишлени емисии на парникови газове и замърсители, включително прахови частици;

— Повишаване на стойността на промишления CO₂;

Изменение

— Технологии, свързани с процесите, в т.ч. отопление и охлаждане, **вещества, използвани в процесите, и** цифрови инструменти, **по-специално под формата на** широкомащабни демонстрации на технологичните показатели и ефективността на процесите; значително намаление или предотвратяване на промишлени емисии на парникови газове и замърсители, включително прахови частици;

— Повишаване на стойността на промишления CO₂, **в т. ч. технологии и решения за намаляване на емисиите на парникови газове от производството на електрическа енергия от изкопаеми горива чрез улавяне и използване на CO₂**;

— **Избягване на директното въвеждане на въглерод чрез прилагане на електролитен водород на базата на възобновяеми източници и**

— Електрификация и използване на **неконвенционални** енергийни източници в промишлените заводи, **обмен на енергия и ресурси между промишлените заводи (например чрез промишлена симбиоза)**;

— Промислени продукти, които изискват производствени процеси с ниски или нулеви въглеродни емисии **през целия си жизнен цикъл**.

възобновяема електрическа енергия.

— Електрификация и използване на **чисти** енергийни източници в промишлените заводи **с цел да се намалят носителите на енергия от изкопаеми горива, по-специално за енергийно интензивните промишлени процеси**.

— Промислени продукти **и материали**, които изискват производствени процеси с ниски или нулеви въглеродни емисии.

Изменение 71

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.9 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

ЕС ще подпомага полезните взаимодействия между космическите технологии и главните базови технологии (големи информационни масиви, авангардни производства, роботика и изкуствен интелект); ще развива динамичен предприемачески и конкурентоспособен космически сектор; ще спомага за осигуряването на независимост при достъпа и използването на космическото пространство по безопасен и сигурен начин. Дейностите ще са основани на пътна карта и ще вземат предвид хармонизиращия процес на Европейската космическа агенция (ЕКА) и съответните инициативи в държавите членки и ще се изпълняват заедно с ЕКА, когато е целесъобразно.

Изменение

ЕС ще подпомага полезните взаимодействия между космическите технологии и главните базови технологии (големи информационни масиви, авангардни производства, **квантови технологии**, роботика и изкуствен интелект); ще развива динамичен предприемачески и конкурентоспособен космически сектор; ще спомага за осигуряването на независимост при достъпа и използването на космическото пространство по безопасен и сигурен начин. Дейностите **нагоре по веригата** ще са основани на пътна карта и ще вземат предвид хармонизиращия процес на Европейската космическа агенция (ЕКА) и съответните инициативи в държавите членки и ще се изпълняват заедно с ЕКА, когато е целесъобразно. **Дейностите надолу по веригата ще бъдат обусловени от пазара, ще отговарят на потребностите на потребителите и ще се изпълняват заедно с Агенцията за космическата програма.**

Изменение 72

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.9 – параграф 3 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— Европейски глобални навигационни спътникови системи („Галилео“ и EGNOS): иновативни приложения, глобално навлизане на пазара, включващо международните партньори, решения за повишаване на издръжаността, автентичността и интегритета на услугите, разработване на фундаментални компоненти като чипсетове, приемници и антени, устойчивост на веригите на доставка, нови технологии (напр. квантови технологии, оптични връзки, репрограмируеми полезни товари) в посока към устойчиво извършване на услуги за оказване на въздействие върху обществените предизвикателства. Разработване на системи от следващо поколение за новите предизвикателства като сигурността или автономното шофиране;

— „Коперник“: иновативни приложения, глобално навлизане на пазара и международни партньори, издръжаност и развитие на услугите, устойчивост на веригите на доставка, сензори, системи и концепции на мисиите (напр. височинни платформи (HAPS), дронове, леки сателити); калибриране и валидиране; устойчиво извършване на услуги и въздействие върху обществените предизвикателства; Данни от техники за наблюдение на Земята, големи информационни масиви, изчислителни ресурси и алгоритмични инструменти. Разработване на системи от следващо поколение за новите предизвикателства като изменението на

Изменение

— Европейски глобални навигационни спътникови системи („Галилео“ и EGNOS): иновативни приложения, глобално навлизане на пазара, включващо международните партньори, решения за повишаване на издръжаността, автентичността и интегритета на услугите, разработване на фундаментални компоненти като чипсетове, приемници и антени, устойчивост на веригите на доставка, нови технологии (напр. квантови технологии, оптични връзки, репрограмируеми полезни товари), **подобрен достъп и увеличено многообразие на приложенията** в посока към устойчиво извършване на услуги за оказване на въздействие върху обществените предизвикателства. Разработване на системи от следващо поколение за новите предизвикателства като **намаляване на риска от природни бедствия**, сигурността или автономното шофиране;

— „Коперник“: иновативни приложения, глобално навлизане на пазара и международни партньори, издръжаност и развитие на услугите, устойчивост на веригите на доставка, сензори, системи и концепции на мисиите (напр. височинни платформи (HAPS), дронове, леки сателити); калибриране и валидиране; устойчиво извършване на услуги и въздействие върху обществените предизвикателства; Данни от техники за наблюдение на Земята, големи информационни масиви, изчислителни ресурси и алгоритмични инструменти. Разработване на системи от следващо поколение за новите предизвикателства като **намаляване на**

климата и сигурността;

— Информираност за ситуацията в космоса: значителен капацитет на ЕС да наблюдава и прогнозира ситуацията в космическата среда, напр. времето в космоса, космическите отпадъци и близките до Земята обекти, както и нови концепции за услуги като управление на трафика в космоса, приложения и услуги за сигурност на критичната инфраструктура в космоса и на Земята;

— Сигурни сателитни комуникации за правителствени институции в ЕС: решения за възможно най-широк набор от правителствени служители и свързаното с тях потребителско оборудване в архитектурни, технологични и системни решения за космическа **инфраструктура**, които подпомагат автономността на ЕС;

– сателитна комуникация от край до край за граждани и предприятия: икономически ефективни авангардни сателитни комуникации, които свързват активни и хора в региони без достатъчно покритие като част от повсеместната свързаност чрез 5G, и разработване на интернет на нещата (ИН), както и принос към инфраструктурата на интернета от следващо поколение; Усъвършенстван наземен сегмент и потребителско оборудване, стандартизация и оперативна съвместимост, за да се гарантира водещата позиция на ЕС в промишлеността;

– Независимост и устойчивост на веригата на доставките: увеличени равнища на технологична готовност при сателити и ракетоносители; асоциирани наземни и космически сегменти и производствени и тестови съоръжения. С цел гарантиране на водещата позиция и автономността на ЕС, повишена устойчивост на веригата на доставки,

риска от бедствия, изменението на климата и сигурността;

— Информираност за ситуацията в космоса: значителен капацитет на ЕС да наблюдава и прогнозира ситуацията в космическата среда, напр. времето в космоса, космическите отпадъци и близките до Земята обекти, **сензори**, както и нови концепции за услуги като управление на трафика в космоса, приложения и услуги за сигурност на критичната инфраструктура в космоса и на Земята;

— Сигурни сателитни комуникации, **с постквантова криптография**, за правителствени институции в ЕС: решения за възможно най-широк набор от правителствени служители и свързаното с тях потребителско оборудване в архитектурни, технологични и системни решения за космическа **инфраструктура**, които подпомагат автономността на ЕС;

– сателитна комуникация от край до край за граждани и предприятия: икономически ефективни авангардни сателитни комуникации, които свързват активни и хора в региони без достатъчно покритие като част от повсеместната свързаност чрез 5G, и разработване на интернет на нещата (ИН), както и принос към инфраструктурата на интернета от следващо поколение; Усъвършенстван наземен сегмент и потребителско оборудване, стандартизация и оперативна съвместимост, за да се гарантира водещата позиция на ЕС в промишлеността;

– Независимост и устойчивост на веригата на доставките: увеличени равнища на технологична готовност при сателити и ракетоносители; асоциирани наземни и космически сегменти и производствени и тестови съоръжения. С цел гарантиране на водещата позиция и автономността на ЕС, повишена устойчивост на веригата на доставки,

намалена зависимост от критични космически технологии извън ЕС и подобрени познания как космическите технологии могат да предложат решения на другите промишлени сектори;

— Екосистема на космоса: услуги за валидиране и демонстрация в орбита, включително услуги за споделен транспорт за леките сателити; космически демонстрационни съоръжения в области като хибридни, интелигентни или преконфигурируеми сателити, производство и сглобяване в орбита, повторно използване на ракетоносители, обслужване в орбита и микро-ракетоносители; водещи до пробив иновации и трансфер на технологии в области като рециклиране, зелени пространства, изкуствен интелект, роботика, дигитализиране, ефективност на разходите, миниатюризация

– Космически науки: използване на научни данни, предоставени от научни и изследователски мисии, съчетани с разработване на иновативни инструменти в международна среда; принос към предварителни научни мисии за развитието на космическата програма.

намалена зависимост от критични космически технологии извън ЕС и подобрени познания как космическите технологии могат да предложат решения на другите промишлени сектори;

— Екосистема на космоса: услуги за валидиране и демонстрация в орбита, включително услуги за споделен транспорт за леките сателити; космически демонстрационни съоръжения в области като хибридни, интелигентни или преконфигурируеми сателити, производство и сглобяване в орбита, повторно използване на ракетоносители, обслужване в орбита и микро-ракетоносители; водещи до пробив иновации и трансфер на технологии в области като рециклиране, **чисти пространства**, зелени пространства, изкуствен интелект, роботика, дигитализиране, ефективност на разходите, миниатюризация

– Космически науки: използване на научни данни, предоставени от научни и изследователски мисии, съчетани с разработване на иновативни инструменти в международна среда; принос към предварителни научни мисии за развитието на космическата програма;

— **ИИ и роботика в космоса: нови решения за космически мисии, например монтаж в космоса, манипулиране на пространството, когнитивни космически системи, сътрудничество на хора и роботи в космоса.**

Изменение 73

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.1

Текст, предложен от Комисията

Припокриването на научните

Изменение

Припокриването на научните

изследвания и иновациите в областта на климата, енергията и мобилността ще работи по интегриран и ефективен начин по едно от най-важните глобални предизвикателства пред устойчивостта и бъдещето на околната среда и нашия начин на живот.

За да изпълни целите на Парижкото споразумение, **ЕС** ще трябва да **осъществи** преход към нисковъглеродни, **ефективно използващи ресурсите и устойчиви икономика и общество**. **В основата на** този преход ще **залегнат** дълбоки промени в технологията и услугите, **в** начините на поведение на предприятията и потребителите, както и **създаване на** нови форми на управление. За ограничаване на нарастването на глобалната средна температура с под 2°C и полагането на усилия за ограничаване на нарастването на температурата до 1,5°C е **необходим бърз напредък в декарбонизацията на енергийната система и значително** намаляване на емисиите на парникови газове **от транспортния сектор**⁶. **Ще бъде** необходим **и** нов тласък за ускоряване на темпа на постигане на пробиви от следващо поколение, както и демонстриране и внедряване на иновативни технологии и решения, като се използват и възможностите, предоставяни от цифровите и космическите технологии. Това ще се постигне чрез интегриран подход, обхващащ декарбонизацията, **ефективността на ресурсите**, намаляването на замърсяването на въздуха, достъпа до суровини и кръговата икономика.

изследвания и иновациите в областта на климата, енергията и мобилността ще работи по интегриран и ефективен начин по едно от най-важните глобални предизвикателства пред устойчивостта и бъдещето на околната среда, **икономиката** и нашия начин на живот.

За да изпълни целите на Парижкото споразумение, **Съюзът** ще трябва да **реализира сценарии за** преход към **икономика с нулеви нетни емисии на парникови газове, в т.ч.** нисковъглеродни **технологии и стратегии за декарбонизация**. Този преход ще **доведе до** дълбоки промени в технологията и услугите, **които са в основата на** начините, **по които промишлеността произвежда, и в начините** на поведение на предприятията и потребителите. **Преобразуването на енергийния пазар ще се осъществява чрез взаимодействия между технологии, инфраструктури, пазара, както и политиките и регулаторните рамки, включително** нови форми на управление. **Поради това са необходими систематични иновации в секторите на енергетиката, сградите, промишлеността и транспорта.**

За ограничаване на нарастването на глобалната средна температура с под 2°C и полагането на усилия за ограничаване на нарастването на температурата до 1,5°C е **необходимо** намаляване на емисиите на парникови газове **чрез декарбонизация, икономии на енергия и внедряване на**

възобновяеми енергийни източници и електрификация на промишлените процеси, които обхващат секторите на енергетиката и транспорта⁶. Понастоящем на транспортния сектор се дължат близо една четвърт от емисиите на парникови газове на Съюза.

Необходим е нов тласък за ускоряване на темпа на постигане на пробиви от следващо поколение, както и демонстриране и внедряване на иновативни технологии и решения, като се използват и възможностите, предоставяни от **главните базови технологии**, цифровите **технологии** и космическите технологии. Това ще се постигне чрез интегриран подход, обхващащ декарбонизацията, **възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност**, намаляването на замърсяването на въздуха, достъпа до суровини, **в т.ч. особено важни суровини**, и кръговата икономика. **Особено внимание следва бъде отделено на свързването между секторите (а именно на електрическата енергия, отоплението и охлаждането, промишлеността и транспортния сектор) във всички области на интервенция, които са от значение за успешния преход в енергетиката и транспорта.**

За да постигне това, Съюзът ще развива също така основани на участието подходи към научните изследвания и иновациите, включително подход, който залага на множество участници, и ще разработва системи за знания и иновации на местно, регионално, национално и европейско равнище. Идеите от социалните и хуманитарните науки, социалните иновации, заедно с ангажираността на гражданите, ще са от ключово значение за насърчаване на новите модели на управление, производство и

Напредъкът в *тези сектори*, а и в целия спектър на промишлеността в ЕС – селско стопанство, строителство, промишлени процеси и използване на продукти, както и управление на отпадъците – ще изисква продължаващи усилия за по-добро разбиране на механизмите на изменението на климата и свързаните с него въздействия в цялата икономика и общество, като се използват полезни взаимодействия с националните дейности, други видове действия на *ЕС* и международното сътрудничество.

През последното десетилетие беше постигнат значителен прогрес в климатологията, по-специално в наблюденията, асимилирането на данни и моделирането на климата. Поради сложността на климатичната система и нуждата от изпълнение на Парижкото споразумение, целите за устойчиво развитие и политиките на ЕС, се налагат повече усилия за запълване на останалите празнини в познанията.

В стратегията за енергиен съюз ЕС установи всеобхватна политическа рамка, която съдържа обвързващи цели, законодателни актове и научноизследователски и иновационни дейности, стремящи се да осигурят водеща роля *при разработването и внедряването на ефикасни системи за производство на енергия, основани на възобновяеми енергийни* източници.

Транспортът осигурява мобилността на хора и стоки, необходима за интегрирания единен европейски пазар, териториалното сближаване, както и за отвореното и приобщаващо общество. Същевременно *транспортът* има значителни отрицателни ефекти върху здравето на човека, задръстванията, сушата, качеството на въздуха и шума, както и безопасността, което води до

потребление.

Напредъкът в *секторите на енергетиката и транспорта*, а и в целия спектър на промишлеността в ЕС – селско стопанство, строителство, промишлени процеси и използване на продукти, както и управление на отпадъците *и рециклиране* – ще изисква продължаващи *и настойчиви* усилия за по-добро разбиране на механизмите на изменението на климата и свързаните с него въздействия в цялата икономика и общество, като се използват полезни взаимодействия с националните дейности, други видове действия на *Съюза* и международното сътрудничество.

През последното десетилетие беше постигнат значителен прогрес в климатологията, по-специално в наблюденията, асимилирането на данни и моделирането на климата. Поради сложността на климатичната система и нуждата от изпълнение на Парижкото споразумение, целите за устойчиво развитие и политиките на ЕС, се налагат повече усилия за запълване на останалите празнини в познанията.

В стратегията за енергиен съюз ЕС установи всеобхватна политическа рамка, която съдържа обвързващи цели, законодателни актове и научноизследователски и иновационни дейности, стремящи се да осигурят водеща роля *за енергийна система с висока ефективност и базирана на възобновяеми източници.*

Транспортът осигурява мобилността на хора и стоки, необходима за интегрирания единен европейски пазар, териториалното сближаване, както и за отвореното и приобщаващо общество. Същевременно *транспортът* има значителни отрицателни ефекти върху здравето на човека, задръстванията, сушата, качеството на въздуха и шума, както и безопасността, което води до

множество преждевременни смъртни случаи и нарастване на социално-икономическите разходи. Поради това **устойчивата мобилност** и транспортните мрежи трябва да станат чисти, безопасни, интелигентни, сигурни, безшумни, надеждни и финансово достъпни, като предлагат безпрепятствена интегрирана услуга от врата до врата.

Проблемите пред транспортния и енергийния сектор обаче надхвърлят необходимостта от намаляване на емисиите. Предизвикателствата за преодоляване са няколко, включително нарастващото проникване на цифровите и космическите технологии, промените в поведението на потребителите и моделите на мобилност, нови участници на пазара и революционни бизнес модели, глобализация, увеличена международна конкуренция и застаряващо, урбанизирано население, отличаващо се с все по-голямо многообразие.

И двата сектора са основни движещи сили на конкурентоспособността и растежа в Европа. В ЕС над 1,6 милиона души работят в сферата на възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност. В секторите на транспорта и складирането в ЕС са наети над 11 млн. служители, което отговаря на около 5% от БВП и 20% от износа. ЕС е световен лидер в проектирането и производството на сухоземни, въздухоплателни и плавателни превозни средства, като същевременно е на второ място в света по патенти на иновативни технологии за чиста енергия.

множество преждевременни смъртни случаи и нарастване на социално-икономическите разходи. Поради това **мобилността** и транспортните мрежи, **по-специално в градските райони**, трябва да станат чисти, **ефективни, екологично и икономически устойчиви**, безопасни, интелигентни, **иновативни**, сигурни, безшумни, надеждни и финансово достъпни, като предлагат безпрепятствена интегрирана услуга от врата до врата.

Проблемите пред транспортния и енергийния сектор обаче надхвърлят необходимостта от намаляване на емисиите. Предизвикателствата за преодоляване са няколко, включително **енергията от възобновяеми източници, устойчивите горива, съхранението на енергия и сигурността на доставките**, нарастващото проникване на цифровите, **автоматизираните** и космическите технологии, промените в поведението на потребителите и моделите на мобилност, нови участници на пазара и революционни бизнес модели, глобализация, увеличена международна конкуренция и застаряващо, урбанизирано население, отличаващо се с все по-голямо многообразие.

Секторите на енергетиката и транспорта са основни движещи сили на конкурентоспособността и растежа в Европа. В ЕС над 1,6 милиона души работят в сферата на възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност. В секторите на транспорта и складирането в ЕС са наети над 11 млн. служители, което отговаря на около 5% от БВП и 20% от износа. ЕС е световен лидер в проектирането и производството на сухоземни, въздухоплателни и плавателни превозни средства, като същевременно е на второ място в света по патенти на иновативни технологии за чиста енергия, **включително технологии за**

За откриването на нови начини за ускоряване на внедряването на **чисти** технологии и решения за декарбонизация на европейската икономика е необходимо и повишено търсене за иновации. Ускоряването може да се стимулира чрез разширяване на правата на гражданите, социално-икономически иновации и иновации в публичния сектор, и ще доведе до подходи, които са по-широкообхватни от иновациите, тласкани единствено от технология. Социално-икономическите научни изследвания обхващащи, наред с другото, потребителските потребности и модели, прогнозните дейности, екологичните, икономическите, социалните и поведенческите аспекти, бизнес казусите и моделите, както и изследванията в преднормативната фаза за определяне на стандарти, ще улесняват действия, които насърчават регулаторните, финансовите и социалните иновации, умения и ангажираност и овластяване на участници на пазара и потребителите.

Дейностите по този клъстер допринасят по-специално за целите на енергийния съюз, както и към тези на цифровия единен пазар, програмата „Работни места, растеж и инвестиции“, засилването на ролята на **ЕС** като глобален участник, новата стратегия за промишлената политика на **ЕС**, **кръговата** икономика, инициативата за суровините, съюза на сигурност и

енергия от възобновяеми източници.

За откриването на нови начини за ускоряване на внедряването на **основани на възобновяеми източници и енергийно ефективни** технологии и **други нетехнологични** решения за декарбонизация на европейската икономика е необходимо и повишено търсене за иновации. Ускоряването може да се стимулира чрез разширяване на правата на гражданите, социално-икономически иновации и иновации в публичния сектор **и обществени поръчки**, и ще доведе до подходи, които са по-широкообхватни от иновациите, тласкани единствено от технология. Социално-икономическите научни изследвания обхващащи, наред с другото, потребителските потребности и модели, прогнозните дейности, екологичните, икономическите, социалните и поведенческите аспекти, бизнес казусите и моделите, както и изследванията в преднормативната фаза за определяне на стандарти, ще улесняват действия, които насърчават регулаторните, финансовите и социалните иновации, умения и ангажираност и овластяване на **всички** участници на пазара и потребителите. **Технологиите за подобряване на връзката между секторите имат и потенциала да укрепят местната производствена промишленост. В транспортния сектор е от решаващо значение ролята на приложените научни изследвания и опити, насочени към внедряването на иновациите на пазара.**

Дейностите по този клъстер допринасят по-специално за целите на енергийния съюз, **ангажиментите по Парижкото споразумение**, както и към тези на цифровия единен пазар, програмата „Работни места, растеж и инвестиции“, засилването на ролята на **Съюза** като глобален участник, новата стратегия за промишлената политика на **Съюза**, **планът за действие за кръгова**

програмата за градовете, общата селскостопанска политика на *ЕС*, както и законовите разпоредби на *ЕС* за намаляване на шума и замърсяването на въздуха.

икономика, *инициативата за Европейски алианс относно акумулаторните батерии*, инициативата за суровините, *Стратегията на ЕС за биоикономиката*, съюза на сигурност и програмата за градовете, общата селскостопанска политика на *Съюза*, както и законовите разпоредби на *Съюза* за намаляване на шума и замърсяването на въздуха. *Те допринасят и за подпомагане на държавите членки в постигането на националните цели за намаляване на емисиите. Следва да се осигурят допълване и полезни взаимодействия с дейностите по другите програми на Съюза.*

Предвид броя на европейските платформи за технологии и иновации (ЕПТИ) в тази област, в поканите в рамките на този клъстер следва да се вземат предвид техните препоръки.

Дейностите ще допринасят пряко за следните конкретни цели за устойчиво развитие (ЦУР): ЦУР 7 – Финансово достъпна и чиста енергия; ЦУР 9 – Промисленост, иновации и инфраструктура; ЦУР 11 – Устойчиви градове и селища; ЦУР 13 – Действия по климата.

Дейностите ще допринасят пряко за следните конкретни цели за устойчиво развитие (ЦУР): ЦУР 7 – Финансово достъпна и чиста енергия; ЦУР 9 – Промисленост, иновации и инфраструктура; ЦУР 11 – Устойчиви градове и селища; ЦУР 13 – Действия по климата.

⁶ Значителната декарбонизация на други сектори е разгледана в други части от стълба „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на промишлеността“ на програма „Хоризонт Европа“.

⁶ Значителната декарбонизация на други сектори е разгледана в други части от стълба „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на промишлеността“ на програма „Хоризонт Европа“.

Изменение 74

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.1 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Ефективното изпълнение на Парижкото споразумение трябва да се основава на науката, което налага непрекъснатото актуализиране на нашите знания за климатичната система на земята, както и наличните варианти за смекчаване и адаптиране, което позволява да се добие системна и всеобхватна представа за предизвикателствата и възможностите за икономиката на **ЕС**. На тази база ще бъдат разработени научни решения за икономически ефективен преход към **нисковъглеродно, устойчиво на измененията на климата и ефективно използващо ресурсите общество**.

Изменение 75

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.1 – параграф 2 – тире -1 (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение 76

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.1 – параграф 2 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

— Пътища към декарбонизация,

Изменение

Ефективното изпълнение на Парижкото споразумение трябва да се основава на науката, което налага непрекъснатото актуализиране на нашите знания за климатичната система на земята, както и наличните варианти за смекчаване и адаптиране, което позволява да се добие системна и всеобхватна представа за предизвикателствата и възможностите за икономиката на **Съюза**. На тази база ще бъдат разработени научни решения за икономически ефективен преход към **нисковъглеродна икономика или икономика с нулеви нетни емисии на парникови газове**.

Изменение

-1 Идентифициране на ключови процеси в полярните региони за по-добро разработване на варианти за управление, които свеждат до минимум отрицателните въздействия върху екосистемите и дават възможност за по-добро разбиране на климата в световен мащаб;

Изменение

— Пътища за намаляване на

действия за смекчаване и политики, обхващащи всички сектори от икономиката, съвместими с Парижкото споразумение и целите за устойчиво развитие на ООН;

емисиите на парникови газове, действия за смекчаване и политики, обхващащи всички сектори от икономиката, съвместими с Парижкото споразумение и целите за устойчиво развитие на ООН;

Изменение 77

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.1 – параграф 2 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Пътища и политики за адаптиране на уязвимите екосистеми, критичните икономически сектори **и инфраструктурата в ЕС (локална/регионална/национална), включително усъвършенствани инструменти за оценка на риска.**

— Пътища и политики за адаптиране, **включително усъвършенствани инструменти за оценка на риска и намаляване на риска,** на уязвимите екосистеми, критичните икономически сектори, **критичната инфраструктура и градската среда на местно, регионално и национално равнище и на равнището на Съюза;**

Изменение 78

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.1 – параграф 2 – тире 4а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Модели за укрепване на дипломацията по въпросите на климата като двигател на международното сътрудничество.**

Изменение 79

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.2 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

ЕС се стреми да бъде световен лидер в

ЕС се стреми да бъде световен лидер в

областта на финансово достъпни, сигурни **и** устойчиви енергийни технологии, като повишава конкурентоспособността си в глобалните вериги за създаване на стойност и позицията си на бързо развиващите се пазари. Разнообразните климатични, географски, екологични и социално-икономически условия в ЕС, както и необходимостта от гарантиране на сигурност на **доставките** и достъп до суровини, налагат използването на широк портфейл от енергийни решения, включително и от нетехнически характер. По отношение на технологиите за възобновяема енергия разходите трябва да спаднат още, да се подобри производителността, **интеграцията в енергийната система** **и** да се разработят водещи до пробив технологии. По отношение на изкопаемите горива ще е от съществено значение тяхното използване да се **декарбонизира**, за да се постигнат целите, свързани с климата.

областта на финансово достъпни, сигурни, устойчиви **и възобновяеми** енергийни технологии, като **по този начин** повишава конкурентоспособността си в глобалните вериги за създаване на стойност и позицията си на бързо развиващите се пазари. Разнообразните климатични, географски, екологични и социално-икономически условия в ЕС, както и необходимостта от гарантиране на **намаляване на потреблението на енергия, енергийна ефективност,** сигурност на **енергийните доставки** и достъп до суровини, **особено съществено необходимите**, налагат използването на широк портфейл от енергийни решения, включително и от нетехнически характер. **Преобразуването на енергията ще постави предизвикателства пред ЕС за въвеждането на решения за разработване на модернизирани пазарен дизайн, като същевременно системната интеграция трябва да се подобри значително.** По отношение на технологиите за възобновяема енергия разходите трябва да спаднат още **и** да се подобри производителността. **Това изисква подкрепа за поетапни и революционни изследвания на авангардни технологии.** Освен това трябва да се разработят **и внедрят нови водещи до пробив технологии, а утвърдените технологии трябва да бъдат подобрени.** По отношение на изкопаемите горива **и изходните суровини** ще е от съществено значение тяхното използване да се **намали**, за да се постигнат целите, свързани с климата.

Изменение 80

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.2 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— Технологии **и решения** за възобновяема енергия за производство на **електричество**, отопление и охлаждане, **устойчиви транспортни горива и** междинни носители, в различни мащаби и етапи от разработката, приспособени към географските условия и пазари, както в **ЕС**, така и в световен мащаб;

Изменение

— Технологии за възобновяема енергия, **включително** производство на **морска енергия и нейните различни подвидове, напр. от вятър, течения и сила на вълните**, отопление и охлаждане, горива, междинни носители, **като например „електрическа енергия в газ и във водород“**, в различни мащаби и етапи от разработката, приспособени към географските условия и пазари, както в **Съюза**, така и в световен мащаб;

Изменение 81

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.2 – параграф 2 – тире 1a (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Нисковъглеродни решения с висока енергийна ефективност или решения за декарбонизация за производство на електричество;**

Изменение 82

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.2 – параграф 2 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Революционни технологии в областта на възобновяемата енергия за нови приложения и водещи до пробив решения;

— Революционни технологии в областта на възобновяемата енергия за нови, **утвърдени или значително подобрени** приложения и водещи до пробив решения;

Изменение 83

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.2 – параграф 2 –

тире 2а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— *Технологични решения от следващо поколение, включително разработването на нови материали, производствени процеси и оперативни методи за повишаване на конкурентоспособността на промишлеността в технологиите за чиста енергия;*

Изменение 84

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.2 – параграф 2 – тире 2б (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— *Проучване и разработване на нови бизнес модели, решения и услуги за създаване на благоприятни пазарни условия на регулаторно, административно и финансово ниво за енергия от възобновяеми източници, ефективни енергийни технологии и решения за крайните потребители.*

Изменение 85

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.3 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Очакваният растеж на производството на електроенергия с променлив режим и преминаването към повече електрически отоплителни, охлаждащи и транспортни средства **налага необходимостта** от нови подходи за **управление** на електрическата мрежа. Освен **декарбонизацията**, целта е да се постигне финансова достъпност,

Очакваният растеж на производството на електроенергия с променлив режим и преминаването към повече електрически отоплителни, охлаждащи и транспортни средства **се нуждае** от нови подходи **към управлението** на електрическата мрежа **и внедряване на децентрализирани енергийни решения. Освен това газовата**

сигурност и стабилност на енергийните доставки чрез инвестиции в **иновативни технологии за мрежова инфраструктура** и иновативно управление на системите.

Съхраняването на енергия под различни форми ще играе важна роля при предоставянето на услуги за мрежата, **а също** и за подобряване и подсилване на капацитета на мрежата. Постигането на полезни взаимодействия между различните мрежи (напр. електрическата мрежа, мрежите за отопление и охлаждане, газовите мрежи, инфраструктурата за зареждане и презареждане на транспортните средства, **водородни** и телекомуникационни мрежи) и различните участници (напр. промишлени обекти, центрове за данни, производители на енергия за собствени нужди) ще е от съществено значение за осигуряването на интелигентна интегрирана експлоатация на съответните инфраструктури.

инфраструктура също играе важна роля за интегрирането на възобновяеми и нисковъглеродни газове.

Освен **намаляването на емисиите на парникови газове**, целта е да се постигне финансова достъпност, **икономии на енергия**, сигурност и стабилност на енергийните доставки. **Това може да бъде постигнато** чрез инвестиции в свързването на сектори и **свързаната иновативна мрежова инфраструктура** и технологии, **по-голяма гъвкавост по отношение на устройства за производството на електрическа енергия, които могат да бъдат изпращани, по-специално от гъвкави възобновяеми източници**, иновативно управление на системите, както и чрез улесняване на действията за насърчаване на регулаторните и социалните иновации, умения, и ангажиране и овластяване на участниците на пазара, потребителите и общностите. Съхраняването на енергия под различни форми ще играе важна роля при предоставянето на

услуги за мрежата, **както** и за подобряване и подсилване на капацитета на мрежата. Постигането на полезни взаимодействия между различните мрежи (напр. електрическата мрежа, мрежите за отопление и охлаждане, газовите мрежи **и съхранението на газ**, инфраструктурата за зареждане и презареждане на транспортните средства, **водородна инфраструктура** и телекомуникационни мрежи) и различните участници (напр. промишлени обекти, **оператори на мрежи**, центрове за данни, производители **и потребители** на енергия за собствени нужди, **общности за енергия от възобновяеми източници**), **както и увеличаването на оптимизацията на потреблението и развитието и интегрирането на европейските и международните стандарти**, ще е от съществено значение за осигуряването на интелигентна интегрирана експлоатация на съответните инфраструктури.

Изменение 86

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.3 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— Технологии и инструменти за **електрически** мрежи с цел интегриране на възобновяеми енергийни източници и нови натоварвания като електромобилност **и** термopомпи;

Изменение

— Технологии и инструменти за **съществуващи** мрежи с цел интегриране на възобновяеми енергийни източници и нови натоварвания като електромобилност, **електролизери, горивни клетки, термopомпи, промишлена хидролиза, съхраняване електрическа енергия и децентрализирани възобновяеми източници като ключови елементи за икономически ефективна, сигурна енергийна система с висока ефективност и базирана на**

възобновяеми източници;

Изменение 87

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.3 – параграф 2 – тире 2а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Демонстриране на стабилни и надеждни енергийни системи и мрежи на местно и регионално равнище, задвижвани от възобновяема енергия с променлив и гъвкав характер;

Изменение 88

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.3 – параграф 2 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Интегрирани подходи за съгласуване на производството и потреблението на възобновяема енергия на местно равнище, включително на острови, базирани на нови услуги и инициативи на общностите;

— Интегрирани подходи за *увеличаване, подобряване и* съгласуване на производството и потреблението на възобновяема енергия на местно равнище, включително на острови, базирани на нови услуги и *технологии (включително споразумения за взаимно свързване, технологии на разпределения регистър, виртуално нетно отчитане)*, както и на инициативи на общностите *(включително активни потребители и потребители на енергия от възобновяеми източници за собствени нужди, действащи индивидуално или съвместно, общности на възобновяемата енергия и местни енергийни общности)*;

Изменение 89

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.3 – параграф 2 – тире 3а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— *Анализ на системното въздействие на нови енергийни технологии, като гъвкаво производство на енергия от възобновяеми източници, водород и синтетичен газ на базата на възобновяеми източници за съхранение на енергия; научни изследвания и интегрирани подходи за превръщане на мрежите за природен газ в зелени водородни мрежи или мрежи, транспортиращи биометан или синтетичен метан;*

Изменение 90

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.3 – параграф 2 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Гъвкавост на мрежите и полезни взаимодействия между различните енергийни източници, мрежи, инфраструктури и участници;

— Гъвкавост на мрежите *и производството и надеждност на доставките, включително оптимизация на потреблението* и полезни взаимодействия между различните енергийни източници, мрежи, инфраструктури *(включително и съществуващите такива)* и участници; *технологии за свързване на сектори, за да се улесни съхранението и да се оползотвори възможността за транспорт на енергия;*

Изменение 91

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.3 – параграф 2 –

тире 4а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Чисти решения, които могат да постигнат резултати по отношение на надеждността на системата, като допълват възобновяемите енергийни източници и отиват отвъд тях и съхранението в рамките на електрическата мрежа.**

Изменение 92

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

Изменение

4.2.4. Сгради **и промишлени съоръжения** в прехода към чиста енергия

4.2.4. Сгради в прехода към чиста енергия

Изменение 93

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Сградите **и промишлените съоръжения** изпълняват все по-активна роля във взаимодействието им с енергийната система. Поради това те са съществени елементи в прехода към **възобновяема енергия**.

Сградите изпълняват все по-активна роля във взаимодействието им с енергийната система. Поради това те са съществени елементи в прехода към **възобновяеми енергийни източници и по-висока енергийна ефективност**.

Изменение 94

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Сградите са важен фактор за качеството на живот на гражданите. Тъй като

Сградите са важен фактор за качеството на живот на гражданите. Тъй като

интегрират различни технологии, уреди **и** системи и свързват разнообразни видове употреба на енергията, сградите и техните обитатели и ползватели представляват силен потенциал за генериране, съхраняване и подобряване на ефективността на енергията.

интегрират различни технологии, уреди, системи **и стандарти** и свързват разнообразни видове употреба на енергията, сградите и техните обитатели и ползватели представляват силен потенциал за **смекчаване на последиците от изменението на климата**, генериране, **икономии** и съхраняване и подобряване на ефективността на енергията.

Изменение 95

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4 – параграф 3

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Промислените отрасли, особено енергоемките, могат допълнително да повишат енергийната ефективност и да благоприятстват интеграцията на възобновяемите енергийни източници.

заличава се

Изменение 96

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4 – параграф 4 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Електроенергията** и **отоплението** между промишления завод и енергийния оператор;

— **Обменът на електрическа енергия** и **топлинна енергия** между **сградите**, промишления завод и енергийния оператор;

Изменение 97

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4 – параграф 4 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— **Съответни** процеси, проектиране и материали;

Изменение

— **Оптимизация и устойчивост на съответните** процеси, проектиране и материали;

Изменение 98

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4 – параграф 4 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

— Интелигентни сгради и центрове за мобилност (пристанища, летища, логистични центрове) като активни елементи от по-широките енергийни мрежи и от иновативните решения за мобилност;

Изменение

— Интелигентни сгради и центрове за мобилност (пристанища, летища, **железопътни гари и** логистични центрове) като активни елементи от по-широките енергийни мрежи и от иновативните решения за мобилност;

Изменение 99

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4 – параграф 4 – тире 5

Текст, предложен от Комисията

— Проектиране на жизнения цикъл **на сградите**, строителство, експлоатация и демонтиране, като се взема предвид кръговостта **и** екологичните характеристики, с цел енергийна ефективност и ефективност на ресурсите, устойчивост спрямо изменението на климата и рециклиране;

Изменение

— **Нови начини, включително интелигентни инструменти и приспособления, за проектиране на** жизнения цикъл, строителство **(включително използване на леки и възобновяеми материали)**, експлоатация и демонтиране **на сградите**, като се взема предвид кръговостта, екологичните характеристики, **устойчивостта и икономическата ефективност**, с цел енергийна ефективност и ефективност на ресурсите, устойчивост спрямо изменението на климата, **въздействие по отношение на емисиите на парникови газове** и рециклиране;

Изменение 100

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4 – параграф 4 – тире 6

Текст, предложен от Комисията

— Нови бизнес модели, подходи и услуги за финансиране на санирането, подобряване на строителните умения, ангажираност на обитателите на сградите и другите участници на пазара;

Изменение

— Нови бизнес модели, подходи и услуги за финансиране на санирането, **като например схеми за предварително финансиране с погасяване на сметките**, подобряване на строителните умения, ангажираност на обитателите на сградите и другите участници на пазара, **като местните органи или общностите за възобновяема енергия**;

Изменение 101

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4 – параграф 4 – тире 7

Текст, предложен от Комисията

— Наблюдение и оптимизация на енергийните характеристики на сградите;

Изменение

— Наблюдение и оптимизация на енергийните характеристики на сградите **в съответствие с целите, определени в Директивата относно енергийните характеристики на сградите (Директива (ЕС) 2018/844), включително използване на усъвършенствани системи за енергийно управление на сгради**;

Изменение 102

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4 – параграф 4 – тире 8

Текст, предложен от Комисията

— **Инструменти и интелигентни устройства за повишаване на**

Изменение

заличава се

енергийната ефективност на сградите;

Изменение 103

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4 – параграф 4 – тире 9

Текст, предложен от Комисията

— Процеси на саниране на съществуващи сгради и превръщането им в „сгради с почти нулево потребление на енергия“;

Изменение

— Процеси на саниране на съществуващи сгради и превръщането им в „сгради с почти нулево потребление на енергия“ **и иновативни технологии;**

Изменение 104

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4 – параграф 4 – тире 9а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Гъвкаво производство на енергия, оптимизация на потреблението, оптимизиране на съхранението на енергия.**

Изменение 105

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4а (нова)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

4.2.4а. Промислени съоръжения в енергийния преход

Промислените отрасли, особено енергоемките, следва допълнително да повишат енергийната ефективност и да намалят потреблението си на енергия, като благоприятстват интеграцията на

възобновяемите енергийни източници. Ролята на промишлените съоръжения в енергийната система се променя поради необходимостта от намаляване на емисиите, въз основа на пряка или непряка електрификация, също източник на материали за производствените процеси (напр. водород). Промислени и производствени комплекси, където много различни процеси се осъществяват близо един до друг, могат да оптимизират обмена на потоци от енергия и други ресурси (суровини) между тях.

Общи рамки

– Технологии за конвертиране за устойчивото използване на въглеродни източници за повишаване на ресурсната ефективност и намаляване на емисиите, включително хибридните енергийни системи за промишления и енергийния сектор с потенциал за декарбонизация;

– Демонстриране на пряка и непряка електрификация на енергийно интензивни промишлени процеси;

– Инструменти и инфраструктура за контрол на процесите в производствените заводи с цел оптимизиране на потоците от енергия и материали, които взаимодействат с други производствени заводи и енергийната система;

– Гъвкавост и ефективност на електрическата енергия, суровините и топлинната енергия в промишлените централи и в енергийната система;

– Подобрени или нови процеси, проектиране и материали за ефективно използване или производство на топлинна енергия, енергия за охлаждане, съхранение на

енергия;

– Подобрена ефективност на материалите, което намалява търсенето на енергоемки насипни материали.

Изменение 106

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.4б (нова)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

4.2.4б. Въгледобивни региони в преход

Почти половината от държавите членки се затрудняват да изготвят последователни стратегии, съсредоточени върху регионите, изправени пред предизвикателствата за постепенно преустановяване на производството на енергия на базата на лигнит, въглища и други изкопаеми горива. По този приоритет ще се търси допълване с други инструменти и програми на ЕС.

Общи рамки

– Подкрепа за разработването на стратегии за приобщаващ и справедлив преход; намиране на решения за обществените, социално-икономическите и екологичните въздействия наред с преобразуването на обектите;

– Технологии и модели за оползотворяване на потенциала на тези региони; включително най-добри начини за привличане на алтернативни иновативни предприятия;

– Изследвания относно начините за съживяване на тези региони от гледна точка на устойчива заетост и перспективи за растеж, включително изследвания относно

Изменение 107

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.5 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Прогнозата е, че до 2050 г. над 80% от населението на ЕС ще живее в градски зони и ще потребява огромния дял от наличните ресурси, включително енергия, като това ще бъдат зони, особено уязвими за неблагоприятните въздействия на **метеорологичните** условия, които вече са **засегнати** от изменението на климата и природните бедствия, а в бъдеще положението ще се влошава. Главно предизвикателство е цялостното увеличение на общата енергийна ефективност и ефективността на ресурсите, както и устойчивостта на климатичните изменения на градовете в Европа, с насоченост към сградния фонд, енергийните системи, мобилността, изменението на климата, както и водата, почвата, качеството на въздуха, отпадъците и шума. Необходимо е да се разгледат и използват полезните взаимодействия с финансирани от ЕФРР градски политики и действия.

Изменение

Прогнозата е, че до 2050 г. над 80% от населението на ЕС ще живее в градски зони и ще потребява огромния дял от наличните ресурси, включително енергия, като това ще бъдат зони, особено уязвими за неблагоприятните въздействия на **метеорологичните** условия, които вече са **засегнати** от изменението на климата и природните бедствия, а в бъдеще положението ще се влошава. Главно предизвикателство е цялостното увеличение на общата енергийна ефективност и ефективността на ресурсите, както и устойчивостта на климатичните изменения на **общностите и** градовете в Европа, с насоченост към сградния фонд, енергийните системи, **транспорта и мобилността, смекчаването на последиците от** изменението на климата, както и водата, почвата, качеството на въздуха, отпадъците и шума. Необходимо е да се разгледат и използват полезните взаимодействия с финансирани от ЕФРР градски политики и действия.

Изменение 108

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.5 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— Градски/областни енергийни системи и системи за мобилност, насочени към внедряване до 2050 г. в

Изменение

— Градски/областни/**селски** енергийни системи и системи за мобилност, насочени към внедряване до

целия **ЕС** на нисковъглеродни области с положителен енергиен баланс и мобилност и логистика с нулеви емисии, което ще повиши глобалната конкурентоспособност на интегрираните решения на ЕС;

2050 г. в целия **Съюз** на нисковъглеродни области с положителен енергиен баланс и мобилност и логистика с нулеви емисии, което ще повиши глобалната конкурентоспособност на интегрираните решения на ЕС;

Изменение 109

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.5 – параграф 2 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

— Градско планиране, инфраструктури и системи, включващи взаимни интерфейси и оперативна съвместимост, природосъобразни решения и използване на цифрови технологии и базирани в космоса услуги и данни, като се вземат предвид ефектите на прогнозните изменения на климата и **интегрираната устойчивост** на изменението на климата;

Изменение

— Градско **и селско** планиране, инфраструктури и системи, включващи взаимни интерфейси и оперативна съвместимост, **стандартизация**, природосъобразни решения и използване на **сигурни** цифрови технологии и базирани в космоса услуги и данни, като се вземат предвид ефектите на прогнозните изменения на климата и **интегрираното смекчаване** на изменението на климата;

Изменение 110

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.5 – параграф 2 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— Качество на живот за гражданите, безопасна мобилност, градски социални иновации, кръгова и възстановителна способност на градовете, **намален отпечатък** върху околната среда и замърсяване;

Изменение

— Качество на живот за гражданите, безопасна **и мултимодална** мобилност, **включително ходене и колоездене**, градски **и селски** социални иновации, кръгова и възстановителна способност на градовете, **намалено въздействие** върху околната среда и замърсяване;

Изменение 111

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.6 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Преходът към чисти технологии, свързаност и автоматизация ще зависи от своевременното проектиране и производство на въздухоплавателни, сухоземни и плавателни превозни средства, които интегрират различни технологии, и ускоряването на тяхното въвеждане. Като цели от първостепенна важност са нарастващите комфорт, ефикасност, достъпност и намаляващото въздействие от начина на живот върху околната среда, здравето на човека и енергията. Иновативната и ефикасна транспортна инфраструктура е от съществено значение за правилното функциониране на всички видове транспорт с оглед на нарасналото търсене на мобилност и бързо променящите се технологии. Особено внимание заслужава интегрираният подход към инфраструктурата и разработването на сухоземни, плавателни и въздухоплавателни превозни средства.

Изменение

Преходът към чисти технологии, свързаност и автоматизация ще зависи от своевременното проектиране и производство на въздухоплавателни, сухоземни и плавателни превозни средства, които интегрират различни технологии, и ускоряването на тяхното въвеждане. Като цели от първостепенна важност са нарастващите комфорт, ефикасност, достъпност и намаляващото въздействие от начина на живот върху **климата**, околната среда, здравето на човека и енергията. Иновативната и ефикасна транспортна инфраструктура е от съществено значение за правилното функциониране на всички видове транспорт с оглед на нарасналото търсене на мобилност и бързо променящите се технологии. Особено внимание заслужава интегрираният подход към инфраструктурата и разработването на сухоземни, плавателни и въздухоплавателни превозни средства.

Изменение 112

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.6 – параграф 2 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

— Концепции и проектиране на сухоземни/плавателни/**въздухоплавателни превозни** средства, включително резервни части за тях, с използване на усъвършенствани материали и структури, ефективност, съхраняване и възстановяване на енергия, характеристики за безопасност и сигурност с **намалено** въздействие върху околната среда и здравето.

Изменение

— Концепции и проектиране на сухоземни/плавателни/**въздухоплавателни превозни** средства, включително резервни части за тях, **модулни елементи**, с използване на усъвършенствани **авангардни материали и структури, софтуерни решения и актуализации, усъвършенствани системи за сигурност срещу пиратството**,

ефективност, съхраняване и възстановяване на енергия, характеристики за безопасност и сигурност с **минимално** въздействие върху околната среда и здравето.

Изменение 113

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.7 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

*За да постигне ЕС целите си по отношение на качеството на въздуха, климата и енергията, **включително 60% намаляване на емисиите на парникови газове до 2050 г.**, както и намаляване на шума, **е необходимо** да се преосмисли системата за мобилност като цяло, което включва потребители, превозни средства, горива **и** инфраструктури. Ще е необходимо също така да **се внедрят** нискоемисионни алтернативни видове енергия и на пазара да навлязат сухоземни/плавателни/въздухоплавателни превозни средства с нулеви емисии. Освен вредните ефекти от емисиите на парникови газове транспортът допринася значително за лошото качество на въздуха и за шума в Европа, което има отрицателни последици за здравето на гражданите⁷. В продължение на постигнатото с електрификацията **и** използването на горивни клетки **за** автомобили, автобуси и лекотоварни превозни средства, е от съществено значение да се ускорят научноизследователските и иновационни решения и в други сектори – авиация, морска и речна навигация **и камиони**.*

Изменение

***Постигането на** целите по отношение на качеството на въздуха, климата и енергията, както и намаляване на шума, **ще изисква Съюзът** да преосмисли системата за мобилност като цяло, което включва потребители, превозни средства, горива, **схеми за измерване на CO₂**, инфраструктури, **използване на пространството, както и нови транспортни решения**. Ще е необходимо също така **Съюзът** да **внедри** нискоемисионни алтернативни видове енергия и на пазара да навлязат сухоземни/плавателни/въздухоплавателни превозни средства с нулеви емисии. Освен вредните ефекти от емисиите на парникови газове транспортът допринася значително за лошото качество на въздуха и за шума в Европа, което има отрицателни последици за здравето на гражданите⁷. В продължение на **вече** постигнатото с **производството и използването на алтернативни горива**, електрификацията, **водородните технологии, биогоривата и биогаза**, използването на горивни клетки, **подобряването на двигателите с вътрешно горене и адаптирането им към възобновяеми горива и други устойчиви технологии за задвижване на автомобили, автобуси, камиони и лекотоварни превозни средства**, е от съществено значение да се ускорят научноизследователските и*

иновационни решения и в други сектори – авиация, **железопътен сектор**, морска и речна навигация.

⁷ Около една трета от жителите на ЕС живеят в градски райони с концентрация на замърсителите над законоустановените прагове

⁷ Около една трета от жителите на ЕС живеят в градски райони с концентрация на замърсителите над законоустановените прагове

Изменение 114

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.7 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Електрификацията** на всички видове транспорт (например акумулатори, горивни клетки, хибридизация и т.н.), **включително** нови технологии за сухоземни/плавателни/**въздухоплавателни** системи, бързо зареждане/презареждане, добив на енергия и лесен за използване и достъпен интерфейс на инфраструктурата за зареждане, което гарантира оперативна съвместимост и безпрепятствена доставка на услуги; разработване и внедряване на конкурентоспособни, безопасни, високопроизводителни и устойчиви акумулатори за превозни средства с ниски и нулеви емисии;

— **Декарбонизацията** на всички видове транспорт, **включително чрез електромобилност** (например **рециклируеми** акумулатори, горивни клетки, **всички видове** хибридизация и т.н.), **и** нови технологии за сухоземни/плавателни/**въздухоплавателни** системи, бързо зареждане/презареждане, добив на енергия и лесен за използване и достъпен интерфейс на инфраструктурата за **презареждане и** зареждане, което гарантира оперативна съвместимост и безпрепятствена доставка на услуги; разработване и внедряване на конкурентоспособни, безопасни, високопроизводителни, **рециклируеми** и устойчиви акумулатори за превозни средства с ниски и нулеви емисии;

Изменение 115

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.7 – параграф 2 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

— Устойчиви нови горива и нови интелигентни сухоземни/плавателни/въздухоплавателни превозни средства за съществуващи и бъдещи модели на мобилност и съответстваща инфраструктура; технологии и ориентирани към потребителя решения за оперативна съвместимост и безпрепятствено предоставяне на услуги;

Изменение

— Устойчиви нови горива и нови интелигентни сухоземни/плавателни/въздухоплавателни превозни средства за съществуващи и бъдещи модели на мобилност и съответстваща инфраструктура; технологии и ориентирани към потребителя решения за оперативна съвместимост и безпрепятствено предоставяне на услуги; **по-безшумни и по-щадящи околната среда въздухоплавателни средства;**

Изменение 116

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.7 – параграф 2 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— **Намаляване** на въздействието на мобилността върху околната среда и здравето на човека.

Изменение

— **Свеждане до минимум** на въздействието на мобилността върху околната среда и здравето на човека, **включително чрез проучване на потенциала на ново поколение отдалечени сензори за измерване на замърсяването в сектора на мобилността.**

Изменение 117

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.8 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Интелигентната мобилност ще спомогне за осигуряването на ефективна, безопасна и адаптивна мобилност от врата до врата, заедно с всички нейни компоненти, по-специално посредством цифрови технологии, авангардна сателитна навигация

Изменение

Интелигентната мобилност ще спомогне за осигуряването на ефективна, безопасна и адаптивна мобилност от врата до врата, заедно с всички нейни компоненти, по-специално посредством **нови** цифрови технологии, авангардна сателитна навигация

(EGNOS/„Галилео“) и изкуствен интелект. Новите технологии ще спомогнат за оптимизиране на използването и ефективността на транспортната инфраструктура и мрежи, като подобрят мултимодалността и свързаността, **оптимизират** управлението на трафика и въведат иновативни транспортни решения и услуги, намалявайки по този начин задръстванията и отрицателното въздействие върху околната среда, и предоставят по-качествени услуги за мобилност и логистика на гражданите и предприятията. Свързаната и автоматизирана мобилност, заедно със съответната инфраструктура, ще подобри ефективността и безопасността на всички видове транспорт.

(EGNOS/„Галилео“) и изкуствен интелект. Новите технологии, **включително системата от системи**, ще спомогнат за оптимизиране на използването и ефективността на транспортната инфраструктура и мрежи, като подобрят мултимодалността и свързаността, **оптимизират** управлението на трафика и въведат иновативни транспортни решения, **стандарти** и услуги, намалявайки по този начин задръстванията и отрицателното въздействие върху околната среда, и предоставят по-качествени услуги за мобилност и логистика на гражданите и предприятията. Свързаната и автоматизирана мобилност, заедно със съответната инфраструктура, ще подобри ефективността и безопасността на всички видове транспорт.

Изменение 118

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.8 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— Цифрово управление на мрежите **и** трафика: авангардни системи за подпомагане вземането на решения; управление на трафик от следващо поколение (включително мултимодално управление на мрежите и трафика); принос към безпрепятствена, мултимодална и взаимосвързана мобилност за пътници и товари; използване на големи информационни масиви и техните ограничения; използване на иновативно спътниково позициониране/навигация (EGNOS/„Галилео“);

Изменение

— Цифрово управление на мрежите, трафика **и използването на пространството**: авангардни системи за подпомагане вземането на решения; управление на трафик от следващо поколение (включително мултимодално управление на мрежите и трафика); принос към безпрепятствена, мултимодална и взаимосвързана мобилност за пътници и товари; използване на големи информационни масиви и техните ограничения; използване на иновативно спътниково позициониране/навигация (EGNOS/„Галилео“) **за разбиране на новото поведение, свързано с променящата се мобилност**;

Изменение 119

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.8 – параграф 2 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— Железопътни технологии и експлоатацията им за висококапацитетни, безшумни, оперативно съвместими и автоматизирани железопътни системи;

Изменение

— Железопътни технологии и експлоатацията им за висококапацитетни, **атрактивни**, безшумни, **изцяло свързани**, оперативно съвместими, **трансгранични** и автоматизирани железопътни системи **за пътници, както и изисквания към товарния превоз**;

Изменение 120

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.8 – параграф 2 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

— Свързани, сътруднящи си и автоматизирани системи и услуги за мобилност, включително технологични решения и нетехнологични въпроси;

Изменение

— Свързани, сътруднящи си, **оперативно съвместими** и автоматизирани системи и услуги за мобилност, включително технологични решения и нетехнологични въпроси, **като например промени в поведението на потребителите и моделите на мобилност**;

Изменение 121

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.8 – параграф 2 – тире 4а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Нови или подобрени услуги и бизнес модели, чрез които потребителят взаимодейства с различните интелигентни модалности**;

Изменение 122

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.8 – параграф 2 – тире 4б (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— *Концепция, развитие, последствия, проектиране, изследване, валидиране и методи като част от безопасното управление на автоматизирани превозни средства в смесен трафик;*

Изменение 123

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.8 – параграф 2 – тире 4в (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— *Интелигентни решения в морските превози за по-безопасни, по-ефективни операции по вода;*

Изменение 124

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.8 – параграф 2 – тире 4г (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— *Нови системи и технологии за управление и свързване на пристанища.*

Изменение 125

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.9 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Масивните, концентрирани и децентрализирани решения за съхраняване на енергия (химическа, електрохимическа, електрическа, механична и термална) за енергийната система ще увеличат ефикасността, гъвкавостта, технологичната независимост и достъпността, както и сигурността на доставките. Нискоемисионният декарбонизиран транспорт ще има нужда от нарастващ дял на електрически превозни средства и/или превозни средства с друг вид алтернативно гориво, с по-ефективни и по-евтини рециклируеми и повторно използвани акумулатори, местно снабдяване **със синтетични/възобновяеми** горива като например водород, както и иновативни решения за съхраняване на място.

Изменение 126

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.9 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— Технологии, включващи течни и газообразни **възобновяеми** горива и свързаните с тях вериги за създаване на стойност, предназначени за ежедневни и сезонни нужди от съхраняване на енергия;

Изменение 127

Изменение

Масивните, концентрирани и децентрализирани решения за съхраняване на енергия (химическа, електрохимическа, електрическа, механична и термална) за енергийната система ще увеличат ефикасността, гъвкавостта, технологичната независимост и достъпността, както и сигурността на доставките. Нискоемисионният декарбонизиран транспорт ще има нужда от нарастващ дял на електрически превозни средства и/или превозни средства с друг вид алтернативно гориво, с по-ефективни и по-евтини **високо** рециклируеми и повторно използвани акумулатори **със слабо въздействие върху околната среда**, местно снабдяване с **нисковъглеродни** горива като например водород **с ниски емисии на въглерод или произлизащ от възобновяеми източници**, както и иновативни решения за съхраняване на място.

Изменение

— Технологии, включващи течни и газообразни **нисковъглеродни** горива и свързаните с тях вериги за създаване на стойност, предназначени за ежедневни и сезонни нужди от съхраняване на енергия, **включително тяхното въздействие върху околната среда и климата**;

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.9 – параграф 2 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

— Аккумулятори и веригата за създаване на стойност в ЕС, включително проектиране, технологии за мащабно производство на акумулаторни клетки, методи за повторно използване и рециклиране;

Изменение

— Аккумулятори и веригата за създаване на стойност в ЕС, включително проектиране, технологии за мащабно производство на акумулаторни клетки, **висока мощност и висока енергийна плътност, цени за бързо зареждане, ниско въздействие върху околната среда**, методи за повторно използване и **висока степен на рециклиране, авангардни материали за съхранение на енергия, както и потребности от стандартизация**;

Изменение 128

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 4 – подточка 4.2 – подточка 4.2.9 – параграф 2 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— **Водородни** горивни клетки с **ниски или нулеви емисии на въглерод и** веригата за създаване на стойност в ЕС – от проекта до крайната употреба в различни приложения.

Изменение

— **Електролизери, основани на възобновяеми енергийни източници и** горивни клетки, **по** веригата за създаване на стойност в ЕС – от проекта до крайната употреба в различни приложения.

Изменение 129

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

5. КЛЪСТЕР „ХРАНИ **И** ПРИРОДНИ РЕСУРСИ“

Изменение

5. КЛЪСТЕР „ХРАНИ, ПРИРОДНИ РЕСУРСИ **И СЕЛСКО СТОПАНСТВО**“

Изменение 130

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.1 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Човешката дейност оказва все по-силно влияние върху почвите, моретата и океаните, водата, въздуха, биологичното разнообразие и други природни ресурси. Изхранването на нарастващото население на планетата е пряко зависимо от здравето на природните системи и ресурси. В допълнение към изменението на климата обаче нарастващото търсене на природни ресурси от хората създава натиск върху околната среда, който многократно надвишава устойчивите нива и засяга екосистемите и тяхната способност да служат на благосъстоянието на човека. Концепциите на кръговата икономика, биоикономиката и синята икономика дават възможност за балансиране на екологичните, социалните и икономическите цели и за насочване на човешката дейност по пътя на устойчивостта.

Изменение

Човешката дейност оказва все по-силно влияние върху почвите, моретата и океаните, водата, въздуха, биологичното разнообразие и други природни ресурси. Изхранването на нарастващото население на планетата е пряко зависимо от здравето на природните системи и ресурси. В допълнение към изменението на климата обаче нарастващото търсене на природни ресурси от хората създава натиск върху околната среда, който многократно надвишава устойчивите нива и засяга екосистемите и тяхната способност да служат **за поддържането** на благосъстоянието на човека **в дългосрочен план. Растежът в производството на храни не съответства на растежа на световното население и поради това са ни необходими проби в интензифицирането на устойчивото производство на храни. В същото време трябва да гарантираме, че храненето и здравето са от основно значение за нашите системи за производство на храни.**

Концепциите на кръговата икономика, **агроекологията, устойчивото селско стопанство**, биоикономиката и синята икономика дават възможност за балансиране на екологичните, социалните и икономическите цели и за насочване на човешката дейност по пътя на устойчивостта.

Изменение 131

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.1 – параграф 2

Изпълнението на целите на устойчивото развитие, гарантирането на производство и потребление на безопасни и здравословни храни, насърчаването на устойчиви практики в областта на селското стопанство, аквакултурите, рибарството и горското стопанство, осигуряване на достъп на всички до чиста вода, почва и въздух, почистване на моретата **и** океаните, опазване и възстановяване на жизненоважните природни системи и околна среда на планетата – всичко това налага да оползотворим максимално потенциала на научните изследвания и иновациите. Но начините за преход към устойчивост и за преодоляване на препятствията са слабо изследвани. Осъществяването на прехода към устойчиво потребление и **производство** и възстановяването на **здравето на планетата изисква инвестиции в технологии**, нови бизнес модели **и** социални и екологични иновации. Това създава нови възможности за устойчива, адаптивна, иновативна и отговорна европейска икономика, като се повишава ефективността на ресурсите, **производителността, конкурентоспособността и създаването на работни места и растеж.**

Изпълнението на целите на устойчивото развитие **и намаляване на емисиите на парниковите газове**, гарантирането на производство и потребление на безопасни и здравословни храни, насърчаването на устойчиви практики в областта на селското стопанство, **животновъдството**, аквакултурите, рибарството и горското стопанство, осигуряване на достъп на всички до чиста вода, почва и въздух, почистване на моретата, океаните **и вътрешните води**, опазване и възстановяване на жизненоважните природни системи и околна среда на планетата – всичко това налага да оползотворим максимално потенциала на научните изследвания и иновациите. Но начините за преход към устойчивост и за преодоляване на препятствията са слабо изследвани. Осъществяването на прехода към устойчиво **производство**, потребление, и възстановяването на **екосистемите и природните ресурси, както и укрепването и подхранването на ресурсната база, от която зависи селското стопанство, изискват инвестиции в научни и технологични изследвания, стандартизация и** нови бизнес модели, **които подпомагат социални и екологични иновации, включително интернализиране на екологичните разходи в нашите икономики, събиране на повече и по-качествени данни за въздействието на различните политики.** Това създава нови възможности за устойчива, адаптивна, иновативна и отговорна европейска икономика, като се повишава ефективността на ресурсите, **капацитетът и състоянието на природните ресурси, дългосрочната производителност и конкурентоспособност, жизнеспособността на селските райони, както и висококачествените работни места и устойчивият**

Изменение 132

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.1 – параграф 3

Текст, предложен от Комисията

Дейностите ще изградят база от знания и ще предоставят решения, които: ще управляват и използват по устойчив начин природните ресурси от сушата и *морето и* ще засилват *ролята* на сухоземните и водните системи *като въглеродни погълтители*; ще гарантират *продоволствената и хранителната* сигурност, като предоставят безопасни, здравословни и хранителни начини на хранене; ще ускорят прехода от основана на изкопаеми горива линейна икономика към ефективно използваща ресурсите, адаптивна, нискоемисионна, нисковъглеродна кръгова икономика и ще подпомагат развитието на устойчива биотехнологична икономика и синя икономика; и ще изградят устойчиви и преуспяващи селски, крайбрежни и градски райони.

Изменение

Мултидисциплинарните и трансдисциплинарните подходи, използващи експертните познания и опита на участниците по веригите за създаване на стойност, ще спомогнат да се изгради база от знания и ще предоставят решения, които: *ще опазват*, ще управляват и използват по устойчив начин природните ресурси от сушата и *водата*; ще засилват *устойчивия растеж* на сухоземните и водните системи; *ще увеличат улавянето на въглерод*; ще гарантират *достатъчна продоволствена и хранителна* сигурност, като *избягват производството на отпадъци и свръхпроизводството и* предоставят безопасни, здравословни и хранителни начини на хранене; *ще ускорят прехода към устойчиви подходи във всички форми на земеделие, включително конвенционално и биологично земеделие*; ще ускорят прехода от основана на изкопаеми горива линейна икономика към ефективно използваща ресурсите, адаптивна, нискоемисионна, нисковъглеродна кръгова икономика и ще подпомагат развитието на устойчива биотехнологична икономика и синя икономика; и ще изградят устойчиви и преуспяващи селски, крайбрежни и градски райони.

Изменение 133

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.1 – параграф 4

Те ще спомогат за поддръжката и осигуряването на биологично разнообразие и *ще гарантират* дългосрочното предоставяне на екосистемни услуги, адаптацията към изменението на климата и улавянето на въглерод (както на сушата, така и *в морето*). Ще спомогнат за намаляване на парниковия газ (GHG) и други емисии, намаляването на отпадъците и замърсяването от първичното производство (сухоземно и водно), преработката, потреблението и други дейности на човека. Те ще привлекат инвестиции и ще подпомогнат преминаването към кръгова икономика, биоикономика и синя икономика, като *същевременно* опазват здравето и целостта на околната среда.

Освен това постигането на тези цели ще спомогне за поддръжката и осигуряването на биологично разнообразие, *както диворастящо, така и култивирано*, и за *гарантиране на* дългосрочното предоставяне на екосистемни услуги, *смекчаване на последиците от и* адаптацията към изменението на климата и улавянето на въглерод (както на сушата, така и *във водите*). Ще спомогнат за *поддръжката на биологично разнообразие и ще гарантират дългосрочното предоставяне на екосистемни услуги, както и* намаляване на парниковия газ (GHG) и други емисии, намаляването на отпадъците и замърсяването от първичното производство (сухоземно и водно), преработката, потреблението и други дейности на човека. Те ще привлекат инвестиции и ще подпомогнат преминаването към кръгова икономика, *устойчиво селско стопанство*, биоикономика и синя икономика, като *същевременно* опазват здравето, *устойчивото развитие* и целостта на околната среда. *Целта на този приоритет ще бъде и подобряването на базата от знания за състоянието на биологичното разнообразие чрез разработване, валидиране и стандартизиране на съпоставими методики в целия Съюз.*

Изменение 134

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.1 – параграф 5

С тяхна помощ ще се развиват основани на участието подходи към научните изследвания и иновациите, включително

С тяхна помощ ще се развиват основани на участието подходи към научните изследвания и иновациите, включително

подход, който залага на множество участници, и ще се разработват системи за знания и иновации на местно, регионално, национално и европейско равнище. Социалните иновации, заедно с ангажираността на гражданите и доверието в иновациите, ще са от ключово значение за насърчаване на новите модели на управление, производство и потребление.

подход, който залага на множество участници, и ще се разработват системи за знания и иновации на местно, регионално, национално и европейско равнище. **Включването на всички участници по веригата на селскостопанските и хранителните продукти в съвместното създаване и споделянето на знания ще подпомогне разработването и прилагането на устойчиви иновации в селското стопанство, насочени към преодоляване на предизвикателствата в продоволствените системи, в това число и за адаптиране към изменението на климата и смекчаване на последиците от него.** Социалните иновации, заедно с ангажираността на гражданите и доверието в иновациите, ще са от ключово значение за насърчаване на новите модели на управление, производство и потребление.

Изменение 135

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.1 – параграф 6

Текст, предложен от Комисията

Тъй като всички тези предизвикателства са сложни, взаимосвързани и глобални по характер, дейностите ще следват системен подход на сътрудничество с държавите членки и международните партньори, както и с други източници на финансиране и политически инициативи. Тук е включено и насоченото към потребителя използване на източници на големи информационни масиви, свързани с околната среда, например от „Коперник“, EGNOS/„Галилео“, INSPIRE, EOSC, GEOSS, CEOS, EMODnet.

Изменение

Тъй като всички тези предизвикателства са сложни, взаимосвързани и глобални по характер, дейностите ще следват **също и** системен подход на сътрудничество с държавите членки и международните партньори, както и с други източници на финансиране и политически инициативи. Тук е включено и насоченото към потребителя използване на източници на големи информационни масиви, свързани с околната среда, например от „Коперник“, EGNOS/„Галилео“, INSPIRE, EOSC, GEOSS, CEOS, EMODnet.

Изменение 136

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.1 – параграф 7

Текст, предложен от Комисията

Научноизследователските и иновационни дейности по този клъстер допринасят най-вече за изпълнението на целите на: програмата за действие за околната среда, общата селскостопанска политика, общата политика в областта на рибарството, законодателството в областта на храните, морската политика, плана за действие за кръгова икономика, стратегията на ЕС за биоикономика **и** рамката **до 2030 г.** в областта на климата и енергетиката, както и законовите разпоредби на ЕС за намаляване на замърсяването на въздуха.

Изменение

Научноизследователските и иновационни дейности по този клъстер допринасят най-вече за изпълнението на целите на: програмата за действие за околната среда, общата селскостопанска политика, общата политика в областта на рибарството, законодателството в областта на храните, морската политика, плана за действие за кръгова икономика, стратегията на ЕС за биоикономика, **стратегията за биологичното разнообразие „ЕС 2020“, стратегията на ЕС за екологосъобразна инфраструктура, стратегията на ЕС за горите, рамката на ЕС в областта на климата и енергетиката в съответствие с Парижкото споразумение,** както и законовите разпоредби на ЕС за намаляване на замърсяването на въздуха. **Дейностите ще бъдат тясно свързани със съществуващи партньорства на Съюза, и по-специално PRIMA, също и с цел да се допринесе за дипломацията по въпросите на науката.**

Изменение 137

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.1 – параграф 8

Текст, предложен от Комисията

Дейностите ще допринасят пряко за **следните** конкретни цели за устойчиво развитие (ЦУР): ЦУР 2 – Нулево равнище на глад; ЦУР 6 – Чиста вода и канализация; ЦУР 11 – Устойчиви градове и селища; ЦУР 12 – Отговорно потребление и производство; ЦУР 13 – Действия по климата; ЦУР 14 – Живот

Изменение

Дейностите ще допринасят пряко за **конкретните** цели за устойчиво развитие (ЦУР): ЦУР 2 – Нулево равнище на глад; **ЦУР 3 – Добро здраве и благоденствие;** ЦУР 6 – Чиста вода и канализация; ЦУР 11 – Устойчиви градове и селища; ЦУР 12 – Отговорно потребление и производство; ЦУР 13 –

под водата; ЦУР 15 – Живот на сушата.

Действия по климата; ЦУР 14 – Живот под водата; ЦУР 15 – Живот на сушата.

Изменение 138

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.1 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Способността за наблюдение на околната среда е в основата на научните изследвания и иновациите⁸ за устойчиво използване и мониторинг на храната и природните ресурси. Усъвършенстваното пространствено-времево покритие и интервалите на вземане на проби с по-ниски разходи, както и достъпът до големи информационни масиви и интеграцията на множество източници осигуряват нови начини за наблюдение, разбиране и предвиждане на земната система. Необходими са по-широко внедряване, използване и актуализиране на новите технологии и продължаващи научни изследвания и иновации, за да се отстранят пропуските в наблюдението на Земята по суша, по *море* и в атмосферата, по-специално чрез сътрудничество с Глобалната система от системи за наблюдение на Земята (GEOSS) и европейският ѝ клон EuroGEOSS.

⁸ Наблюдението на Земята ще подпомага научните изследвания и иновациите в други области на интервенция в рамките на това глобално предизвикателство, както и други свързани части от „Хоризонт Европа“.

Изменение

Способността за наблюдение на околната среда е в основата на научните изследвания и иновациите⁸ за устойчиво използване и мониторинг на храната и природните ресурси. Усъвършенстваното пространствено-времево покритие и интервалите на вземане на проби с по-ниски разходи, както и достъпът до големи информационни масиви и интеграцията на множество източници осигуряват нови начини за наблюдение, разбиране и предвиждане на земната система. Необходими са по-широко внедряване, използване и актуализиране на новите технологии и продължаващи научни изследвания и иновации, за да се отстранят пропуските в наблюдението на Земята по суша, по *вода* и в атмосферата, по-специално чрез сътрудничество с Глобалната система от системи за наблюдение на Земята (GEOSS) и европейският ѝ клон EuroGEOSS.

⁸ Наблюдението на Земята ще подпомага научните изследвания и иновациите в други области на интервенция в рамките на това глобално предизвикателство, както и други свързани части от „Хоризонт Европа“.

Изменение 139

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.1 – параграф 2 –

тире 3

Текст, предложен от Комисията

— Състояние на биологичното разнообразие, опазване на екосистемите, смекчаване **и адаптация** на изменението на климата, продоволствена сигурност, селско и горско стопанство, земеползване и измененията в него, развитие на градските/крайградските райони, управление на природните ресурси, **експлоатация** **и** опазване на океаните, морска сигурност и други свързани области;

Изменение

— Състояние на биологичното разнообразие, **оценка на екосистемните услуги и тяхната стойност**, опазване на екосистемите, смекчаване на изменението на климата, **адаптация на видовете и екосистемите**, продоволствена сигурност, селско **стопанство, почвено плодородие** и горско стопанство, земеползване и измененията в него, развитие на **селските**, градските/крайградските райони, **опазване, възстановяване и** управление на природните ресурси, опазване **и експлоатация** на океаните, **моретата и вътрешните води**, морска сигурност и други свързани области;

Изменение 140

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.1 – параграф 2 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

— Насочени към потребителите приложения, включително възможност за разширяването им, с цел да участват в управлението на европейските природни ресурси и екосистемните услуги, както и свързаната с тях верига за създаване на стойност.

Изменение

— Насочени към потребителите приложения, включително възможност за разширяването им, с цел да участват в **опазването, възстановяването и** управлението на европейските природни ресурси и екосистемните услуги, както и свързаната с тях верига за създаване на стойност.

Изменение 141

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.1 – параграф 2 – тире 4а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— ***Всеобхватна и устойчива глобална система за наблюдение и информация за околната среда, включително чрез насърчаване на сътрудничеството между общностите за моделиране на климата и общностите за наблюдение на околната среда и управление на данни;***

Изменение 142

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.1 – параграф 2 – тире 4б (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— ***Въздействие на инвазивните чужди видове върху биологичното разнообразие, екосистемните услуги и производителността, включително нови инструменти за предотвратяване и борба с тях;***

Изменение 143

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.1 – параграф 2 – тире 4в (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— ***Подобрено прогнозиране и интегрирана оценка на рисковете и уязвимостта от катастрофи, свързани с природни или антропогенни смущения, включително разработване на системи за ранно предупреждение;***

Изменение 144

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.1 – параграф 2 – тире 4г (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— *Екологична и социокултурна съгласуваност на териториалните модели, със специално внимание към взаимодействията между природа и общество, произтичащи от политики и стратегии с териториално въздействие.*

Изменение 145

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.2 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Състояние и стойност на **биологичното** разнообразие, сухоземните **и** морските екосистеми, природния капитал и екосистемните услуги;

— Състояние и стойност на **глобалното и местното биологично** разнообразие, сухоземните, морските **и водните** екосистеми, природния капитал и екосистемните услуги; **анализ на причините и потенциалните решения за намаляването на биологичното разнообразие;**

Изменение 146

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2. – подточка 5.2.2 – параграф 2 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Екотоксикология на съединенията и новите замърсители, тяхното взаимодействие и екологично поведение и изменените биохимични цикли при изменящия се климат;

— Екотоксикология на съединенията и новите замърсители, **химичните вещества и** тяхното взаимодействие и екологично поведение и изменените биохимични цикли при изменящия се климат;

Изменение 147

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.3 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Адаптивните и устойчиви системи за земеделие и горско стопанство предоставят икономически, екологични и социални ползи в променящия се контекст на първичното производство. Освен че допринасят за продоволствената и хранителната сигурност, те участват в динамични вериги за създаване на стойност, управляват земите и природните ресурси и доставят широк кръг жизненоважни обществени блага, включително улавяне на въглерод, опазване на биологичното **разнообразие**, опрашване и обществено здраве. Необходими са интегрирани подходи насърчаване на многобройните функции на селскостопанските и горски (еко)системи, като се отчита променящият се контекст на първичното производство, най-вече във връзка с климата и околната среда, наличността на ресурси, демографията и моделите на потребление. Нужно е също така да се разгледа пространственото и социално-икономическото измерение на дейностите на селското и горското стопанство и да се разгърне потенциалът на селските райони.

Изменение

Адаптивните и устойчиви системи за земеделие и горско стопанство предоставят икономически, екологични и социални ползи в променящия се контекст на първичното производство. Освен че допринасят за продоволствената и хранителната сигурност, те участват в динамични вериги за създаване на стойност, управляват земите и природните ресурси и доставят широк кръг жизненоважни обществени блага, включително съхранение на въглерод, опазване на биологичното **разнообразие**, опрашване, **както** и обществено здраве **и благоденствие**. Необходими са интегрирани подходи насърчаване на многобройните функции на селскостопанските и горски (еко)системи, като се отчита променящият се контекст на първичното производство, най-вече във връзка с климата и околната среда, наличността на ресурси, демографията и моделите на потребление. Нужно е също така да се разгледа **въздействието и** пространственото и социално-икономическото измерение на дейностите на селското и горското стопанство и да се разгърне потенциалът на селските райони.

Изменение 148

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.3 – параграф 2 – тире -1 (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Подобряване на мониторинга и**

на показателите за биологично разнообразие, екосистемните функции и услуги в селските райони и агроекологичните системи, както и подкрепа за участието на обществото в съвместно обучение и подобряване на състоянието на земеделските екосистеми;

Изменение 149

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.3 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— Методи, технологии и инструменти за устойчиво и адаптивно производство в *селското* и горското стопанство;

Изменение

— Методи, технологии и иновативни инструменти за устойчиво и адаптивно производство в *земеделieto*, *включително морските култури* и горското стопанство, *и за най-ефективно използване на водните ресурси;*

Изменение 150

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.3 – параграф 2 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— Въздействие на дейностите в първичния сектор върху климата и околната среда; *потенциал* на селското и горското стопанство *като въглеродни поглъщатели* и за намаляване на емисиите на парникови газове, включително подходите с отрицателни емисии;

Изменение

— Въздействие на дейностите в първичния сектор *и по веригата за създаване на стойност* върху климата и околната среда; *потенциалът* на селското и горското стопанство *за увеличаване на заместването и съхранението на въглерод, например чрез устойчиво производство на биомаса*, и за намаляване на емисиите на парникови газове, включително подходите с отрицателни емисии;

Изменение 151

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.3 – параграф 2 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

— Вредители и болести по растенията, здраве на животните и хуманно отношение към животните; алтернативи на използването на спорни пестициди, антибиотици и други вещества;

Изменение

— Вредители и болести по растенията, здраве на животните и хуманно отношение към животните; алтернативи на използването на спорни **химически** пестициди, антибиотици и други вещества, **като се вземат под внимание опазването на биологичното разнообразие и селскостопанските екосистемни подходи за голямо биологично разнообразие;**

Изменение 152

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.3 – параграф 2 – тире 4а (ново)

Текст, предложен от Комисията

— Системи от отворени данни, които насърчават споделянето на данни и знания за растенията, патогените и околната среда, позволяващи по-нататъшни научни изследвания, екологично планиране и развитие на търговски продукти;

Изменение

— Системи от отворени данни, които насърчават споделянето на данни и знания за растенията, патогените и околната среда, позволяващи по-нататъшни научни изследвания, екологично планиране и развитие на търговски продукти;

Изменение 153

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.3 – параграф 2 – тире 6

Текст, предложен от Комисията

— Използване и предлагане на екосистемни услуги в системите на селското стопанство и горското стопанство, като се прилагат

Изменение

— Използване и предлагане на екосистемни услуги в системите на селското стопанство и горското стопанство, като се прилагат

екологични подходи и се изпробват природосъобразни решения – от равнището на земеделското стопанство до равнището на ландшафта – за екологосъобразно селско стопанство;

екологични подходи и се изпробват природосъобразни решения – от равнището на земеделското стопанство до равнището на ландшафта – за екологосъобразно селско стопанство, **отговарящо на предизвикателствата, свързани с изменението на климата, загубата на биологично разнообразие, влошаването на състоянието на екосистемите, селскостопанското замърсяване и здравето и благополучието на гражданите;**

Изменение 154

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.3 – параграф 2 – тире 7

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Системи** на селското и горското стопанство от равнището на земеделското стопанство до равнището на ландшафта; използване и предлагане на екосистемни услуги в първичното производство;

— **Иновативни** системи на селското и горското стопанство от равнището на земеделското стопанство до равнището на ландшафта; използване и предлагане на екосистемни услуги в първичното производство;

Изменение 155

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.3 – параграф 2 – тире 8

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Иновации в земеделието, насочени към взаимодействията между селско стопанство, аквакултури и горско стопанство и в градските райони;

— Иновации в земеделието, насочени към взаимодействията между селско стопанство, аквакултури и горско стопанство и в градските **и селските** райони;

Изменение 156

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.3 – параграф 2 –

тире 10

Текст, предложен от Комисията

— Цифрови иновации в земеделието, горското стопанство, в различните вериги за създаване на стойност и в селските райони чрез използване на данни и разработване на инфраструктури, технологии и модели на управление;

Изменение

— Цифрови иновации в земеделието **и** горското стопанство, **в това число техники за прецизно земеделие и горско стопанство**, в различните вериги за създаване на стойност и в селските райони чрез използване на данни и разработване на инфраструктури, **изкуствен интелект, алгоритми за машинно обучение, технологии в областта на роботиката** и модели на управление, **включително разработването на демонстрационни ферми**;

Изменение 157

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.3 – параграф 2 – тире 11а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Преминаване към интегрирани и диверсифицирани системи за производство на храни и земеделие и агрономски практики, включително използването на прецизни технологии, агроекологични и екологични подходи за по-интензивно производство в полза на всички видове земеделие;**

Изменение 158

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.3 – параграф 2 – тире 11б (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Нови стратегии за размножаване на растения, насочени към устойчив по-висок добив,**

подобро качество и допълнителни икономически и екологични ползи;

Изменение 159

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.3 – параграф 2 – тире 11в (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Разработване на продукти, инструменти и практики в подкрепа на устойчиви селскостопански практики, включително усъвършенстване на знанията относно въздействието на различните селскостопански практики върху качеството и регенерирането на почвите.

Изменение 160

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.4 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

Изменение

5.2.4. Морета **и** океани

5.2.4. Морета, океани, **вътрешни водоеми и синята икономика**

Изменение 161

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.4 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Природният капитал и екосистемните услуги на моретата **и** океаните **предлагат** значителни социално-икономически ползи, както и ползи за благосъстоянието. Този потенциал е застрашен от риск поради сериозния натиск от човешки и природни стресори като замърсяване,

Богатото биологично разнообразие на моретата, океаните **и вътрешните водоеми предлага** значителни социално-икономически ползи, както и ползи за благосъстоянието. Този потенциал е застрашен от риск поради сериозния натиск от човешки и природни стресори като замърсяване, прекомерен риболов,

прекомерен риболов, изменение на климата, повишаване на морското равнище и екстремни климатични събития. За да не стигнат моретата **и** океаните точката на необратимост, е необходимо да се разширят знанията и разбирането ни, за да можем устойчиво да управляваме, опазваме и възстановяваме морските и крайбрежните екосистеми **и** да предотвратим замърсяването на моретата в контекста на една усъвършенствана и отговорна рамка за управление на океаните. Тук попадат и научните изследвания за устойчиво разгръщане на огромния и неизползван потенциал на моретата **и** океаните с оглед производство на повече храни, без да се увеличава натискът **върху тях**, и облекчаване на натиска върху сухоземните, **сладководните и океанските** ресурси. Необходимо е да се въведат партньорски подходи, включително стратегии за морските басейни и макрорегионални стратегии с обхват, надхвърлящ ЕС, (напр. Средиземноморието, Прибалтика, Черноморието, Атлантическия океан, Карибско море и Индийския океан); и за принос към ангажиментите по Международното управление на океаните, инициативи като Десетилетието на ООН, посветено на океанологията в полза на устойчивото развитие, както и ангажиментите, свързани с опазването на морското биологично разнообразие в областите, попадащи извън националната юрисдикция.

Изменение 162

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.4 – параграф 2 – тире 1

изменение на климата, повишаване на морското равнище, **неустойчиво водоползване** и екстремни климатични събития. За да не стигнат моретата, океаните **и вътрешните водоеми** точката на необратимост, е необходимо да се разширят знанията и разбирането ни, за да можем устойчиво да управляваме, опазваме и възстановяваме морските и крайбрежните екосистеми, да предотвратим замърсяването на моретата в контекста на една усъвършенствана и отговорна рамка за управление на океаните. Тук попадат и научните изследвания за устойчиво разгръщане на огромния и неизползван потенциал на моретата, океаните и **вътрешните водоеми** с оглед производство на повече храни, без да се увеличава натискът, и облекчаване на натиска върху сухоземните **и водните** ресурси. Необходимо е да се въведат партньорски подходи, включително стратегии за морските басейни и макрорегионални стратегии с обхват, надхвърлящ ЕС, (напр. Средиземноморието, Прибалтика, Черноморието, Атлантическия океан, Карибско море и Индийския океан); и за принос към ангажиментите по Международното управление на океаните, **целите за устойчиво развитие**, инициативи като Десетилетието на ООН, посветено на океанологията в полза на устойчивото развитие, както и ангажиментите, свързани с опазването на морското биологично разнообразие в областите, попадащи извън националната юрисдикция.

Текст, предложен от Комисията

— Устойчиво **земеделие в моретата и океаните**, рибарство и аквакултури за храна, включително алтернативни източници на протеин, с цел повишаване на продоволствената сигурност, продоволствената независимост и устойчивостта на изменението на климата;

Изменение

— Устойчиво рибарство и **отговорни** аквакултури за храна, включително алтернативни източници на протеин, с цел повишаване на продоволствената сигурност, продоволствената независимост и устойчивостта на изменението на климата;

Изменение 163

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.4 – параграф 2 – тире 1a (ново)

Текст, предложен от Комисията

— **Устойчиво** **земеделие в моретата и океаните**, рибарство и аквакултури за храна, включително алтернативни източници на протеин, с цел повишаване на продоволствената сигурност, продоволствената независимост и устойчивостта на изменението на климата;

Изменение

— **Разработване на нови биологични продукти, основани на морски организми, с широк кръг приложения, откриващи възможности за нови продукти и услуги;**

Изменение 164

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.4 – параграф 2 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

— Повишена адаптивност на морските екосистеми, с което се опазва здравето на моретата **и** океаните, борба и смекчаване на ефектите на природния и човешки натиск, като замърсяване с пластмаси, еутрофикация, увеличаване на киселинността на водите, затопляне **на моретата и океаните**, повишаване на морското равнище, като се разглежда пресечната точка между сушата и **морето** и се поощрява кръговият подход;

Изменение

— Повишена адаптивност на морските екосистеми, с което се опазва здравето на моретата, океаните **и вътрешните водоеми, предотвратяване**, борба и смекчаване на ефектите на природния и човешки натиск, като замърсяване, **химикали и** пластмаси, **в това число пластмасови микрочастици, прекомерен риболов**, еутрофикация, увеличаване на киселинността на водите, затопляне, **инвазивни видове**, повишаване на

морското равнище, като се разглежда пресечната точка между сушата и **водната среда** и се поощрява кръговият подход;

Изменение 165

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.4 – параграф 2 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— Управление на океаните на глобално и регионално равнище, за да се постигне опазване и устойчиво използване на морските и океанските ресурси;

Изменение

— Управление на океаните на глобално и регионално равнище, за да се постигне опазване и устойчиво използване на морските и океанските ресурси, **както и на ресурсите на вътрешните водоеми и на техния природен капитал;**

Изменение 166

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.4 – параграф 2 – тире 6

Текст, предложен от Комисията

— Сини вериги за създаване на стойност, многократно използване на **морското пространство** и растеж на сектора за възобновяема енергия от моретата **и** океаните, включително **устойчиви** микро- и макроводорасли;

Изменение

— Сини вериги за създаване на стойност, многократно използване на **пространството** и растеж на сектора за възобновяема енергия от моретата, океаните и **вътрешните водоеми**, включително **устойчиво производство на** микро- и макроводорасли; **съвременни системи за производство на аквакултури на сушата, подкрепящи неутрално по отношение на околната среда производство на биомаса;**

Изменение 167

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.4 – параграф 2 –

тире 7

Текст, предложен от Комисията

— Природосъобразните решения, основани на динамиката на **морските** и крайбрежните екосистеми, биологичното разнообразие и многобройните екосистемни услуги, пораждащи системни подходи към устойчивото използване на ресурсите на моретата **и** океаните, допринасят за опазването на околната среда, управлението **на крайбрежията** и адаптацията към изменението на климата;

Изменение

— Природосъобразните решения, основани на динамиката на **водните** и крайбрежните екосистеми, биологичното разнообразие и многобройните екосистемни услуги, пораждащи системни подходи към устойчивото използване на ресурсите на моретата, океаните **и вътрешните водоеми**, допринасят за опазването на околната среда (**в това число крайбрежната**), **възстановяването и** управлението **и, както** и адаптацията към изменението на климата;

Изменение 168

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.4 – параграф 2 – тире 8

Текст, предложен от Комисията

— Сините иновации, включително синята и цифровата икономика, обхващащи крайбрежните райони, крайбрежните градове и пристанищата, за да се засили устойчивостта на крайбрежните райони и да се увеличат ползите за гражданите.

Изменение

— Сините иновации, включително синята и цифровата икономика, обхващащи крайбрежните райони, крайбрежните градове и пристанищата, за да се засили устойчивостта на крайбрежните райони и да се увеличат ползите за гражданите **и посетителите**.

Изменение 169

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.4 – параграф 2 – тире 9

Текст, предложен от Комисията

— По-добро разбиране на ролята на океаните за смекчаването и адаптацията към изменението на климата.

Изменение

— По-добро разбиране на ролята на океаните **и на другите водни среди** за смекчаването и адаптацията към изменението на климата.

Изменение 170

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.5 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Комбинираното въздействие на прираста на населението, недостига на ресурси и свръхексплоатацията, влошаването на състоянието на околната среда, изменението на климата и миграцията създават безпрецедентни предизвикателства, които налагат трансформация на продоволствената система (FOOD 2030)⁹. Производството и потреблението на храни в момента не е устойчиво и сме изправени пред двойното предизвикателство на лошото хранене, характеризиращо се с едновременното наличие на недохранване и затлъстяване. Бъдещите продоволствени системи трябва да осигуряват достатъчно безопасна, здравословна и качествена храна за всички, в основата на която стои ефективност на ресурсите, устойчивост (включително намаляване на емисиите на парникови газове и намаляване на замърсяването и производството на отпадъци), свързване на сушата и **морето**, намаляване на отпадъците от храни, увеличаване на производството на храни **от моретата и океаните** и обхващане на цялата хранителна верига за създаване на стойност – от производителите до потребителите и обратно. Те трябва да вървят ръка за ръка с разработването на система за безопасност на храните на бъдещето и проектирането, разработката и доставката на инструменти, технологии и цифрови решения, които носят значителни ползи на потребителите и подобряват конкурентоспособността и устойчивостта на хранителната верига за създаване на стойност. Освен това е нужно да се насърчават поведенческите

Изменение

Комбинираното въздействие на прираста на населението, недостига на ресурси и свръхексплоатацията, влошаването на състоянието на околната среда, изменението на климата и миграцията създават безпрецедентни предизвикателства, които налагат трансформация на продоволствената система (FOOD 2030)⁹. Производството и потреблението на храни в момента не е устойчиво и сме изправени пред двойното предизвикателство на лошото хранене, характеризиращо се с едновременното наличие на недохранване и затлъстяване. Бъдещите продоволствени системи трябва да осигуряват достатъчно безопасна, здравословна и качествена храна за всички, в основата на която стои ефективност на ресурсите, устойчивост (включително намаляване на емисиите на парникови газове и намаляване на замърсяването и производството на отпадъци), свързване на сушата и **водната среда**, намаляване на отпадъците от храни, увеличаване на производството на храни и обхващане на цялата хранителна верига за създаване на стойност – от производителите до потребителите и обратно. Те трябва да вървят ръка за ръка с разработването на система за безопасност на храните на бъдещето и проектирането, разработката и доставката на инструменти, технологии и цифрови решения, които носят значителни ползи на потребителите и подобряват конкурентоспособността, ефективността и устойчивостта на хранителната верига за създаване на стойност. Освен това е нужно да се

промени в моделите на потребление и производство на храни, както и да се ангажират първичните производители, промишлеността (включително МСП), търговците на дребно, секторите на ресторантьорството, потребителите и обществените услуги.

насърчават поведенческите промени в моделите на потребление и производство на храни, **например чрез етикетирание на храните**, както и да се ангажират **по-добре всички участници, в това число** първичните производители, промишлеността (включително МСП), търговците на дребно, секторите на ресторантьорството, потребителите и обществените услуги.

⁹ Работен документ на службите на Комисията SWD (2016) 319 final: Европейски изследвания и иновации за сигурността в областта на продоволствието и изхранването

⁹ Работен документ на службите на Комисията SWD (2016) 319 final: Европейски изследвания и иновации за сигурността в областта на продоволствието и изхранването.

Изменение 171

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.5 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— Устойчиво и здравословно хранене за благосъстоянието на хората през целия им живот;

Изменение

— Устойчиво и здравословно хранене за благосъстоянието на хората през целия им живот; **гарантиране, че системите за производство и преработка на храни се проектират от самото начало, като се вземат под внимание хранителните нужди;**

Изменение 172

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.5 – параграф 2 – тире 1a (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Използване на нови технологии за генома и метаболомията с цел разпознаване и задоволяване на различните хранителни нужди на**

свояното население;

Изменение 173

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.5 – параграф 2 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

— **Персонализирани хранителни режими**, особено за уязвимите групи от населението, с цел смекчаване на рисковите фактори за свързаните с храненето заболявания и незаразните болести;

Изменение

— **Нови подходи към храненето**, особено за уязвимите групи от населението, с цел смекчаване на рисковите фактори за свързаните с храненето заболявания и незаразните болести, **в това число непоносимост към храни**;

Изменение 174

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.5 – параграф 2 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— Потребителско поведение, начин на живот и мотивация, насърчаване на социалните иновации и обществения ангажимент за по-добро здраве и устойчивост на околната среда в цялата хранителна верига за създаване на стойност;

Изменение

— Потребителско поведение, начин на живот и мотивация, **анализирани от мултидисциплинарна (психологическа и културна) гледна точка**, насърчаване на социалните иновации и обществения ангажимент за по-добро здраве и устойчивост на околната среда в цялата хранителна верига за създаване на стойност;

Изменение 175

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.5 – параграф 2 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

— Модерни системи за гарантиране на безопасността и автентичността на

Изменение

— Модерни системи за гарантиране на безопасността, **проследимостта** и

храните; повишаване на потребителското доверие в продоволствената система;

автентичността на храните; повишаване на потребителското доверие в продоволствената система;

Изменение 176

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.5 – параграф 2 – тире 4а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Идентифициране на протеинови източници и по-нататъшно развиване на протеинови растения и тяхното преработване за употреба като храна и фураж;**

Изменение 177

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.5 – параграф 2 – тире 6

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Екологично устойчиви, кръгови и ефективно използващи ресурсите продоволствени системи от сушата и морето, насочени към нулеви хранителни отпадъци в цялата продоволствена система чрез повторно използване на храни и биомаса, рециклиране на хранителните отпадъци, нови опаковки за храни, насърчаване на търсенето за специално приготвена и местна храна;

— Екологично устойчиви, кръгови и ефективно използващи ресурсите продоволствени системи от сушата и **водната среда**, насочени към нулеви хранителни отпадъци в цялата продоволствена система чрез повторно използване на храни и биомаса, рециклиране на хранителните отпадъци, нови опаковки за храни, насърчаване на търсенето за специално приготвена и местна храна;

Изменение 178

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.5 – параграф 2 – тире 7

Текст, предложен от Комисията

— Иновации и продоволствени системи за местни иновации и овластяване на общностните, поощряване на справедливата търговия и ценообразуването, приобщаване и устойчивост чрез партньорства между **промишлеността**, местните общини, изследователите и обществото.

Изменение

— Иновации и продоволствени системи за местни иновации и овластяване на общностните, поощряване на справедливата търговия и ценообразуването, приобщаване и устойчивост чрез партньорства между **промишлените сектори**, местните общини, изследователите и обществото.

Изменение 179

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.5 – параграф 2 – тире 7a (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Развитие на кръговата биоикономика, максимизиране на производството на храни и циклите на преработка, за да се оптимизира стойността на нашите ресурси и да се сведе до минимум въздействието върху околната среда.**

Изменение 180

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.6 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Биотехнологичните иновации поставят основите на оттеглянето от основаната на изкопаеми горива икономика и обхващат устойчивия добив, промишлената преработка и превръщането на биомаса от сушата и **морето** в биотехнологични материали и продукти. Те също така използват потенциала на живите ресурси, науките за живота и промишлената биотехнология за нови открития, продукти и процеси. Биотехнологичните

Биотехнологичните иновации поставят основите на оттеглянето от основаната на изкопаеми горива икономика и обхващат устойчивия добив, промишлената преработка и превръщането на биомаса от сушата и **водата** в биотехнологични материали и продукти. Те също така използват потенциала на живите ресурси, науките за живота и промишлената биотехнология, **както и постоянната работа по стандартизация** за нови

иновации и технологии могат да доведат до нови икономически дейности и заетост в региони и градове, да допринесат за възраждане на икономиката в селските и крайбрежните райони и да засилят кръговостта на биоикономиката.

открития, продукти и процеси. Биотехнологичните иновации и технологии могат да доведат до нови икономически дейности и заетост в региони и градове, да допринесат за възраждане на икономиката в селските и крайбрежните райони и да засилят кръговостта на биоикономиката, **като по този начин подкрепят прехода към общество с ниски въглеродни емисии и ефективно използване на ресурсите.**

Изменение 181

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.6 – параграф 1a (нов)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Системите на биотехнологични иновации изискват сътрудничество между секторите и по веригата за създаване на стойност. Потенциалът и въздействието на различните източници на биомаса следва да се оценят внимателно.

Изменение 182

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.6 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Устойчиви системи за добив и производство на биомаса, с акцент върху високостойностни приложения и видове употреба, социална и екологична устойчивост, въздействие върху климата и цели, свързани с намаляването на биологичното разнообразие, както и обща ефективност на ресурсите;

— Устойчиви **и равнопоставени** системи за добив и производство на биомаса, с акцент върху високостойностни приложения и видове употреба, социална, **икономическа** и екологична устойчивост, въздействие върху климата и цели, свързани с намаляването на биологичното разнообразие, както и обща ефективност на ресурсите;

Изменение 183

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.6 – параграф 2 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— Биотехнологични вериги за създаване на стойност, включително вдъхновени от биологията материали, продукти и процеси с новаторски качества, функционалности и подобрена устойчивост (включително намаляващи емисиите на парникови газове), насърчаване на разработването на авангардни биорафинерии, използващи по-широка гама от биомаса;

Изменение

— Биотехнологични вериги за създаване на стойност, включително вдъхновени от биологията материали, продукти и процеси с новаторски качества, функционалности и подобрена устойчивост (включително намаляващи емисиите на парникови газове), насърчаване на разработването на авангардни биорафинерии, използващи по-широка гама от биомаса, **и по-нататъшно развиване на съществуващите и на нови биоогенни горива; по-добро използване на биологични отпадъци и странични отпадъци;**

Изменение 184

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.6 – параграф 2 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

— Биотехнологии, включващи авангардни биотехнологии от различни сектори, за прилагане в конкурентоспособни, устойчиви и новаторски промишлени процеси, екологични услуги и потребителски продукти¹⁰;

Изменение

— Биотехнологии, включващи авангардни биотехнологии от различни сектори, за прилагане в конкурентоспособни, устойчиви и новаторски **селскостопански**, промишлени процеси, екологични услуги и потребителски продукти¹⁰;

¹⁰ Биотехнологичните приложения за здравето ще бъдат разгледани в клъстер „Здраве“ по същия стълб.

¹⁰ Биотехнологичните приложения за здравето ще бъдат разгледани в клъстер „Здраве“ по същия стълб.

Изменение 185

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.6 – параграф 2 – тире 5

Текст, предложен от Комисията

— Кръговост на биотехнологичната икономика чрез технологични, системни, социални иновации и иновации в бизнес моделите за **рязко** увеличение на генерираната стойност на единица биологичен ресурс, като запазва по-дълго стойността на тези ресурси в икономиката и подкрепя принципа на каскадното използване на устойчивата биомаса чрез научни изследвания и иновации;

Изменение

— Кръговост на биотехнологичната икономика чрез технологични, системни, социални иновации и иновации в бизнес моделите за увеличение на генерираната стойност на единица биологичен ресурс, като запазва по-дълго стойността на тези ресурси в икономиката и подкрепя **прехода към устойчиви материали и** принципа на каскадното използване на устойчивата биомаса чрез научни изследвания и иновации;

Изменение 186

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.6 – параграф 2 – тире 5а (ново)

Текст, предложен от Комисията

— **Кръговост на биотехнологичната икономика чрез технологични, системни, социални иновации и иновации в бизнес моделите за увеличение на генерираната стойност на единица биологичен ресурс, като запазва по-дълго стойността на тези ресурси в икономиката и подкрепя принципа на каскадното използване на устойчивата биомаса чрез научни изследвания и иновации;**

Изменение

— **Биобазирани вериги за създаване на стойност, включително нови иновативни материали, съчетания от материали и други иновативни концепции и продукти;**

Изменение 187

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.7 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Кръговите системи за производство и потребление ще предоставят ползи за европейската икономика, като намалят ресурсната зависимост и увеличат конкурентоспособността на предприятията, и за европейските граждани, като създадат нови работни

Изменение

Кръговите системи за производство и потребление ще предоставят ползи за европейската икономика **и общество**, като намалят ресурсната зависимост и увеличат конкурентоспособността на предприятията, и за европейските граждани, като създадат нови работни

места и намалят натиска върху околната среда и климата. Освен трансформация на промишлеността, преходът към нискоемисионна кръгова икономика, ефективно използваща ресурсите, ще се нуждае от по-широкообхватна промяна на парадигмата, изискваща системни екоиновационни решения, нови бизнес модели, пазари и инвестиции, базова инфраструктура, социални иновации, промени в потребителското поведение и модели на управление, стимулиращи сътрудничеството между множество заинтересовани лица, за да се гарантира, че планираната промяна на парадигмата постига по-добри икономически, екологични и социални резултати¹¹. **Отварянето** към международно сътрудничество **ще** бъде от значение за съпоставимостта, генерирането и споделянето на знания и избягването на дублирането на усилия, например чрез международни инициативи като Международната комисия по ресурсите.

¹¹ Дейностите по област на интервенция „Кръгови системи“ допълват тези по „Нисковъглеродна и чиста промишленост“ в клъстер „Цифрова сфера и промишленост“.

Изменение 188

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.7 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— Системен преход към кръгова икономика, позволяваща ефективно използване на ресурсите, с нови парадигми на взаимодействия с потребителите, нови бизнес модели за

места и намалят натиска върху околната среда и климата. Освен трансформация на промишлеността, преходът към нискоемисионна кръгова икономика, ефективно използваща ресурсите, ще се нуждае от по-широкообхватна промяна на парадигмата, изискваща системни екоиновационни решения, нови бизнес модели, пазари и инвестиции, **преразглеждане или разработване на нови стандарти**, базова инфраструктура, социални иновации, промени в потребителското поведение и модели на управление, стимулиращи сътрудничеството между множество заинтересовани лица, за да се гарантира, че планираната промяна на парадигмата постига по-добри икономически, екологични и социални резултати¹¹. **Където е подходящо, отварянето** към международно сътрудничество **може да** бъде от значение за съпоставимостта, генерирането и споделянето на знания и избягването на дублирането на усилия, например чрез международни инициативи като Международната комисия по ресурсите.

¹¹ Дейностите по област на интервенция „Кръгови системи“ допълват тези по „Нисковъглеродна и чиста промишленост“ в клъстер „Цифрова сфера и промишленост“.

Изменение

— Системен преход към кръгова икономика, позволяваща ефективно използване на ресурсите, с нови парадигми на взаимодействия с потребителите, нови бизнес модели за

ефективност на ресурсите и екологични характеристики; продукти и услуги, стимулиращи ефективността на ресурсите през целия жизнен цикъл; системи за споделяне, повторно използване, поправка, повторна преработка, рециклиране и компостиране;

ефективност на ресурсите **и енергийна ефективност** и екологични характеристики; продукти и услуги, стимулиращи ефективността на ресурсите през целия жизнен цикъл; системи за споделяне, повторно използване, поправка, повторна преработка, рециклиране и компостиране;

Изменение 189

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.7 – параграф 2 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— Решения за устойчиво и възстановяващо изграждане на градове, крайградски зони и райони, интегриране на трансформацията към кръгова икономика с природосъобразни решения, технологични, цифрови, социални, културни иновации и иновации за териториално управление;

Изменение

— Решения за устойчиво и възстановяващо изграждане на градове, крайградски **и селски** зони и райони, интегриране на трансформацията към кръгова икономика с природосъобразни решения, технологични, цифрови, социални, културни иновации и иновации за териториално управление;

Изменение 190

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.7 – параграф 2 – тире 3а (ново)

Текст, предложен от Комисията

— **Адаптиране към изцяло кръгов подход, включващ иновативни решения за управление и третиране на отпадъците, което позволява възстановяване на ресурсите и хранителните вещества, както и управление на отпадъците от храни в градските райони;**

Изменение 191

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.7 – параграф 2 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

— Екоиновации за предотвратяване и възстановяване на замърсяването на околната среда с опасни вещества и с химикали, които са повод за нови опасения; разглеждане на пресечните точки между химикали, продукти и отпадъци;

Изменение

— Екоиновации за предотвратяване и възстановяване на замърсяването на околната среда с опасни вещества и с химикали, които са повод за нови опасения; разглеждане на пресечните точки между **екосистеми**, химикали, продукти и отпадъци;

Изменение 192

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 5 – подточка 5.2 – подточка 5.2.7 – параграф 2 – тире 5а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— ***По-добро разбиране на движещите сили и пречките пред навлизането на продукти на биологична основа чрез изследванията относно маркировката, етикетването, прилагането на стандарти, схемите за сертифициране, обществените поръчки и регулаторните дейности в кръговата икономика, включително от гледна точка на световната конкуренция.***

Изменение 193

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.1 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Висококачествените и надеждни научни доказателства са от съществено значение за качествените публични политики. Новите инициативи и предложения за законодателство на ЕС

Изменение

Висококачествените и надеждни научни доказателства са от съществено значение за качествените публични политики. Новите инициативи и предложения за законодателство на ЕС

имат нужда от прозрачни, всеобхватни и балансиращи доказателства, а изпълнението на политиките се нуждае от доказателства с цел измерване и наблюдение на тяхното въздействие и напредък.

имат нужда от прозрачни, всеобхватни и балансиращи доказателства, а изпълнението на политиките се нуждае от доказателства **и прозрачност** с цел измерване и наблюдение на тяхното въздействие и напредък.

Изменение 194

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.1 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Знанията и данните нарастват експоненциално. Ако създателите на политики искат да разберат и използват този факт, данните трябва да бъдат преглеждани и филтрирани. Необходими са и междудисциплинарни научни методи и аналитични инструменти, които да се използват от всички служби на Комисията, особено с цел да се предвиждат бъдещите обществени предизвикателства и да се подпомага по-доброто регулиране. Тук спадат иновативните процеси, с които заинтересованите страни и гражданите се ангажират по въпросите на създаването на политики.

Изменение

Знанията и данните нарастват експоненциално. Ако създателите на политики искат да разберат и използват този факт, данните трябва да бъдат преглеждани и филтрирани. Необходими са и междудисциплинарни научни методи и аналитични инструменти, които да се използват от всички служби на Комисията, особено с цел да се предвиждат **и/или своевременно да се реагира на** бъдещите обществени предизвикателства и да се подпомага по-доброто регулиране. Тук спадат иновативните процеси, с които заинтересованите страни и гражданите се ангажират по въпросите на създаването на политики.

Изменение 195

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.1 – параграф 2 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

— Управление на данни, споделяне на данни и съгласуваност.

Изменение

— Управление на данни, споделяне на данни и съгласуваност **при спазване на принципите FAIR.**

Изменение 196

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

Изменение

6.2.2. Глобални предизвикателства

6.2.2. Глобални предизвикателства **и европейска конкурентоспособност**

Изменение 197

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

JRC ще допринесе за конкретни политики и ангажменти на ЕС, разглеждани в **петте** клъстера за глобалните предизвикателства, най-вече ангажмента на ЕС към целите за устойчиво развитие.

JRC ще допринесе за конкретни политики и ангажменти на ЕС, разглеждани в **шестте** клъстера за глобалните предизвикателства, най-вече ангажмента на ЕС към целите за устойчиво развитие.

Изменение 198

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 – точка 2 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

Изменение

2. Приобщаващо и **сигурно** общество

2. Приобщаващо и **творческо** общество

Изменение 199

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 – точка 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Научни изследвания в областта на неравенството, бедността и изключването, социалната мобилност,

— Научни изследвания в областта на неравенството, бедността и изключването, социалната мобилност,

културното многообразие и уменията;
оценка на социалните, демографските и
технологичните трансформации на
икономиката и обществото;

културното многообразие и уменията;
оценка на социалните, демографските,
географските и технологичните
трансформации на икономиката и
обществото;

Изменение 200

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 –
точка 2 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— *Подкрепа* за опазването на
културното наследство;

— *Научни изследвания относно
икономическия и социалния принос на
секторите в областта на културата
и творчеството, в това число
разработване на статистически
данни и подкрепа* за опазването на
*материалното и нематериалното
културно* наследство;

Изменение 201

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 –
точка 2 – тире 3а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— *Научни изследвания относно
социалното въздействие на научните
и технологичните промени върху
държавите членки и регионите, в
това число и гражданите;*

Изменение 202

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 –
точка 2а (нова)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

2а. Сигурно общество

Изменение 203

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 – точка 3 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

Изменение

3. Цифрова сфера **и** промишленост

3. Цифрова сфера, промишленост **и космическо пространство**

Изменение 204

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 – точка 3 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— **Научни изследвания относно нанотехнологията и други главни базови технологии;**

заличава се

Изменение 205

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 – точка 4 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Подкрепа за изпълнението на политиките на ЕС в областта на климата, енергията и транспорта, прехода към **нисковъглеродна** икономика и **стратегии** за декарбонизация до 2050 г.; анализ на интегрираните национални планове за климата и енергията; оценка на пътищата на декарбонизация във всички

— Подкрепа за изпълнението на политиките на ЕС в областта на климата, енергията и транспорта, **което да реализира сценарии** за прехода към икономика **с нулеви нетни емисии на парникови газове, в това число нисковъглеродни технологии** и **стратегии** за декарбонизация; анализ на интегрираните национални планове

сектори, включително селско стопанство, земеползване, промени в земеползването и горско стопанство;

за климата и енергията; оценка на пътищата на декарбонизация във всички сектори, включително селско стопанство, земеползване, промени в земеползването и горско стопанство;

Изменение 206

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 – точка 4 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

— Оценка на рисковете **в** уязвимите екосистеми и критичните икономически сектори и инфраструктура, с акцент върху стратегиите за адаптация;

Изменение

— Оценка на рисковете **и потенциалните решения за** уязвимите екосистеми и критичните икономически сектори и инфраструктура, с акцент върху стратегиите за **смекчаване и** адаптация;

Изменение 207

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 – точка 4 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— Анализ на НИРД измерението на Енергийния съюз; оценка на конкурентоспособността на ЕС на глобалния пазар за чиста енергия;

Изменение

— Анализ на НИРД измерението на Енергийния съюз; оценка на конкурентоспособността на ЕС на глобалния пазар за чиста енергия, **по-специално енергия от възобновяеми източници**;

Изменение 208

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 – точка 4 – тире 5

Текст, предложен от Комисията

— Анализ на използването на енергия в сградите, интелигентните и

Изменение

— Анализ на използването на енергия **и потенциала за смекчаване на**

устойчивите градове и промишлените сектори;

изменението на климата в сградите, интелигентните и устойчивите градове и промишлените сектори;

Изменение 209

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 – точка 4 – тире 8

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Подкрепа за прехода към *чиста енергия*, включително *конвента на кметовете, чистата енергия за островите в ЕС, чувствителните региони и Африка*;

— Подкрепа за прехода към *декарбонизирани енергийни системи*, включително *високоэффективни и основани на възобновяеми източници системи*;

Изменение 210

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 – точка 5 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

Изменение

5. Храни *и* природни ресурси

5. Храни, природни ресурси *и селско стопанство*

Изменение 211

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 – точка 5 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Научни изследвания относно земята, почвата, горите, въздуха, водата, морските ресурси, суровините и биологичното разнообразие в подкрепа на ефективното опазване, възстановяване и устойчиво използване на природния капитал, включително устойчивото управление на ресурсите в Африка;

— Научни изследвания относно земята, почвата, горите, въздуха, водата, морските ресурси, суровините и биологичното разнообразие в подкрепа на ефективното опазване, възстановяване и устойчиво използване на природния капитал, включително *справедливото и* устойчивото управление на ресурсите в Африка;

Изменение 212

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 – точка 5 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— Оценка на изменението на климата и потенциални мерки за смекчаване и адаптация по селскостопанската политика **и** политиката в областта на рибарството, включително продоволствената сигурност;

Изменение

— Оценка на изменението на климата и потенциални мерки за смекчаване и адаптация по селскостопанската политика, политиката в областта на рибарството **и горското стопанство**, включително продоволствената сигурност;

Изменение 213

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.2 – параграф 2 – точка 5 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

— Наблюдение и прогноза за селскостопанските ресурси в ЕС и съседните държави;

Изменение

— Наблюдение и прогноза за селскостопанските ресурси **и ресурсите на горското стопанство** в ЕС и съседните държави;

Изменение 214

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.3 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

JRC ще даде своя принос за иновациите и трансфера на технологии. Той ще подпомага функционирането на вътрешния пазар и икономическото управление на Съюза. Ще допринесе за разработването и наблюдението на политики, целящи по-социална и устойчива Европа. Ще подкрепя и външното измерение на ЕС и

Изменение

JRC ще даде своя принос за иновациите и трансфера на технологии. Той ще подпомага функционирането на вътрешния пазар и икономическото управление на Съюза. Ще допринесе за разработването и наблюдението на политики, целящи по-социална и устойчива Европа. Ще подкрепя и външното измерение на ЕС и

международните цели и ще подпомага насърчаването на доброто управление. Добре функциониращият вътрешен пазар със силно икономическо управление и справедлива социална система ще насърчава иновациите **и** конкурентоспособността.

международните цели и ще подпомага насърчаването на доброто управление. Добре функциониращият вътрешен пазар със силно икономическо управление и справедлива социална система ще насърчава иновациите, конкурентоспособността, **създаването на работни места, социалното приобщаване и благосъстоянието.**

Изменение 215

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.4 – параграф 2 – тире 5

Текст, предложен от Комисията

— Отворена наука и отворени данни.

Изменение

— Отворена наука и отворени данни **при спазване на принципите FAIR.**

Изменение 216

Предложение за решение

Приложение I – част II – точка 6 – подточка 6.2 – подточка 6.2.5 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— Изпълнение на регионалните и градските политики, стратегии за интелигентна специализация, стратегии за икономическа трансформация на регионите в преход, стратегии и данни за интегрирано градско развитие;

Изменение

— Изпълнение на регионалните и градските политики, стратегии за интелигентна специализация, стратегии за икономическа трансформация на регионите в преход, стратегии и данни за интегрирано градско **и селско** развитие;

Изменение 217

Предложение за решение

Приложение I – част III

Текст, предложен от Комисията

СТЪЛБ III ОТВОРЕНИ

Изменение

СТЪЛБ III ИНОВАТИВНА

ИНОВАЦИИ

Отворените иновации са изключително важна парадигма, за да може ЕС да продължи да осигурява просперитет на гражданите си и да преодолява бъдещите предизвикателства.

Прилагането им изисква системен, междудисциплинарен и многостранен подход. Икономическият напредък, социалната система и качеството на живот в Европа разчитат на тяхната способност да насърчават производителността и растежа, които на свой ред зависят силно от способността за иновации. Иновациите са също така важни за решаването на големите предизвикателства, пред които е изправен ЕС.

Също като своите предшественици стълб „Иновации“ заема централно място в „Хоризонт Европа“. Стремещът към нови идеи, продукти и процеси е движеща сила за целите и условията за изпълнение на „Хоризонт Европа“ – от стратегическото програмиране до поканите за представяне на предложения – и присъства от началото до края на всеки подпомогнат проект, от фундаменталните научни изследвания до промишлените или технологичните пътни карти и мисии.

При все това, иновациите заслужават специални мерки, тъй като ЕС определено трябва да подобри условията и средата, в която могат да процъфтяват европейските иновации, така че идеите да се споделят бързо между участниците в иновационната екосистема, а новите идеи и технологии своевременно да се превръщат в продукти и услуги, необходими за дейността на ЕС.

В последните десетилетия видяхме появата на големи и глобални нови пазари в областта на развлекателната индустрия, медиите, здравеопазването, хотелиерството и търговията на дребно, основани на водещи до пробив

ЕВРОПА

Отворените иновации са изключително важна парадигма, за да може ЕС да продължи да осигурява просперитет на гражданите си и да преодолява бъдещите предизвикателства.

Прилагането им изисква системен, междудисциплинарен и многостранен подход. Икономическият напредък, социалната система и качеството на живот в Европа разчитат на тяхната способност да насърчават производителността и растежа, които на свой ред зависят силно от способността за иновации. Иновациите са също така важни за решаването на големите предизвикателства, пред които е изправен ЕС.

Също като своите предшественици стълб „Иновации“ заема централно място в „Хоризонт Европа“. Стремещът към нови идеи, продукти и процеси е движеща сила за целите и условията за изпълнение на „Хоризонт Европа“ – от стратегическото програмиране до поканите за представяне на предложения – и присъства от началото до края на всеки подпомогнат проект, от фундаменталните научни изследвания до промишлените или технологичните пътни карти и мисии.

При все това, иновациите заслужават специални мерки, тъй като ЕС определено трябва да подобри условията и средата, в която могат да процъфтяват европейските иновации, така че идеите да се споделят бързо между участниците в иновационната екосистема, а новите идеи и технологии своевременно да се превръщат в продукти и услуги, необходими за дейността на ЕС.

В последните десетилетия видяхме появата на големи и глобални нови пазари в областта на развлекателната индустрия, медиите, **комуникациите**, здравеопазването, хотелиерството и търговията на дребно, основани на

иновации в ИКТ, биотехнологиите, интернет и икономиката на платформите. Тези създаващи пазари иновации, които влияят на икономиката на ЕС като цяло, се внедряват от бързорастящи и често нови дружества. Само малък брой от тях обаче произхождат от ЕС.

Задава се нова глобална вълна от водещи до пробив иновации, която ще се основава на „дълбоки технологии“ като **блоквериги**, изкуствен интелект, геномика и роботика, както и други технологии, които могат да се появят от индивидуални иноватори и общности от граждани. Общото между тях е, че те се оформят в пресечната точка между различни технологии, промишлени сектори и научни дисциплини, като предлагат радикално нови съчетания от продукти, процеси, услуги и бизнес модели, и имат потенциала да разкриват нови пазари по целия свят. Други сектори като производството, финансовите услуги, транспорта или енергетиката също ще бъдат повлияни.

Нужно е Европа да работи на гребена на тази вълна. Позицията ѝ е благоприятна, тъй като новата вълна идва от области на „дълбоките технологии“ като изкуствен интелект, квантови технологии, източници на чиста енергия, в които Европа има известни конкурентни предимства по отношение на науката и знанията и може да разчита на тясно публично-частно сътрудничество (например в здравеопазването или енергетиката).

За да може Европа да е начело на тази нова вълна от водещи до пробив иновации, трябва да се преодолеят следните основни предизвикателства:

водещи до пробив иновации в ИКТ, биотехнологиите, интернет и икономиката на платформите. Тези създаващи пазари иновации, които влияят на икономиката на ЕС като цяло, се внедряват от бързорастящи и често нови дружества. Само малък брой от тях обаче произхождат от ЕС **и развиват успешна дейност в него**.

Задава се нова глобална вълна от водещи до пробив **и революционни иновации, в това число социални и технологични**, която ще се основава на „дълбоки технологии“ като **блок-вериги**, изкуствен интелект, геномика и роботика, както и други технологии, които могат да се появят **не само от дружества или научноизследователски организации, но и** от индивидуални иноватори и общности от граждани. Общото между тях е, че те се оформят в пресечната точка между различни технологии, промишлени сектори и научни дисциплини, като предлагат радикално нови съчетания от продукти, процеси, услуги, **стандарти** и бизнес модели, и имат потенциала да разкриват нови пазари по целия свят. Други сектори като производството, финансовите услуги, транспорта или енергетиката също ще бъдат повлияни.

Нужно е Европа да работи на гребена на тази вълна. Позицията ѝ е благоприятна, тъй като новата вълна идва от области на „дълбоките технологии“ като изкуствен интелект, квантови технологии, източници на чиста енергия, в които Европа има известни конкурентни предимства по отношение на науката и знанията и може да разчита на тясно публично-частно сътрудничество (например в здравеопазването или енергетиката).

За да може Европа да е начело на тази нова вълна от водещи до пробив иновации, трябва да се преодолеят следните основни предизвикателства:

– Да се подобри превръщането на науката в иновации, за да се ускори трансферът на идеи, технологии и таланти от научноизследователската база към новосъздадените предприятия и промишлеността;

– Да се ускори трансформацията на промишлеността: европейската промишленост изостава в прилагането на новите технологии и разширяването на мащаба; 77% от новите и големи предприятия в НИРД се намират в САЩ или Азия, а само 16% се намират в Европа;

– Да се увеличи рисковото финансиране с цел преодоляване на недостига от финансиране: иноваторите в Европа са изправени пред слабо предлагане на рисково финансиране; Рисковият капитал е главен фактор в превръщането на водещите до пробив иновации в предприятия от световна класа, но в Европа той възлиза на по-малко от една четвърт от сумите, инвестирани в САЩ и Азия. Европа трябва да преодолее т.нар. „долина на смъртта“, където идеите и иновациите не успяват да стигнат до пазара поради разминаване между публичното подпомагане и частните инвестиции, по-специално по отношение на високорисковите водещите до пробив иновации и дългосрочните инвестиции;

– Подобряване и опростяване на европейската среда за финансиране и подпомагане на научните изследвания и иновациите: големият брой източници на финансиране представлява сложна среда за иноваторите. Дейността на ЕС трябва да се извършва в сътрудничество и координация с други инициативи на

– Да се подобри превръщането на науката в иновации, за да се ускори трансферът на идеи, технологии и таланти от научноизследователската база към новосъздадените предприятия и промишлеността;

— *Да се увеличи сътрудничеството между всички видове иноватори, по-специално между стартиращите предприятия, МСП и по-големите дружества, като по този начин ще се подобри движещата им сила и ще се създадат нови екосистеми.*

– Да се ускори трансформацията на промишлеността: европейската промишленост изостава в прилагането на новите технологии и разширяването на мащаба; 77% от новите и големи предприятия в НИРД се намират в САЩ или Азия, а само 16% се намират в Европа;

– Да се увеличи рисковото финансиране с цел преодоляване на недостига от финансиране: иноваторите в Европа са изправени пред слабо предлагане на рисково финансиране; Рисковият капитал е главен фактор в превръщането на водещите до пробив иновации в предприятия от световна класа, но в Европа той възлиза на по-малко от една четвърт от сумите, инвестирани в САЩ и Азия. Европа трябва да преодолее т.нар. „долина на смъртта“, където идеите и иновациите не успяват да стигнат до пазара поради разминаване между публичното подпомагане и частните инвестиции, по-специално по отношение на високорисковите водещите до пробив иновации и дългосрочните инвестиции;

– Подобряване и опростяване на европейската среда за финансиране и подпомагане на научните изследвания и иновациите: големият брой източници на финансиране представлява сложна среда за иноваторите. Дейността на ЕС трябва да се извършва в сътрудничество и координация с други инициативи на

европейско, национално и регионално равнище, както публични, така и частни, за да укрепва и съгласува капацитета за подпомагане и да създаде лесна за ориентиране среда за всеки европейски иноватор;

– преодоляване на фрагментирането в иновационната екосистема; Макар че Европа разполага с нарастващ брой „горещи точки“, те не са добре свързани помежду си. Предприятията с потенциал за международен растеж трябва да се справят с фрагментирането на националните пазари с техните различни езици, бизнес култура и правила.

За да работи с тази нова глобална вълна от водещи до пробив иновации, подпомагането от ЕС на осъществяващи пробив иноватори изисква гъвкав, опростен, безпрепятствен и специално разработен подход. Политиката за разработване и внедряване на водещи до пробив иновации и разрастване на предприятията не бива да се страхува от риск и трябва да взема предвид гореизброените предизвикателства и да добавя стойност към свързаните иновационни дейности, изпълнявани от отделните държави членки.

Стълбът **„Отворени иновации“** на „Хоризонт Европа“, в сътрудничество с други политики на ЕС и по-специално с програмата InvestEU, е предназначен да постигне такива материални резултати. Той се опира на поуките и опита, придобити по предходните рамкови програми, по-специално от дейности, ориентирани към бъдещи технологии и иновации (като бъдещи нововъзникващи технологии (FET) и Бърз път към иновации (FTI), МСП (инструментът за МСП), но и към частно и корпоративно финансиране (като RSFF от 7-та рамкова програма, InnovFin по „Хоризонт 2020“), които са били част от пилотните дейности по ЕСИ, започнати през периода 2018 –

европейско, национално и регионално равнище, както публични, така и частни, за да укрепва и съгласува капацитета за подпомагане и да създаде лесна за ориентиране среда за всеки европейски иноватор;

– преодоляване на фрагментирането в иновационната екосистема; Макар че Европа разполага с нарастващ брой „горещи точки“, те не са добре свързани помежду си. Предприятията с потенциал за международен растеж трябва да се справят с фрагментирането на националните пазари с техните различни езици, бизнес култура и правила.

За да работи с тази нова глобална вълна от водещи до пробив иновации, подпомагането от ЕС на осъществяващи пробив иноватори изисква гъвкав, опростен, безпрепятствен и специално разработен подход. Политиката за разработване и внедряване на водещи до пробив иновации и разрастване на предприятията не бива да се страхува от риск и трябва да взема предвид гореизброените предизвикателства и да добавя стойност към свързаните иновационни дейности, изпълнявани от отделните държави членки.

Стълбът **„Иновативна Европа“** на „Хоризонт Европа“, в сътрудничество с други политики на ЕС и по-специално с програмата InvestEU, е предназначен да постигне такива материални резултати. Той се опира на поуките и опита, придобити по предходните рамкови програми, по-специално от дейности, ориентирани към бъдещи технологии и иновации (като бъдещи нововъзникващи технологии (FET) и Бърз път към иновации (FTI), МСП (инструментът за МСП), но и към частно и корпоративно финансиране (като RSFF от 7-та рамкова програма, InnovFin по „Хоризонт 2020“), които са били част от пилотните дейности по ЕСИ, започнати през периода 2018 –

2020 г.

Въз основа на този опит стълбът предвижда създаването на Европейски съвет за иновации (ЕСИ), който ще насърчава водещите до пробив иновации с потенциал за бързо разрастване на глобално ниво със специални видове дейности и действия:

— Подкрепа за разработването на бъдещи и нововъзникващи водещи до пробив иновации;

— Запълване на недостига от финансиране за разработване, внедряване и разширяване на мащаба на иновации, създаващи нови пазари;

— Увеличаване на въздействието и видимостта на подпомагането на иновации от ЕС.

ЕСИ ще подпомага пряко водещите до пробив иновации, но общата среда, в която се развиват и появяват европейските иновации трябва да бъде допълнително развивана и насърчавана: трябва да е налице общоевропейско усилие за подкрепа на иновациите в цяла Европа и във всички измерения и форми, включително, когато е възможно, чрез допълващи се европейски и национални политики и ресурси. Затова стълбът предвижда също и:

— Подновени и засилени механизми за координация и сътрудничество с държавите членки и асоциираните държави, но и с частни инициативи, за да се подпомагат всички видове

2020 г.

Въз основа на този опит стълбът предвижда създаването на Европейски съвет за иновации (ЕСИ), който ще насърчава водещите до пробив **научни изследвания и** иновации с потенциал за бързо разрастване на глобално ниво със специални видове дейности и действия:

— Подкрепа за разработването на бъдещи и нововъзникващи водещи до пробив иновации, **включително чрез целево сътрудничество в областта на научните изследвания;**

— **Насърчаване на разпространяването и възприемането на иновациите в промишлените и другите икономически вериги за създаване на стойност;**

— Запълване на недостига от финансиране за разработване, внедряване и разширяване на мащаба на иновации, създаващи нови пазари;

— Увеличаване на въздействието и видимостта на подпомагането на иновации от ЕС;

— **Създаване на полезни взаимодействия в други части на Програмата.**

ЕСИ ще подпомага пряко водещите до пробив иновации, но общата среда, в която се развиват и появяват европейските иновации трябва да бъде допълнително развивана и насърчавана: трябва да е налице общоевропейско усилие за подкрепа на иновациите в цяла Европа и във всички измерения и форми, включително, когато е възможно, чрез допълващи се европейски и национални политики и ресурси. Затова стълбът предвижда също и:

— Подновени и засилени механизми за координация и сътрудничество с държавите членки и асоциираните държави, но и с частни инициативи, за да се подпомагат всички видове

европейски иновационни екосистеми и участниците в тях;

— Подпомагане на Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ) и общностите на знание и иновации (ОЗИ).

Освен това, когато е необходимо, този стълб ще бъде свързан с програмата InvestEU в рамките на продължаващите усилия за подобряване на капацитета за рисково финансиране за научните изследвания и иновациите в Европа. Като използва успехите и опита, придобит по InnovFin на програма „Хоризонт 2020“, както и по ЕФСИ, програмата InvestEU ще подобри достъпа до рисково финансиране на подходящи за финансиране научноизследователски организации, за иноватори и предприемачи, по-специално за МСП и малки дружества със средна пазарна капитализация, чийто основен предмет на дейност са научните изследвания и иновациите, както и инвеститорите.

Изменение 218

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Целта на ЕСИ е да открива, разработва и внедрява авангардни и революционни иновации (включително технологии) и да подпомага бързото разширяване на иновационните предприятия в ЕС и на международно равнище по пътя от идеята до пазара.

Изменение 219

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – параграф 2

европейски иновационни екосистеми и участниците в тях;

— **Засилено** подпомагане на Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ) и общностите на знание и иновации (ОЗИ).

Освен това, когато е необходимо, този стълб ще бъде свързан с програмата InvestEU в рамките на продължаващите усилия за подобряване на капацитета за рисково финансиране за научните изследвания и иновациите в Европа. Като използва успехите и опита, придобит по InnovFin на програма „Хоризонт 2020“, както и по ЕФСИ, програмата InvestEU ще подобри достъпа до рисково финансиране на подходящи за финансиране научноизследователски организации, за иноватори и предприемачи, по-специално за МСП и малки дружества със средна пазарна капитализация, чийто основен предмет на дейност са научните изследвания и иновациите, както и инвеститорите.

Изменение

Целта на ЕСИ е да открива, разработва и внедрява авангардни и революционни иновации (включително **радикално нови** технологии) и да подпомага бързото разширяване на иновационните предприятия в ЕС и на международно равнище по пътя от идеята до пазара.

Текст, предложен от Комисията

ЕСИ ще работи основно с два допълващи се вида действие, а именно Изследвач за авангардни научни изследвания, предназначен за ранните етапи от **развойната** дейност **на технологиите**, и Ускорител за действия по иновации и внедряване на пазара, в т.ч. етапите преди масовата пазарна реализация и растеж на предприятието. Идеята е да се предложи обслужване на едно гише и единен процес на подпомагане, като Ускорител ще отпуска **и** смесено финансиране, съчетаващо безвъзмездни средства с капиталови инвестиции. Той също така ще направлява достъпа до кредитиране, **отпускано** по програмата InvestEU.

Изменение

ЕСИ ще работи основно с два допълващи се вида действие, а именно Изследвач **на ЕСИ** за авангардни научни изследвания, предназначен за ранните етапи от **научните и технологичните изследвания и развойна** дейност, и Ускорител **на ЕСИ** за действия по иновации и внедряване на пазара, в т.ч. етапите преди масовата пазарна реализация и растеж на предприятието. Идеята е да се предложи обслужване на едно гише и единен процес на подпомагане, като Ускорител ще отпуска смесено финансиране, съчетаващо безвъзмездни средства с капиталови инвестиции. Той също така ще направлява достъпа до кредитиране **и гаранции, отпускани** по програмата InvestEU. **Най-малко 70% от бюджета на ЕСИ ще бъде предназначен за стартиращи предприятия и МСП.**

Изменение 220

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – параграф 3 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— ще акцентират върху водещи до пробив и дисруптивни иновации, включително социални иновации, които имат потенциал за създаване на нови пазари, **за разлика от такива, чиито подобрения са поетапни и в съществуващи продукти, услуги или бизнес модели;**

Изменение

— ще акцентират върху водещи до пробив и дисруптивни иновации, включително социални иновации, които имат потенциал за създаване на нови пазари **или правят възможни нови решения, както и върху научни изследвания относно потенциални радикално нови технологии;**

Изменение 221

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – параграф 3 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

— ще работят основно отдолу нагоре, ще бъдат отворени за иновации във всички сфери на науката, технологията и приложенията във всички сектори, като същевременно предоставят целева подкрепа на нововъзникващи авангардни или революционни технологии с потенциално стратегическо значение;

Изменение

— ще работят основно отдолу нагоре, ще бъдат отворени за **целенасочени** иновации **и научни изследвания** във всички сфери на науката, технологията и приложенията във всички сектори, като същевременно предоставят целева подкрепа на нововъзникващи авангардни или революционни технологии с потенциално стратегическо значение;

Изменение 222

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – параграф 3 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— ще насърчават иновации, които обхващат различни научни, технологични (съчетаващи физически и цифрови) сфери и сектори;

Изменение

— ще насърчават иновации **и научни изследвания**, които обхващат различни научни, технологични (съчетаващи физически и цифрови) сфери и сектори;

Изменение 223

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – параграф 3 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

— ще бъдат насочени към иноваторите, ще опростяват процедурите и административните изисквания, ще използват интервюта за спомагателно оценяване на заявленията и ще гарантират бързо вземане на решения;

Изменение

— ще бъдат насочени към иноваторите **и изследователите**, ще опростяват процедурите и административните изисквания, ще използват интервюта за спомагателно оценяване на заявленията и ще гарантират бързо вземане на решения;

Изменение 224

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – параграф 4

В допълнение на финансовото подпомагане иноваторите ще имат достъп до бизнес консултантските услуги на ЕСИ, които ще предоставят на проектите напътствия, наставничество и техническа помощ и ще групират иноваторите с техни колеги, промишлени партньори и инвеститори. Иноваторите ще разполагат с улеснен достъп до експертен опит, съоръжения (в т.ч. иновационни центрове¹²) и партньори по подпомагани от ЕС дейности (включително на ЕИТ и по-специално чрез неговите общности на знанието и иновациите).

В допълнение на финансовото подпомагане иноваторите ще имат достъп до бизнес консултантските услуги на ЕСИ, които ще предоставят на проектите напътствия, наставничество и техническа помощ и ще групират иноваторите с техни колеги, промишлени партньори и инвеститори. Иноваторите ще разполагат с улеснен достъп до експертен опит, съоръжения (в т.ч. **научноизследователски инфраструктури и** иновационни центрове¹²) и партньори по подпомагани от ЕС дейности (включително на ЕИТ и по-специално чрез неговите общности на знанието и иновациите).

¹² Те представляват публични или частни структури, които предлагат достъп до най-новите знания и експертен опит във връзка с цифровите и други свързани технологии, необходими на дружествата, за да станат по-конкурентоспособни по отношение на производството, услугите и бизнес процесите.

¹² Те представляват публични или частни структури, които предлагат достъп до най-новите знания и експертен опит във връзка с цифровите и други свързани технологии, необходими на дружествата, за да станат по-конкурентоспособни по отношение на производството, услугите и бизнес процесите.

Изменение 225

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – параграф 5

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Ще бъде обърнато специално внимание на правилното и ефикасно допълване с индивидуални или мрежови инициативи в държавите членки, включително под формата на **европейско партньорство**.

Освен това ще бъде обърнато специално внимание на правилното и ефикасно допълване с индивидуални или мрежови инициативи на държавите членки, включително под формата на **европейски партньорства**.

Изменение 226

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – подточка 1.1.1 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

Изменение

1.1.1. Изследвач – за авангардни научни изследвания

1.1.1. Изследвач – за авангардни научни изследвания **на ЕСИ**

Изменение 227

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – подточка 1.1.1 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Общата цел на Изследвач ще бъде да насърчава потенциално създаващи пазари иновации, които стартират от водещи до пробив технологични идеи, и да ги доведе до етапа на демонстрация или разработка на бизнес казуси или стратегии за бъдещо поемане от Ускорител или от друг инструмент за внедряване на пазара. За тази цел Изследвач първоначално ще подпомага най-ранните етапи от научно-техническите изследвания и развойна дейност, включително доказване на концепцията и прототипи за валидиране на технологиите.

Общата цел на Изследвач ще бъде да насърчава потенциално създаващи пазари иновации, които стартират от водещи до пробив **научни и** технологични идеи, и да ги доведе до етапа на демонстрация или разработка на бизнес казуси или стратегии за бъдещо поемане от Ускорител или от друг инструмент за внедряване на пазара. За тази цел Изследвач първоначално ще подпомага най-ранните етапи от научно-техническите изследвания и развойна дейност, включително **авангардни изследвания**, доказване на концепцията и прототипи за валидиране на технологиите.

Изменение 228

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – подточка 1.1.1 – параграф 3

Текст, предложен от Комисията

Изменение

За да бъде напълно отворен към широкообхватни проучвания, възможности за случайни открития и неочаквани идеи, концепции и открития, Изследвач ще работи основно чрез **продължаваща отворена покана**

За да бъде напълно отворен към широкообхватни проучвания, възможности за случайни открития и неочаквани идеи, концепции и открития, Изследвач ще работи основно чрез **продължаващи, състезателни и**

за представяне на предложения от типа „отгоре надолу“. Изследвач ще дава възможност на конкурентоспособните предизвикателства да разработват основни стратегически цели¹³, които изискват дълбоки технологии и радикално мислене. Прегрупирането на избраните проекти в тематични или целеви портфейли ще позволи натрупване на критична маса от усилия и изграждане на нови мултидисциплинарни научноизследователски общности.

¹³ В тях могат да попадат теми като изкуствен интелект, квантови технологии, биоконтрол или второ поколение цифрови близнаци, както и всякакви други теми, определени в контекста на стратегическото програмиране на „Хоризонт Европа“ (включително със свързаните в мрежа програми на държавите членки).

Изменение 229

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – подточка 1.1.1 – параграф 5

Текст, предложен от Комисията

Изследвач ще бъде отворен за всички видове иноватори, от физически лица до университети, научноизследователски организации и предприятия, най-вече новосъздадени предприятия и МСП, както и от единични бенефициери до мултидисциплинарни консорциуми. При проекти на единични бенефициери няма да бъдат допускани големи предприятия. Изследвач ще действа в координация с други части от „Хоризонт Европа“, по-специално с Европейския научноизследователски съвет (ЕНС), Действията „Мария Склодовска-Кюри“ (МСК) и

отворени покани за представяне на предложения от типа „отгоре надолу“ **с крайни срокове**. Изследвач ще дава възможност на конкурентоспособните предизвикателства да разработват основни стратегически цели¹³, които изискват дълбоки технологии и радикално мислене. Прегрупирането на избраните проекти в тематични или целеви портфейли ще позволи натрупване на критична маса от усилия и изграждане на нови мултидисциплинарни научноизследователски общности.

¹³ В тях могат да попадат теми като изкуствен интелект, квантови технологии, биоконтрол или второ поколение цифрови близнаци, както и всякакви други теми, определени в контекста на стратегическото програмиране на „Хоризонт Европа“ (включително със свързаните в мрежа програми на държавите членки).

Изменение

Изследвач ще бъде отворен за всички видове иноватори, от физически лица до университети, научноизследователски **и технологични** организации и предприятия, най-вече новосъздадени предприятия и МСП, както и от единични бенефициери до мултидисциплинарни консорциуми. При проекти на единични бенефициери няма да бъдат допускани големи предприятия. **За да се гарантират полезни взаимодействия и да се избегне дублиране**, Изследвач ще действа в координация с други части от „Хоризонт Европа“, по-специално с

общностите на знанието и иновациите (ОЗИ) по дейностите на Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ). Той ще работи и в тясно сътрудничество с програмите и дейностите на държавите членки.

Европейския научноизследователски съвет (ЕНС), Действията „Мария Склодовска-Кюри“ (МСК) и Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ). Той ще работи и в тясно сътрудничество с програмите и дейностите на държавите членки.

Изменение 230

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – подточка 1.1.2 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

Поради това Ускорител ще предвиди финансово подпомагане за иноватори и предприятия, които все още не са „подходящи за финансиране“ или привлекателни за инвеститорите, но имат амбицията да разработват и внедряват своите водещи до пробив иновации на европейските и международните пазари и възнамеряват да се разширят бързо. За тази цел той ще се възползва от опита на етапи 2 и 3 от инструмента за МСП по „Хоризонт 2020“ и InnovFin по „Хоризонт 2020“, особено чрез добавянето на компоненти, които не са безвъзмездни средства, и способността да подкрепя по-големи и по-дългосрочни инвестиции.

Изменение

Поради това Ускорител ще предвиди финансово подпомагане за иноватори и предприятия, които все още не са „подходящи за финансиране“ или привлекателни за инвеститорите, но имат амбицията да разработват и внедряват своите водещи до пробив иновации на европейските и международните пазари и възнамеряват да се разширят бързо. За тази цел той ще се възползва от опита на етапи 2 и 3 от инструмента за МСП по „Хоризонт 2020“ и InnovFin по „Хоризонт 2020“, особено чрез добавянето на компоненти, които не са безвъзмездни средства, и способността да подкрепя по-големи и по-дългосрочни инвестиции. ***Ще се гарантира сътрудничество с ЕИТ и неговите ОЗИ и полезни взаимодействия с дейностите на техните ускорители.***

Изменение 231

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – подточка 1.1.2 – параграф 1 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

— Подпомагане на инвестиции в капитал¹⁶ или други възстановяеми

Изменение

— Подпомагане на инвестиции в капитал¹⁶ или други възстановяеми

форми, за да се свържат иновационните дейности с ефективно внедряване на пазара, включително разширяване на дейността, по начин, който не изтласква частните инвестиции или не изкривява конкуренцията на вътрешния пазар. Когато е необходимо, той ще насочи иноватора към достъп до дългово финансиране (кредитиране), предоставено от програмата InvestEU.

¹⁶ Обикновено не повече от 25% от правата на глас. В изключителни случаи ЕС може да осигури придобиването на блокиращо малцинство, за да защити европейските интереси във важни области, напр. киберсигурността.

Изменение 232

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – подточка 1.1.2 – параграф 4

Текст, предложен от Комисията

Подпомагане ще се отпуска чрез единен процес и с единно решение, което ще предостави на подпомаганя иноватор единно общо поето задължение от финансови ресурси, обхващащи различните етапи от иновацията до внедряването на пазара, включително етапа преди масовата пазарна реализация. Пълното усвояване на отпуснатото подпомагане ще бъде обект на етапни цели и прегледи. Съчетанието и обемът на финансирането ще се адаптира към потребностите на **предприятието**, неговия размер и етап на развитие, характера на технологията/иновацията и продължителността на иновационния цикъл. То ще покрива финансови потребности, докато не бъде заменено с алтернативни източници на инвестиции.

форми, за да се свържат иновационните дейности с ефективно внедряване на пазара, включително разширяване на дейността, по начин, който не изтласква частните инвестиции или не изкривява конкуренцията на вътрешния пазар. Когато е необходимо, той ще насочи иноватора към достъп до дългово финансиране (кредитиране **или гаранции**), предоставено от програмата InvestEU.

¹⁶ Обикновено не повече от 25% от правата на глас. В изключителни случаи ЕС може да осигури придобиването на блокиращо малцинство, за да защити европейските интереси във важни области, напр. киберсигурността.

Изменение

Подпомагане ще се отпуска чрез единен процес и с единно решение, което ще предостави на подпомаганя иноватор единно общо поето задължение от финансови ресурси, обхващащи различните етапи от иновацията до внедряването на пазара, включително етапа преди масовата пазарна реализация. Пълното усвояване на отпуснатото подпомагане ще бъде обект на етапни цели и прегледи. Съчетанието и обемът на финансирането ще се адаптира към потребностите на **бенефициера**, неговия размер и етап на развитие, характера на технологията/иновацията и продължителността на иновационния цикъл. То ще покрива финансови потребности, докато не бъде заменено с алтернативни източници на инвестиции.

Изменение 233

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – подточка 1.1.2 – параграф 5

Текст, предложен от Комисията

При иновации с висок **технологичен** риск (дълбокотехнологични иновации) подпомагането винаги ще съдържа компонент от безвъзмездни средства, обхващащи иновационните дейности. Когато различните видове риск (технологичен, пазарен, регулаторен и т.н.) намалее, относителният размер на компонента на възстановяемия аванс се очаква да нарасне.

Изменение

При иновации с висок риск (**например** дълбокотехнологични иновации) подпомагането винаги ще съдържа компонент от безвъзмездни средства, обхващащи иновационните дейности, **които могат да бъдат извършени в сътрудничество с публични научноизследователски организации като партньори или чрез подизпълнители**. Когато различните видове риск (технологичен, пазарен, регулаторен и т.н.) намалее, относителният размер на компонента на възстановяемия аванс се очаква да нарасне.

Изменение 234

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – подточка 1.1.2 – параграф 7

Текст, предложен от Комисията

Ускорител ще действа основно чрез постоянно открита покана за представяне на предложения от типа „отдолу нагоре“, насочена към отделни предприемачи (най-вече новосъздадени предприятия и МСП), като се обръща особено внимание на младите иноватори и на жените иноватори. Тази открита покана за представяне на предложения от типа „отдолу нагоре“ ще бъде допълвана от целево подпомагане на нововъзникващи водещи до пробив или дисруптивни технологии с потенциално стратегическо значение. Предложенията могат също да се подават от инвеститори, включително публични агенции по иновации, но подпомагането

Изменение

„Ускорител“ ще действа основно чрез постоянно открита **състезателна** покана за представяне на предложения от типа „отдолу нагоре“ **с крайни срокове**, насочена към отделни предприемачи (най-вече новосъздадени предприятия и МСП), като се обръща особено внимание на младите иноватори и на жените иноватори. Тази открита покана за представяне на предложения от типа „отдолу нагоре“ ще бъде допълвана от целево подпомагане на нововъзникващи водещи до пробив или дисруптивни **иновации и** технологии с потенциално стратегическо значение. Предложенията могат също да се подават от инвеститори, включително публични

ще бъде отпускано на предприятието.

агенции по иновации, но подпомагането ще бъде отпускано на предприятието.

Изменение 235

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – подточка 1.1.2 – параграф 8

Текст, предложен от Комисията

Ускорител ще позволява бързо навлизане на иновациите, произтичащи от подпомагани от Изследвач проекти, от подобни програми за авангардни изследвания от държавите членки и от други стълбове на **Рамковите програми** на ЕС¹⁷, за да им се помогне да стигнат до пазара. Определянето на проектите, подпомагани по други стълбове на „Хоризонт Европа“ и по предходни Рамкови програми, ще бъде основано на съответни методологии, като например „Иновационен радар“.

¹⁷ Примери са схемата на ЕНС „Доказване на концепцията“, проекти, подпомагани по стълб „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на **промишлеността**“, новосъздадени предприятия, възникващи от общностите на знание и иновации на Европейския институт за иновации и технологии, включително и дейности по „Хоризонт 2020“, особено проекти, избрани по Инструмента за МСП, етап 2 на „Хоризонт 2020“ и свързания „Печат за високи постижения“, финансирани от държавите членки, (съществуващи и бъдещи) европейски партньорства.

Изменение

Ускорител ще позволява бързо навлизане на иновациите, произтичащи от подпомагани от Изследвач проекти, от подобни програми за авангардни изследвания от държавите членки, **от ОЗИ на ЕИТ** и от други стълбове на **Рамковата програма** на ЕС¹⁷, за да им се помогне да стигнат до пазара. Определянето на проектите, подпомагани по други стълбове на „Хоризонт Европа“ и по предходни Рамкови програми, ще бъде основано на съответни методологии, като например „Иновационен радар“.

¹⁷ Примери са схемата на ЕНС „Доказване на концепцията“, проекти, подпомагани по стълб „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на **европейската промишленост**“, новосъздадени предприятия, възникващи от общностите на знание и иновации на Европейския институт за иновации и технологии, включително и дейности по „Хоризонт 2020“, особено проекти, избрани по Инструмента за МСП, етап 2 на „Хоризонт 2020“ и свързания „Печат за високи постижения“, финансирани от държавите членки, (съществуващи и бъдещи) европейски партньорства.

Изменение 236

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.1 – подточка 1.1.3 – параграф 1 –

тире 1

Текст, предложен от Комисията

— Услуги на ЕСИ за ускоряване на бизнеса в подкрепа на дейности и действия по Изследвач и Ускорител. Целта е да се установи връзка между общността на финансирани от ЕСИ иноватори, включително такива с „Печат за високи постижения“, с инвеститори, партньори **и** публични купувачи. Той ще предоставя на действията по ЕСИ широк набор от услуги, свързани с напътствия и наставничество. Ще предоставя на иноваторите достъп до международни мрежи от потенциални партньори, включително промишлени, за да се допълни веригата за създаване на стойност или да се развият пазарни възможности, както и да се открият инвеститори и други източници на частно или корпоративно финансиране. Дейностите ще включват мероприятия на живо (напр. събития за посредничество, сесии за привличане на вниманието), но също така и разработване на платформи за намиране на партньори или използване на съществуващи такива, в тясна връзка с подпомаганите от InvestEU финансови посредници и с Групата на ЕИБ. Тези дейности ще насърчават обмена между колеги като източник на обучение в иновационната екосистема, като се възползват максимално от членове на Консултативния съвет на високо равнище на ЕСИ и стипендианти на ЕСИ.

Изменение

— Услуги на ЕСИ за ускоряване на бизнеса в подкрепа на дейности и действия по Изследвач и Ускорител. Целта е да се установи връзка между общността на финансирани от ЕСИ иноватори, включително такива с „Печат за високи постижения“, с инвеститори, партньори, публични **и частни** купувачи. Той ще предоставя на действията по ЕСИ широк набор от услуги, свързани с напътствия и наставничество. Ще предоставя на иноваторите достъп до международни мрежи от потенциални партньори, включително промишлени, за да се допълни веригата за създаване на стойност или да се развият пазарни възможности, както и да се открият инвеститори и други източници на частно или корпоративно финансиране. Дейностите ще включват мероприятия на живо (напр. събития за посредничество, сесии за привличане на вниманието), но също така и разработване на платформи за намиране на партньори или използване на съществуващи такива, в тясна връзка с подпомаганите от InvestEU финансови посредници и с Групата на ЕИБ. Тези дейности ще насърчават обмена между колеги като източник на обучение в иновационната екосистема, като се възползват максимално от членове на Консултативния съвет на високо равнище на ЕСИ и стипендианти на ЕСИ. **Тези допълнителни дейности на ЕСИ с акцент върху водещи до пробив/високорискови иновации ще допълват подобния портфейл от дейности на ЕИТ, насочени към предприемачи, иноватори и новосъздадени предприятия. ЕСИ се насърчава да използва експертните знания и опит на ОЗИ при оказването на подкрепа на иноваторите.**

Изменение 237

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.3 – подточка 1.1.3 – параграф 1 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— Предизвикателства на ЕСИ, т.е. поощрителни награди, които ще спомогнат за разработване на **новаторски решения за глобалните предизвикателства**, ще привлекат нови участници и ще създадат нови общности. Наградите за признание от ЕСИ ще включват наградата „Европейска столица на иновациите“, Поощрителната награда за социални иновации и Наградата за жени иноватори¹⁸. Дизайнът на **наградите** ще **бъде свързан** с ЕСИ и други части от **Рамковата програма**, включително **мисии и други органи за финансиране**. Ще бъдат изследвани възможностите за сътрудничество с организации (например предприятия, университетите, научноизследователски организации, бизнес ускорители, благотворителни организации и фондации).

¹⁸ Наградите на ЕСИ ще поемат управлението на наградите, раздавани досега по „Хоризонт 2020“, и ще предвиждат дизайн и изпълнение на новите поощрителни награди и наградите за признание.

Изменение

— Предизвикателства на ЕСИ, т.е. поощрителни награди, които ще спомогнат за разработване на **нови, водещи до пробив иновации**, ще привлекат нови участници, ще създадат нови **научноизследователски и иновационни общности и мрежи, като също така ще дадат видимост на постиженията от финансирането на ЕС**. Наградите за признание от ЕСИ ще включват наградата „Европейска столица на иновациите“, **наградата „Предизвикателството на ЕС“**, Поощрителната награда за социални иновации и Наградата за жени иноватори¹⁸. Дизайнът **и изпълнението на тези награди** ще **бъдат свързани** с други части от **програмата**, включително **мисиите и ЕИТ, за да се гарантира взаимното допълване и да се избегне дублирането**. Ще бъдат изследвани възможностите за сътрудничество с организации (например предприятия, университетите, научноизследователски организации, бизнес ускорители, благотворителни организации и фондации).

¹⁸ Наградите на ЕСИ ще поемат управлението на наградите, раздавани досега по „Хоризонт 2020“, и ще предвиждат дизайн и изпълнение на новите поощрителни награди и наградите за признание.

Изменение 238

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.2 – подточка 1.2.1 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Консултативният съвет на високо равнище на ЕСИ (наричан за краткост „Съвет на ЕСИ“) ще подпомага Комисията при работата на ЕСИ. **Освен консултирането** във връзка с работните програми на ЕСИ **Съветът на ЕСИ ще играе активна роля при консултирането на** управленските и последващите действия. Той ще има и функция да осъществява комуникация, като членовете му изпълняват ролята на посланици, които спомагат за стимулирането на иновациите в ЕС. Каналите за комуникация ще включват присъствието на ключови събития във връзка с иновациите, социалните медии, сформирани от общност от иноватори към ЕСИ, работа с водещи медии, акцентиращи върху иновациите, общи събития с инкубатори и центрове за ускоряване.

Изменение

Консултативният съвет на високо равнище на ЕСИ (наричан за краткост „Съвет на ЕСИ“) ще подпомага Комисията при работата на ЕСИ. **Той ще бъде съставен от представители, в това число академични експерти по политиките в областта на иновациите, научноизследователски и технологични организации, предприемачи, инвеститори в рисков капитал и др., в съответствие с член 9 от настоящото решение.**

За целите на изпълнението на ЕСИ Комисията, с подкрепата на Съвета на ЕСИ, ще осигури:

- ясно разграничаване между предвидените целеви групи и техните специфични нужди;**
- подробности за това как ще прилага смесената подкрепа (безвъзмездна помощ, капитал, заем и гаранция);**
- стабилен механизъм за системна оценка и оценка в реално време на инструментите, за да се гарантира бърз процес на съобразяване на политиките с придобития опит и разработване на модели на иновации, включително подбор и прилагане на показатели;**
- сътрудничество между ЕСИ и EIT за гарантиране на взаимно допълване и избягване на дублирането;**
- по-нататъшно определяне на**

задачите и отговорностите на ръководителите на програмите;

– описание на инструментите за привличане на инвеститори в рисков капитал в случай на проекти с висока степен на риск;

– определяне на целите на иновациите по отношение на продукти, процеси, маркетинг и услуги;

– измерване на движещата сила на бенефициерите.

*Съветът също така ще предоставя консултации във връзка с работните програми на ЕСИ, управленските и последващите действия. Той ще има и функция да осъществява комуникация, като членовете му изпълняват ролята на посланици, които спомагат за стимулирането на иновациите в ЕС. Каналите за комуникация ще включват присъствието на ключови събития във връзка с иновациите, социалните медии, сформирани общност от иноватори към ЕСИ, работа с водещи медии, акцентирани върху иновациите, общи събития с инкубатори и центрове за ускоряване. **Управителният съвет на ЕИТ и Съветът на ЕСИ ще си сътрудничат, за да се използват полезните взаимодействия и да се увеличи добавената стойност за иноваторите и предприемачите в Съюза.***

Изменение 239

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.2 – подточка 1.2.1 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

Съветът на ЕСИ *ще отправя* препоръки към Комисията относно тенденциите в иновациите или необходимите инициативи за укрепване и насърчаване на иновационната екосистема в ЕС,

Изменение

Съветът на ЕСИ *заедно с Управителния съвет на ЕИТ ще отправят* препоръки към Комисията относно тенденциите в иновациите или необходимите инициативи за укрепване

включително относно потенциалните препятствия пред иновациите. Консултациите на Съвета ще определят и нововъзникващи области на иновации, които да се вземат предвид при дейностите по стълб „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на **промишлеността**“ и мисиите. По този начин Съветът се очаква да допринесе за общата съгласуваност на програмата „Хоризонт Европа“.

и насърчаване на иновационната екосистема в ЕС, включително относно потенциалните **технически и регулаторни** препятствия пред иновациите. Консултациите на Съвета ще определят и нововъзникващи области на иновации, които да се вземат предвид при дейностите по стълб „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на **европейската промишленост**“ и мисиите. По този начин Съветът се очаква да допринесе за общата съгласуваност на програмата „Хоризонт Европа“.

Изменение 240

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 1 – подточка 1.2 – подточка 1.2.2 – параграф 5

Текст, предложен от Комисията

По-конкретно отговорниците за управлението на програмите ще осъществяват надзор върху изпълнението на поканите за представяне на предложения на Изследвач и ще предлагат система за класиране при оценяването, **с оглед на създаване на последователен** портфейл от стратегически проекти, които се очаква да допринесат съществено за появата на потенциални иновации, които създават пазари **в обществената или икономическата сфера**.

Изменение

По-конкретно отговорниците за управлението на програмите ще осъществяват надзор върху изпълнението на поканите за представяне на предложения на Изследвач и ще предлагат система за класиране при оценяването, **основана на ясни и прозрачни критерии така, както са определени в регламента, съгласувана с** портфейл от стратегически проекти, които се очаква да допринесат съществено за появата на потенциални **научни, радикално нови бъдещи технологии в обществената или икономическата сфера** или иновации, които създават пазари.

Изменение 241

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 2 – подточка 2.1 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

За пълно оползотворяване на

Изменение

За пълно оползотворяване на

потенциала на иновациите, в които участват изследователи, предприемачи, промишлени предприятия и обществото като цяло, ЕС трябва да подобри средата, в която иновациите да могат да процъфтяват на всички нива. За тази цел ще е необходим принос към създаването на ефективна иновационна екосистема на равнището на ЕС и насърчаване на сътрудничеството, работата в мрежа и обмена на идеи, финансиране и умения между националните и местните иновационни екосистеми.

потенциала на иновациите, в които участват изследователи, предприемачи, промишлени предприятия и обществото като цяло, ЕС трябва да подобри средата, в която иновациите да могат да процъфтяват на всички нива. За тази цел ще е необходим принос към създаването на ефективна иновационна екосистема на равнището на ЕС и насърчаване на сътрудничеството, работата в мрежа и обмена на идеи, **разработване на отворени процеси за иновации**, финансиране и умения между националните и местните иновационни екосистеми.

Изменение 242

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 2 – подточка 2.1 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

ЕС трябва също така да се стреми да създава екосистеми, които подкрепят социалните иновации и иновациите в публичния сектор, в допълнение към иновациите в частните предприятия. Секторът на държавното управление трябва да прави иновации и да се обновява, за да може да осъществява промени в регулирането и управлението, необходими за мащабното внедряване на нови технологии, както и за удовлетворяването на все по-нарастващото публично търсене на по-ефективни и ефикасни услуги. Социалните иновации са от съществено значение за повишаване на благосъстоянието на нашето общество.

Изменение

ЕС трябва също така да се стреми да създава екосистеми, които подкрепят социалните иновации, и **да насърчава трансфера на знания и** иновациите в публичния сектор, в допълнение към иновациите в частните предприятия. Секторът на държавното управление трябва да прави иновации и да се обновява, за да може да осъществява промени в регулирането и управлението, необходими за мащабното внедряване на **иновации, включително** нови технологии, както и за удовлетворяването на все по-нарастващото публично търсене на по-ефективни и ефикасни услуги. Социалните иновации са от съществено значение за повишаване на благосъстоянието на нашето общество. **В качеството си на най-голямата мрежа за иновации в Европа, ОЗИ на ЕИТ ще играят важна роля в развиването на такива екосистеми и в прилагането на този приоритет. Те се застъпват за желаното**

*междурегионално сътрудничество,
като свързват иновационните
екосистеми в общоевропейски мащаб.*

Изменение 243

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 2 – подточка 2.2 – параграф 1 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

Като първа стъпка Комисията ще организира форум *на ЕСИ* за публичните органи, които отговарят за националните политики в областта на иновациите в държавите членки и асоциираните държави, с цел да насърчи координацията и диалога относно развитието на иновационната екосистема на ЕС. В рамките на този форум *на ЕСИ* Комисията:

Изменение

Като първа стъпка Комисията ще организира форум *за иновации* за публичните органи, които отговарят за националните политики в областта на иновациите в държавите членки и асоциираните държави, с цел да насърчи координацията и диалога относно развитието на иновационната екосистема на ЕС. В рамките на този форум *за иновации участващите заинтересовани страни и органи на ЕС, включително ЕИТ, Съветът на ЕСИ и* Комисията, ще:

Изменение 244

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 2 – подточка 2.2 – параграф 1 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— ще засилва координацията между националните програми *за иновации* и ЕСИ, така че да стимулира полезните оперативни взаимодействия и да избягва припокриването, като споделя данни за програмите и тяхното изпълнение, ресурси и експертни познания, анализ и наблюдение на тенденциите в технологиите и иновациите и осъществява връзка между съответните общности на иноватори;

Изменение

— ще засилва координацията между националните програми, *ЕИТ, както и* ЕСИ, така че да стимулира полезните оперативни взаимодействия и да избягва припокриването, като споделя данни за програмите и тяхното изпълнение, ресурси и експертни познания, анализ и наблюдение на тенденциите в технологиите и иновациите и осъществява връзка между съответните общности на иноватори;

Изменение 245

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 2 – подточка 2.2 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

Ще бъдат изпълнявани дейности, които гарантират ефективна степен на допълване между видовете действия на ЕСИ и техния конкретен акцент върху **водещите до пробив иновации**, и дейностите, изпълнявани от държавите членки и асоциираните държави, но също и от частни инициативи, за да се подпомагат всички видове иновации, да се комуникира с всички иноватори в целия ЕС и да им се предостави силна и достатъчна подкрепа.

Изменение

Ще бъдат изпълнявани дейности, които гарантират ефективна степен на допълване **и сътрудничество** между видовете действия на **EIT и** ЕСИ и техния конкретен акцент върху **иновациите** и дейностите, изпълнявани от държавите членки и асоциираните държави, но също и от частни инициативи, за да се подпомагат всички видове иновации, да се комуникира с всички иноватори в целия ЕС и да им се предостави силна и достатъчна подкрепа.

Изменение 246

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 2 – подточка 2.2 – параграф 3 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

За тази цел ЕС:

Изменение

За тази цел **участващите органи на** ЕС:

Изменение 247

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 2 – подточка 2.2 – параграф 3 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— ще насърчава и ще съфинансира съвместни иновационни програми, управлявани от органите, отговарящи за публичните национални, регионални или местни политики и програми в областта на иновациите, с които **могат** да бъдат асоциирани частноправни субекти, които подпомагат иновациите и иноваторите. Тези основани на търсенето съвместни програми, могат да са насочени, наред с другото, към

Изменение

— ще насърчава и ще съфинансира съвместни иновационни програми, управлявани от органите, отговарящи за публичните национални, регионални или местни политики и програми в областта на иновациите, с които **следва** да бъдат асоциирани частноправни субекти, които подпомагат иновациите и иноваторите. Тези основани на **предлагането и** търсенето съвместни програми, могат да са насочени, наред с

подпомагане на ранните етапи и проучванията на осъществимостта, сътрудничество между академичните среди и предприятията, подкрепа за съвместните изследвания, трансфера на знания и технологии при високотехнологичните МСП, интернационализация на МСП, анализ и развитие на пазара, цифровизация на нискотехнологичните МСП, финансови инструменти за близки до пазара иновационни дейности или внедряване на пазара, социалните иновации. Сред тях могат да бъдат и съвместни инициативи за обществени поръчки, които дават възможност за пазарна реализация на иновациите в публичния сектор, по-специално в подкрепа на разработването на нова политика. Това може да е особено ефективно при стимулирането на иновациите в области на публичните услуги и при предоставянето на пазарни възможности на европейските иноватори.

другото, към подпомагане на ранните етапи и проучванията на осъществимостта, сътрудничество между академичните среди, **научноизследователските организации** и предприятията, подкрепа за съвместните изследвания, трансфера на знания и технологии при високотехнологичните МСП, интернационализация на МСП, анализ и развитие на пазара, цифровизация на нискотехнологичните МСП, финансови инструменти за близки до пазара иновационни дейности или внедряване на пазара, социалните иновации. Сред тях могат да бъдат и съвместни инициативи за обществени поръчки, които дават възможност за пазарна реализация на иновациите в публичния сектор, по-специално в подкрепа на разработването на нова политика. Това може да е особено ефективно при стимулирането на иновациите в области на публичните услуги и при предоставянето на пазарни възможности на европейските иноватори. **Когато се управляват на местно равнище, тези програми следва да позволяват транснационални партньорства, да бъдат съгласувани със стратегиите за интелигентна специализация и да подпомагат полезните взаимодействия с ЕФРР в съответните региони.**

Изменение 248

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 2 – подточка 2.2 – параграф 3 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

— ще подпомага и съвместни програми за наставничество, напътствия, техническа помощ и други услуги, които се предоставят в близост до иноваторите от мрежи като „Enterprise Europe Network“, клъстери,

Изменение

— ще подпомага и съвместни програми за наставничество, напътствия, техническа помощ и други услуги, които се предоставят в близост до иноваторите от мрежи като „Enterprise Europe Network“, клъстери,

паневропейски платформи като „Startup Europe“, местни участници в иновациите, както публични, така и частни, по-специално инкубатори и центрове за иновации, които освен това могат да бъдат взаимно свързани, за да благоприятстват партньорството между иноваторите. Подпомагането *може* да се предоставя и с цел насърчаване на меки умения за иновации, включително на мрежи от организации за професионално обучение и в близко сътрудничество с *Европейския институт за иновации и технологии*;

паневропейски платформи като „Startup Europe“, местни участници в иновациите, както публични, така и частни, по-специално инкубатори и центрове за иновации, които освен това могат да бъдат взаимно свързани, за да благоприятстват партньорството между иноваторите. Подпомагането *следва* да се предоставя и с цел насърчаване на меки умения за иновации, включително на мрежи от организации за професионално обучение и в близко сътрудничество с *EIT*.

Изменение 249

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.1 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Както е ясно се посочва в доклада на Групата на високо равнище за постигането на максимално въздействие от програмите на ЕС за научни изследвания и иновации (Група на високо равнище „Лами“), пътят напред е да се „образоваме за бъдещето и да инвестираме в хора, които ще осъществят промяната“. По-специално европейските университети са приканени да стимулират предприемачеството, да разрушават междудисциплинарните граници и да институционализират силното извъндисциплинарно сътрудничество между академичните и промишлените среди. Според последните проучвания достъпът до таланти кадри е засега най-важният фактор, който влияе на избора на място от европейските новосъздадени предприятия. Възможностите за образование и обучение в областта на предприемачеството изпълняват ключова роля в изграждането на бъдещи иноватори и в развитието на

Изменение

Както е ясно се посочва в доклада на Групата на високо равнище за постигането на максимално въздействие от програмите на ЕС за научни изследвания и иновации (Група на високо равнище „Лами“), пътят напред е да се „образоваме за бъдещето и да инвестираме в хора, които ще осъществят промяната“. По-специално европейските университети са приканени да стимулират предприемачеството, да разрушават междудисциплинарните граници и да институционализират силното извъндисциплинарно сътрудничество между академичните и промишлените среди. Според последните проучвания достъпът до таланти кадри е засега най-важният фактор, който влияе на избора на място от европейските новосъздадени предприятия. Възможностите за образование и обучение в областта на предприемачеството изпълняват ключова роля в изграждането на бъдещи иноватори и в развитието на

способностите на съществуващите такива да разраснат бизнеса си до по-успешни нива. Основни съставки за развиването на иновационна екосистема са достъпът до талантиливи предприемачи и до професионални услуги, капитал и пазари на равнището на ЕС, както обединяването на ключови участници в областта на иновациите около обща цел. Необходимо е да се координират усилията в целия ЕС, за да се създаде критична маса от взаимосвързани предприемачески клъстери и екосистеми в целия ЕС;

способностите на съществуващите такива да разраснат бизнеса си до по-успешни нива. Основни съставки за развиването на иновационна екосистема **и създаването на успешни иновационни модели и най-добри практики на регионално, национално и европейско равнище** са достъпът до талантиливи предприемачи и до професионални услуги, капитал и пазари на равнището на ЕС, както обединяването на ключови участници в областта на иновациите около обща цел. Необходимо е да се координират усилията в целия ЕС, за да се създаде критична маса от взаимосвързани предприемачески клъстери и екосистеми в целия ЕС.

Изменение 250

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.1 – параграф 1а (нов)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Понастоящем ЕИТ е най-голямата интегрирана иновационна екосистема на Европа с над 1 000 отлични партньори от бизнеса, научноизследователските среди, образованието и извън тях. Моделът за иновации на ЕИТ работи и продължава да бъде от особено значение за премахването на пречките пред иновациите на равнището на държавите членки и на регионално равнище. ЕИТ ще се заеме с тези проблеми, като спомага за структурни промени в европейската иновационна среда. Той ще осъществява това, като подпомага интегрирането на научните изследвания, иновациите и образованието по най-високи стандарти, по-специално чрез своите общности на знание и иновации (ОЗИ), с което се създават нови,

благоприятни условия за иновации, и като насърчава и подкрепя предприемачи от ново поколение и стимулира създаването на иновативни нови и съпътстващи (spin-off) предприятия.

Изменение 251

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.1 – параграф 2 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

Все още са нужни усилия за развиването на екосистеми, в които лесно да си взаимодействат изследователи, иноватори, промишлени сектори и държавни администрации. Иновационните екосистеми всъщност все още не работят оптимално по редица причини:

Изменение

Все още са нужни усилия за развиването **и насърчаването** на екосистеми, в които лесно да си взаимодействат изследователи, иноватори, промишлени сектори и държавни администрации. Иновационните екосистеми всъщност все още не работят оптимално по редица причини:

Изменение 252

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.1 – параграф 3

Текст, предложен от Комисията

С цел преодоляване на бъдещите предизвикателства, възползване от възможностите за нови технологии и принос към устойчивия икономически растеж, работните места, конкурентоспособността и благосъстоянието на гражданите на Европа, е необходимо допълнително да се засили капацитетът за иновации на Европа посредством: насърчаване на създаването на нова среда, благоприятна за сътрудничество и иновации; укрепване на капацитета за иновации на академичния и научноизследователския сектор; подкрепа за новото поколение предприемачи; стимулиране на създаването и развиването на

Изменение

С цел преодоляване на бъдещите предизвикателства, възползване от възможностите за нови технологии и принос към устойчивия икономически растеж, работните места, конкурентоспособността и благосъстоянието на гражданите на Европа, е необходимо допълнително да се засили капацитетът за иновации на Европа посредством: насърчаване на създаването на нова среда, благоприятна за сътрудничество и иновации; укрепване на капацитета за иновации на академичния и научноизследователския сектор; подкрепа за новото поколение предприемачи **и изследователи**; стимулиране на създаването и

иновационни проекти.

развиването на иновационни проекти, както и популяризиране и даване на видимост сред широката общественост на постиженията благодарение на финансирането от ЕС в областта на научните изследвания и иновациите.

Изменение 253

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.1 – параграф 4а (нов)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

ЕИТ ще отговори на тези предизвикателства в съответствие със стратегическите си цели за периода 2021 – 2027 г., които ще бъдат определени в законодателното предложение за стратегическата иновационна програма на ЕИТ.

Изменение 254

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.1 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Европейският институт за иновации и технологии (ЕИТ) ще изпълнява все по-важна роля за укрепването на устойчивите иновационни екосистеми в цяла Европа. По-специално, ЕИТ ще продължи да действа най-вече чрез своите общности на знание и иновации (ОЗИ), широкомащабните европейски партньорства, които работят по конкретни обществени предизвикателства. **Той ще продължи да усъвършенства** иновационните екосистеми около тях, като **насърчава** интеграцията на научни изследвания, иновации и образование. Освен това ЕИТ ще допринесе за премахването на съществуващите разлики в резултатите

Европейският институт за иновации и технологии (ЕИТ) ще изпълнява все по-важна роля за укрепването на устойчивите иновационни екосистеми в цяла Европа, **като предоставя решения на най-неотложните глобални предизвикателства, пред които са изправени нашите общества.** По-специално ЕИТ ще продължи да действа най-вече чрез своите общности на знание и иновации (ОЗИ), широкомащабните европейски партньорства, които работят по конкретни обществени предизвикателства. ОЗИ ще **продължат да усъвършенстват** иновационните екосистеми около тях,

от иновациите в Европа, като разширява своята Регионална иновационна схема (EIT-RIS). EIT ще работи с иновационни екосистеми, които демонстрират висок потенциал за иновация, на базата на стратегия, тематична съгласуваност и въздействие, в близко взаимодействие със стратегиите и платформите за интелигентна специализация.

като **насърчават** интеграцията на научни изследвания, иновации и образование. Освен това EIT ще допринесе за премахването на съществуващите разлики в резултатите от иновациите в Европа, като разширява своята Регионална иновационна схема (EIT-RIS). EIT ще работи с иновационни екосистеми, които демонстрират висок потенциал за иновация, на базата на стратегия, тематична съгласуваност и въздействие, в близко взаимодействие със стратегиите и платформите за интелигентна специализация.

Изменение 255

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.1 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— Повишаване на ефективността на съществуващите общности на знание и иновации и създаване на нови такива **в малък брой тематични области;**

Изменение

— Повишаване на ефективността на съществуващите общности на знание и иновации и създаване на нови такива **с цел справяне с глобалните предизвикателства;**

Изменение 256

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.1 – параграф 2 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

— Ускоряване на високите постижения в региони на държави, които имат слаби или средни резултати в иновациите;

Изменение

— Ускоряване на високите постижения в региони на държави, които имат слаби или средни резултати в иновациите, **в тясно сътрудничество със съответните регионални фондове;**

Изменение 257

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.2 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Образователните дейности на ЕИТ ще се разширяват с цел насърчаване на иновациите и предприемачеството чрез по-добро образование и обучение. Засиленият акцент върху развитието на човешкия капитал ще се основава на разширяването на съществуващите образователните програми на ОЗИ на ЕИТ с цел да продължават да предлагат на студентите и професионалистите висококачествени учебни програми, базирани на иновации и предприемачество, в съответствие по-специално със стратегията на ЕС за промишленост и умения. Тук могат да участват изследователи и иноватори, подпомагани по други части на „Хоризонт Европа“, особено по МСК. ЕИТ ще подпомага и обновяването на европейските университети и тяхната интеграция в иновационните екосистеми чрез стимулиране и увеличаване не предприемаческия им потенциал и капацитет и насърчаването им по-добре да предвиждат изискванията за нови умения.

Изменение

Образователните дейности на ЕИТ ще се разширяват с цел насърчаване на иновациите и предприемачеството чрез по-добро образование и обучение, **включително професионално обучение**. Засиленият акцент върху развитието на човешкия капитал ще се основава на разширяването на съществуващите образователните програми на ОЗИ на ЕИТ с цел да продължават да предлагат на студентите и професионалистите висококачествени учебни програми, базирани на иновации и предприемачество, в съответствие по-специално със стратегията на ЕС за промишленост и умения. Тук могат да участват изследователи и иноватори, подпомагани по други части на „Хоризонт Европа“, особено по МСК. ЕИТ ще подпомага и обновяването на европейските университети и тяхната интеграция в иновационните екосистеми чрез стимулиране и увеличаване не предприемаческия им потенциал и капацитет и насърчаването им по-добре да предвиждат изискванията за нови умения.

Изменение 258

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.2 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

— Разработване на иновативни учебни програми, които отчитат бъдещите потребности на промишлеността, междудисциплинарни програми, предлагани на студентите, предприемачите и специалистите в цяла Европа и извън нея, когато

Изменение

— Разработване на иновативни учебни програми, които отчитат бъдещите потребности на промишлеността **и обществото**, междудисциплинарни програми, предлагани на студентите, предприемачите и специалистите в цяла

специализираните знания и специфичните за секторите знания се съчетават с предприемачески и иновационни умения, като например високотехнологични умения в цифровата сфера и главните базови технологии.

Европа и извън нея, когато специализираните знания и специфичните за секторите знания се съчетават с предприемачески и иновационни умения, като например високотехнологични умения в цифровата сфера и главните базови технологии.

Изменение 259

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.2 – параграф 2 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— Развитие на капацитета на сектора за висше образование за иновации и предприемачество, като се използва експертният опит на общността на ЕИТ за свързване на образование, научни изследвания и бизнес;

Изменение

— Развитие **и разпространение** на капацитета на сектора за висше образование за иновации и предприемачество, като се използва **и насърчава** експертният опит на общността на ЕИТ за свързване на образование, научни изследвания и бизнес;

Изменение 260

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.2 – параграф 2 – тире 4а (ново)

Текст, предложен от Комисията

— **Наградите на ЕИТ, т.е. утвърдената награда на ЕИТ за признание в областта на разработването на новаторски решения на глобални предизвикателства и наградата за млади таланти и иноватори.**

Изменение

Изменение 261

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.3 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

Изменение

3.2.3. Нови решения за *пазара*

3.2.3. Нови решения за *справяне с глобалните предизвикателства*

Изменение 262

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.3 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

ЕИТ ще улеснява и ще дава възможност на предприемачите, иноваторите, преподавателите, студентите и други участници областта на иновациите да работят съвместно в междудисциплинарни екипи, в които ще генерират идеи и ще ги превръщат както в поетапни, така и в дисруптивни иновации. Дейностите ще се характеризират с отворен иновационен и трансграничен подход с акцент върху включването на съответни дейности от Триъгълника на знанието, които са необходими за техния успех (напр. популяризаторите на даден проект могат да подобрят достъпа си до: специално квалифицирани висшисти, новосъздадени предприятия с иновативни идеи, предприятия извън вътрешния пазар със съответни допълващи активи и т.н.).

ЕИТ ще улеснява и ще дава възможност на предприемачите, иноваторите, **проектантите**, преподавателите, студентите и други участници областта на иновациите да работят съвместно в междудисциплинарни екипи, в които ще генерират идеи и ще ги превръщат както в поетапни, така и в дисруптивни иновации. Дейностите ще се характеризират с отворен иновационен и трансграничен подход с акцент върху включването на съответни дейности от Триъгълника на знанието, които са необходими за техния успех (напр. популяризаторите на даден проект могат да подобрят достъпа си до: специално квалифицирани висшисти, новосъздадени предприятия с иновативни идеи, предприятия извън вътрешния пазар със съответни допълващи активи и т.н.).

Изменение 263

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.3 – параграф 2 – тире 1

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Подкрепа за разработването на нови продукти **и** услуги, за които участниците в Триъгълника на знанието ще си сътрудничат, за да **подготвят**

— Подкрепа за **превръщане на научноизследователската дейност в** разработването на нови продукти, услуги **и пазари**, за които участниците в

решенията за *пускане на пазара*;

Триъгълника на знанието ще си сътрудничат, за да *осигурят* решенията за *глобалните предизвикателства*;

Изменение 264

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.4 – параграф 2 – тире 2

Текст, предложен от Комисията

— Планиране и изпълнение на дейностите на ЕИТ с цел максимално оползотворяване на полезните взаимодействия и взаимното допълване между действията по *стълб* „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на *промишлеността*“;

Изменение

— Планиране и изпълнение на дейностите на ЕИТ с цел максимално оползотворяване на полезните взаимодействия и взаимното допълване между действията по *стъбове* *„Наука с високи постижения и отворена наука“* и „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на *европейската промишленост*“, а когато е *приложимо* – *принос към тези действия*;

Изменение 265

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.4 – параграф 2 – тире 3

Текст, предложен от Комисията

— Ангажиране с държавите – членки на ЕС, както на национално, така и на регионално равнище, започване на структуриран диалог и координиране на усилията за използване на полезните взаимодействия със съществуващите национални инициативи с цел определяне, споделяне и разпространение на добрите практики и поуците;

Изменение

— Ангажиране с държавите – членки на ЕС, както на национално, така и на регионално равнище, започване на структуриран диалог и координиране на усилията за използване на полезните взаимодействия със съществуващите *и бъдещите* национални инициативи с цел определяне, споделяне и разпространение на добрите практики и поуците;

Изменение 266

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.4 – параграф 2 – тире 3а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— *Споделяне и разпространяване на иновативни практики и поуки и принос към иновационната политика в Европа, по целесъобразност съвместно и в тясно сътрудничество с други части на „Хоризонт Европа“.*

Изменение 267

Предложение за решение

Приложение I – част III – точка 3 – подточка 3.2 – подточка 3.2.4 – параграф 2 – тире 4

Текст, предложен от Комисията

Изменение

— Осигуряване на принос към обсъждането на иновационната политика и към прилагането на политическите приоритети на ЕС чрез непрекъснатата работа със съответните служби на Европейската комисия, други програми на ЕС и заинтересованите страни по тях, както и допълнително изследване на възможностите в рамките на инициативите за прилагане на политиките;

— Осигуряване на принос към обсъждането на иновационната политика и към *разработването и* прилагането на политическите приоритети на ЕС чрез непрекъснатата работа със съответните служби на Европейската комисия, други програми на ЕС и заинтересованите страни по тях, както и допълнително изследване на възможностите в рамките на инициативите за прилагане на политиките;

Изменение 268

Предложение за решение

Приложение I – част 4 – параграф 5

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Сега ЕС има нужда да вдигне летвата за качеството и въздействието на своята система за научни изследвания и иновации, като се стреми към обновено Европейско научноизследователско пространство (ЕНС)²⁰, което се

Сега ЕС има нужда да вдигне летвата за качеството и въздействието на своята система за научни изследвания и иновации, като се стреми към обновено Европейско научноизследователско пространство (ЕНС)²⁰, което се

подпомага в по-голяма степен от Рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации. По-специално е необходим добре интегриран, но и специално разработен набор от мерки на ЕС²¹, комбиниран с реформи и подобряване на резултатите на национално ниво (за което могат да допринесат стратегиите за интелигентна специализация, разработени по Европейския фонд за регионално развитие) и съответни институционални промени в организациите за извършване и финансиране на научни изследвания, включително университети. С обединяване на усилията на равнището на ЕС могат да се използват полезните взаимодействия и да се намери необходимият мащаб, който ще направи подпомагането на реформите на националните политики по-ефективно и въздействащо.

²⁰ Заключение на Съвета относно пътната карта на ЕНП, 19 май 2015 г. [Да се актуализира при необходимост].

²¹ Член 181.2 от Договора за функционирането на ЕС

подпомага в по-голяма степен от Рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации. По-специално е необходим добре интегриран, но и специално разработен набор от мерки на ЕС²¹, комбиниран с реформи и подобряване на резултатите на национално ниво (за което могат да допринесат стратегиите за интелигентна специализация, разработени по Европейския фонд за регионално развитие, **и то значително, ако съответстват на силни национални стратегии за научни изследвания и финансиране**) и съответни институционални промени в организациите за извършване и финансиране на научни изследвания, включително университети. С обединяване на усилията на равнището на ЕС могат да се използват полезните взаимодействия и да се намери необходимият мащаб, който ще направи подпомагането на реформите на националните политики по-ефективно и въздействащо.

²⁰ Заключение на Съвета относно пътната карта на ЕНП, 19 май 2015 г. [Да се актуализира при необходимост].

²¹ Член 181.2 от Договора за функционирането на ЕС

Изменение 269

Предложение за решение

Приложение I – част 4 – точка 1 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

1. **ОБМЕН** НА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ²²

²² За определяне на държавите членки и асоциираните държави, в които

Изменение

1. **РАЗПРОСТРАНЯВАНЕ** НА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ **И** **РАЗШИРЯВАНЕ НА УЧАСТИЕТО**

трябва да е седалището на правните субекти, за да могат да подават предложения като координатори по „обмена на високи постижения“, ще се използва критерий, основан на високите постижения в научните изследвания и иновациите. Този критерий ще разглежда цялостните икономически показатели (БВП), резултатите от научните изследвания и от иновациите по комбиниран метод, нормализиран спрямо размера на съответните държави. Определените по този критерий държави се наричат „допустими държави“ в контекста на „обмена на високи постижения“. Въз основа на член 349 от ДФЕС правните субекти от най-отдалечените региони също ще бъдат могат да бъдат координатори по „обмена на високи постижения“.

Изменение 270

Предложение за решение

Приложение I – част 4 – точка 1 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Намаляването на различията в резултатите от научните изследвания и иновациите чрез споделяне на знания и експертен опит в целия ЕС ще помогне на държавите и регионите, които изостават по отношение на резултатите от научните изследвания и иновациите, включително най-отдалечените региони на ЕС, с цел постигане на конкурентноспособна позиция в глобалните вериги за създаване на стойност. Могат да се създават дейности за „движението на мозъци“ в цялото ЕНП и за по-добра експлоатация на съществуващите (евентуално съвместно управлявани по програми на ЕС) научноизследователски инфраструктури в целевите държави чрез мобилност на

Изменение

Намаляването на различията в резултатите от научните изследвания и иновациите чрез споделяне на знания и експертен опит в целия ЕС **и чрез разширяване на участието в програмата** ще помогне на държавите и регионите, които изостават по отношение на резултатите от научните изследвания и иновациите, включително най-отдалечените **и най-слабо развитите** региони на ЕС, с цел постигане на конкурентноспособна позиция в глобалните вериги за създаване на стойност, **както и на Съюза с цел да се възползва максимално от потенциала в областта на научните изследвания и иновациите на всички държави**

изследователите и иноваторите.

членки. Могат да се създават дейности за „движението на мозъци“ в цялото ЕНП и за по-добра експлоатация на съществуващите (евентуално съвместно управлявани по програми на ЕС) научноизследователски инфраструктури в целевите държави чрез мобилност **и виртуално сътрудничество** на изследователите и иноваторите **и укрепване, а по целесъобразност и създаване на нови мрежи и инициативи в областта на научните изследвания и иновациите въз основа на тези инфраструктури.**

Изменение 271

Предложение за решение

Приложение I – част 4 – точка 1 – параграф 3

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Общи рамки

— Работа в екип за създаване на нови центрове за високи постижения или осъвременяване на вече съществуващите в допустимите държави, като се **използват партньорствата** между водещите научни институции и партньорските им институции;

— Изграждане на връзки (туининг) за значително укрепване на даден университет или научноизследователска организация от допустима държава **в определена област** чрез свързването им

Общи рамки

— Работа в екип за създаване на нови центрове за високи постижения или осъвременяване на вече съществуващите в допустимите държави, **включително малки и средни научноизследователски инфраструктури и тези, финансирани от ЕФРР**, като се **гарантира сътрудничество на всички етапи от научните изследвания** между водещите научни институции и партньорските им институции; **Кандидатите трябва ясно да демонстрират, че проектите са свързани с национални и/или регионални стратегии за научни изследвания и иновации, за да могат да кандидатстват за финансиране по тази обща рамка.**

— Изграждане на връзки (туининг) за значително укрепване на даден университет или научноизследователска организация от допустима държава **във всички научноизследователски**

с водещи научноизследователски институции на световно равнище от други държави членки или асоциирани държави.

– Катедри на ЕНС, подпомагащи университетите или научноизследователски организации да привличат и запазват висококвалифицирани човешки ресурси под ръководството на забележителен изследовател и ръководител изследвания (председател на катедра на ЕНП) и да осъществяват структурни промени с цел трайни високи постижения.

– Европейско сътрудничество в областта на науките и технологиите (COST), съдържащо амбициозни условия за включване на допустимите държави и други мерки за осигуряване на научна работа в мрежи, изграждане на капацитет и подкрепа на кариерното развитие за изследователи от тези целеви държави. 80% от общия бюджет на COST ще бъдат заделени за действия, напълно съгласувани с целите на тази област на интервенция.

области чрез свързването им с водещи научноизследователски институции на световно равнище от други държави членки или асоциирани държави.

Кандидатите трябва ясно да демонстрират, че проектите са свързани с национални и/или регионални стратегии за научни изследвания и иновации, за да могат да кандидатстват за финансиране по тази обща рамка.

– Катедри на ЕНС, подпомагащи университетите или научноизследователски организации да привличат и запазват висококвалифицирани човешки ресурси под ръководството на забележителен изследовател и ръководител изследвания (председател на катедра на ЕНП) и да осъществяват структурни промени с цел трайни високи постижения.

– Европейско сътрудничество в областта на науките и технологиите (COST), съдържащо амбициозни условия за включване на допустимите държави и други мерки за осигуряване на научна работа в мрежи, изграждане на капацитет и подкрепа на кариерното развитие за изследователи от тези целеви държави. 80% от общия бюджет на COST ще бъдат заделени за действия, напълно съгласувани с целите на тази област на интервенция.

— ***„Инициативи за високи постижения“ с оглед подпомагане на иновативни инициативи, целящи да засилят високите постижения в областта на научните изследвания и иновациите в допустимите държави, в това число подпомагане на обучението с цел подобряване на управленските умения в областта на научните изследвания и иновациите, награди за привлекателност, укрепване на иновационните екосистеми, както и създаването на мрежи за научни изследвания и***

иновации, в това число въз основа на финансирани от ЕС научноизследователски инфраструктури. Кандидатите трябва ясно да демонстрират, че проектите са свързани с национални и/или регионални стратегии за научни изследвания и иновации, за да могат да кандидатстват за финансиране по тази обща рамка.

— Стипендиантски програми и награди по програма „Разширяване“, за да бъдат привлечени и да се дадат възможности на отлични изследователи от която и да е националност, които да придобиват и прехвърлят нови знания в държавите, участващи в програма „Разширяване“. Наградите се връчват по-специално на проекти, които привличат учени, желаещи да се установят в държавите, участващи в програма „Разширяване“. Тази схема ще допълва други части на Програмата, по-специално по линия на действията „Мария Склодовска-Кюри“.

Изменение 272

Предложение за решение

Приложение I – част 4 – точка 1 – параграф 5

Текст, предложен от Комисията

Тази област на интервенция ще подпомага специфичните цели на „Хоризонт Европа“: Разпространение и свързване на високите постижения в целия ЕС; Усъвършенстване на създаването на висококачествени знания; Повишаване на сътрудничеството между секторите, дисциплините и през границите.

Изменение

*Приоритетът „Разпространяване на високи постижения и разширяване на участието“ ще подпомага специфичните цели на „Хоризонт Европа“: Разпространение и свързване на високите постижения в целия ЕС **и разширяване на участието в програмата**; Усъвършенстване на създаването на висококачествени знания; Повишаване на сътрудничеството между секторите, дисциплините и през границите. **Всички действия ще насърчават полезните***

взаимодействия с други национални фондове и фондове на ЕС, особено с ЕФРР, политиката на сближаване и ЕСФ+, в съответствие с регионалните стратегии за интелигентна специализация на научните изследвания и иновациите и оперативните програми.

Изменение 273

Предложение за решение

Приложение I – част 4 – точка 2 – параграф 2 – тире 5

Текст, предложен от Комисията

— Осигуряване на привлекателна кариерна среда на изследователите, както и умения и компетентности, необходими в съвременната икономика на знанието²⁵. Свързване на ЕНП и Европейското пространство за висше образование чрез подкрепа за модернизацията на университети и други научноизследователски и иновационни организации, чрез механизми за признание и награждаване с цел мотивация за действия на национално равнище, както и стимули, насърчаващи приемането на практиките на отворената наука, предприемачеството (и връзките с иновационните екосистеми), междудисциплинарен подход, ангажиране на гражданите, международна и междусекторна мобилност, планове за равенство между половете и всеобхватни подходи към институционалните промени. В този контекст е налице също допълване на подкрепата по програма Еразъм за инициативата за европейски университети, по-специално **научноизследователския ѝ аспект**, като част от разработването на нови съвместни и интегрирани, дългосрочни и устойчиви стратегии за образование, научни изследвания и иновации,

Изменение

— Осигуряване на привлекателна кариерна среда на изследователите, както и умения и компетентности, необходими в съвременната икономика на знанието²⁵. Свързване на ЕНП и Европейското пространство за висше образование чрез подкрепа за модернизацията на университети и други научноизследователски и иновационни организации, чрез механизми за признание и награждаване с цел мотивация за действия на национално равнище, както и стимули, насърчаващи приемането на практиките на отворената наука, предприемачеството (и връзките с иновационните екосистеми), междудисциплинарен подход, ангажиране на гражданите **и гражданското общество**, международна и междусекторна мобилност, планове за равенство между половете и всеобхватни подходи към институционалните промени. В този контекст е налице също допълване на подкрепата по програма Еразъм за инициативата за европейски университети, по-специално **чрез финансиране на научноизследователски и иновационни проекти в тези мрежи**, като част от разработването на нови

основани на междудисциплинарни и междусекторни подходи, за да се превърне в реалност Триъгълникът на знанието, което ще даде тласък на икономическия растеж.

съвместни и интегрирани, дългосрочни и устойчиви стратегии за образование, научни изследвания и иновации, основани на междудисциплинарни и междусекторни подходи, за да се превърне в реалност Триъгълникът на знанието, което ще даде тласък на икономическия растеж.

²⁵ Включително най-вече Европейската харта на изследователите и Кодекса за поведение при подбора на изследователи, EURAXESS и пенсионния фонд RESAVER.

²⁵ Включително най-вече Европейската харта на изследователите и Кодекса за поведение при подбора на изследователи, EURAXESS и пенсионния фонд RESAVER.

Изменение 274

Предложение за решение

Приложение I – част 4 – точка 2 – параграф 2 – тире 6

Текст, предложен от Комисията

— Гражданска наука, подкрепяща всички видове формално, неформално и самостоятелно научно образование, включително участието на граждани в съвместното създаване на програми и политики за научни изследвания и иновации и в съвместното генериране на научно съдържание и иновации чрез междудисциплинарни дейности;

Изменение

— Гражданска наука, подкрепяща всички видове формално, неформално и самостоятелно научно образование, включително **оценяване на пречките пред и насърчаване на** участието на граждани в съвместното създаване на програми и политики за научни изследвания и иновации и в съвместното генериране на научно съдържание и иновации чрез междудисциплинарни дейности.

Изменение 275

Предложение за решение

Приложение II – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Състави на Програмния комитет
Списък на съставите на Програмния комитет в съответствие с член 12, параграф 2:

Изменение

Състави на Програмния комитет
Списък на съставите на Програмния комитет в съответствие с член 12, параграф 2:

1. Стратегическа конфигурация:
Стратегически преглед на изпълнението на цялата програма, съгласуваност между отделните части на програмата, мисиите и укрепването на Европейско научноизследователско пространство
2. Европейски научноизследователски съвет (ЕНС) и действия „Мария Склодовска-Кюри“ (MSCA)
3. Научноизследователски инфраструктури
4. Здравеопазване
5. Приобщаващо и *сигурно* общество

6. Цифрова сфера **и** промишленост
7. Климат, енергия и мобилност
8. Храни **и** природни ресурси

9. Европейски съвет по иновациите (ЕСИ) и Европейски иновационни екосистеми

1. Стратегическа конфигурация:
Стратегически преглед на изпълнението на цялата програма, съгласуваност между отделните части на програмата, мисиите и укрепването на Европейско научноизследователско пространство
2. Европейски научноизследователски съвет (ЕНС) и действия „Мария Склодовска-Кюри“ (MSCA)
3. Научноизследователски инфраструктури
4. Здравеопазване
5. Приобщаващо и *творческо* общество
- 5а. Сигурно общество**
6. Цифрова сфера, промишленост **и космическо пространство**
7. Климат, енергия и мобилност
8. Храни, природни ресурси **и селско стопанство**
9. Европейски съвет по иновациите (ЕСИ) и Европейски иновационни екосистеми